

MINISTERUL FINANTELOR
AGENCIATIONAL DE ADMINISTRARE FISCAL

Signature Not Verified
Digitally signed by Ministerul
Finantelor Publice
Date: 2021.07.23 17:10:28 EEST
Reason: Document MFP

Index încrcare: 266463309 din 23.07.2021

A i depus un formular tip S1041 cu numrul de înregistrare **INTERNT-266463309-2021** din data de **23.07.2021** pentru perioada de raportare 12 2020 pentru CIF: **477647**.

Nu exist erori de validare.

MINISTERUL FINANTELOR
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

Semnătură validă

Digitally signed by Ministerul
Finanțelor Publice
Date: 2021.07.23 16:58:09 EEST
Reason: Document MFP

Index încărcare: 266456802 din 23.07.2021

Ați depus un formular tip S1040 cu numărul de înregistrare **INTERNT-266456802-2021** din data de **23.07.2021** pentru perioada de raportare 12 2020 pentru CIF: **477647**.

Nu există erori de validare.

RS 373/22.07.2021

COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE – TAROM S.A.
J23/1298/2003, cu sediul în Otopeni, jud. Ilfov, Calea Bucureștilor Nr. 224 F

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ A ACȚIONARILOR
din data de 22.07.2021, ora 14:00

care a avut loc la sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, Bd. Dinicu Golescu, nr. 38, sector 1, București.

Urmare a convocatorului nr. 29228/16.07.2021, transmis de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii către toți acționarii societății, de a ține o Adunare Generală Ordinară a Acționarilor, fără respectarea formalităților de convocare, în data de 22.07.2021, la ora 14:00, sau 23.07.2021, ora 12:00, la sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în temeiul art. 121 din Legea societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare și al prevederilor art. 20, alin. (5) din Statutul actualizat al societății „Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române – TAROM SA”, cu ordinea de zi precizată în Convocatorul nr. 29228/16.07.2021.

În data de 22.07.2021, ora 14:00, s-au prezentat și au votat ordinea de zi toți acționarii societății, reprezentând 100% din capitalul social, după cum urmează:

- **Statul Român** (870.219.189 acțiuni, reprezentând 97,22% din capitalul social) prin reprezentant mandatat numiți prin Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 1007/03.07.2019 (Împuternicirea nr. 4863/20.07.2021);
- **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A.** (752.795 acțiuni, reprezentând 0,08% din capitalul social) – care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. 4086/111188/20.07.2021;
- **Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A.** (11.051.242 acțiuni, reprezentând 1,24 % din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. 12782/19.07.2021;
- **Compania Națională AEROPORTURI BUCUREȘTI S.A.** (13.025.880 acțiuni, respectiv 1,46 % din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. AB-BCM 82/19.07.2021;

Se constată că niciun acționar al societății nu s-a opus ținerii ședinței și toți acționarii, reprezentând întregul capital social al societății, prin participarea la ședință și votarea ordinii de zi, sunt de acord în unanimitate cu ținerea Adunării Generale Ordinare a Acționarilor.

Se constată întrunirea tuturor condițiilor prevăzute la art. 121 din Legea societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare, precum și la art. 20 alin. (5) din Statutul actualizat al societății, pentru a fi legal și statutar întrunită Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române- TAROM" S.A, precum și pentru validitatea deliberărilor.

În urma dezbaterilor, în conformitate cu prevederile art. 23 din Statutul actualizat al societății, Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" S.A, a adoptat:

HOTĂRÂREA nr. 17/22.07.2021

1. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, cu majoritate de voturi "*pentru*", reprezentând 99,92% din capitalul social și 0,08% voturi "*împotriva*" exprimate de acționarul **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A.**, aprobă situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiului financiar încheiat la 31.12.2020, însoțite de:
  - Raportul auditorului independent cu privire la Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiului financiar încheiat la 31.12.2020;
  - Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2020;
  - Notele la Situațiile financiare la 31.12.2020, inclusiv Situația fluxurilor de trezorerie și Situația modificărilor capitalului propriu;
  - Raportul administratorilor aferent Situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar la 31.12.2020;
  - Declarația nefinanciară pentru Situațiile financiare la 31.12.2020;

Totodată Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor aprobă împuternicirea domnului Mareș Cărăvan să semneze și să transmită Situațiile financiare către autoritățile prevăzute de lege, în numele administratorului.

2. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, cu majoritate de voturi "pentru", reprezentând 99,92% din capitalul social și 0,08% voturi "împotriva" exprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., îl desemnează pe directorul general al TAROM pentru a îndeplini toate formalitățile cerute de lege pentru înregistrarea și asigurarea opozabilității către terțe persoane a hotărârii adoptată de Adunarea Generală a Acționarilor. Persoana împuternicită va putea delega altor persoane mandatul cu privire la îndeplinirea formalităților menționate mai sus.

Dl. Cătălin Constantin

CO

Dna. Florina Colea

Dl. Cosmin Peșteșan
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. AB-BCM 82/19.07.2021

Dl. Marius Adrian Cojoc

prin Buletin de vot prin corespondență
nr. 12782/19.07.2021

Dl. Nicușor Buică
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. 4086/111188/20.07.2021

S.C. Compania Națională de Transporturi
Aeriene Române TAROM S.A. 224F Calea
Bucureștilor, Henri Coanda International
Airport, Departures Terminal, 2nd floor. Ilfov,
Rom
J23/1298/2003 TEL 021/2041256, 021/2041700

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE
Nr. R.S 316/30.06.2021

**EXTRAS NR. 1 DIN HOTĂRĂREA NR. 12
A CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
DIN DATA DE 30.06.2021**

În temeiul prevederilor O.G. nr. 45/1997, cu modificările și completările ulterioare, ale O.U.G. nr.109/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare, ale prevederilor Statutului Societății, Consiliul de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române TAROM SA, întrunit în sedință extraordinară, la data de 30.06.2021, ora 16:30, în urma dezbaterilor asupra materialelor de pe ordinea de zi,

HOTĂRĂȘTE:

1. Consiliul de Administrație avizează următoarele documente și le înaintează spre aprobare către Adunarea Generală a Acționarilor:
  - Raportul auditorului independent (draft) cu privire la Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar încheiat la 31.12.2020;
  - Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar încheiat la 31.12.2020;
  - Notele la Situațiile financiare la 31.12.2020, inclusiv Situația fluxurilor de trezorerie și Situația modificărilor capitalului propriu;
  - Raportul administratorului aferent Situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar la 31.12.2020;
  - Declarația nefinanciară pentru Situațiile financiare la 31.12.2020;
  - Împuternicirea dlui. Mareșii Cărăvan să semneze și să transmită Situațiile financiare către autoritățile prevăzute de lege, în numele Administratorului.

Președinte al Consiliului de Administrație
Domnul George Rotaru

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Acționarii Companiei Naționale de Transporturi Aeriene
Române TAROM S.A.

Opinie cu rezerve

1 Am auditat situațiile financiare anexate ale Societății Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A. (“Societatea”), care cuprind bilanțul individual la data de 31 decembrie 2020 și situația individuală a rezultatului global, situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată și un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note explicative. Situațiile financiare menționate se referă la:

- Activ net/Total capitaluri proprii: 33.029.521 lei
- Pierderea netă a exercițiului financiar: 439.807.079 lei

2 În opinia noastră, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor menționate în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve*, situațiile financiare anexate oferă o imagine fidelă a poziției financiare a Societății la data de 31 decembrie 2020 precum și a rezultatului operațiunilor sale și a fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (“OMFP nr. 2844/2016”).

Baza pentru opinie cu rezerve

3 Sistemul de control intern privind tehnologiile informaționale nu este suficient pentru a asigura rezonabilitatea recunoașteri veniturilor, a creanțelor aferente clienților și a datoriilor aferente restituirii clienților a sumelor aferente zborurilor anulate. Veniturile sunt recunoscute în situația rezultatului global în suma de 446.868.433 lei (2019: 1.447.534.462 lei), creanțele comerciale sunt recunoscute în poziția financiară (nota 11 „Creanțe Comerciale și Alte Creanțe”) în sumă de 52.820.285 lei (2019: 84.517.339 lei) și datoriile aferente zborurilor anulate sunt recunoscute în poziția financiară (nota 17 „Alte Datorii și Obligații”) în sumă de 42.224.518 lei (2019: 9,954,759 lei). Aceste elemente, semnificative din punct de vedere valoric și a complexității sistemelor folosite, sunt supuse unui risc inerent în ceea ce privește exhaustivitatea și acuratețea veniturilor înregistrate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019. Considerând natura și nivelul de risc inerent aferent recunoașterii veniturilor, nu au fost posibile proceduri alternative pentru a obține probe de audit suficiente și adecvate cu privire la exhaustivitatea și acuratețea veniturilor, creanțelor și datoriilor aferente clienților. Nu am putut să stabilim dacă sunt necesare ajustări a acestor sume pentru situațiile financiare aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2020. Opinia de audit pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2019 conține de asemenea o rezerva cu privire la tranzacțiile aferente veniturilor din fluxul de preschimbare a tichetelor de călătorie.

- 4 Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit ("ISA"), Regulamentul UE nr. 537 al Parlamentului și al Consiliului European (în cele ce urmează "Regulamentul") și Legea nr. 162/2017 ("Legea"). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea "Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare" din raportul nostru. Suntem independenți față de Societate, conform Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (codul IESBA), conform cerințelor etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare din România, inclusiv Legea, și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice conform acestor cerințe și conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o baza pentru opinia noastră cu rezerve.

Incertitudini semnificative cu privire la continuarea activității

- 5 Atragem atenția asupra Notei 2.1 (e) la situațiile financiare individuale anexate care prezintă faptul că Societatea înregistrează la 31 decembrie 2020 și pentru perioada încheiată la acea dată:
- pierderi cumulate în sumă de 3.623.825.813 lei (2019: 3.189.408.740 lei) din care pierderea exercițiului curent este de 439.807.079 lei (2019: 169.649.886 lei);
  - Datoriile curente depășesc activele curente cu 548.321.405 lei (2019: 306.219.766 lei);
  - Numerar net negativ din activitățile de exploatare în sumă de (206.915.939) lei (2019: 82.514.697 lei).

Aceste aspecte reprezintă indicii cu privire la riscuri semnificative privind capacitatea Societății de a genera resurse suficiente necesare continuării activității în perioadele următoare. Conducerea Societății consideră adecvată aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale la data și pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020, dat fiind că activul net al Societății este pozitiv în suma de 33.029.520 lei (2019: 462.396.779 lei).

De asemenea, atragem atenția că Societatea raportează capitaluri proprii în suma de 33.029.520 lei reprezentând mai puțin de 50% din capitalul social. Astfel, Societatea se încadrează în prevederile art. 153²⁴ (1) din Legea 31/1990, republicată. Prin urmare, este necesară convocarea adunării generale a acționarilor pentru a decide asupra măsurilor de acoperire a pierderilor acumulate. Opinia noastră nu este modificată în continuare în legătură cu acest aspect.

Evidențierea unor aspecte

- 6 Atragem atenția asupra Notei 36 „Covid-19 impact” sectorul transporturilor este unul dintre cele mai afectate de criza sanitară, începută de la finalul anului 2019 în China. În anul 2020, Societatea a pierdut venituri semnificative din cauza anulării zborurilor și a cererii reduse în perioada martie-decembrie 2020. În contextul pandemiei, TAROM și-a depus la sol majoritatea avioanelor și a trimis o parte din personal în concediu și șomaj tehnic începând cu luna aprilie 2020, afectând între 680 și 950 salariați. Conducerea monitorizează îndeaproape situația și caută să minimizeze impactul pandemiei asupra Societății. Prin măsurile prevăzute în planul de restructurare, TAROM urmărește dimensionarea optimă a organizației în raport cu volumul de activitate curent și estimat pentru anii următori, urmărindu-se reducerea costurilor cu personalul, dar și o distribuție eficientă a activităților la nivelul Societății. Alte măsuri pe termen mediu din planul de restructurare a Societății vizează optimizarea flotei de aeronave, optimizarea comercială și optimizarea costurilor. Opinia noastră nu este modificată în continuare în legătură cu acest aspect.
- 7 Atragem atenția asupra Notei 19 „Provizioane”, la 31 decembrie 2020 provizioanele pentru litigii în suma de 41.747.788 lei (34.863.909 lei la 31 decembrie 2019) includ litigii cu salariații privind bonusurile sau alte drepturi salariale, cum ar fi: sporuri pentru condiții speciale de muncă, sporuri pentru condiții periculoase de muncă. În cursul anului 2020, Societatea a plătit contravaloarea drepturilor bănești neacordate și câștigate în instanță de către foștii

angajați, în sumă de 9.441.392 lei din sumele provizionate în anii anteriori. Societatea a revizuit provizioanele la nivelul drepturilor acordate de instanțele de fond sau apel (acolo unde exista o astfel de sentință până la data bilanțului), înregistrând o cheltuială cu provizionul de 27.199.421 lei în cursul anului 2020. De asemenea, Societatea a reversat provizioane în sumă de 10.874.150 lei în urma unor sentințe favorabile în favoarea Societății. Opinia noastră nu este modificată în continuare în legătură cu acest aspect.

Abordarea noastră

8 Prezentare generală

Prag de semnificație	12.76 milioane lei
Scopul Auditului	Am adaptat domeniul de aplicare al auditului nostru, în scopul de a efectua proceduri suficiente pentru a ne permite să exprimăm o opinie asupra situațiilor financiare în ansamblu, ținând cont de procesele contabile, controalele interne și industria în care Societatea operează.
Aspecte cheie	Valoarea imobilizărilor corporale Provizion de restructurare

9 Pragul de semnificație

Scopul auditului nostru a fost influențat de aplicarea pragului de semnificație. Un audit este proiectat pentru a obține o asigurare rezonabilă că situațiile financiare nu conțin denaturări semnificative. Denaturările semnificative pot apărea din cauza fraudei sau erorii. O denaturare este considerată semnificativă, în cazul în care individual sau în agregat, ar putea în mod rezonabil să influențeze deciziile economice ale utilizatorilor luate pe baza situațiilor financiare.

Bazat pe judecata noastră profesională, am stabilit anumite praguri cantitative pentru pragul de semnificație, cum sunt:

Prag de semnificație	12.76 milioane lei
Cum a fost determinat	1% din total active
Raționamentul pentru pragul de referință selectat	Am considerat totalul activelor societății considerând interesul utilizatorilor în situațiile financiare.

10 Aspecte cheie de audit

Aspecte cheie de audit sunt acele aspecte, care în judecata noastră profesională, au fost de cea mai mare importanță pe parcursul angajamentului nostru de audit ale situațiilor financiare aferente anului încheiat la 31 decembrie 2020. Aspectele menționate mai jos, au fost adresate pe parcursul angajamentului nostru de audit ale situațiilor financiare per ansamblu și luate în considerare la formarea opiniei de audit, prin urmare, noi nu emitem o opinie separată pe acestea.

Aspect cheie de audit

Modul de abordare în cadrul auditului

Imobilizări corporale

1.1 Imobilizările corporale recunoscute în Procedurile noastre de audit cu privire la Situația Poziției Financiare și prezentate stabilirea valorii juste a imobilizărilor au inclus

Aspect cheie de audit**Modul de abordare in cadrul auditului**

in nota 4 la Situațiile Financiare sunt la 31 decembrie 2020 în sumă de 492.771.712 lei.

Aceste elemente semnificative din punct de vedere al valorii sunt supuse unui risc inerent datorită ipotezelor și estimărilor contabile. Potrivit notei 2.2 „Modificări în politicile contabile și în prezentarea informațiilor” imobilizările sunt recunoscute la valoarea reevaluată, calculată pe baza unor evaluări periodice efectuate de evaluatori profesioniști minus amortizarea acumulată și pierderile din depreciere recunoscute ulterior. Amortizarea acumulată la data reevaluării este eliminată din valoarea brută a activului, iar valoarea netă este recalculată la valoarea reevaluată a activului.

Am considerat acest punct ca fiind semnificativ datorită importanței soldurilor imobilizărilor corporale în bilanțul Societății (38% din total active) și a nivelului de judecată profesională și estimare din partea managementului necesară pentru valoarea justă a acestora.

Provizion de restructurare

1.2 Provizionul de restructurare recunoscut în Situația Poziției Financiare și prezentat în nota 19 și nota 36 la Situațiile Financiare este la 31 decembrie 2020 în sumă de 8.712.000 lei.

Aceste element semnificativ din punct de vedere al impactului asupra activității și situațiilor financiare este supus unui risc inerent datorită ipotezelor și estimărilor pe baza cărora s-a creat și efectul acestuia asupra activității Societății. Valoarea provizionului s-a stabilit în baza estimării obligațiilor de plată privind salariile compensatorii, având în vedere ipotezele incluse în planul cu privire la numărul estimat de plecări voluntare și/sau restructurate.

Aspectele semnificative ale raționamentului profesional au inclus:

după cum urmează:

- evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile și principiilor de recunoaștere a valorii juste a imobilizărilor în conformitate cu prevederile OMFP 2844/2016, și în raport cu politicile contabile ale Societății
- evaluarea competenței, capabilităților și obiectivității evaluatorului independent extern;
- evaluarea metodologiei aplicate și a caracterului adecvat al ipotezelor cheie în baza cunoașterii pe care o avem asupra domeniului;
- analiza raportului de evaluare emis de un evaluator prin testarea metodelor utilizate pentru a stabili valoarea justă și evaluarea, pe baza judecății noastre profesionale, dacă raționamentul conducerii pentru determinarea valorii juste este adecvat;
- analiza și evaluarea metodologiilor și ipotezelor utilizate de conducere pentru calcularea valorii juste;
- testarea și recalcularea, pentru un eșantion din imobilizările evaluate, a valorii juste și reconcilierea cu raportul de evaluare și Registrul de Mijloace Fixe;
- examinarea acurateții amortizărilor înregistrate;
- analiza și validarea înregistrărilor contabile aferente evaluării.

Procedurile noastre de audit cu privire la stabilirea valorii și analiza ipotezelor pe baza cărora s-a constituit provizionul au inclus după cum urmează:

- Evaluarea criteriilor de constituire a provizionului stabilite în IAS 37 și principiilor de recunoaștere în raport cu politicile contabile ale Societății;
- Recalcularea numărului de personal ce urmează a fi disponibilizați în baza calculului și bazei de salariați prezentat de către Societate;
- Analiza ipotezelor utilizate pentru estimarea provizionului, dacă raționamentul consultantului pentru determinarea valorii provizionului este adecvat;
- Analiza surselor de informații care a stat la baza ipotezelor, pentru a ne asigura că sursele sunt veridice și

Aspect cheie de audit	Modul de abordare in cadrul auditului
<ul style="list-style-type: none"> - Interpretarea cerințelor pentru constituirea provizionului în conformitate cu IAS 37; - Modelul și calculul numărului de personal ce urmează să fie disponibilizați în urma demarării planului de restructurare; - Ipotezele folosite pentru a estima suma provizionului; - Sursa de informație care a stat la baza ipotezelor pe baza cărora s-a constituit provizionul; - Existența altui personal decât cel estimat în planul de restructurare ce urmează să plece voluntar; - Aprobarea de către Consiliul de Administrație a calculului și acceptarea ipotezelor pe baza cărora s-a creat provizionul;	<p>adecvate pentru constituirea ipotezelor;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verificarea informației prezentată de către Societate aferente personalului angajat, pentru a identifica dacă nu mai există și alt personal ce urmează să plece voluntar; - Analiza și verificarea hotărârilor Consiliului de Administrație privind analiza și acceptarea Programului de plecări voluntare;

Am considerat acest element ca fiind semnificativ având în vedere natura și prezentarea în situațiile financiare, precum și formarea acestuia.

Alte informații - Raportul administratorilor

- 11 Administratorii sunt responsabili pentru întocmirea și prezentarea altor informații. Acele alte informații cuprind Raportul administratorilor, care include și declarația nefinanciară, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.
- 12 Opinia noastră cu privire la aceste situații financiare nu acoperă Raportul administratorilor. În legătură cu auditul situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020, responsabilitatea noastră este să citim acele alte informații și, în acest demers, să apreciem dacă acele informații sunt semnificativ inconsecvente cu situațiile financiare sau cu cunoștințele pe care noi le-am dobândit în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate semnificativ.

În ceea ce privește Raportul Administratorilor, am citit și raportăm dacă acesta a fost întocmit, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile prevăzute la punctele 15-19 din OMFP 2844/2016.

În baza activității desfășurate, raportăm că:

- a) în Raportul administratorilor nu am identificat informații care să nu fie în concordanță, în toate aspectele semnificative, cu informațiile prezentate în situațiile financiare anexate;
- b) Raportul administratorilor a fost întocmit, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile solicitate în punctele 15-19 din OMFP 2844/2016.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre dobândite în cursul auditului situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31 decembrie 2020 cu privire la Societate și la mediul acesteia, nu am identificat informații incluse în Raportul administratorilor care să fie eronate semnificativ.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

- 13 Conducerea Societății este responsabilă pentru întocmirea situațiilor financiare care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu OMFP nr. 2844/2016 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.
- 14 În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Societății de a-și continua activitatea, pentru prezentarea, dacă este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activității și pentru utilizarea contabilității pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea intenționează să lichideze Societatea sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.
- 15 Persoanele responsabile cu guvernarea sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Societății.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

- 16 Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.
- 17 Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:
  - Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
  - Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Societății.
  - Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
  - Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau

condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Societății de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Societatea să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.

- Evaluăm în ansamblu prezentarea, structura și conținutul situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele care stau la baza acestora într-o manieră care să rezulte într-o prezentare fidelă.
- 18 Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.
  - 19 De asemenea, noi oferim celor responsabili cu guvernanta o declarație prin care confirmăm că am respectat cerințele etice cu privire la independență, și le comunicăm toate relațiile și alte aspecte ce pot fi considerate în mod rezonabil se consideră că ar afecta independența noastră, și dacă este cazul, măsuri de siguranță aferente.
  - 20 Luând în considerare aspectele comunicate cu cei responsabili cu guvernanta, noi determinăm acele aspecte care au fost de cea mai mare importanță în auditarea situațiilor financiare ale perioadei curente și respectiv aspectele cheie ale auditului. Vom descrie aceste aspecte în raportul nostru de audit, cu excepția cazului în care legea face imposibilă divulgarea publică cu privire la aspectul dat sau atunci când în cazuri extrem de rare, determinăm că un aspect nu ar trebui să fie comunicat în raportul nostru, deoarece consecințele negative a acestuia ar putea fi mai mari de cât beneficiile de interes public ale acestei comunicări.

Alte aspecte

- 21 Acest raport, inclusiv opinia de audit, a fost emis și este adresat exclusiv pentru informarea și uzul acționarului Societății. În măsura maximă permisă de lege, angajamentul nostru de audit s-a desfășurat cu obiectivul de a raporta acele elemente care sunt destinate unui raport de audit financiar și nu altor scopuri. Prin emiterea acestei opinii, noi nu acceptăm sau nu ne asumăm responsabilitatea pentru utilizarea acestui raport în orice alte scopuri sau față de orice altă persoană la cunoștința căreia acest raport ar putea ajunge.
- 22 Situațiile financiare individuale atașate au fost întocmite în conformitate cu prevederile OMFP2844/2016. Astfel, Societatea a aplicat prevederile IAS 27 „Situații financiare individuale”, raportând participațiile în companiile unde are o influență semnificativă la cost de achiziție. Conform cadrului de raportare, Societatea are obligația de a emite și un set adițional de situații financiare în care să prezinte participațiile respective conform IAS 28 „Contabilitatea investițiilor în întreprinderile asociate” utilizând metoda punerii în echivalență.

Raport cu privire la alte dispoziții legale și de reglementare

- 23 Am fost angajați prin contractul nr. 273 din data de 21 Noiembrie 2020 să audităm situațiile financiare ale Societății Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A pentru exercițiul financiar încheiat la 31 Decembrie 2020, 31 Decembrie 2021 și 31 Decembrie 2022. Am fost numiți de Adunarea Generală a Acționarilor prin hotărârea nr. 18

din data de 17.11.2020 sa audităm situațiile financiare ale Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A pentru exercițiile financiare 2020 – 2022. Durata totală neîntreruptă a angajamentului nostru la data acestui raport este de 1 ani, acoperind exercițiul financiar încheiat la 31 Decembrie 2020.

Confirmăm că:

- Opinia noastră de audit este în concordanță cu raportul suplimentar prezentat Comitetului de Audit al Societății, pe care l-am emis în aceeași dată în care am emis și acest raport. De asemenea, în desfășurarea auditului nostru, ne-am păstrat independența față de entitatea auditată.
- Nu am furnizat pentru Societate **servicii non audit** interzise, menționate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul UE nr. 537/2014.

ANDREI MARIUS STAN

Înregistrat în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit cu numărul AF5145

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Auditor Financiar: STAN ANDREI MARIUS
Registrul Public Electronic: AF 5145

În numele MOORE STEPHENS KSC ASSURANCE S.R.L.:

Înregistrată în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit cu numărul FA1266

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Firma de Audit: MOORE STEPHENS KSC
ASSURANCE S.R.L.
Registrul Public Electronic: FA 1266

București, 30 iunie 2021

DECLARAȚIE

în conformitate cu prevederile art.30 din Legea contabilității nr. 82/1991

S-au întocmit situațiile financiare anuale la 31.12.2020 pentru:

Entitatea: **COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE – TAROM SA**

Județul: **ILFOV**

Adresa: localitatea **OTOPENI**, str. **CALEA BUCUREȘTILOR**, nr. **224 F**

Număr din registrul comerțului : **J23/1298/2003**

Forma de proprietate : **27--Societăți comerciale cu capital de stat și privat autohton (capital de stat >=50%)**

Activitatea preponderentă (cod și denumire clasa CAEN) : **5110 – Transporturi aeriene de pasageri**

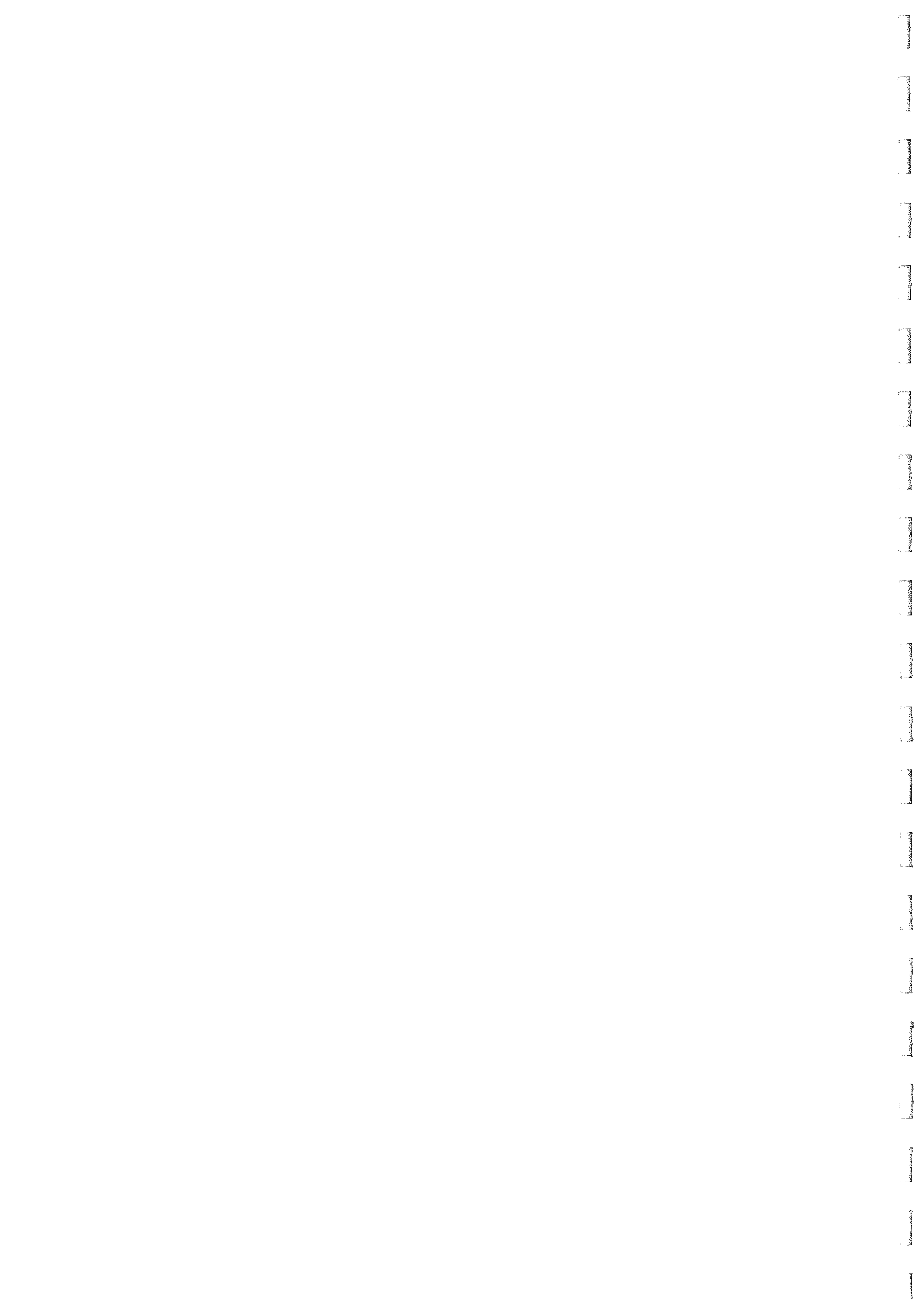
Cod de identificare fiscală: **RO 477647**

Administratorul societății, **George Florin Rotaru**, își asumă răspunderea pentru întocmirea situațiilor financiare anuale la **31.12.2020** și confirmă că:

- Politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale sunt în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.
- Situațiile financiare anuale oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.
- Persoana juridică își desfășoară activitatea în condiții de continuitate.

Semnătura,

Administrator
George Florin ROTARU

Formular **S1040 A1.0.1****Raportare contabilă anuală ***Conform OMFP nr. 2.844/2016
și OMF 58/ 14.01.2021
Formular valabil din: 09.02.2021Suma de control
0Tip
formular **IR**Data raportării
31.12.2020 Anul
2020**Date de identificare ▶**

* Campuri obligatorii

* Entitatea
COMPANIA NATIONALA DE TRANSPORTURI AERIENE
ROMANE TAROM SA **Raportare contabilă
anuală**

Formularul S1040

 Situație financiară anuală
Formularul S1041 **Situațiile financiare anuale
au fost aprobate potrivit legii**

Bifați dacă este cazul

 **Mari contribuabili care
depun bilanțul la București** **Sucursala** **Activ net mai mic de
jumătate din valoarea
capitalului subscris**

FORMULAR VALIDAT

* Numar inregistrare in Registrul Comertului
J23/1298/27.08.2003* Cod Unic de Inregistrare
477647* Activitatea preponderenta: Cod CAEN--Denumire activitate
5110--Transp.aeriene de pasageri* Activitatea preponderenta efectiv desfasurata: Cod CAEN--Denumire activitate
5110--Transp.aeriene de pasageri* Forma de proprietate
27--Societati cu capital de stat si
privat autohton (capital de stat
>=50%)Strada
CALEA BUCURESTILORNumar
224F

Bloc Scara Apartament

Telefon
0212041253e-mail
fin-manager@tarom.ro* Județ
Ilfov

Sector

* Localitatea
OTOPENI**Semnături ▶**

* Campuri obligatorii

Semnatura electronica poate fi aplicata
doar in urma finalizarii cu succes a actiunii
de validare a formularului

Semnatura electronica

CARAVAN
AN
MARESI
Semnat digital
de CARAVAN
MARESI
Data:
2021.07.01
09:11:06 +03'00'**Administrator*** Nume si prenume
ROTARU GEORGE
FLORIN

Semnatura

Intocmit* Nume si prenume
CATALIN NICHIFOR* Calitatea
11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Cod de identificare fiscala

Semnatura

*) Raportări contabile anuale la 31 decembrie 2020 întocmite de către entitățile cărora le sunt incidente Reglementările contabile conforme cu IFRS, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute la pct. 1.1 din Anexa 3 la Ordinul ministrului finanțelor nr. 58/ 2021 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor precum și pentru reglementarea unor aspecte contabile.

Indicatori

Campuri cu valori calculate

Capitaluri - total
33.029.521Profit/ pierdere
-439.807.079Capital subscris
2.237.071.937

COD 10. SITUAȚIA ACTIVELOR, DATORIILOR ȘI CAPITALURILOR PROPRII la data de 31.12.2020 (lei)

se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea elementului	Nr. rând	Sold an curent la:	
			01.01.2020	31.12.2020
A	B	1	2	
A. ACTIVE IMOBILIZATE				
I. IMOBILIZARI NECORPORALE				
01	1. Cheltuieli de dezvoltare (ct. 203 - 2803 - 2903)	01		
02	2. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale (ct. 205 + 208 - 2805 - 2808 - 2905 - 2906 - 2908)	02	3.490.618	5.224.317
03	3. Fond comercial (ct. 2071)	03		
04	4. Avansuri (ct. 4094 - 4904)	04		
05	5. Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 206 - 2806 - 2907)	05		
06	TOTAL (rd. 01 la 05)	06	3.490.618	5.224.317
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE				
07	1. Terenuri și construcții (ct. 211 + 212 - 2811 - 2812 - 2911 - 2912)	07	29.932.091	26.312.438
08	2. Instalații tehnice și mașini (ct. 213 + 223 - 2813 - 2913)	08	642.020.383	467.594.329
09	3. Alte instalații, utilaje și mobilier (ct. 214 + 224 - 2814 - 2914)	09	325.459	229.038
10	4. Investiții imobiliare (ct. 215 + 251* - 2815 - 285* - 2915 - 295*)	10	942.520	881.343
11	5. Imobilizări corporale în curs de execuție (ct. 231 - 2931)	11	24.925.966	695.143
12	6. Investiții imobiliare în curs de execuție (ct. 235 - 2935)	12		
13	7. Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 216 - 2816 - 2916)	13		
14	8. Plante productive (ct. 218 - 2818 - 2918)	14		
15	9. Avansuri (ct. 4093 - 4903)	15	1.677.654	-2.059.236
16	TOTAL (rd. 07 la 15)	16	699.824.073	493.653.055
17	III. ACTIVE BIOLOGICE PRODUCTIVE (ct. 241 + 227 - 284 - 294)	17		
303	IV. DREPTURI DE UTILIZARE A ACTIVELOR LUATE ÎN LEASING (ct. 251* - 285* - 295*) ¹	18	325.076.172	496.766.458
V. IMOBILIZĂRI FINANCIARE				
18	1. Acțiuni deținute la filiale (ct. 261 - 2961)	19		

A		B	1	2
19	2. Împrumuturi acordate entităților din grup (ct. 2671 + 2672 - 2964)	20		
20	3. Acțiunile deținute la entitățile asociate și la entitățile controlate în comun (ct. 262 + 263 - 2962)	21	14.990.472	14.990.474
21	4. Împrumuturi acordate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 2673 + 2674 - 2965)	22		
22	5. Alte titluri imobilizate (ct. 265 - 2963)	23		
23	6. Alte împrumuturi (ct. 2675* + 2676* + 2677 + 2678* + 2679* - 2966* - 2968*)	24	16.549.504	28.612.704
24	TOTAL (rd. 19 la 24)	25	31.539.976	43.603.178
25	ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 06 + 16 + 17 + 18 + 25)	26	1.059.930.839	1.039.247.008
B. ACTIVE CIRCULANTE				
I. STOCURI				
26	1. Materii prime și materiale consumabile (ct. 301 + 302 + 303 +/- 308 + 321 + 322 + 323 + 328 + 351 + 358 + 381 +/- 388 - 391 - 392 - 3951 - 3958 - 398)	27	26.753.087	22.408.723
27	2. Active imobilizate deținute în vederea vânzării (ct. 311)	28		
28	3. Producția în curs de execuție (ct. 331 + 332 + 341 +/- 348* - 393 - 3941 - 3952)	29		
29	4. Produse finite și mărfuri (ct. 326 + 327 + 345 + 346 + 347 +/- 348* + 354 + 356 + 357 + 361 +/- 368 + 371 +/- 378 - 3945 - 3946 - 3947 - 3953 - 3954 - 3955 - 3956 - 3957 - 396 - 397 - 4428)	30	2.509	2.391
30	5. Avansuri (ct. 4091 - 4901)	31	1.726.688	935.259
31	TOTAL (rd. 27 la 31)	32	28.482.284	23.346.373
II. CREANȚE				
32	1. Creanțe comerciale (ct. 2675* + 2676* + 2678* + 2679* - 2966* - 2968* + 411 + 413 + 418 + 4642 - 491 - 494)	33	104.541.116	73.048.826
33	2. Avansuri plătite (ct. 4092 - 4902)	34	60.297.192	82.916.207
34	3. Sume de încasat de la entitățile din grup (ct. 451** - 495*)	35		
35	4. Sume de încasat de la entitățile asociate și entitățile controlate în comun (ct. 453** - 495*)	36		
36	5. Creanțe rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4652)	37		
37	6. Alte creanțe (ct. 425 + 4282 + 431** + 436** + 437** + 4382 + 441** + 4424 + 4428** + 444** + 445 + 446** + 447** + 4482 + 4582 + 461 + 4662 + 473** + 4762 - 496 + 5187)	38	14.457.873	31.950.729
38	7. Capital subscris și nevărsat (ct. 456 - 495*)	39		
301	8. Creanțe reprezentând dividende repartizate în cursul exercițiului financiar (ct. 463)	40		
39	TOTAL (rd. 33 la 40)	41	179.296.181	187.915.762

40	III. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT (ct. 505 + 506 + 507 + 508* - 595 - 596 - 598 + 5113 + 5114)	42	42.981.844	8.668
41	IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI (ct. 508* + 5112 + 512 + 531 + 532 + 541 + 542)	43	37.676.742	19.126.353
42	ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 32 + 41 + 42 + 43)	44	288.437.051	230.397.156
43	C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471 + 474) (rd. 46 + 47) , din care	45	10.876.701	6.792.264
44	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 471* + ct.474*)	46	10.876.701	6.792.264
45	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (din ct. 471* + ct.474*)	47	0	0
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLATITE INTR-O PERIOADA DE PANA LA UN AN				
46	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	48		
47	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	49		
48	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	50	158.489.830	79.889.186
49	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	51	184.235.335	138.448.689
50	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	52		
52	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451***)	53		
53	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453***)	54		
54	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	55		
55	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 436*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 457 + 4581 + 462 + 4661 + 473*** + 4761 + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	56	116.749.385	404.243.669
56	TOTAL (rd. 48 la 56)	57	459.474.550	622.581.544
57	E. ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE NETE (rd. 44 + 46 - 57 - 74 - 77 - 80)	58	-161.349.736	-387.204.420
58	F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 26 + 47 + 58)	59	898.581.103	652.042.588
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN				
59	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	60		
60	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	61	0	52.117.176
61	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	62		
62	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	63		

63	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	64		
65	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451***)	65		
66	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453***)	66		
67	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	67		
68	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 436*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 4581 + 462 + 4661 + 4761 + 473*** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	68	271.530.554	388.170.579
69	TOTAL (rd. 60 la 68)	69	271.530.554	440.287.755
H.PROVIZIOANE				
70	1. Provizioane pentru beneficiile angajaților (ct. 1517)	70	23.250.004	20.152.032
71	2. Alte provizioane (ct. 1511 + 1512 + 1513 + 1514 + 1518)	71	141.400.726	158.572.131
72	TOTAL (rd. 70 + 71)	72	164.650.730	178.724.163
VENITURI ÎN AVANS				
73	1. Subvenții pentru investiții (ct. 475) - total (rd. 74 + 75), din care:	73	416.398	416.314
74	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 475*)	74	413.358	415.165
75	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 475*)	75	3.040	1.149
76	2. Venituri înregistrate în avans (ct. 472) - total (rd. 77 + 78), din care:	76	775.580	1.397.131
77	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 472*)	77	775.580	1.397.131
78	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 472*)	78	0	0
79	3. Venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478) - total (rd. 80 + 81) , din care:	79	0	0
80	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 478*)	80	0	0
81	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 478*)	81	0	0
82	TOTAL (rd. 73 + 76 + 79)	82	1.191.978	1.813.445
J. CAPITAL ȘI REZERVE				
I. CAPITAL				
83	1. Capital subscris vărsat (ct. 1012)	83	2.237.071.937	2.237.071.937
84	2. Capital subscris nevărsat (ct. 1011)	84		

85	3. Capital subscris reprezentând datoriile financiare ² (ct. 1027)		85		
302	4. Patrimoniul regiei (ct. 1015)		86		
86	5. Ajustări ale capitalului social/ patrimoniul regiei(ct. 1028)	SOLD C	87	1.338.357.239	1.338.357.239
87		SOLD D	88		
88	6. Alte elemente de capitaluri proprii (ct. 103)	SOLD C	89		
89		SOLD D	90	24.588.659	28.821.049
90	TOTAL (rd. 83 + 84 + 85 + 86 + 87 - 88 + 89 - 90)		91	3.550.840.517	3.546.608.127
91	II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)		92	550.828	550.828
92	III. REZERVE DIN REEVALUARE (ct. 105)		93	95.746.000	105.028.203
	IV. REZERVE				
93	1. Rezerve legale (ct. 1061)		94	2.568.174	2.568.174
94	2. Rezerve statutare sau contractuale (ct. 1063)		95	0	0
95	3. Alte rezerve (ct. 1068)		96	2.100.001	2.100.001
96	TOTAL (rd. 94 la 96)		97	4.668.175	4.668.175
97	Diferențe de curs valutar din conversia situațiilor financiare anuale individuale într-o monedă de prezentare diferită de monedă funcțională (ct. 1072)	SOLD C	98	0	0
98		SOLD D	99	0	0
99	Acțiuni proprii (ct. 109)		100	0	0
100	Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 141)		101	0	0
101	Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 149)		102	0	0
102	V. REZULTAT REPORTAT, CU EXCEPȚIA REZULTATULUI REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 117)	SOLD C	103	0	0
103		SOLD D	104	1.712.093.560	1.876.353.439
104	VI. REZULTAT REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 118)	SOLD C	105	0	0
105		SOLD D	106	1.307.665.295	1.307.665.294
106	VII. PROFITUL SAU PIERDEREA LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE RAPORTARE (ct. 121)	SOLD C	107	0	0
107		SOLD D	108	169.649.886	439.807.079

108	Repartizarea profitului (ct. 129)	109		
109	CAPITALURI PROPRII – TOTAL (rd. 91 + 92 + 93 + 97 + 98 - 99 - 100 + 101 - 102 + 103 - 104 + 105 - 106 + 107 - 108 - 109)	110	462.396.779	33.029.521
110	Patrimoniul privat (ct. 1023) ³	111		
111	Patrimoniul public (ct. 1026)	112		
112	CAPITALURI - TOTAL (rd. 110 + 111 + 112)	113	462.396.779	33.029.521

FORMULAR VALIDAT	Suma de control Formular 10: 33757832037 / 98651226966.40002
------------------	--

Semnaturi ►

Administrator

Nume si prenume

ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit

Nume si prenume

CATALIN NICHIFOR

Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

* Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

** Solduri debitoare ale conturilor respective.

*** Solduri creditoare ale conturilor respective.

1) La acest rând nu se cuprind drepturile de utilizare care se încadrează în definiția unei investiții imobiliare și care vor fi prezentate la rd. 10.

2) În acest cont se evidențiază acțiunile care, din punct de vedere al IAS 32, reprezintă datorii financiare.

3) Se va completa de către entitățile cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.

COD 20. SITUAȚIA VENITURILOR SI CHELTUIELILOR la data de 31.12.2020 (lei)
se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea indicatorilor	Nr. rând	Perioada de raportare	
			01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2020 - 31.12.2020
	A	B	1	2
01	Cifra de afaceri netă (rd. 02 + 03 - 04 + 05)	01	1.354.514.118	355.310.102
02	Producția vândută (ct. 701 + 702 + 703 + 704 + 705 + 706 + 708 - ct. 6815*)	02	1.354.488.419	355.301.406
03	Venituri din vânzarea mărfurilor (ct. 707 - ct. 6815*)	03	25.699	8.696
04	Reduceri comerciale acordate (ct. 709)	04	0	
05	Venituri din subvenții de exploatare aferente cifrei de afaceri (ct. 7411)	05	0	
06	Venituri aferente costului producției în curs de execuție(ct. 711 + 712 + 713)	SOLD C 06	0	
07		SOLD D 07	0	
08	Venituri din producția de imobilizări și investiții imobiliare (rd. 09 + 10)	08	1.743.506	689.959
09	Venituri din producția de imobilizări necorporale și corporale (ct. 721 + 722)	09	1.743.506	689.959
10	Venituri din producția de investiții imobiliare (ct. 725)	10	0	0
11	Venituri din activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 753)	11	0	0
12	Venituri din reevaluarea imobilizărilor (ct. 755)	12	5.261.208	0
13	Venituri din investiții imobiliare (ct. 756)	13	0	0
14	Venituri din active biologice și produse agricole (ct. 757)	14	0	0
15	Venituri din subvenții de exploatare (ct. 7412 + 7413 + 7414 + 7415 + 7416 + 7417 + 7419)	15	0	10.993.024
16	Alte venituri din exploatare (ct. 758 + 751), din care	16	93.020.344	80.565.307
17	- venituri din subvenții pentru investiții (ct. 7584)	17	661.698	685.787
301	- câștiguri din cumpărări în condiții avantajoase (ct. 7587)	18	0	0
18	VENITURI DIN EXPLOATARE - TOTAL (rd. 01 + 06 - 07 + 08 + 11 + 12 + 13 + 14 + 15 + 16)	19	1.454.539.176	447.558.392
19	a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile (ct. 601 + 602)	20	408.114.586	111.086.965
20	Alte cheltuieli materiale (ct. 603 + 604 + 606 + 608)	21	44.589.517	10.973.974
21	b) Alte cheltuieli externe (cu energie și apă) (ct. 605)	22	3.312.525	2.983.201
22	c) Cheltuieli privind mărfurile (ct. 607)	23	3.931	1.502
23	Reduceri comerciale primite (ct. 609)	24	378.133	37.706

A		B	1	2
24	Cheltuieli cu personalul (rd. 26+ 27), din care:	25	195.758.818	135.519.152
25	a) Salarii și indemnizații (ct. 641 + 642 + 643 + 644)	26	175.382.729	124.699.454
26	b) Cheltuieli privind asigurările și protecția socială (ct. 645 + 646)	27	20.376.089	10.819.698
27	a) Ajustări de valoare privind imobilizările (rd. 29 + 30 - 31)	28	195.236.078	233.327.536
28	a.1) Cheltuieli cu amortizările și ajustările pentru depreciere (ct. 6811 + 6813 + 6816 + 6817 + din ct. 6818)	29	129.349.479	144.982.593
303	a.2) Cheltuieli cu amortizarea activelor aferente drepturilor de utilizare a activelor luate în leasing (ct. 685)	30	66.025.228	88.476.580
29	a.3) Venituri (ct. 7813 + 7816 + din ct. 7818)	31	138.629	131.637
30	b) Ajustări de valoare privind activele circulante (rd. 33 - 34)	32	2.761.450	1.587.548
31	b.1) Cheltuieli (ct. 654 + 6814 + din ct. 6818)	33	19.156.122	17.604.439
32	b.2) Venituri (ct. 754 + 7814 + din ct. 7818)	34	16.394.672	16.016.891
33	Alte cheltuieli de exploatare (rd. 36 la 44)	35	687.025.232	369.093.564
34	1. Cheltuieli privind prestațiile externe (ct. 611 + 612 + 613 + 614 + 615 + 621 + 622 + 623 + 624 + 625 + 626 + 627 + 628)	36	624.722.551	240.149.873
35	2. Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate; cheltuieli reprezentând transferuri și contribuții datorate în baza unor acte normative speciale (ct. 635 + 6586)	37	2.950.833	2.040.954
36	3. Cheltuieli cu protecția mediului înconjurător (ct. 652)	38	6.629.737	368.965
37	4. Cheltuieli legate de activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 653)	39	0	0
38	5. Cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor (ct. 655)	40	21.871.283	105.090.180
39	6. Cheltuieli privind investițiile imobiliare (ct. 656)	41	61.177	61.177
40	7. Cheltuieli privind activele biologice (ct. 657)	42	0	0
41	8. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587)	43	0	0
42	9. Alte cheltuieli (ct. 651 + 6581 + 6582 + 6583 + 6584 + 6585 + 6588)	44	30.789.651	21.382.415
43	Ajustări privind provizioanele (rd. 46 - 47)	45	72.100.667	42.061.173
44	- Cheltuieli (ct. 6812)	46	72.737.945	86.563.459
45	- Venituri (ct. 7812)	47	637.278	44.502.286
46	CHELTUIELI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 20 la 23 - 24 + 25 + 28 + 32 + 35 + 45)	48	1.608.524.671	906.596.909
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE:				
47	- Profit (rd. 19 - 48)	49	0	0

48	- Pierdere (rd. 48 - 19)	50	153.985.495	459.038.517
49	Venituri din acțiuni deținute la filiale (ct. 7611)	51	0	
50	Venituri din acțiuni deținute la entități asociate (ct. 7612)	52	14.038.430	11.290.899
51	Venituri din acțiuni deținute la entități asociate și entități controlate în comun (ct. 7613)	53	0	0
52	Venituri din operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 762)	54	0	0
53	Venituri din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 763)	55	0	0
54	Venituri din diferențe de curs valutar (ct. 765)	56	106.696.231	193.262.301
55	Venituri din dobânzi (ct. 766)	57	1.934.827	103.967
56	- din care, veniturile obținute de la entitățile din grup	58	0	0
57	Venituri din subvenții de exploatare pentru dobânda datorată (ct. 7418)	59	0	0
58	Venituri din investiții financiare pe termen scurt (ct. 7617)	60	0	0
59	Alte venituri financiare (ct. 7615 + 764 + 767 + 768)	61	1.007.518	638.182
60	VENITURI FINANCIARE – TOTAL (rd. 51 + 52 + 53 + 54 + 55 + 56 + 57 + 59 + 60 + 61)	62	123.677.006	205.295.349
61	Ajustări de valoare privind imobilizările financiare și investițiile financiare deținute ca active circulante (rd. 64 - 65)	63	0	0
62	- Cheltuieli (ct. 686)	64	0	0
63	- Venituri (ct. 786)	65	0	0
64	Cheltuieli privind operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 661)	66	0	0
65	Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente derivate (ct. 662)	67	0	0
66	Cheltuieli privind dobânzile (ct. 666)	68	1.442.994	11.886.567
67	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile din grup	69	0	0
304	Cheltuieli privind dobânzile aferente contractelor de leasing (ct. 6685)	70	0	29.175.897
68	Alte cheltuieli financiare (ct. 663 + 664 + 665 + 667 + 6681 + 6682 + 6688)	71	140.922.977	147.515.150
69	CHELTUIELI FINANCIARE – TOTAL (rd. 63 + 66 + 67 + 68 + 70 + 71)	72	142.365.971	188.577.614
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR(Ă):				
70	- Profit (rd. 62 - 72)	73	0	16.717.735
71	- Pierdere (rd. 72 - 62)	74	18.688.965	0

72	VENITURI TOTALE (rd. 19 + 62)	75	1.578.216.182	652.853.741
73	CHELTUIELI TOTALE (rd. 48 + 72)	76	1.750.890.642	1.095.174.523
PROFITUL SAU PIERDEREA BRUT(Ă):				
74	- Profit (rd. 75 - 76)	77	0	0
75	- Pierdere (rd. 76 - 75)	78	172.674.460	442.320.782
76	Impozitul pe profit curent (ct. 691)	79	0	0
77	Impozitul pe profit amânat (ct. 692)	80	0	0
78	Venituri din impozitul pe profit amânat (ct. 792)	81	3.024.574	2.513.703
305	Cheltuieli cu impozitul pe profit, determinate de incertitudinile legate de tratamente fiscale (ct. 693)	82	0	0
302	Impozitul specific unor activități (ct. 695)	83	0	0
79	Alte impozite ne reprezentate la elementele de mai sus (ct. 698)	84	0	0
PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A PERIOADEI DE RAPORTARE:				
80	- Profit (rd. 77 - 79 - 80 + 81 - 82 - 83 - 84)	85	0	0
81	- Pierdere (rd. 78 + 79 + 80 - 81 + 82 + 83 + 84) (rd. 79 + 80 + 82 + 83 + 84 - 81 - 77)	86	169.649.886	439.807.079
FORMULAR VALIDAT		Suma de control Formular 20: 20730699607 / 98651226966.40002		

Semnături ►

Administrator

Nume și prenume

ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

CATALIN NICHIFOR

Calitatea

11--Director economic

Nr. de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

La rândul 26 - se cuprind și drepturile colaboratorilor, stabilite potrivit legislației muncii, care se preiau din rulajul debitor al contului 621 „Cheltuieli cu colaborarii”, analitic „Colaboratori persoane fizice”.

COD 30. DATE INFORMATIVE la data de 31.12.2020 (lei) se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd						
codRd	I. Date privind rezultatul înregistrat	Nr. rând	Nr. unitati	Sume		
	A	B	1	2		
01	Unități care au înregistrat profit	01	0	0		
02	Unități care au înregistrat pierdere	02	1	439.807.079		
03	Unități care nu au înregistrat nici profit, nici pierdere	03	0	0		
II. Date privind plățile restante		Nr. rând	Total (col.2 + 3)	Din care:		
	A	B	1	2	3	
04	Plăți restante – total (rd.05 + 09 +15 la 17 + 19), din care:	04	161.917.833	161.917.833	0	
05	Furnizori restanți – total (rd. 06 la 08), din care:	05	66.469.229	66.469.229		
06	- peste 30 de zile	06	9.997.828	9.997.828		
07	- peste 90 de zile	07	47.057.457	47.057.457		
08	- peste 1 an	08	3.413.944	3.413.944		
09	Obligații restante față de bugetul asigurărilor sociale – total (rd.10 la 14), din care:	09	32.798.184	32.798.184		
10	- contribuții pentru asigurări sociale de stat datorate de angajatori, salariați și alte persoane asimilate	10	24.588.700	24.588.700		
11	- contribuții pentru fondul asigurărilor sociale de sănătate	11	8.055.478	8.055.478		
12	- contribuția pentru pensia suplimentară	12	0	0		
13	- contribuții pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj	13	154.006	154.006		
14	- alte datorii sociale	14	0	0		
15	Obligații restante față de bugetele fondurilor speciale și alte fonduri	15				
16	Obligații restante față de alți creditori	16	0	0	0	
17	Impozite, taxe și contribuții neplătite la termenul stabilit la bugetul de stat, din care:	17	6.650.420	6.650.420		
301	- contribuția asiguratorie pentru muncă	18	2.196.546	2.196.546		
18	Impozite și taxe neplătite la termenul stabilit la bugetele locale	19	0	0	0	
III. Număr mediu de salariați		Nr. rând	31 decembrie 2019		31 decembrie 2020	
	A	B	1		2	
19	Număr mediu de salariați	20	1.811		1.115	
20	Numărul efectiv de salariați existenți la sfârșitul perioadei, respectiv la data de 31 decembrie	21	1.833		1.549	

	A	B	1	
	IV. Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare, subvenții încasate și creanțe restante		Sume	
	A	B	1	
21	Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare pentru bunurile din domeniul public, primite în concesiune, din care:	22		0
22	- redevențe pentru bunurile din domeniul public plătite la bugetul de stat	23		0
23	Redevență minieră plătită la bugetul de stat	24		0
24	Redevență petrolieră plătită la bugetul de stat	25		0
25	Chirii plătite în cursul perioadei de raportare pentru terenuri ¹⁾	26		0
26	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente, din care:	27		0
27	- impozitul datorat la bugetul de stat	28		0
28	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	29		0
29	- impozitul datorat la bugetul de stat	30		0
30	Subvenții încasate în cursul perioadei de raportare, din care:	31		0
31	- subvenții încasate în cursul perioadei de raportare aferente activelor	32		0
32	- subvenții aferente veniturilor, din care:	33		0
33	- subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă*)	34		0
316	- subvenții pentru energie din surse regenerabile	35		0
317	- subvenții pentru combustibili fosili	36		0
34	Creanțe restante, care nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele comerciale și/sau în actele normative în vigoare, din care:	37		36.562.679
35	- creanțe restante de la entități din sectorul majoritar sau integral de stat	38		1.891.541
36	- creanțe restante de la entități din sectorul privat	39		34.671.138
	V. Tichete acordate salariaților		Sume	
	A	B	1	
37	Contravaloarea tichetelor acordate salariaților	40		1.547.412
302	Contravaloarea tichetelor acordate altor categorii de beneficiari, alții decât salariații	41		
	VI. Cheltuieli efectuate pentru activitatea de cercetare – dezvoltare**)		Nr. rand	
	A	B	31 decembrie 2019	31 decembrie 2020
	A	B	1	2
38	Cheltuieli de cercetare - dezvoltare	42	0	0
318	- din care, efectuate în scopul diminuării impactului activității entității asupra mediului sau al dezvoltării unor noi tehnologii sau a unor produse mai sustenabile	43	0	0

39	- după surse de finanțare (rd. 45 + 46), din care	44	0	0
40	- din fonduri publice	45	0	0
41	- din fonduri private	46	0	0
42	- după natura cheltuielilor (rd. 48 + 49)	47	0	0
43	- cheltuieli curente	48	0	0
44	- cheltuieli de capital	49	0	0
	VII. Cheltuieli de inovare ***)	Nr. rand	31 decembrie 2019	31 decembrie 2020
	A	B	1	2
45	Cheltuieli de inovare	50	0	0
319	- din care, efectuate în scopul diminuării impactului activității entității asupra mediului sau al dezvoltării unor noi tehnologii sau a unor produse mai sustenabile	51	0	0
	VIII. Alte informații	Nr. rand	31 decembrie 2019	31 decembrie 2020
	A	B	1	2
46	Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (ct. 4094), din care:	52	0	0
303	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	53	0	0
304	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	54	0	0
47	Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (ct. 4093), din care:	55	1.677.654	-2.059.236
305	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	56	0	0
306	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	57	0	0
48	Imobilizări financiare, în sume brute (rd. 59 + 65), din care:	58	27.735.453	24.650.593
49	Acțiuni deținute la entitățile afiliate, interese de participare, alte titluri imobilizate și obligațiuni, în sume brute (rd. 60 + 61 + 62 + 64), din care:	59	20.772.662	20.772.662
50	- acțiuni necotate emise de rezidenți	60	0	
51	- părți sociale emise de rezidenți	61	20.772.662	20.772.662
52	- acțiuni și părți sociale emise de nerezidenți, din care	62	0	
307	- dețineri de cel puțin 10%	63	0	
53	- obligațiuni emise de nerezidenți	64	0	
54	Creanțe imobilizate, în sume brute (rd. 66 + 67), din care:	65	6.962.791	3.877.931
55	- creanțe imobilizate în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute (din ct. 267)	66	0	
56	- creanțe imobilizate în valută (din ct. 267)	67	6.962.791	3.877.931

57	Creanțe comerciale, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 4091 + 4092 + 411 + 413 + 418 + 4642), din care:	68	161.048.450	144.999.470
58	- creanțe comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct.4642)	69	12.920.306	101.979.026
308	- creanțe comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct.4642)	70	0	0
59	Creanțe neîncasate la termenul stabilit (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413)	71	0	0
60	Creanțe în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 425 + 4282)	72	1.243.413	1.024.588
61	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului (din ct. 431 + 436 + 437 + 4382 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 445 + 446 + 447 + 4482), (rd.74 la 78), din care:	73	4.937.254	5.935.872
62	- creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4382)	74	3.052.279	3.488.059
63	- creanțe fiscale în legătură cu bugetul statului (ct. 436 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 446)	75	888.323	1.455.683
64	- subvenții de încasat (ct. 445)	76	0	992.130
65	- fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	77	0	0
66	- alte creanțe în legătură cu bugetul statului (ct. 4482)	78	996.652	0
67	Creanțele entității în relațiile cu entitățile afiliate (ct.451), din care:	79	0	0
68	- creanțe cu entități afiliate nerezidente (din ct.451), din care:	80	0	0
69	- creanțe comerciale cu entități afiliate nerezidente (din ct.451)	81	0	0
70	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului neîncasate la termenul stabilit (din ct. 431 + din ct.436 + din ct. 437 + din ct. 4382 + din ct. 441 + din ct. 4424 + din ct. 4428 + din ct. 444 + din ct. 445 + din ct. 446 + din ct. 447 + din ct. 4482)	82	0	0
71	Creanțe din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4652)	83	0	0
72	Alte creanțe (ct. 453 + 456 + 4582 + 461 + 4662 + 471 + 473 + 4762) (rd. 85 la 87), din care:	84	21.390.571	34.835.663
73	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii privind capitalul și decontări din operațiuni în participație (ct. 453 + 456 + 4582)	85	0	0
74	- alte creanțe în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât creanțele în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) (din ct. 461 + 4662+ din ct. 471 + din ct. 473)	86	21.390.571	34.835.663
75	- sumele preluate din contul 542 "Avansuri de trezorerie" reprezentând avansurile de trezorerie, acordate potrivit legii și nedecontate până la data de raportare (din ct. 461)	87	0	0
76	Dobânzi de încasat (ct. 5187), din care:	88	507.066	0

77	- de la nerezidenți	89	0	0
314	Dobânzi de încasat de la nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	90	0	0
78	Valoarea împrumuturilor acordate operatorilor economici****)	91	0	0
79	Investiții pe termen scurt, în sume brute (ct. 505 + 506 + 507 + din ct. 508), din care:	92	0	0
80	- acțiuni necotate emise de rezidenți	93	0	0
81	- părți sociale emise de rezidenți	94	0	0
82	- acțiuni emise de nerezidenți	95	0	0
83	- obligațiuni emise de nerezidenți	96	0	0
320	- dețineri de obligațiuni verzi	97	0	0
84	Alte valori de încasat (ct. 5113 + 5114)	98	-112.237	
85	Casa în lei și în valută (rd. 100 + 101), din care:	99	230.934	126.291
86	- în lei (ct. 5311)	100	24.300	36.720
87	- în valută (ct. 5314)	101	206.634	89.571
88	Conturi curente la bănci în lei și în valută (rd. 103 + 105), din care:	102	22.778.912	18.997.907
89	- în lei (ct. 5121), din care:	103	3.324.425	10.379.445
90	- conturi curente în lei deschise la bănci nerezidente	104	0	0
91	- în valută (ct. 5124), din care:	105	19.454.487	8.618.462
92	- conturi curente în valută deschise la bănci nerezidente	106	6.667.647	6.547.097
93	Alte conturi curente la bănci și acreditive (rd. 108 + 109), din care:	107	14.912	2.155
94	- sume în curs de decontare, acreditive și alte valori de încasat, în lei (ct. 5112 + din ct.5125 + 5411)	108	14.912	2.155
95	- sume în curs de decontare și acreditive în valută (din ct. 5125 + 5414)	109	0	0
96	Datorii (rd. 111 + 114 + 117 + 118 + 121 + 124 + 127 + 128 + 133 + 137 + 140 + 141 + 147), din care:	110	731.893.045	813.333.210
97	Credite bancare externe pe termen scurt (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mică de 1 an) (din ct. 519), (rd. 112 + 113), din care:	111	0	0
98	- în lei	112	0	0
99	- în valută	113	0	0

100	Credite bancare externe pe termen lung (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mare sau egală cu 1 an) (din ct. 162), (rd. 115 + 116), din care:	114	0	0
101	- în lei	115	0	0
102	- în valută	116	0	0
103	Credite de la trezoreria statului și dobânzile aferente (ct. 1626 + din ct. 1682)	117	0	0
104	Alte împrumuturi și dobânzile aferente (ct. 166 + 1685 + 1686 + 1687), (rd. 119 + 120), din care:	118	0	0
105	- în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute	119	0	0
106	- în valută	120	0	0
107	Alte împrumuturi și datorii asimilate (ct. 167), din care:	121	346.833.358	484.470.685
108	- valoarea concesiunilor primite (din ct. 167)	122	0	0
321	- valoarea obligațiunilor verzi emise de entitate	123	0	0
109	Datorii comerciale, avansuri primite de la clienți și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 401 + 403 + 404 + 405 + 408 + 419 + 4641), din care:	124	342.725.160	218.337.318
110	- datorii comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	125	0	60.599.104
309	- datorii comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	126	0	0
111	Datorii în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 421 + 422 + 423 + 424 + 426+ 427 + 4281)	127	23.078.713	11.877.885
112	Datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului (ct. 431 + 436 + 437 + 4381 + 441 + 4423 + 4428 + 444 + 446 + 447 + 4481), (rd. 129 la 132), din care:	128	8.499.882	55.025.671
113	- datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4381)	129	5.606.969	45.137.440
114	- datorii fiscale în legătură cu bugetul statului (ct.436 + 441 + 4423 + 4428 +444 + 446)	130	2.743.441	9.010.640
115	- fonduri speciale – taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	131	133.472	873.591
116	- alte datorii în legătură cu bugetul statului (ct.4481)	132	16.000	4.000
117	Datoriile entității în relațiile cu entitățile afiliate(ct. 451), din care:	133	0	0
118	- datorii cu entități afiliate nerezidente ²⁾ (din ct. 451), din care:	134	0	0
310	- cu scadența inițială mai mare de un an	135	0	0
119	- datorii comerciale cu entități afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)	136	0	0

120	Sume datorate acționarilor/asociaților (ct. 455), din care:	137	0	0
121	- sume datorate acționarilor/asociaților persoane fizice	138	0	0
122	- sume datorate acționarilor/asociaților persoane juridice	139	0	0
123	Datorii din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4651)	140	0	0
124	Alte datorii (ct. 269 + 453 + 456 + 457 + 4581 + 462 + 4661+ 472 + 473 + 4761 + 478 + 509), din care:	141	10.755.932	43.621.651
125	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii privind capitalul, dividende și decontări din operații în participație (ct. 453 + 456 + 457 + 4581)	142	0	0
126	- alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) ³⁾ (din ct. 462 + ct. 4661+ din ct. 472 + din ct. 473)	143	10.755.932	43.621.651
127	- subvenții nereluate la venituri (din ct. 472)	144	0	0
128	- vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare și investiții pe termen scurt (ct. 269 + 509)	145	0	0
129	- venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478)	146	0	0
130	Dobânzi de plătit (ct. 5186), din care:	147	0	0
311	- către nerezidenți	148	0	0
315	Dobânzi de plătit către nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	149	0	0
131	Valoarea împrumuturilor primite de la operatorii economici****)	150	0	0
132	Capital subscris vărsat (ct. 1012) din care:	151	2.237.622.765	2.237.622.765
133	- acțiuni cotate ⁴⁾	152	0	0
134	- acțiuni necotate ⁵⁾	153	2.237.622.765	2.237.622.765
135	- părți sociale	154	0	0
136	- capital subscris vărsat de nerezidenți (din ct.1012)	155	0	0
137	Brevete si licențe (din ct.205)	156	19.641.581	19.647.694
	IX. Informații privind cheltuielile cu colaboratorii	Nr. rand	31 decembrie 2019	31 decembrie 2020
	A	B	1	2
138	Cheltuieli cu colaboratorii (ct. 621)	157	0	0
	X. Informații privind bunurile din domeniul public al statului	Nr. rand	31 decembrie 2019	31 decembrie 2020
	A	B	1	2
139	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare	158	0	0
140	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în concesiune	159	0	0

141	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului închiriate	160		0	0	
XI. Informații privind bunurile din proprietatea privată a statului supuse inventarierii cf. OMFP nr. 668/2014		Nr. rand	31 decembrie 2019	31 decembrie 2020		
A		B	1	2		
142	Valoarea contabilă netă a bunurilor ⁶⁾	161		0	0	
XII. Capital social vărsat		Nr. rand	31 decembrie 2019		31 decembrie 2020	
			Suma (col.1)	%⁷⁾ (col.2)	Suma (col.3)	%⁷⁾ (col.4)
A		B	1	2	3	4
143	Capital social vărsat (ct. 1012) ⁷⁾ (rd. 163 + 166 + 170 + 171 + 172 + 173), din care:	162	2.237.071.935	x	2.237.071.935	x
144	- deținut de instituții publice (rd. 164 + 165), din care:	163	2.174.997.142	97,23	2.174.997.142	97,23
145	- deținut de instituții publice de subordonare centrală;	164	2.174.997.142	97,23	2.174.997.142	97,23
146	- deținut de instituții publice de subordonare locală;	165		0		0
147	- deținut de societățile cu capital de stat, din care:	166	32.564.700	1,46	32.564.700	1,46
148	- cu capital integral de stat;	167		0		0
149	- cu capital majoritar de stat;	168	32.564.700	1,46	32.564.700	1,46
150	- cu capital minoritar de stat;	169		0		0
151	- deținut de regiile autonome	170	27.628.105	1,24	27.628.105	1,24
152	- deținut de societățile cu capital privat	171		0		0
153	- deținut de persoane fizice	172		0		0
154	- deținut de alte entități	173	1.881.988	0,08	1.881.988	0,08
		Nr. rand	Sume (lei)			
A		B	2019	2020		
155	XIII. Dividende/vărsăminte cuvenite bugetului de stat sau local, de repartizat din profitul exercițiului financiar de către companiile naționale, societățile naționale, societățile și regiile autonome, din care:	174		0		0

	A	B	1	2
156	- către instituții publice centrale;	175	0	0
157	- către instituții publice locale;	176	0	0
158	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	177	0	0
		Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2019	2020
159	XIV. Dividende/vărsăminte cuvenite bugetului de stat sau local și virate în perioada de raportare din profitul reportat al companiilor naționale, societăților naționale, societăților și al regiilor autonome, din care:	178	0	0
160	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiului financiar al anului precedent, din care virate:	179	0	0
161	- către instituții publice centrale;	180	0	0
162	- către instituții publice locale;	181	0	0
163	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	182	0	0
164	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiilor financiare anterioare anului precedent, din care virate:	183	0	0
165	- către instituții publice centrale;	184	0	0
166	- către instituții publice locale;	185	0	0
167	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	186	0	0
	XV. Dividende distribuite acționarilor din profitul reportat	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2019	2020
313	- Dividende distribuite acționarilor în perioada de raportare din profitul reportat	187	0	0
	XVI. Repartizări interimare de dividende potrivit Legii nr. 163/2018	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2019	2020
312	- dividendele interimare repartizate ⁸⁾	188	0	0
	XVII. Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
			31 decembrie 2019	31 decembrie 2020
	A	B	1	2
168	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la valoarea nominală), din care:	189	0	0
169	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	190	0	0
170	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la cost de achiziție), din care:	191	0	0
171	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	192	0	0

XVIII. Venituri obținute din activități agricole *****)	Nr. rand	Sume (lei)		
		31 decembrie 2019	31 decembrie 2020	
A	B	1	2	
172	Venituri obținute din activități agricole	193	0	0
322	XVIV. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587), din care:	194	0	0
323	- inundații	195	0	0
324	- secetă	196	0	0
325	- alunecări de teren	197	0	0

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 30: 27542941546.400024 / 98651226966.40002

Semnături ►**Administrator**

Nume și prenume

ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

CATALIN NICHIFOR

Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

*) Subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă (transferuri de la bugetul statului către angajator) - reprezintă sumele acordate angajatorilor pentru plata absolvenților instituțiilor de învățământ, stimularea șomerilor care se încadrează în muncă înainte de expirarea perioadei de șomaj, stimularea angajatorilor care încadrează în muncă pe perioadă nedeterminată șomeri în vârstă de peste 45 ani, șomeri întreținători unici de familie sau șomeri care în termen de 3 ani de la data angajării îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limita de vârstă, ori pentru alte situații prevăzute prin legislația în vigoare privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

**) Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă, dezvoltarea tehnologică și inovarea, stabilite potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare. Cheltuielile se vor completa conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 995/2012 al Comisiei din 26 octombrie 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producția și dezvoltarea statisticilor comunitare în domeniul științei și al tehnologiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 299/27.10.2012.

***) Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de inovare conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 995/2012 al Comisiei din 26 octombrie 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producția și dezvoltarea statisticilor comunitare în domeniul științei și al tehnologiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 299/27.10.2012.

****) În categoria operatorilor economici nu se cuprind entitățile reglementate și supravegheate de Banca Națională a României, respectiv Autoritatea de Supraveghere Financiară, societățile reclasificate în sectorul administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

*****) Pentru creanțele preluate prin cesionare de la persoane juridice se vor completa atât valoarea nominală a acestora, cât și costul lor de achiziție.

Pentru statutul de „persoane juridice afiliate” se vor avea în vedere prevederile art. 7 pct. 26 lit. c) și d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

*****) Conform art. 11 din Regulamentul Delegat (UE) nr. 639/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de modificare a anexei X la regulamentul menționat, „(1) ... veniturile obținute din activitățile agricole sunt veniturile care au fost obținute de un fermier din activitatea sa agricolă în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat (R (UE) 1307/2013), în cadrul exploatației sale, inclusiv sprijinul din partea Uniunii din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), precum și orice ajutor național acordat pentru activități agricole, cu excepția plăților directe naționale complementare în temeiul articolelor 18 și 19 din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013. Veniturile obținute din prelucrarea produselor agricole în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 ale exploatației sunt considerate venituri din activități agricole cu condiția ca produsele prelucrate să rămână proprietatea fermierului și ca o astfel de prelucrare să aibă ca rezultat un alt produs agricol în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013.

Orice alte venituri sunt considerate venituri din activități neagricole.

(2) În sensul alineatului (1), „venituri” înseamnă veniturile brute, înaintea deducerii costurilor și impozitelor aferente. ...”.

1) Se vor include chiriile plătite pentru terenuri ocupate (culturi agricole, pășuni, fânețe etc.) și aferente spațiilor comerciale (terase etc.)

aparținând proprietarilor privați sau unor unități ale administrației publice, inclusiv chiriiile pentru folosirea luciului de apă în scop recreativ sau în alte scopuri (pescuit etc.).

2) Valoarea înscrisă la rândul „datorii cu entități afiliate nerezidente (din ct. 451), din care:” NU se calculează prin însumarea valorilor de la rândurile „cu scadența inițială mai mare de un an” și „datorii comerciale cu entitățile afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)”.

3) În categoria „Alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului)” nu se vor înscrie subvențiile aferente veniturilor existente în soldul contului 472.

4) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care sunt negociabile și tranzacționate, potrivit legii.

5) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care nu sunt tranzacționate.

6) Se va completa de către operatorii economici cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.

7) La secțiunea „XII Capital social vărsat” la rd. 163 - 173 în col. 2 și col. 4 entitățile vor înscrie procentul corespunzător capitalului social deținut în totalul capitalului social vărsat înscris la rd. 162.

8) La acest rând se cuprind dividendele repartizate potrivit Legii nr. 163/2018 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, precum și modificarea Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției.

COD40. SITUATIA ACTIVEI IMOBILIZATE la data de 31.12.2020						-lei
Elemente de imobilizari	Nr. rand	Valori brute				Sold final (col.5 = 1 + 2 - 3)
		Sold initial	Cresteri	Reduceri		
				Total	Din care: dezmembrari si casari	
A	B	1	2	3	4	5
I. Imobilizări necorporale						
Cheltuieli de dezvoltare	01				X	
Alte imobilizări	02	27.365.690	9.094.195	5.615.480	X	30.844.405
Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	03				X	
Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	04				X	
TOTAL (rd. 01 la 04)	05	27.365.690	9.094.195	5.615.480	X	30.844.405
II. Imobilizări corporale						
Terenuri	06	8.363.500			X	8.363.500
Construcții	07	25.806.768	8.580	4.290		25.810.998
Instalații tehnice și mașini	08	967.498.660	786.363.184	937.023.528		816.838.316
Alte instalații, utilaje și mobilier	09	5.544.507	20.065	124.680		3.439.892
Investiții imobiliare	10	942.520		61.177		881.343
Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	11					
Plante productive	12					
Imobilizări corporale în curs de execuție	13	24.925.966	20.444.793	44.675.616		695.143
Investiții imobiliare în curs de execuție	14					
Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	15	1.677.654	217.443	3.954.333		-2.059.236
TOTAL (rd. 06 la 15)	16	1.032.759.815	807.054.065	905.843.624		853.970.256
III. Active biologice productive	17				X	
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	18	391.101.400	260.166.865		X	651.268.265
V. Imobilizări financiare	19	31.539.976	12.063.202		X	43.603.178
ACTIVE IMOBILIZATE –TOTAL (rd. 05 + 16 + 17 + 18 + 19)	20	1.462.766.881	1.089.378.327	991.459.104		1.579.666.104

► SITUAȚIA AMORTIZĂRII ACTIVELOR IMOBILIZATE					
Elemente de imobilizări	Nr. rand	Sold initial	Amortizare în cursul anului	Amortizare aferentă imobilizărilor scoase din evidență	Amortizare la sfârșitul anului (col.9 = 6+7-8)
A	B	6	7	8	9
I. Imobilizări necorporale					
Cheltuieli de dezvoltare	21				
Alte imobilizări	22	23.875.072	1.745.016		25.620.088
Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	23				
TOTAL (rd. 21 + 22 + 23)	24	23.875.072	1.745.016		25.620.088
II. Imobilizări corporale					
Terenuri	25				
Construcții	26	4.238.417	3.623.943		7.862.360
Instalații tehnice și mașini	27	325.010.921	228.684.387	204.787.040	348.908.268
Alte instalații, utilaje și mobilier	28	3.219.046	96.765	104.959	3.210.854
Investiții imobiliare	29	0	0		0
Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	30				
Plante productive	31				
TOTAL (rd. 25 la 31)	32	332.468.386	232.405.095	204.891.999	359.981.482
III. Active biologice productive	33				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	34	66.025.228	88.476.579		154.501.807
AMORTIZĂRI – TOTAL (rd. 24 + 32 + 33 + 34)	35	422.368.686	322.626.690	204.891.999	540.103.377

► SITUATIA AJUSTARILOR PENTRU DEPRECIERE

Elemente de imobilizari	Nr. rand	Sold initial	Ajustari constituite in cursul anului	Ajustari reluate la venituri	Sold final (c.13 = 10+11-12)
A	B	10	11	12	13
I. Imobilizări necorporale					
Cheltuieli de dezvoltare	36				
Alte imobilizări	37				
Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	38				
TOTAL (rd. 36 la 38)	39				
II. Imobilizări corporale					
Terenuri	40				
Construcții	41				
Instalații tehnice și mașini	42	467.356	-131.637		335.719
Alte instalații, utilaje și mobilier	43				
Investiții imobiliare	44				
Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale evaluate la cost	45				
Plante productive	46				
Imobilizari corporale în curs de execuție	47				
Investiții imobiliare în curs de execuție	48				
TOTAL (rd. 40 la 48)	49	467.356	-131.637		335.719
III. Active biologice productive	50				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	51				
V. Imobilizări financiare	52				
AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIERE – TOTAL (rd. 39 + 49 + 50 + 51 + 52)	53	467.356	-131.637		335.719

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 40: 16619753776 / 98651226966.40002

Semnaturi ►

Administrator

Nume si prenume

ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit

Nume si prenume

CATALIN NICHIFOR

Calitatea

11--Director economic

Nr. de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

**COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE
ROMÂNE „TAROM” S.A.**

SITUAȚII FINANCIARE INDIVIDUALE

**Întocmite în conformitate cu /
Standardele Internaționale de Raportare Financiară**

**La data și pentru anul încheiat la
31 DECEMBRIE 2020**

CUPRINS**PAGINA**

Raportul auditorului independent	-
Situația poziției financiare	3 - 4
Situația rezultatului global	5
Situația modificărilor capitalurilor proprii	6 - 8
Situația fluxurilor de trezorerie	9 - 10
Note la situațiile financiare individuale	11 - 86

SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Note	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Active			
Active pe termen lung			
Imobilizări corporale	4	492.771.712	698.881.552
Active aferente drepturilor de utilizare	7	496.766.460	325.076.172
Investiții imobiliare	5	881.343	942.520
Imobilizări necorporale	6	5.224.317	3.490.618
Interese de participare în alte entități	8	14.990.474	14.990.474
Investiții financiare pe termen lung	9	28.612.702	16.549.504
Total active pe termen lung		1.039.247.008	1.059.930.840
Active curente			
Piese de schimb și alte stocuri	10	23.346.372	28.482.280
Creanțe comerciale și alte creanțe	11	187.915.762	179.265.243
Cheltuieli înregistrate în avans	12	6.792.264	10.876.701
Investiții financiare pe termen scurt	9	8.668	43.012.782
Numerar restricționat	13	5.584.685	10.387.539
Disponibilități și alte conturi asimilate	13	13.541.668	27.289.203
Total active curente		237.189.419	299.313.748
Total active		1.276.436.427	1.359.244.588
Datorii și capitaluri			
Capitaluri proprii			
Capital social și contribuții în avans	14	3.575.980.004	3.575.980.004
Rezerva legală		2.568.174	2.568.174
Rezerve din reevaluare	4, 3,2	88.223.690	80.416.759
Alte rezerve	14,18	(9.916.535)	(7.159.418)
Pierdere reportată		(3.623.825.813)	(3.189.408.740)
Total capitaluri proprii		33.029.520	462.396.779
Datorii pe termen lung			
Împrumuturi pe termen lung	15	52.117.176	-
Leasing (IFRS 16) – termen lung	7	386.027.673	268.165.399
Alte obligații pe termen lung	17	2.142.906	3.365.155
Beneficii postangajare pe termen lung	18	17.607.179	19.780.701
Venituri în avans pe termen lung	20	1.149	3.040
Total datorii pe termen lung		457.896.083	291.314.295
Datorii curente			
Împrumuturi pe termen scurt	15	187.036.243	-
Leasing (IFRS 16) – termen scurt	7	126.612.116	87.959.079
Datorii comerciale pe termen scurt	16	183.046.063	331.570.768
Alte obligații pe termen scurt	17	125.736.080	39.944.701
Beneficii postangajare pe termen scurt	18	2.544.853	3.469.302
Provizioane	19	158.572.131	141.400.726
Venituri în avans pe termen scurt	20	1.812.296	1.188.938

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

<u>Note</u>	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Total datorii curente	785.510.824	605.533.514
Total datorii	1.243.406.907	896.847.809
Total datorii si capitaluri proprii	1.276.436.427	1.359.244.588

Situația poziției financiare trebuie citită împreună cu notele explicative care fac parte integrantă a acestor situații financiare individuale.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 30.06.2021 și semnate în numele acestora de către:

Presedinte CA,

George Rotaru

Director Financiar,

Nichifor Cătălin

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Note	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Venituri din transporturi aeriene	22	349.796.766	1.339.129.293
Venituri din activități conexe	23	5.513.336	15.384.825
Alte venituri din exploatare	24	91.558.331	93.020.344
Total venituri din activitatea de exploatare		<u>446.868.433</u>	<u>1.447.534.462</u>
Cheltuieli privind combustibilul	25	(89.759.817)	(375.075.661)
Cheltuieli cu serviciile de trafic	26	(107.916.813)	(325.985.373)
Cheltuieli cu materiale, reparații și întreținere	27	(71.683.377)	(123.266.641)
Cheltuieli cu personalul	28	(137.657.583)	(199.370.418)
Cheltuieli cu amortizarea și deprecierea activelor	29	(338.478.893)	(211.907.328)
Alte cheltuieli de exploatare	30	(160.195.208)	(365.914.536)
Total cheltuieli din activitatea de exploatare		<u>(905.906.950)</u>	<u>(1.601.519.957)</u>
Pierdere din activitatea de exploatare		(459.038.517)	(153.985.495)
Venituri financiare	31	205.295.349	123.677.006
Cheltuieli financiare	32	(188.577.614)	(142.365.971)
Pierdere netă din activitatea financiară		<u>16.717.735</u>	<u>(18.688.965)</u>
Pierdere înainte de impozitare		(442.320.782)	(172.674.460)
Cheltuiala cu impozitul amânat	33	2.513.703	3.024.574
Pierdere netă a exercițiului curent		(439.807.079)	(169.649.886)
Alte elemente ale rezultatului global			
Surplus din reevaluarea imobilizărilor corporale	4	15.710.641	20.844.087
Impozit amânat aferent rezervei din reevaluare	33	(2.513.703)	(3.335.054)
Pierderi actuariale din evaluarea planului de beneficii determinate postangajare	18	(2.757.117)	(3.933.307)
Impozit amânat aferent planului de beneficii determinate post angajare	33	-	310.480
Alte elemente ale rezultatului global aferente perioadei		<u>10.439.821</u>	<u>13.886.206</u>
Total rezultat global al exercițiului financiar		(429.367.258)	(155.763.680)

Situația rezultatului global trebuie citită împreună cu notele explicative care fac parte integrantă a acestor situații financiare individuale.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 30.06.2021 și semnate în numele acestora de către:

Presedinte CA,

George Rotaru

Director Financiar,

Nichifor Cătălin

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
 SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Capital social</u> (Nota 14)	<u>Rezerva legală</u>	<u>Rezerve din reevaluare</u> (Nota 4)	<u>Rezerva aferenta modificărilor actuariale</u> (Nota 18)	<u>Alte rezerve</u>	<u>Rezultat reportat</u>	<u>Total</u>
Sold la 1 ianuarie 2019	3.575.429.173	2.568.174	62.969.476	(5.636.592)	2.100.001	(3.019.820.604)	617.609.631
Rezultatul global							
Pierderea exercițiului financiar curent						(169.649.886)	(169.649.886)
Alte elemente ale rezultatului global							
Pierderi actuariale din modificarea valorii actualizate a obligației privind beneficiile determinate postangajare			20.844.087	(3.933.307)			(3.933.307)
Creșteri din reevaluarea imobilizărilor corporale			(3.335.054)	310.480			20.844.087
Impozit amânat aferent elementelor de capitaluri proprii			(61.750)	-		61.750	(3.024.574)
Transfer surplus realizat din reevaluare la cedarea activelor			17.447.283	(3.622.827)	-	(169.588.136)	(155.763.680)
Total rezultat global al perioadei curente							
Tranzacții cu acționarii							
Contribuții în avans la capital social	550.831						550.831
Total tranzacții cu acționarii	550.831						550.831
Sold la 31 decembrie 2019	3.575.980.004	2.568.174	80.416.759	(9.259.419)	2.100.001	(3.189.408.740)	462.396.779

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Capital social (Nota 14)	Rezerva legală	Rezerve din reevaluare (Nota 4)	Rezerva aferență modificărilor actuariale (Nota 18)	Alte rezerve	Rezultat reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2020	3.575.980.004	2.568.174	80.416.759	(9.259.419)	2.100.001	(3.189.408.740)	462.396.779
Rezultatul global							
Pierderea exercițiului financiar curent						(439.807.080))	(439.807.080)
Alte elemente ale rezultatului global				(2.757.117)			(2.757.117)
Pierderi actuariale din modificarea valorii actualizate a obligației privind beneficiile determinate postangajare			15.710.641				15.710.641
Creșteri din reevaluarea imobilizărilor corporale			(2.513.703)				(2.513.703)
Impozit amânat aferent surplusului din reevaluare			(6.490.188)			6.490.188	-
Transfer surplus realizat din reevaluare la cedarea activelor			1.038.430			(1.038.430)	-
Impozit amânat aferent surplusului realizat și transferat la rezultatul reportat			<u>61.751</u>			<u>61.751</u>	-
Corectie transfer surplus realizat			7.806.931			(434.417.073)	(429.367.259)
Total rezultat global al perioadei curente				(2.757.117)		(3.623.825.813)	
Sold la 31 decembrie 2020	3.575.980.004	2.568.174	88.223.690	(12.016.536)	2.100.001	(3.623.825.813)	33.029.520

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Sursa majorării capitalului social o reprezintă conversia creanțelor Ministerului Finanțelor Publice asupra TAROM pentru plata dobanzilor la creditele contractate și subcontractate de Ministerul Transporturilor cu scopul de a finanța achiziția aeronavelor A318 de către TAROM.

Situația modificărilor capitalurilor proprii trebuie citită împreună cu notele explicative care fac parte integrantă a acestor situații financiare individuale.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 30.06.2021 și semnate în numele acestora de către:

Presedinte CA,

George Rotaru

Director Financiar,

Nichifor Cătălin

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Note</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Pierdere neta a exercițiului financiar curent		(439.807.079)	(169.649.886)
Ajustări pentru reconcilierea rezultatului net cu numerarul net utilizat în activitățile de exploatare:			
Ajustarea valorii imobilizărilor corporale și necorporale – net	29	144.850.956	129.210.850
Ajustarea valorii activelor aferente drepturilor de utilizare	7	88.476.580	66.025.226
Ajustarea valorii investițiilor imobiliare – net	29	61.177	61.177
Ajustări privind provizioane pentru active circulante – net	30	1.587.548	2.761.450
Ajustări privind provizioanele pentru riscuri și cheltuieli - net	30	42.061.173	72.100.668
Ajustări privind provizioanele pentru pensii – net	18	1.600.223	2.224.993
(Câștig)/ Pierdere netă din vânzarea de imobilizări corporale și necorporale	24, 30	(109.336)	1.079.130
Pierderi nete din reevaluarea imobilizărilor corporale	30	105.090.180	16.610.075
Venituri din subvenții de exploatare	24	(10.993.024)	-
Venituri din dividende	31	(11.290.899)	(14.038.430)
Venituri din dobânzi la depozite	31	(103.968)	(1.934.827)
Cheltuieli cu dobânzile bancare	32	11.349.816	550.831
Cheltuieli cu dobânzi contracte leasing IFRS 16	7, 32	29.175.898	19.805.330
(Câștig)/ Pierdere netă din modificări IFRS 16	7	(447.716)	4.205
Cheltuieli cu dobânda aferenta datoriei nete privind beneficiile determinate postangajare	18, 32	536.751	892.163
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra obligațiilor de leasing IFRS 16	7	(41.069.447)	17.193.553
Cheltuieli/ (Venituri) din impozit pe profit amânat	33	(2.513.703)	(3.024.574)
Creșterea/(descreșterea) numerarului din exploatare înainte de modificările capitalului circulant		(81.544.870)	139.871.934
Modificări ale capitalului circulant			
(Creștere)/Descreștere în soldurile de creanțe comerciale și alte creanțe		(3.550.855)	(76.681.305)
(Creștere)/Descreștere în soldurile de stocuri		7.112.582	(139.404)
Creștere/(Descreștere) în soldurile de datorii comerciale și alte datorii		(96.758.700)	38.854.285
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi bancare plătite		(265.573)	-
Dobânzi plătite IFRS 16	7	(23.916.461)	(14.280.845)
Beneficii plătite angajaților la pensionare	17	(7.992.062)	(5.109.968)
Numerar net din activități de exploatare		(206.915.939)	82.514.697
Fluxuri de trezorerie din activitățile de investiții			
Plăți în numerar pentru achiziționarea de echipamente de zbor, alte imobilizări corporale și		(31.071.595)	(108.757.006)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Note</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
imobilizări necorporale			
Încasări din vânzări de imobilizări corporale		112.167	24.036
Încasări din dobânzi		611.033	2.551.159
Dividende încasate		11.290.899	14.038.430
Încasări în numerar din investiții în imobilizări financiare, depozite și garanții		30.432.565	40.920.359
Numerar net din activități de investiții		11.375.069	(51.223.022)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare:			
Încasări în numerar din credite garantate de Stat	15	228.069.176	-
Încasări subvenții pentru plata personal		10.993.024	-
Plăți în numerar contracte leasing IFRS 16	7	(62.071.719)	(37.048.231)
Numerar net din activități de finanțare		176.990.481	(37.048.231)
Creșterea/ (descreșterea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar			
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar	13	37.676.742	43.433.298
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul perioadei	13	19.126.353	37.676.742

Notele atașate de la 1 la 37 constituie parte integrantă a acestor situații financiare. Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 30.06.2021 și semnate în numele acestora de către:

Presedinte CA,

George Rotaru

Director Financiar,

Nichifor Cătălin

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

1. INFORMATII GENERALE

S.C. Compania Nationala de Transporturi Aeriene Romane – TAROM S.A. ("Compania", "Societatea" sau "TAROM") are ca obiect principal de activitate transporturile aeriene de pasageri, cargo si posta, prin curse regulate si charter, spre si dinspre Romania, precum si pe teritoriul Romaniei. Pe langa activitatea de baza, Societatea presteaza si servicii conexe, constand in: intretinere tehnica aeronave pentru parteneri externi si interni.

Compania este o societate pe actiuni inregistrata in Romania, cu sediul central in Calea Bucurestilor nr. 224F, Otopeni, Ilfov. Compania este membra a Asociatiei Internationale a Companiilor de Transport Aerian (International Air Transport Association „IATA”) si a Asociatiei Europene a Transportatorilor Aerieni (AEA).

TAROM a fost infiintata ca o companie de stat in 1954. TAROM a fost reorganizata pe baza Ordonantei de Guvern 45/1997 si a legii 136/1998, noul statut fiind cel de companie nationala de transporturi aeriene civile din Romania.

Capitalul social al Companiei la data de 31 decembrie 2020 este detinut de:

- Statul Roman, reprezentat de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii si Comunicatiilor („MTIC”/ „Ministerul Transporturilor”), cu o cota de participare de 97,22%;
- Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti (fostul Aeroport International Henri Coanda), cu o cota de participare de 1.46%;
- ROMATSA (Administratia Romana a Serviciilor de Trafic Aerian), cu o cota de participare de 1.24%;
- Fondul de Investitii Muntenia, cu o cota de participare de 0,08 %.

TAROM este prima companie din subordinea Ministerului Transporturilor care a introdus managementul privat in anul 2012. Selectia managementului superior, respectiv a directorului general si a membrilor Consiliului de Administratie, a fost efectuata de catre o asociere de firme specializate in recrutare, în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice.

La data autorizarii prezentelor situatii financiare conforme cu IFRS pentru anul financiar incheiat la 31.12.2020, membrii in Consiliul de Administratie sunt urmatoarii:

- George Rotaru - presedinte - mandatat din data de 20.03.2021
- Petre Neacşa - mandatat din data de 20.01.2021
- Cristian Secoşan - mandatat din data de 17.03.2021
- Costin Ţira-Rădulescu - mandatat din data de 20.01.2021
- Cătălin-Octavian Bunea - mandatat din data de 17.01.2021
- Alexandru Moglan - mandatat din data de 19.01.2021
- Mihăiţă Ursu - mandatat din data de 09.03.2021

In anul 2020, Compania si-a mentinut organizarea functionala nefiind modificari de fuziuni, divizari, insolventa.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2. SUMARUL POLITICILOR CONTABILE SEMNIFICATIVE

2.1 Bazele întocmirii situațiilor financiare individuale

a. Declarație de conformitate

Situațiile financiare au fost întocmite pe baza convenției costului istoric, cu excepția terenurilor, cladirilor și a echipamentelor de zbor, care sunt reevaluate.

Situațiile financiare individuale ale TAROM sunt întocmite în conformitate cu:

- Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) adoptate de Uniunea Europeană;
- Legea 82 din 1991 a contabilității republicată și actualizată;
- Ordinul nr. 666/2015 privind aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară de către unele entități cu capital de stat;
- Ordinul nr. 2844/12.12.2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („Ordin 2844”).

În cadrul procesului de tranziție la raportarea financiară în conformitate cu IFRS în contextul aplicării prevederilor Ordinului 666/2015, Compania a întocmit primul set de situații financiare anuale conforme cu versiunea standardelor IFRS aprobate de UE pentru exercitiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016. În acest sens, în vederea asigurării conformității informațiilor comparative cu variantele IFRS aprobate de UE, Compania a aplicat IFRS 1 - „Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară” la data tranziției din 1 ianuarie 2015.

Având în vedere prevederile Ordinului nr. 666/2015, pentru exercitiile financiare ale anilor 2016 și 2017, Compania a întocmit, în scop informativ, situații financiare anuale individuale conforme cu IFRS adoptate de Uniunea Europeană, prin retratarea informațiilor din contabilitatea statutară condusă în conformitate cu Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014, cu modificările și completările ulterioare („OMF 1802”). Acestea au fost auditate potrivit legii și publicate pe pagina proprie de internet a Companiei.

Începând cu exercitiul financiar al anului 2018, Compania organizează și conduce contabilitatea potrivit Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aprobate prin Ordinul nr. 2844/2016, cu modificările și completările ulterioare, depunând la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice situații financiare anuale conforme cu IFRS adoptate de UE, precum și o raportare anuală, al cărei conținut este stabilit anual prin Ordinul ministrului finanțelor publice.

b. Baza evaluării

Situațiile financiare conforme cu IFRS au fost întocmite pe baza costului istoric, ajustate conform IAS 29 („Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste”) în cazul capitalului social. Pentru acele categorii de active imobilizate la care colectarea informațiilor reconstitutive privind costul istoric implica eforturi nejustificate, având în vedere și faptul că acestea conduceau la determinarea unei evaluări mai puțin relevante și mai puțin fiabile decât informațiile privind valoarea justă curentă, Compania a optat pentru utilizarea valorii juste drept cost presupus (ca substituent pentru cost sau costul amortizat) în situația de deschidere a poziției financiare în conformitate cu IFRS 1. Astfel, metoda costului presupus a fost aplicată pentru următoarele categorii de active: terenuri, clădiri și construcții speciale, aeronave și rotabile, investiții imobiliare.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

c. Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare sunt măsurate folosind moneda mediului economic principal în care operează entitatea, care este Leul românesc sau „RON” („moneda funcțională”). Leul românesc nu este convertibil în afara României.

Elementele nemonetare denominate într-o altă valută, care sunt contabilizate la cost, sunt convertite utilizând ratele de schimb de la data tranzacției inițiale. Elementele nemonetare denominate în valută măsurate la valoarea justă sunt convertite utilizând ratele de schimb de la data determinării valorii juste.

d. Utilizarea estimărilor și raționamentelor profesionale

Întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu IFRS impune utilizarea anumitor estimări contabile critice și necesitatea aplicării de raționamente profesionale de către Conducere în cadrul procesului de implementare a politicilor contabile IFRS.

Domeniile care implică un grad mai ridicat de complexitate sau cele în care ipotezele și estimările au un impact semnificativ asupra situațiilor financiare sunt prezentate în Nota 3 - „Estimări și raționamente contabile critice”.

e. Continuitatea activității

Prezentele situații financiare au fost întocmite în baza principiului continuității activității care presupune ca Compania să își poată continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil.

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020, Compania înregistrează pierderi cumulate de 3.623.825.813 lei (la 31 decembrie 2019: pierdere reportată de 3.189.408.740 lei), din care pierdere netă a exercițiului financiar curent este de 439.807.079 lei (pierderea netă a exercițiului financiar la 31.12.2019 este 169.649.886 lei).

La 31 decembrie 2020 Compania înregistrează capitaluri proprii pozitive în suma de 33.029.521 lei (31 decembrie 2019: active nete pozitive în suma de 462.396.779 lei), în principal ca urmare a majorărilor de capital social.

La 31 decembrie 2020, datoriile curente ale Societății depășesc activele curente cu suma de 548.321.405 lei (la 31 decembrie 2019: datoriile curente depășeau activele curente cu suma de 306.219.766 lei).

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor este acționarul majoritar al Companiei, astfel politicile guvernamentale pot avea un impact semnificativ asupra poziției financiare, rezultatelor și fluxurilor de numerar ale Companiei. Ministerul Transporturilor a alocat sume de la bugetul statului pentru plata dobanzilor aferente contractelor de împrumut pentru achiziția de aeronave deținute de Companie.

În contextul crizei pandemice începute în anul 2020, urmare a instituirii restricțiilor de călătorie, la nivel național, european și global, sectorul transportului aerian de pasageri a înregistrat o scădere semnificativă în 2020, generând pierderi însemnate pentru operatorii din acest sector.

În luna februarie 2020, acționarii Companiei au aprobat și au promovat un act normativ pentru ajutor de salvare a Companiei. Comisia Europeană a aprobat, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda Companiei un împrumut temporar garantat de Companie, în valoare de aproximativ 36.7 milioane euro pentru operațiuni curente. Împrumutul pentru salvare a fost acordat inițial pentru o perioadă de șase luni, extinsă apoi cu încă 10 luni până la 30 august 2021, perioadă prevăzută pentru elaborarea unui plan de restructurare care să fie susținut de un ajutor de Stat. Compania a aplicat pentru ajutorul de stat, pregătind planul de recastigare a profitabilității printr-o serie de măsuri pe termen mediu, precum: operarea unei flote reînnoite, optimizarea rutelor, îmbunătățirea proceselor și adaptarea la noi tehnologii, îmbunătățirea calitatii serviciilor, eficientizarea organizațională și optimizarea costurilor etc. Măsurile de eficientizare prevăzute în plan

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

vor asigura companiei viabilitatea pe termen lung începând cu anul 2027. În prezent, planul este trimis spre aprobarea Comisiei Europene, aprobarea ajutoarelor de stat fiind condiționată de acordul Comisiei.

Totodată, Compania a contractat un împrumut garantat de stat, cu o limită de 18.640.309 EUR și o durată de 6 ani.

Ținând cont de cifrele bugetate, Conducerea consideră că TAROM are suficiente lichidități pentru a-și putea îndeplini obligațiile financiare atunci când ele devin scadente pentru o perioadă de cel puțin un an.

Având în vedere cele menționate mai sus, Conducerea consideră că TAROM își va putea desfășura activitatea în viitorul previzibil și, în consecință, aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale este considerată adecvată.

2.2 Modificări în politicile contabile și în prezentarea informațiilor

(a) Prezentare generală

Pentru exercitiul financiar început la 1 ianuarie 2020, următoarele standarde și modificări de standarde erau aplicabile pentru prima dată:

- Definiția pragului de semnificație - modificări la IAS 1 și IAS 8
- Definiția unei afaceri - modificări la IFRS 3
- Revizuirea ratei dobânzii de referință - modificări la IFRS 9, IAS 39 și IFRS 7
- Revizuirea cadrului conceptual pentru raportarea financiară
- Concesiuni de închiriere legate de Covid-19 - modificări la IFRS 16

Modificări la cadrul conceptual de raportare financiară (emise la 29 martie 2018 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2020). Cadrul conceptual include un nou capitol privind evaluarea; îndrumări privind raportarea performanței financiare; îmbunătățiri ale definițiilor și regulilor – în special, definiția datoriei; și clarificări în arii importante, cum ar fi rolul de agent, principiul prudenței și evaluarea incertitudinii în raportarea financiară. Modificările sunt adoptate de Uniunea Europeană începând cu 1 ianuarie 2020.

Modificări la IAS 1 și IAS 8 - definiția pragului de semnificație (emise la 31 octombrie 2018 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2020). Modificările clarifică definiția termenului „semnificativ” și modul în care aceasta trebuie aplicată. Noua definiție menționează că „Informația este semnificativă dacă omisiunile, declarațiile eronate sau ascunderea acestora ar duce în mod rezonabil la influențarea deciziilor pe care utilizatorii primari ai situațiilor financiare cu scop general le iau pe baza acelor situații financiare, care furnizează informații financiare privind o anumită entitate raportoare”. De asemenea, explicațiile care însoțesc definiția au fost îmbunătățite. Modificările asigură, de asemenea, faptul că definiția termenului „semnificativ” este consecventă în cadrul tuturor Standardelor IFRS. Modificările sunt adoptate de Uniunea Europeană începând cu 1 ianuarie 2020.

Modificări la IFRS 9, IAS 39 și IFRS 7 (emise la 26 septembrie 2019 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2020) - Reforma indicelui de referință a ratei dobânzii. Modificările au fost datorate înlocuirii ratelor de referință utilizate între bănci ("IBOR"). Modificările propun o relaxare temporară de la aplicarea cerințelor specifice contabilității de acoperire împotriva riscurilor aferente operațiunilor direct afectate de reforma IBOR. Conform IFRS 9 și IFRS 39, fluxurile de numerar viitoare din instrumentele de acoperire fie trebuie să fie previzionate în mod cât se poate de exact. În cazurile în care aceste fluxuri depind de IBOR, relaxarea adusă de amendament presupune ca entitatea să considere că rata dobânzii în baza căreia sunt estimate fluxurile de

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

numerar nu se schimbă ca rezultat al reformei. De asemenea, atât IAS 39 cât și IFRS 9 solicită utilizarea perspectivei viitoare în aplicarea contabilității de acoperire. Reforma IBOR poate cauza o scădere în afara intervalului 80-125% cerut de testul retrospectiv conform IAS 39. Ținând cont de acest aspect, IAS 39 propune o excepție la testul retrospectiv de eficiență, astfel încât un instrument de acoperire nu este afectat în perioada de reformă a IBOR.

De asemenea, pentru a aplica contabilitatea de acoperire, atât IFRS 9 cât și IAS 39 propun identificarea și măsurarea exactă a componentei de risc la momentul inițial, iar orice pierdere va fi recunoscută în contul de profit și pierdere. Amendamentul solicită entităților să prezinte informații adiționale cu privire la operațiunile afectate de incertitudinea creată de reformă, și anume: valoarea nominală a instrumentelor de acoperire pentru care avantajul este aplicat; ipotezele luate în considerare la aplicarea acestui avantaj; note detaliate cu privire la impactul reformei IBOR asupra entității precum și detalii cu privire la procesul de tranziție. Modificările sunt adoptate de Uniunea Europeană începând cu 1 ianuarie 2020.

Modificări la IFRS 16 (emise la 28 mai 2020 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 iunie 2020) – Concesii la chirii ca urmare a Covid-19. Modificările scutesc locatarii de la a lua în considerare fiecare contract de leasing atunci când stabilesc dacă concesiile la chirii care apar ca efect direct al pandemiei de covid-19 constituie modificări de leasing și permit locatarilor să contabilizeze astfel de concesiile la chirii ca și cum nu ar constitui modificări de leasing. Se aplică concesiilor la chirii ca urmare a covid-19 numai dacă următoarele condiții sunt îndeplinite: schimbările în plățile de leasing conduc la o considerație similară sau mai mică decât cea precedentă; orice reducere în plățile de leasing afectează plățile scadente la sau înainte de 30 iunie 2021; nu există nicio modificare semnificativă în celelalte condiții contractuale. Dacă locatarul dorește să aplice această prevedere, trebuie să ia în considerare toate contractele de leasing cu caracteristici și circumstanțe similare. Modificarea trebuie aplicată retrospectiv conform IAS 8, dar locatarul nu este obligat să își retrătească perioada comparativă sau să detalieze într-o notă separată acest fapt. Compania evaluează în prezent impactul amendamentelor asupra situațiilor sale financiare.

(b) Noi standarde, amendamente și interpretări emise, dar neaplicabile pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020, drept urmare neadoptate:

Compania nu a adoptat anticipat standarde și interpretări noi sau revizuite care au fost emise, dar care nu au intrat încă în vigoare. În unele cazuri, acestea nu au fost încă adoptate de UE.

Modificări la IAS 1 (emise la 15 iulie 2020 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023) – Clasificarea datoriilor în curente sau pe termen lung. Aceste modificări clarifică faptul că datoriile sunt clasificate drept curente sau pe termen lung, în funcție de drepturile care există la sfârșitul perioadei de raportare. Datoriile nu sunt curente dacă entitatea are dreptul substanțial, la sfârșitul perioadei de raportare, de a amâna decontarea pentru cel puțin doisprezece luni. Standardul nu mai impune ca un astfel de drept să fie necondiționat. Așteptările conducerii dacă vor exercita ulterior dreptul de a amâna decontarea nu afectează clasificarea datoriilor. Dreptul de amânare există numai dacă entitatea respectă orice condiții relevante de la sfârșitul perioadei de raportare. O datorie este clasificată ca datorie curentă dacă o condiție este încălcată la sau înainte de data raportării, chiar dacă o renunțare la această condiție este obținută de la creditor după încheierea perioadei de raportare. În schimb, un împrumut este clasificat ca fiind pe termen lung dacă un contract de împrumut este încălcat numai după data raportării. În plus, modificările clarifică condițiile de clasificare a datoriei pe care o entitate ar putea să o stingă prin conversia acesteia în elemente de capitaluri proprii. „Decontarea” este definită ca fiind stingerea unei datorii cu numerar, alte resurse care includ beneficii economice sau elementele de capitaluri proprii ale unei entități. Există o excepție pentru instrumentele convertibile care pot fi convertite în capitaluri

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

proprii, dar numai pentru acele instrumente în care opțiunea de conversie este clasificată ca instrument de capitaluri proprii ca o componentă separată a unui instrument financiar compus.

Modificările încă nu au fost adoptate de Uniunea Europeană. Compania evaluează în prezent impactul amendamentelor asupra situațiilor sale financiare.

Modificări la IAS 16 (emise la 14 mai 2020 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022) – Încasări înainte de utilizarea preconizată. Modificările interzic deducerea din costul unui element de imobilizare corporală a oricăror încasări obținute din vânzarea de elemente produse în timpul aducerii activului respectiv în locul și în starea necesare pentru a putea fi operat conform planificării conducerii. În schimb, entitatea recunoaște încasările din vânzarea acestor elemente și costul cu producerea acestor elemente în contul de profit și pierdere. Pentru a determina costul acestor elemente, se vor avea în vedere prevederile IAS 2. Costul nu va include deprecierea activului testat deoarece nu este pregătit pentru scopul său. De asemenea, modificarea aduce clarificări cu privire la faptul că testarea funcționalității activului se va face numai când entitatea va evalua performanța tehnică și fizică a acestuia, performanța financiară nefiind relevantă în acest pas. Ca atare, un activ poate fi utilizat conform planurilor managementului și să fie depreciat înainte de a-și atinge nivelul performanței operaționale așteptate de management.

Modificări la IAS 37 (emise la 14 mai 2020 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022) - Contracte oneroase - Costul cu executarea contractului. Conform modificărilor „costul cu executarea” unui contract cuprinde „costurile direct legate de contract”. Costurile direct legate de contract pot fi ori costuri incrementale de executare a contractului, ori o alocare a altor costuri direct legate de executarea contractelor. De asemenea, amendamentul clarifică faptul că înainte de a stabili un provizion pentru un contract oneros, entitatea va recunoaște pierderile de valoare aferente activelor folosite la îndeplinirea contractului, și nu activelor dedicate aceluși contract.

Modificări la diverse standarde datorită „Îmbunătățirilor IFRS (ciclu 2018-2020)” care rezultă din proiectul anual de îmbunătățire a IFRS (IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 și IAS 41) cu scopul principal de a elimina inconsecvențele și de a clarifica anumite formulări (Modificări la IFRS 1, IFRS 9 și IAS 41 sunt aplicabile pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022. Modificarea la IFRS 16 se referă numai la un exemplu ilustrativ, astfel încât nu este menționată o dată de intrare în vigoare). Amendamentele:

- (a) clarifică faptul că filiala care aplică paragraful D16(a) din IFRS 1 poate evalua cumulativ diferențele din schimbul valutar folosind sumele raportate de societatea-mamă, în funcție de data tranziției societății-mamă la IFRS (IFRS 1);
- (b) clarifică onorariile pe care le include o entitate atunci când aplică testul „10 la sută” din paragraful B3.3.6 din IFRS 9 pentru a evalua dacă trebuie să scoată o datorie financiară din evidențe. O entitate include numai onorariile plătite sau primite între entitate (împrumutat) și împrumutător, inclusiv onorariile plătite sau primite fie de entitate, fie de împrumutător în numele celuilalt (IFRS 9);
- (c) elimină din exemplu prezentarea rambursarea de către locatar a cheltuielilor cu îmbunătățirile aduse spațiului închiriat pentru a soluționa orice eventuală confuzie cu privire la tratamentul stimulentei de leasing care ar putea apărea din cauza modului în care sunt prezentate stimulentele de leasing în respectivul exemplu (exemplul ilustrativ 13 atașat la IFRS 16); și
- (d) elimină cerința din paragraful 22 din IAS 41 pentru entități de a exclude fluxurile de numerar cu impozitarea atunci când evaluează valoarea justă a unui activ biologic prin utilizarea unei tehnici a valorii actualizate (IAS 41).

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2.3 Tranzacții în valută

Tranzacțiile în monedă străină sunt convertite în moneda funcțională pe baza cursului de schimb de la data tranzacțiilor sau a evaluării pentru elementele care sunt reevaluate. Câștigurile și pierderile din diferențele de curs rezultate în urma efectuării acestor tranzacții și din conversia la cursul de schimb de sfârșit de an a activelor și pasivelor monetare exprimate în monedă străină, sunt recunoscute în situația rezultatului global, cu excepția cazului în care sunt înregistrate în alte elemente ale rezultatului global ca instrumente financiare care pot fi desemnate ca instrumente de acoperire împotriva riscului asociat fluxurilor de trezorerie, precum și ca instrumente financiare care pot fi desemnate ca instrumente de acoperire împotriva riscurilor a investiției nete.

Moneda străină	Simbol	Rata de schimb (lei pentru 1 unitate din moneda străină)	
		31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Dolar SUA	USD	3.966	4,2608
Euro	EUR	4.8694	4.7793

2.4 Contabilizarea efectului hiperinflației

Economia românească a înregistrat în trecut niveluri ridicate ale inflației și a fost considerată hiperinflaționistă până la data de 1 ianuarie 2004.

IAS 29 "Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste" impune ca situațiile financiare întocmite în moneda unei economii hiperinflaționiste să fie prezentate în termenii puterii de cumpărare la data bilanțului.

Prin urmare, valorile raportate în termenii puterii de cumpărare la data de 31 decembrie 2003 (considerată data de încetare a hiperinflației) sunt tratate ca bază pentru valorile contabile din aceste situații financiare. Compania a reflectat impactul aplicării IAS 29 în situațiile financiare, ajustând capitalul social (Nota 14 – Capitaluri proprii). În cazul celorlalte elemente nemonetare datând din perioada anterioară anului 2004 și pentru care nu s-a utilizat metoda costului presupus, impactul inflației nu a fost semnificativ (de exemplu, imobilizări complet amortizate sau apropiate de expirarea duratei de viață utilă).

Retratarea capitalului social a fost calculată folosind evoluția indicelui prețurilor de consum ("IPC"), publicată de Institutul Național de Statistică ("INSSE"), din perioada cuprinsă între luna înregistrării inițiale (data achiziției sau primirii cu titlu gratuit) a elementelor nemonetare (capitalul social) și data de 31 decembrie 2003.

2.5 Imobilizări corporale

Imobilizările corporale constau în echipamente de zbor și alte imobilizări corporale.

(a) Recunoaștere și evaluare

În cazul terenurilor, clădirilor și echipamentelor de zbor, la data trecerii la IFRS, Compania a ales să aplice derogarea permisă de IFRS 1 referitoare la folosirea costului presupus, prin care valoarea justă stabilită la reevaluările statutare, la sau înainte de data trecerii la IFRS-uri, să reprezinte un punct de plecare rezonabil pentru

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

evaluarea bazată pe cost. Astfel, valorile juste stabilite de către evaluatori independenți la ultimele reevaluări statutare anterioare datei tranziției la IFRS (1 ianuarie 2015) au fost folosite drept cost presupus la data reevaluării.

După data trecerii la IFRS Compania a utilizat tratamentul alternativ din IAS 16 în baza căruia terenurile, cladirile și echipamentele de zbor sunt recunoscute la valoarea reevaluată, reprezentând valoarea justă, calculată pe baza unor evaluări periodice efectuate de evaluatori profesioniști minus amortizarea acumulată și pierderile din depreciere recunoscute ulterior. Amortizarea acumulată la data reevaluării este eliminată din valoarea brută a activului, iar valoarea netă este recalculată la valoarea reevaluată a activului.

Prima reevaluare recunoscută în situațiile financiare IFRS pentru clădiri, terenuri și echipamentele de zbor a fost cea realizată de un evaluator independent la data de 31 decembrie 2015.

Masinile, instalațiile de măsură, echipamentele (altele decât echipamentele de zbor care sunt prezentate la valoarea justă determinată în urma reevaluării), mobilierul, aparatura birotică și sistemele de protecție sunt înregistrate la cost istoric diminuat cu amortizarea acumulată și ajustările pentru depreciere. În conformitate cu IAS 29 „Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste”, imobilizările corporale dobândite anterior anului 2004 au fost retratate, conform contabilității de hiperinflație, luându-se în considerare indicii generali ai prețurilor între data achiziției și 31 decembrie 2003.

Costul imobilizării include cheltuielile direct atribuibile achiziționării activului, cum ar fi: prețul de cumpărare, taxele vamale, taxele nerecuperabile, precum și toate celelalte cheltuieli direct legate de punerea în funcțiune a activului. Costul unui activ construit în regie proprie include costul materialelor și munca directă, alte costuri atribuibile aducerii activelor la locul și în stare de funcționare și estimarea inițială a costurilor de dezasamblare și înlăturare a activului și de restaurare a amplasamentului și costurile îndatorării atunci când există o obligație privind aceste cheltuieli.

În cazul în care valoarea justă a unui activ crește în urma unei reevaluări, această creștere va fi recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și în capitalurile proprii la poziția „Rezerve din reevaluare”. Totuși, creșterea va fi recunoscută în rezultatul global (contul de profit și pierdere) în cazul în care reversează o descreștere din reevaluare a activului respectiv, recunoscută anterior în rezultatul global.

În cazul în care valoarea justă a unui activ se diminuează în urma unei reevaluări, această diminuare va fi recunoscută în rezultatul global (contul de profit și pierdere). Totuși, diminuarea este recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și în capitalurile proprii la poziția „Rezerve din reevaluare” în măsura în care pentru activul respectiv există un surplus din reevaluare recunoscut din reevaluarile anterioare. Rezerva din reevaluare este transferată la rezultatul raportat în momentul în care activul este derecunoscut.

Compania realizează reevaluările cu suficientă regularitate pentru a se asigura că valoarea contabilă nu se deosebește semnificativ de ceea ce s-ar fi determinat prin utilizarea valorii juste la finalul perioadei de raportare.

Atunci când o imobilizare este reclasificată ca investiție imobiliară, proprietatea este reevaluată la valoarea justă. Câștigurile care rezultă în urma reevaluării sunt recunoscute în contul de profit și pierdere doar în măsura existenței unei pierderi din depreciere specifice proprietății respective și orice alte câștiguri rămase recunoscute ca alte elemente ale rezultatului global și prezentate în cadrul rezervelor din reevaluare în capital. Orice pierdere este recunoscută imediat în contul de profit și pierdere.

(b) Costuri ulterioare

Cheltuielile cu reparația sau întreținerea mijloacelor fixe efectuate pentru a restabili sau a menține valoarea acestor active sunt recunoscute în situația rezultatului global la data efectuării lor, în timp ce cheltuielile efectuate în scopul îmbunătățirii performanțelor tehnice sunt capitalizate și amortizate pe perioada de amortizare rămasă a respectivului mijloc fix.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Costurile capitalizate cu activitățile periodice de inspecții și reparații capitale reprezintă componente separate ale activelor corespunzătoare sau ale grupurilor corespunzătoare de active. Costurile capitalizate cu inspecțiile și reparațiile capitale sunt amortizate utilizând metoda liniară pe perioada până la următoarea inspecție. Costurile cu activitățile majore de inspecții și reparații cuprind costul înlocuirii activelor sau a unor părți din active, costurile de inspecție și costurile de reparații capitale. Când Compania recunoaște în valoarea contabilă a unei imobilizări corporale costul unei înlocuiri parțiale (înlocuirea unei componente), valoarea contabilă a părții înlocuite (cu amortizarea aferentă) este scoasă din evidență.

Cheltuielile cu inspecțiile majore la aeronave și motoare sunt capitalizate și amortizate pe perioada dintre două inspecții majore. Cheltuielile cu reparația sau întreținerea mijloacelor fixe efectuate pentru a restabili sau a menține valoarea acestor active sunt recunoscute în situația rezultatului global la data efectuării lor.

(c) Amortizarea imobilizărilor corporale

Active imobilizate	Durata estimată de viață utilă (ani)
Cladiri	40 – 50
Masini și utilaje	8 – 12
Echipamente și mobilier	3 – 8
Aeronave	18 – 26
Motoare și componente rotabile	18
Revizii majore și reparații capitale la avioane și motoare	5 – 12

Amortizarea este calculată pentru a diminua costul, mai puțin valoarea reziduală, utilizând metoda liniară de amortizare pe durata de funcționare a mijloacelor fixe și a componentelor lor, care sunt contabilizate separat.

Piese de schimb și motoarele pentru aeronave recunoscute la momentul achiziției unei flote noi sau extinderii celei existente, dar și componentele rotabile achiziționate separat, care sunt folosite de-a lungul mai multor perioade, sunt recunoscute ca echipamente de zbor și amortizate pe durate de viață estimată în funcție de durata de viață a aeronavelor pentru care sunt folosite. Valoarea reziduală și durata de viață utilă a activelor corporale este revizuită anual și ajustată în cazul în care este necesar.

Terenurile nu se amortizează.

Imobilizările care fac obiectul unui contract leasing financiar sunt depreciate de-a lungul duratei lor de viață utilă pe aceeași bază ca și activele aflate în proprietate sau, acolo unde perioada este mai scurtă, de-a lungul perioadei relevante de leasing.

(d) Deprecierea activelor imobilizate

Valorile contabile ale activelor imobilizate ale Companiei sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a determina dacă există indicii cu privire la existența unei pierderi din depreciere. Dacă există astfel de indicii, atunci valoarea recuperabilă a activului este estimată. O pierdere din depreciere este recunoscută dacă valoarea contabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar depășește valoarea recuperabilă estimată.

Valoarea recuperabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este maximul dintre valoarea de utilizare și valoarea justă minus costurile de vânzare. În determinarea valorii de utilizare, fluxurile de numerar viitoare preconizate sunt actualizate pentru a determina valoarea prezentă a acestora, utilizând o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă evaluările curente ale pieței cu privire la valoarea în timp a banilor și riscurile specifice activului sau unității generatoare de numerar. Pentru testarea deprecierei, activele sunt grupate la nivelul celui mai mic grup de active care generează intrări de numerar din utilizarea continuă și care sunt în mare măsură independente de intrările de numerar generate de alte active sau unități generatoare de numerar.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Pierderile din depreciere sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere. O pierdere din depreciere este reversată doar atunci când valoarea contabilă a activului nu depășește valoarea contabilă care ar fi determinată, netă de amortizare, dacă nicio pierdere din depreciere n-ar fi fost recunoscută.

(e) Derecunoașterea imobilizărilor corporale

Imobilizările corporale sunt derecunoscute la cedarea acestora sau când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea lor. Câștigul sau pierderea care rezultă din derecunoașterea unui activ corporal (determinat ca diferență între încasările nete la cedare și valoarea contabilă a elementului) este inclus(a) în contul de profit și pierdere în anul în care activul este derecunoscut. În cazul derecunoașterii unui activ reevaluat, surplusul din reevaluare aferent este transferat în rezultatul raportat în momentul derecunoașterii.

2.6 Imobilizări necorporale

Activele necorporale (licențe și software) sunt măsurate inițial la cost. După recunoașterea inițială, imobilizările necorporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea cumulată și pierderea cumulată din depreciere. Toate activele necorporale în sold la 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 au durate de viață determinate și se amortizează pe baza metodei liniare pe o durată de viață utilă de 3 ani.

2.7 Investiții imobiliare

O investiție imobiliară este o proprietate imobiliară (un teren sau o clădire - sau o parte a unei clădiri - sau ambele) deținută de entitate mai degrabă pentru a obține venituri din chirii sau pentru creșterea valorii capitalului, sau ambele, decât pentru a fi utilizată pentru producerea sau furnizarea de bunuri sau servicii sau în scopuri administrative sau pentru a fi vândută pe parcursul desfășurării normale a activității.

Costul unei investiții imobiliare cumpărate include prețul său de cumpărare și orice cheltuiești direct atribuibile achiziției. Cheltuielile direct atribuibile includ, de exemplu, onorariile profesionale pentru serviciile juridice, taxele pentru transferul dreptului de proprietate și alte costuri de tranzacționare.

Costul unei investiții imobiliare construite în regie proprie este costul de la data finalizării lucrărilor de construcții sau de amenajare. Până la acea dată, Compania aplică prevederile IAS 16. La acea dată, proprietatea imobiliară devine investiție imobiliară și intră sub incidența prezentului standard.

După recunoașterea inițială, Compania alege modelul valorii juste și evaluează toate investițiile sale imobiliare la valoarea justă. Un câștig sau o pierdere generat(a) de o modificare a valorii juste a investiției imobiliare se recunoaște în profitul sau în pierderea perioadei în care apare.

Valoarea justă a investiției imobiliare este prețul la care proprietatea imobiliară ar putea fi tranzacționată între părți interesate și aflate în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective.

Valoarea justă a unei proprietăți imobiliare trebuie să reflecte condițiile de piață la data bilanțului. Activele pentru care este determinată valoarea justă în situațiile financiare sunt încadrate în ierarhia valorii juste în funcție de baza utilizată la determinarea valorii juste astfel:

- Nivel 1 - Preturi de piață neajustate
- Nivel 2 - Date de intrare diferite de preturile de piață neajustate, dar valoarea justă este observabilă direct sau indirect.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- Nivel 3 - Evaluarea la valoarea justă pe baza datelor de intrare neobservabile

Câștigurile sau pierderile generate din casarea sau cedarea unei investiții imobiliare trebuie determinate ca diferența între încasările nete din cedare și valoarea contabilă a activului și trebuie recunoscute în profit sau pierdere în perioada scoaterii din uz sau cedării investiției financiare.

2.8 Titluri sub forma intereselor de participare în alte entitati

În conformitate cu IAS 27, situațiile financiare individuale sunt situațiile prezentate de către o societate-mama, de un investitor într-o entitate asociată sau de un asociat într-o entitate controlată în comun, în care investițiile sunt contabilizate mai degrabă pe baza participației directe în capitalurile proprii decât pe baza rezultatelor raportate și a activelor nete ale entităților în care s-a investit.

Atunci când o entitate pregătește situații financiare individuale, investițiile în filiale, entități controlate în comun și entități asociate trebuie contabilizate fie: a. la cost, b. în conformitate cu IFRS 9; sau c. utilizând metoda punerii în echivalență, conform descrierii din IAS 28.

Entitatea trebuie să aplice aceeași metodă contabilă pentru fiecare categorie de investiții. Investițiile contabilizate la cost care sunt clasificate în vederea vânzării (sau incluse într-un grup destinat cedării care este clasificat drept deținut în vederea vânzării) trebuie contabilizate în conformitate cu IFRS 5. Contabilizarea investițiilor în conformitate cu IFRS 9 nu se modifică în aceste circumstanțe.

O entitate trebuie să recunoască în situațiile sale financiare individuale un dividend de la o filială, entitate controlată în comun sau entitate asociată atunci când este stabilit dreptul entității de a primi dividendul.

Deținerile directe la 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 ale Companiei în alte entități (asociate și sub control comun) care nu au fost consolidate în prezentele situații financiare individuale sunt prezentate la cost, ajustat cu efectul hiperinflației pentru interesele dobândite anterior anului 2004 (Nota 8).

2.9 Active financiare

(i) Clasificare și evaluare

Compania clasifică activele financiare în conformitate cu IFRS 9 în următoarele categorii:

- active care trebuie evaluate la costul amortizat;
- active care urmează să fie evaluate la valoarea justă prin elemente ale rezultatului global („OCI”),
- active care ulterior sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Clasificarea activelor financiare depinde atât de modelul de afaceri al Companiei în ceea ce privește gestiunea activelor financiare, cât și de caracteristicile contractuale ale fluxurilor de trezorerie aferente activelor financiare. Modelul de afaceri determină dacă numerarul va fi generat în urma încasării fluxurilor de trezorerie contractuale, a vânzării activelor financiare, sau prin ambele moduri.

Instrumentele de datorie sunt clasificate și evaluate la costul amortizat dacă ambele condiții de mai jos sunt îndeplinite:

- activul financiar este deținut conform unui model de afaceri al cărui obiectiv constă în deținerea de active financiare pentru a colecta fluxuri de trezorerie contractuale; și

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- termenele contractuale ale activului financiar generează la anumite date fluxuri de trezorerie care reprezintă doar plăți ale principalului și ale dobânzii aferente principalului în sold.

Aceste active sunt ulterior evaluate la costul amortizat utilizând metoda ratei de dobândă efectivă minus ajustările pentru depreciere. Veniturile din dobânzi, pierderile din ajustările de depreciere și câștigurile sau pierderile din derecunoașterea activelor sunt recunoscute în situația veniturilor și cheltuielilor. Activele financiare ale Companiei evaluate la cost amortizat includ, în principal, creanțele comerciale.

Instrumentele de capitaluri proprii pot fi clasificate irevocabil ca fiind evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global dacă nu sunt deținute în vederea vânzării.

Dreptul Societății de a i se rambursa sumele pe care aceasta le-a cheltuit în vederea stingerii unei datorii recunoscute sub forma unui provizion în conformitate cu IAS 37 Provizioane, datorii contingente și active contingente, nu intră în aria de aplicabilitate a IFRS 9. Sumele recuperabile de la statul român (Ministerul Transporturilor) intră în această categorie.

(ii) Pierderile din depreciere

Compania evaluează, în perspectivă, pierderile de credit anticipate asociate instrumentelor sale de datorie, contabilizate la cost amortizat și la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global. Metodologia de depreciere aplicată depinde de existența unei creșteri semnificative a riscului de credit.

Pentru creanțele comerciale, Compania aplică abordarea simplificată permisă de IFRS 9, care necesită recunoașterea pierderilor estimate pe durata de viață de la recunoașterea inițială a creanțelor.

(iii) Derecunoaștere

Activele financiare sunt derecunoscute atunci când drepturile de a primi fluxuri de trezorerie din activele financiare au expirat sau au fost transferate, iar Compania a transferat substanțial toate riscurile și avantajele proprietății asupra acestora. În cazul în care Compania nici nu transferă, nici nu reține riscurile și beneficiile semnificative asociate dreptului de proprietate, dar continuă să dețină controlul asupra activului transferat, Compania recunoaște interesul reținut asupra activului, precum și o datorie asociată care reflectă drepturile și obligațiile reținute. În cazul în care Compania reține riscurile și beneficiile semnificative asociate dreptului de proprietate asupra unui activ financiar transferat, Compania continuă să recunoască activul financiar și suplimentar recunoaște un împrumut garantat pentru veniturile primite.

Activele financiare sunt trecute pe cheltuieli atunci când nu există o perspectivă realistă de recuperare viitoare și toate garanțiile au fost utilizate sau transferate către Companie.

2.10 Datorii financiare

Datorii financiare nederivate

Datoriile financiare nederivate sunt măsurate la costul amortizat. Datoriile pe termen lung sunt actualizate folosind metoda ratei dobânzii efective. O datorie financiară (sau o parte a unei datorii financiare) se derecunoaște din situația poziției financiare atunci când aceasta s-a stins – cu alte cuvinte, la momentul la care obligația precizată în contract a fost onorată, anulată sau a expirat.

Datoriile sunt evaluate la valoarea nominală a sumelor de bani care vor fi plătite sau la valoarea nominală a altor modalități pentru stingerea obligației. Datoriile comerciale sunt obligațiile de a plăti pentru bunurile sau serviciile

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

care au fost achiziționate, în cursul normal al activității, de la furnizori. Datoriile sunt clasificate ca datorii curente dacă plata trebuie să se facă în termen de un an sau mai puțin de un an. În caz contrar, vor fi prezentate ca datorii pe termen lung.

După evaluarea inițială, datoriile sunt măsurate la costul amortizat, cu excepția instrumentelor derivate care sunt recunoscute la valoarea justă. Datoriile pe termen lung sunt actualizate folosind metoda ratei dobânzii efective. Câștigurile sau pierderile sunt recunoscute în situația veniturilor și a cheltuielilor atunci când datoriile sunt derecunoscute, precum și în urma procesului de amortizare în baza metodei ratei de dobândă efective.

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația aferentă este plătită, anulată sau expiră. Atunci când o datorie financiară este înlocuită cu o alta de la același creditor, dar cu condiții semnificativ diferite sau condițiile unei datorii existente sunt semnificativ modificate, astfel de modificări sunt tratate ca o derecunoaștere a datoriei inițiale, urmată de recunoașterea uneia noi. Diferența în valoarea contabilă este recunoscută în situația veniturilor și a cheltuielilor.

2.11 Instrumente de capital

Un instrument de capital reprezintă orice contract care creează un drept rezidual asupra activelor unei entități după deducerea tuturor datoriilor sale. Când un instrument de capitaluri proprii ale Companiei este răscumpărat, suma plătită, care include și costurile direct atribuibile, nete de taxe, este recunoscută ca o deducere din capital. Compania nu recunoaște câștig sau pierdere în contul de profit și pierdere la achiziția, vânzarea, emisiunea sau anularea instrumentelor de capitaluri proprii.

2.12 Instrumente financiare derivate

Un instrument derivat este un instrument financiar sau un alt contract decontat la o dată viitoare, a cărui valoare se modifică ca reacție la modificările anumitor rate ale dobânzii, prețului unui instrument financiar, prețului mărfurilor, cursurilor de schimb valutar, indicilor de preț sau rațelor, ratingului de credit sau indicelui de creditare, sau a altor variabile, cu condiția ca, în cazul unei variabile nefinanciare, aceasta să nu fie specifică unei părți contractuale și nu necesită nicio investiție inițială netă sau necesită o investiție inițială netă care este mai mică decât s-ar impune pentru alte tipuri de contracte care se preconizează să aibă reacții similare la modificările factorilor pieței.

2.13 Compensarea activelor și datoriilor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate iar suma netă este raportată în bilanț atunci când există un drept legal executoriu de a compensa sumele recunoscute și există intenția de realizare sau de decontare a acestora pe o bază netă.

2.14 Numerar și echivalente de numerar

Numerarul și echivalentele de numerar sunt înregistrate la cost. Numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerarul în casă, disponibilul din conturile curente la bănci, alte investiții pe termen scurt cu lichiditate ridicată, cu risc nesemnificativ și cu termene de maturitate inițiale de până la trei luni și descoperiri de cont la bănci.

2.15 Stocuri

Stocurile sunt alcătuite din combustibili, piese de schimb, materiale consumabile și alte materiale.

Costul stocurilor include prețul de achiziție și alte costuri direct atribuibile. Valoarea realizabilă netă este prețul de vânzare estimat în cursul activității, mai puțin costul de finalizare și cheltuielile de vânzare.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

La ieșirea din gestiune, stocurile se evaluează pe baza metodei FIFO. La data bilanțului, stocurile sunt evaluate la valoarea cea mai mică dintre cost și valoarea realizabilă netă. Acolo unde este necesar, sunt înregistrate provizioane pentru stocurile uzate moral și cu mișcare lentă.

Pentru stocurile deteriorate sau cu mișcare lentă se constituie ajustări de depreciere pe baza estimărilor managementului, considerand vechimea si viteza de rotatie a stocurilor pe fiecare categorie principala.

2.16 Active deținute în vederea vânzării

Un activ imobilizat (sau grup destinat cedării) trebuie să fie clasificat ca fiind deținut în vederea vânzării atunci când valoarea sa contabilă va fi recuperată în principal printr-o vânzare (sau un schimb), decât prin utilizarea sa continuă.

Un activ imobilizat (sau grup destinat cedării) trebuie să fie clasificat ca fiind deținut pentru vânzare de îndată ce sunt îndeplinite următoarele criterii:

- activul (sau grupul destinat cedării) trebuie să fie disponibil pentru vânzare imediată în starea actuală;
- este foarte probabil ca orice alte criterii care nu sunt îndeplinite la această dată vor fi îndeplinite într-o perioadă scurtă după achiziție (de obicei, în decurs de trei luni);
- vânzarea trebuie să fie foarte probabilă (în maxim 12 luni).

Pentru ca vânzarea să fie considerată probabilă, următoarele criterii trebuie îndeplinite:

- conducerea a dezvoltat un plan de a vinde activul (sau grupul destinat cedării);
- s-a inițiat un plan pentru identificarea unui cumpărător;
- activul (sau grupul destinat cedării) trebuie să fie în mod activ promovat în vederea vânzării la un preț rezonabil și în raport cu valoarea sajustă actuală;
- se așteaptă să se finalizeze vânzarea în termen de un an de la data clasificării în categoria activelor deținute în vederea vânzării; și
- este puțin probabil ca planul de vânzare să se modifice semnificativ sau să fie anulat.

În cazul în care criteriile de mai sus sunt îndeplinite după data de raportare, Compania nu clasifică activul (sau grupul destinat cedării) ca deținut în vederea vânzării în situațiile financiare. Cu toate acestea, atunci când aceste criterii sunt îndeplinite după data de raportare, dar înainte de autorizarea situațiilor financiare, Compania prezintă următoarele informații în notele explicative ale situațiilor financiare:

- o descriere a activului imobilizat (sau grupul destinat cedării);
- o descriere a faptelor și împrejurărilor aferente vânzării, sau care conduc la cedarea așteptată, precum și modul așteptat în care se va efectua vânzarea și perioada în care va avea loc.

Imobilizările deținute în vederea vânzării trebuie recunoscute la minimumul dintre valoarea contabilă și valoarea justă, mai puțin costurile aferente vânzării.

Recunoașterea pierderilor din depreciere și a relurilor

Activele deținute în vederea vânzării nu se amortizează, chiar dacă sunt utilizate în continuare de Companie.

În cazul în care, valoarea justă, mai puțin costurile aferente vânzării este mai mică decât valoarea contabilă, diferența dintre cele două trebuie tratată ca o pierdere din depreciere, iar valoarea activului va fi diminuată cu aceasta pierdere.

Compania trebuie să recunoască un câștig din orice creștere ulterioară a valorii juste minus costurile generate de vânzare ale unui activ, dar fără a depăși pierderea cumulată din depreciere care a fost recunoscută fie în conformitate cu IFRS 5, fie anterior, în conformitate cu IAS 36 „Deprecierea activelor”.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Derecunoastere

Dacă entitatea a clasificat un activ (sau grup destinat cedării) drept deținut în vederea vânzării, dar criteriile de recunoastere nu mai sunt îndeplinite, trebuie să înceteze clasificarea activului (sau grupului destinat cedării) drept deținut în vederea vânzării.

Compania trebuie să evalueze un activ imobilizat care încetează a mai fi clasificat drept deținut în vederea vânzării (sau care încetează a mai face parte dintr-un grup destinat cedării clasificat drept deținut în vederea vânzării) la cea mai mică valoare dintre:

- a) valoarea sa contabilă înainte ca activul (sau grupul destinat cedării) să fi fost clasificat drept deținut în vederea vânzării, ajustată cu orice amortizare sau reevaluare care ar fi fost recunoscută dacă activul (sau grupul destinat cedării) nu ar fi fost clasificat drept deținut în vederea vânzării; și
- b) valoarea sa recuperabilă la data deciziei ulterioare de a nu fi vândut.

2.17 Capital social si rezerve privind contributiile la capital

În conformitate cu IAS 29 "Raportarea financiară în economiile hiperinflationiste", capitalul social a fost retratat, conform contabilității de hiperinflație, luându-se în considerare indicele general al prețurilor între data istorică și 31 Decembrie 2003.

Acțiunile comune sunt clasificate în capitalurile proprii. Compania nu a emis alte tipuri de acțiuni. Costurile suplimentare direct atribuibile emiterii de acțiuni comune sunt recunoscute ca o deducere din capitalurile proprii, netă de efectele taxării.

În conformitate cu Ordonanța nr. 45/1997 și modificările ulterioare, sumele achitate de către stat pentru plata ratelor la împrumuturi și dobânzile aferente, precum și pentru realizarea programelor de investiții, rețehnologizare și achiziționare de material aeronautic ale Companiei, asigurate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor, majorează capitalul social al Companiei la sfârșitul perioadei de raportare. Compania va emite acțiuni nominative în favoarea statului român, până la cuantumul sumelor reprezentând plățile efectuate de către stat (Nota 14).

În cazul în care înregistrarea majorării capitalului social la Registrul Comerțului are loc în anul următor celui de raportare, această majorare va fi recunoscută în perioada de raportare la rezerve privind contributiile la capital, urmând ca aceste rezerve să fie transferate la capitalul social în momentul în care majorarea este înregistrată oficial la Registrul Comerțului.

2.18 Distribuirea dividendelor

Dividendele distribuite acționarilor Companiei sunt recunoscute ca obligații de plată în situațiile financiare ale Companiei în perioada în care dividendele sunt aprobate de către acționari.

2.19 Provizioane

Un provizion este recunoscut numai în momentul în care Compania are o obligație curentă (legală sau implicită) generată de un eveniment anterior și este probabil ca o ieșire de resurse reprezentând beneficii economice să fie necesară pentru a onora obligația respectivă și se poate face o estimare credibilă referitor la valoarea obligației. Provizioanele sunt revizuite la sfârșitul fiecărei perioade de raportare și ajustate cu scopul de a reflecta cele mai bune estimări curente.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania recunoaște provizioane pentru mentenanța care se referă în principal, la reparații pentru avioanele aflate în leasing operațional, în conformitate cu prevederile contractelor de leasing, care stipulează ca avioanele trebuie returnate într-o anumită stare de funcționare și întreținere.

TAROM recunoaște un provizion pentru certificatele de emisii de gaze cu efect de seră pentru obligația neacoperită de certificatele deținute. Provizionul este măsurat pe baza valorii de piață a certificatelor.

Restructurări

Un provizion de restructurare este recunoscut atunci când Compania a aprobat un plan detaliat și formal pentru restructurare și planul de restructurare ori a fost demarat ori au fost anunțate principalele caracteristici ale planului de restructurare celor afectați de acesta.

Contracte oneroase

Dacă entitatea are un contract oneros, obligația contractuală curentă prevăzută în contract trebuie recunoscută și evaluată ca provizion. Un contract oneros este definit ca fiind un contract în care costurile inevitabile aferente îndeplinirii obligațiilor contractuale depășesc beneficiile economice preconizate a fi obținute din contractul în cauză. Costurile inevitabile ale unui contract reflectă costul net de ieșire din contract, adică valoarea cea mai mică dintre costul îndeplinirii contractului și eventualele compensații sau penalități generate de neîndeplinirea contractului.

2.20 Subvenții guvernamentale

Subvențiile guvernamentale reprezintă asistența acordată de guvern sub forma unor transferuri de resurse către Companie în schimbul conformării, în trecut sau în viitor, cu anumite condiții referitoare la activitatea de exploatare a Societății. Subvențiile exclud formele de asistență guvernamentală cărora nu li se poate atribui în mod rezonabil o anumită valoare, precum și tranzacțiile cu guvernul care nu pot fi distinse de tranzacțiile comerciale normale ale entității. Subvențiile guvernamentale sunt recunoscute drept venit în cursul perioadelor corespunzătoare cheltuielilor aferente pe care aceste subvenții urmează a le compensa, pe o bază sistematică.

~~O subvenție guvernamentală care urmează a fi primită drept compensație pentru cheltuieli sau pierderi deja suportate sau în scopul acordării unui ajutor financiar imediat entității, fără a exista costuri viitoare aferente, este recunoscută ca venit în perioada în care devine creanță.~~

2.21 Beneficiile angajaților

Beneficii acordate salariaților pe termen scurt

Beneficiile pe termen scurt acordate salariaților includ indemnizații, salarii și contribuții la asigurările sociale. Aceste beneficii sunt recunoscute în contul de profit și pierdere odată cu prestarea serviciilor.

Contribuții la asigurările sociale

Atât Compania, cât și salariații săi, sunt obligați legal să aducă contribuții determinate (incluse în contribuțiile la asigurările sociale) la Fondul Național de Pensii, administrat de Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale din România (plan fondat pe baza principiului "platit când pleci"). De aceea, Compania nu are nici o obligație legală sau implicită de a plăti contribuții suplimentare viitoare. Obligația sa este numai de a plăti contribuțiile atunci când

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

devin scadente. Aceste costuri sunt recunoscute în contul de profit și pierdere odată cu recunoașterea cheltuielilor salariale. Dacă TAROM încetează să angajeze participanți la planul Casei Naționale de Pensii și Asigurări Sociale, el nu va avea nici o obligație pentru plata beneficiilor castigate de proprii angajați în anii anteriori.

Beneficiile obținute la momentul încheierii contractului de muncă

Beneficiile obținute la momentul încheierii contractului de muncă sunt recunoscute ca o cheltuială atunci când Compania este angajată în mod demonstrabil, fără o posibilitate reală de retragere, într-un plan detaliat ce privește încheierea contractului înainte de termen sau acordării acestui tip de beneficii ca rezultat al unei oferte de incurajare voluntară a încetării contractului de muncă.

Planuri de beneficii determinate post-pensionare

Conform contractului colectiv de muncă în vigoare la data bilanțului contabil, Compania trebuie să plătească angajaților la momentul pensionării o sumă compensatorie egală cu două, cinci sau optsprezece salarii brute avute înainte de pensionare. Cu privire la acest aspect Compania recunoaște provizioane pentru beneficiile angajaților în conformitate cu IAS 19 „Beneficiile angajaților (Nota 18). Obligatia netă a Companiei în privința beneficiilor pe termen lung acordate angajaților este reprezentată de valoarea beneficiilor viitoare pe care salariații le-au câștigat ca urmare a serviciilor prestate în perioada curentă și în perioadele precedente acoperite de contractul colectiv de muncă. Aceste beneficii se evaluează la valoarea prezenta a fluxurilor de numerar viitoare. Evaluarea obligației privind beneficiile determinate este influențată de mai multe variabile, cum ar fi: salariile finale, rotația personalului și mortalitatea, contribuțiile angajaților etc. Pentru a determina valoarea actualizată a obligației privind beneficiile acordate angajaților, Compania folosește tehnica actuarială „metoda factorului de credit proiectat”. Calculul actuarial este realizat de un actuar independent. Compania nu operează nici un alt plan de pensii sau de beneficii după pensionare și prin urmare, nu are nici un alt fel de obligații referitoare la pensii.

2.22 Costurile îndatorării

Costurile de îndatorare, atribuibile în mod direct achiziției, construcției sau realizării activelor eligibile, active care necesită o perioadă de timp semnificativă pentru a fi gata pentru utilizare sau vânzare, se adăugă costului acelor active până când activele sunt pregătite în mod semnificativ pentru domeniul de utilizare sau vânzare. Veniturile din investiția temporară a îndatorării specifice obținute pentru achiziția sau construcția activelor eligibile se deduc din costurile împrumuturilor care se pot capitaliza. Toate celelalte costuri cu îndatorarea sunt recunoscute în profitul sau pierdere perioadei în care acestea sunt suportate. Câștigurile sau pierderile din diferențe de curs valutar sunt raportate în sumă netă ca și câștig sau pierdere în funcție de rezultatul mișcărilor diferențelor de curs.

2.23 Impozitul pe profit curent și amânat

Cheltuiala cu impozitul aferentă perioadei include impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul este recunoscut în situația veniturilor și cheltuielilor, cu excepția cazului în care se referă la elemente recunoscute în alte elemente ale rezultatului global, sau direct în capitalurile proprii. În acest caz, și impozitul aferent este recunoscut în alte elemente ale rezultatului global sau direct în capitalurile proprii.

Cheltuiala cu impozitul pe profit curent se calculează pe baza reglementărilor fiscale în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare. Conducerea evaluează periodic pozițiile din declarațiile fiscale în ceea ce privește situațiile în care reglementările fiscale aplicabile sunt interpretabile. Aceasta constituie provizioane, acolo unde este cazul, pe baza sumelor estimate ca datorate autorităților fiscale.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Impozitul pe profit amânat se recunoaște pentru diferențele temporare existente la data de raportare între valorile fiscale ale activelor și datoriilor și valorile nete contabile ale acestora în scopul raportării financiare.

Datoriile privind impozitul pe profit amânat se recunosc pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția:

- cazul în care datoria privind impozitul pe profit amânat rezultă din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, în momentul realizării tranzacției, aceasta nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil / pierderea fiscală;
- diferențelor temporare impozabile asociate investițiilor în filiale, entități asociate, precum și intereselor în asocierile în participație, atunci când momentul reluării diferenței temporare poate fi controlat și există probabilitatea ca diferența temporară să nu fie reluată în viitorul apropiat.

Creanțele privind impozitul pe profit amânat se recunosc pentru toate diferențele temporare deductibile, creditele fiscale neutilizate sau pierderile fiscale neutilizate în măsura în care este probabil să existe profit impozabil viitor pe seama căruia pot fi utilizate diferențele temporare deductibile, creditele fiscale neutilizate sau pierderile fiscale neutilizate, cu excepția:

- cazul în care creanța privind impozitul pe profit amânat rezultă din recunoașterea inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, în momentul realizării tranzacției, aceasta nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil/pierderea fiscală; și
- diferențelor temporare deductibile asociate investițiilor în filiale, entități asociate, precum și intereselor în asocierile în participație, atunci când este probabil că diferențele temporare vor fi reversate în viitorul apropiat și că va exista profit impozabil viitor pe seama căruia pot fi utilizate diferențele temporare deductibile.

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul pe profit amânat este revizuită la data de raportare și diminuată în măsura în care nu mai este probabilă disponibilitatea unui profit impozabil viitor suficient pentru a permite utilizarea integrală sau parțială a acestor active. Creanțele cu impozitul pe profit amânat nerecunoscute sunt analizate la data de raportare și sunt recunoscute în măsura în care este probabil că va exista un profit impozabil suficient pentru a permite utilizarea acestor creanțe.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare ce se așteaptă a se aplica pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost reglementate sau aproape reglementate până la data de raportare.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat la nivel de entitate sunt recunoscute net, dacă există dreptul legal de a compensa, iar impozitele amânate sunt aferente unor aspecte care fac obiectul aceleiași autorități fiscale.

2.24 Recunoașterea veniturilor

Venitul este în general recunoscut atunci când a fost onorată obligația de executare prin transferul controlului asupra unui produs sau serviciu către client. Acesta este evaluat pe baza valorii la care se preconizează să fie îndreptățit în baza contractului cu clientul și exclude sumele colectate în numele terților.

Veniturile cuprind valoarea justă a contraprestației primite sau de primit din vânzarea de bunuri și servicii în cursul activității normale a Societății. Veniturile sunt prezentate net de taxa pe valoarea adăugată, retururi, rabaturi și discounturi. Veniturile sunt înregistrate atunci când este probabil ca beneficiile economice viitoare asociate tranzacției vor fi generate către Companie, iar valoarea acestor beneficii poate fi evaluată corect.

(a) Recunoașterea veniturilor din vânzarea de bilete

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Venitul din transportul aerian de pasageri și de marfa este recunoscut la valoarea justă a compensației primite sau de primit. Comisiunile aferente vânzării sunt înregistrate pe cheltuieli în perioada în care serviciul de transport aferent este prestat.

Un bilet pentru transportul aerian este similar unui instrument negociabil, putând fi emis cu săptămâni sau luni înainte de efectuarea zborului. Veniturile obținute în urma vânzării билетelor de avion și a transportului de marfuri sunt inițial înregistrate ca venituri înregistrate în avans (bilete de zbor neutilizate). Un bilet neutilizat nu este anulat și poate fi înapoiat Companiei, utilizat pe aceeași rută pe o cursă efectuată de o altă societate de transport aerian sau poate fi redirecționat și reemis pentru curse efectuate de alte societăți. În astfel de situații pot să apară ajustări ale costului билетului de călătorie între societățile de transport aerian pentru tronsoanele efectiv zburate sau facturarea suplimentară a clientului când reducerile nu se aplică. În mod normal, un bilet este valabil maxim un an, având perioada de valabilitate înscrisă pe билетul de călătorie.

În momentul efectuării transportului de pasageri sau marfa sau al anulării vânzării, tratamentul contabil depinde de modul în care a fost efectuat serviciul de transport, și anume:

- venitul este recunoscut, dacă transportul este efectuat de către Companie sau vânzarea este anulată fără drept de rambursare a contravalorii билетului; sau
- venitul nu este recunoscut, dacă transportul este efectuat de către o altă entitate sau vânzarea este anulată cu drept de rambursare a contravalorii билетului.

Biletele care sunt puțin probabil să fie folosite sunt recunoscute la alte venituri operaționale pe baza estimărilor făcute de Companie privind perioada lor de valabilitate.

(b) *Venituri din serviciile prestate către terți*

Compania prestează servicii de întreținere tehnică pentru parteneri interni și externi, de alimentare cu/golire de carburanți (Romanian Fuelling Services) către alte societăți aeriene. Veniturile aferente serviciilor de întreținere tehnică sunt recunoscute la momentul prestării serviciilor.

(c) *Venituri din comisioane*

Comisiunile acordate de alte societăți de transport aerian pentru biletele emise de către TAROM și utilizate pe cursele altor societăți sunt înregistrate pe venituri în momentul prestării serviciului de transport.

(d) *Veniturile din dobânzi și dividende*

Veniturile din dobânzi sunt recunoscute pe măsura ce sunt realizate. Dividendele sunt recunoscute ca venituri în momentul în care se stabilește dreptul legal de a primi aceste sume.

2.25 Programe de fidelizare

În cadrul programelor de fidelizare ale alianței Sky Team, Compania recunoaște o cheltuială atunci când pasagerii Sky Team acumulează mile pe zborurile Tarom, în baza facturilor primite de la societățile partenere din alianță. Veniturile sunt recunoscute când pasagerii Sky Team utilizează milele de zbor acumulate în cadrul programelor de fidelizare Sky Team pe zboruri Tarom. Decontarea este făcută la valoarea per milă stabilită în cadrul contractelor încheiate cu partenerii din alianța Sky Team.

2.26 Cheltuieli înregistrate în avans

Compania recunoaște drept cheltuieli în avans următoarele:

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- cheltuieli cu asigurarile reprezentând valoarea primelor de asigurare platite în avans;
- comisioane acordate agenților de vânzări la momentul vânzării biletelor care nu au fost utilizate până la sfârșitul anului financiar; comisioanele sunt înregistrate pe cheltuieli la momentul realizării zborului, când biletele respective sunt utilizate.
- comisioanele acordate altor societăți de transport aerian pentru bilete emise de respectivele societăți pentru a fi utilizate pe cursele TAROM; acestea sunt înregistrate pe cheltuieli în momentul prestării serviciului de transport.

2.27 Contingente

Datoriile contingente nu sunt înregistrate în situațiile financiare. Acestea sunt prezentate în situațiile financiare, cu excepția cazului în care probabilitatea unor ieșiri de resurse reprezentând beneficii economice este înlăturată.

Un activ contingent nu este înregistrat în situațiile financiare anexate, dar este prezentat atunci când o intrare de beneficii economice este probabilă.

2.28 Evenimente ulterioare

Evenimentele ulterioare datei raportării, care furnizează informații suplimentare în legătură cu poziția financiară a Companiei sau în legătură cu continuitatea activității, sunt reflectate în aceste situații financiare individuale. Evenimentele ulterioare sfârșitului perioadei de raportare care nu determină ajustări, dar sunt materiale, sunt prezentate în notele la situațiile financiare.

2.29 IFRS 16 „Contracte de leasing”

Începând cu 1 ianuarie 2019, TAROM a aplicat pentru prima dată un nou standard, IFRS 16 „Contracte de leasing”, care înlocuiește instrucțiunile existente privind locațiunile, inclusiv IAS 17 Leasing, IFRIC 4 Determinarea măsurii în care un angajament conține un contract de leasing, SIC-15 Leasing operational - Stimulente și SIC-27 Evaluarea fondului economic al tranzacțiilor care implică forma legală a unui contract de leasing.

Standardul elimină modelul contabil dual actual pentru locatari și impune societăților să aducă majoritatea contractelor de leasing în bilanț într-un singur model, eliminând distincția dintre contractele de leasing operaționale și cele financiare. În conformitate cu IFRS 16, un contract este sau conține un contract de leasing în cazul în care conferă dreptul de a controla folosirea unui activ identificat pentru o perioadă de timp în schimbul unei compensații. Pentru astfel de contracte, noul model impune locatarului să recunoască un drept de utilizare al activului și un drept de leasing. Actele cu drept de utilizare sunt amortizate pe durata contractului de leasing, iar datoria generează dobândă. Cheltuielile cu dobânzile sunt înregistrate în contul de profit și pierdere pe durata contractului de leasing, fiind calculate la soldul rămas al datoriei privind leasingul pentru fiecare perioadă. Acest lucru va determina cheltuieli mai mari la începutul contractului de leasing, chiar dacă locatarul plătește chirii constante. Contabilitatea locatarului rămâne în mare măsură neafectată de introducerea noului standard, iar distincția dintre contractele de leasing operațional și financiar va fi menținută.

În plus, la data tranziției la IFRS 16, TAROM a avut în vedere următoarele aspecte legate de contractele ce intra sub incidența IFRS 16:

- i) nu a recunoscut niciun drept de utilizare a activelor și nicio datorie din leasing aferente contractelor care expiră în 2019 (12 luni sau mai puțin de la data inițială aplicării); și

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- ii) nu a recunoscut niciun drept de utilizare a activelor și nicio datorie din leasing pentru contractele de valoare mica.

Fiind permis de către standard, Compania a adoptat IFRS 16 de la 1 ianuarie 2019 utilizând metoda retrospectivă modificată. Astfel, ajustările cumulate din aplicarea inițială a IFRS 16 au fost recunoscute la 1 ianuarie 2019 în soldul inițial al rezultatului reportat și fără a modifica cifrele din perioadele anterioare. Drepturile de utilizare a activelor aferente contractelor de leasing operațional anterioare au fost evaluate la data aplicării inițiale la valoarea datoriei de leasing, ajustată cu plățile în avans. Datoriile din leasing au fost evaluate la valoarea plăților de leasing pe perioada contractuală rămasă, actualizată cu rata de imprumut marginală de la 1 ianuarie 2019. Rata medie ponderată marginală de imprumut utilizată la 1 ianuarie 2019 a fost 5.35%.

Aplicarea IFRS 16 are ca rezultat recunoașterea de active sub forma drepturilor de utilizare, precum și de datorii din leasing (Nota 7).

Compania evaluează la data de începere a contractului dacă un contract este sau conține un drept de folosință (închiriere, leasing) asupra unui activ, mai exact dacă transmite dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat pentru o perioadă de timp în schimbul unei contraprestații.

Compania aplică o abordare unică de recunoaștere și evaluare pentru toate contractele, cu excepția contractelor pe termen scurt și contractelor de leasing pentru active cu valoare mică (sub 5.000 USD).

Compania recunoaște datoriile de leasing pentru efectuarea plăților de leasing și dreptul de utilizare a activelor care reprezintă dreptul de utilizare a activelor suport. Dreptul de utilizare al activelor la data contractului este egal cu datoria de leasing, ajustată cu orice sumă plătită în avans. Compania recunoaște active și datorii noi pentru contractele de chirie privind spații, terenuri și echipamente. De asemenea recunoaște o cheltuială cu amortizarea dreptului de utilizare a activului și o cheltuială cu dobânda aferentă datoriei de leasing.

La data de începere a contractului de leasing, Compania recunoaște datoriile de leasing, evaluate la valoarea actualizată cu rata de imprumut marginală a plăților de leasing, pe durata contractului de leasing. Plățile includ plăți fixe minus orice stimulente de primit, plăți variabile de leasing care depind de un indice sau o rată și sumele care se așteaptă să fie plătite sub formă de valoare reziduală.

3. ESTIMARI CONTABILE, IPOTEZE ȘI RATIONAMENTE FUNDAMENTALE

3.1 Utilizarea estimărilor

Intocmirea situațiilor financiare în conformitate cu IFRS cere conducerii Companiei să aplice raționamentul profesional pentru a face estimări și pentru a emite ipoteze care afectează valorile raportate ale activelor și pasivelor, prezentarea activelor și datoriilor contingente la data întocmirii situațiilor financiare precum și veniturile și cheltuielile raportate pentru respectiva perioadă. Rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări, depinzând de schimbările intervenite în ipotezele folosite și de condițiile economice diferite față de cele previzionate inițial.

Managementul face aceste estimări și evaluări în mod continuu, pe baza experienței anterioare și a altor factori considerați a fi rezonabili. Când sunt necesare ajustări, ele sunt contabilizate în perioada în care devin cunoscute.

Estimările și ipotezele pentru care există un risc considerabil de a determina ajustări semnificative ale valorii contabile a activelor și pasivelor în anul financiar următor sunt abordate în cele ce urmează.

- Impozit pe profit

Compania calculează creanțe și datorii din impozitul amanat pentru toate diferențele temporare deductibile și impozabile identificate în concordanță cu politica contabilă prezentată în Nota 2.24. Există numeroase tranzacții și

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

calculare pentru care determinarea impozitului final este incert. Compania recunoaște datoriile pe baza estimărilor dacă se vor datora impozite suplimentare. Acolo unde rezultatul fiscal final al acestor chestiuni este diferit de sumele inițial înregistrate, aceste diferențe vor avea impact asupra activelor și pasivelor de impozit pe profit curente și amânate în perioada în care se realizează această determinare (Nota 22).

În privința pierderilor fiscale neutilizate, Compania nu recunoaște creanța din impozit amanat pentru pierderile fiscale neutilizate, estimând că nu este probabilă realizarea de profituri fiscale viitoare care să poată fi utilizate pentru acoperirea pierderii fiscale.

- Provizioane

La sfârșitul fiecărei perioade Compania stabilește provizioane, pe baza unei estimări rezonabile a cheltuielii necesare stingerii obligațiilor prezente. TAROM recunoaște provizioane în concordanță cu politica contabilă prezentată în Nota 2.19. Provizioanele sunt revizuite la fiecare perioadă de raportare și ajustate pentru a reflecta cele mai rezonabile estimări curente.

- Beneficii legate de pensii

TAROM recunoaște provizioane pentru beneficiile acordate angajaților în concordanță cu IAS 19 „Beneficiile angajaților” așa cum este prezentat în politica contabilă menționată în Nota 2.22. Conform Contractului Colectiv de Muncă, Compania este obligată să plătească anumite indemnizații în cazul unor reduceri de personal sau în cazul pensionării angajaților. Compania face estimări asupra numărului de angajați care se vor pensiona în anii următori și asupra probabilității unei reduceri viitoare a numărului de angajați și recunoaște provizioane în funcție de aceste estimări (Nota 18).

- Ajustări de valoare pentru pierderi din creanțe

TAROM revizuieste anual creanțele de la clienți și alți debitori pentru a evalua deprecierea acestora anual. Pentru a stabili dacă o ajustare pentru deprecierea creanțelor ar trebui să fie înregistrată în situația rezultatului global, Compania folosește judecata profesională pentru a determina dacă există indicii privind existența unei pierderi cu impact asupra fluxurilor de numerar viitoare estimate aferente creanțelor. Estimările conducerii sunt bazate pe experiența pierderilor istorice din creanțe înregistrate (Nota 11 și Nota 35).

- Ajustări de valoare pentru deprecierea stocurilor

Compania evaluează la sfârșitul fiecărei perioade de raportare nevoia de a ajusta valoarea stocurilor depreciate. Pentru a estima ajustarea necesară, Compania ține cont atât de vechimea stocurilor cât și de starea în care se află acestea (Nota 10).

- Valoarea justă

O parte din activele și datoriile Companiei incluse în situațiile financiare necesită prezentarea și recunoașterea la valoarea justă. Determinarea valorii juste a activelor și datoriilor non-financiare necesită utilizarea informațiilor disponibile de pe piețe active. Informațiile utilizate pentru determinarea valorii juste sunt categorizate pe diverse nivele în funcție de informațiile cu privire la piața și la tranzacțiile observabile pe piațe:

- Nivel I – există o cotație pe o piață activă pentru un activ sau datorie identică;
- Nivel II – există tranzacții observabile directe sau indirecte altele decât cele de nivel I;
- Nivel III – tranzacții neobservabile (ce nu provin din informații despre piață);

Compania evaluează la valoarea de piață următoarele active: terenurile și clădirile reevaluate, precum și echipamentele de zbor reevaluate. Informațiile cu privire la clasificarea pe nivele sunt prezentate în nota 4 „Imobilizări corporale”.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- Leasing – Estimarea ratei dobânzii (IFRS 16)

Compania nu poate determina cu ușurință rata dobânzii implicită în contractul de închiriere; prin urmare, utilizează rata de împrumut marginală pentru a evalua datorii de leasing. Rata marginală este rata dobânzii pe care entitatea ar trebui să o plătească pentru a împrumuta în termeni și condiții similare fondurile necesare pentru a obține un activ cu o valoare similară activului aferent dreptului de utilizare într-un context economic similar. Rata de împrumut marginală a Companiei este determinată prin utilizarea ratelor de dobândă fără riscuri, ajustate cu o primă de risc de lichiditate. Pentru terenurile și clădirile închiriate de la entități deținute de stat, ratele de dobândă a titlurilor de stat emise de Statul Roman au fost considerate ca fiind ratele adecvate pentru evaluarea datorii, acestea fiind aplicate în funcție de maturitatea contractelor de chirie cât și de maturitatea titlurilor de stat emise. Prin urmare, Compania estimează rata marginală a dobânzii folosind date observabile acolo unde sunt disponibile și efectuează anumite estimări și ajustări în cazul în care nu sunt disponibile date observabile.

- Investițiile deținute până la scadență

Pentru a clasifica activele financiare ca fiind deținute până la scadență, managementul se folosește de judecata sa profesională. Deoarece TAROM are capacitatea și intenția de a păstra titlurile de stat până la scadență, acestea au fost clasificate ca investiții deținute până la scadență.

- Estimarea perioadei de valabilitate a biletelor

Biletele care sunt puțin probabil să fie utilizate sunt recunoscute ca alte venituri operaționale pe baza estimărilor Companiei privind perioada de valabilitate a acestora.

Compania estimează ca această perioadă este de 12 luni, aceasta fiind cea mai bună estimare a managementului în condițiile actuale.

- Duratele de viață a echipamentelor de zbor, alte imobilizări corporale și imobilizări necorporale

Metodele de amortizare, duratele de viață și valorile reziduale sunt revizuite la fiecare perioadă de raportare și ajustate dacă este cazul. Duratele de viață pentru echipamentele de zbor, alte imobilizări corporale și imobilizări necorporale sunt prezentate în Nota 2.5 și respectiv în Nota 2.6.

3.2 Corectia erorilor contabile

Erorile constatate în contabilitate se pot referi fie la exercitiul financiar curent, fie la exercitiile financiare precedente. Corectarea erorilor se efectuează la data constatării lor. Erorile din perioadele anterioare sunt omisiuni și declarații eronate cuprinse în situațiile financiare ale entității pentru una sau mai multe perioade anterioare rezultând din greșeala de a utiliza sau de a nu utiliza informații credibile care: a) erau disponibile la momentul la care situațiile financiare pentru acele perioade au fost aprobate spre a fi emise; b) ar fi putut fi obținute în mod rezonabil și luate în considerare la întocmirea și prezentarea acelor situații financiare anuale.

Conform IAS 8, corectarea erorilor contabile aferente exercitiilor anterioare se aplică retroactiv, prin retratarea informațiilor comparative și redeschiderea bilanțului inițial al perioadelor comparative prezentate, cu excepția cazului când sunt imposibil de determinat fie efectele specifice ale perioadei, fie efectul cumulativ al erorilor.

Corectarea erorilor aferente exercitiului financiar curent se efectuează pe seama contului de profit și pierdere.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

4. IMOBILIZĂRI CORPORALE

a) Echipamentele de zbor

În cadrul Echipamentelor de zbor sunt incluse aeronave, motoare și alte componente rotabile. Inspectiile și reparațiile capitale la motoare se capitalizează, reprezentând principalele intrări de mijloace fixe din cadrul echipamentelor de zbor.

La data tranziției la IFRS, Compania utilizează opțiunea valorii juste drept cost prezumat. Astfel, valoarea justă stabilită cu ocazia reevaluării efectuate de un evaluator independent autorizat ANEVAR la 31 decembrie 2013 este considerată drept cost presupus la data trecerii la IFRS, după cum urmează:

<u>Echipamente de zbor</u>	<u>Aeronave</u>	<u>Motoare</u>	<u>Total</u>
Cost prezumat la valoarea justă de la 31 decembrie 2013	667.157.901	21.948.240	689.106.141
Intrări 2014	263.128	-	263.128
Amortizare cumulată 2014	<u>(82.337.861)</u>	<u>(3.658.040)</u>	<u>(85.995.901)</u>
Valoare contabilă netă la 31 decembrie 2014	<u>585.083.168</u>	<u>18.290.200</u>	<u>603.373.368</u>

Ulterior datei tranziției la IFRS, Compania adoptă modelul reevaluării pentru evaluarea avioanelor și motoarelor conform IAS 16. Astfel valoarea justă stabilită la reevaluarea de la 31 decembrie 2015 este înregistrată ca fiind prima reevaluare în situațiile financiare IFRS. Flota de aeronave a Companiei este reevaluată la 31 decembrie 2015, la 31 decembrie 2018, la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2020 de evaluatori independenți autorizați ANEVAR, cu respectarea prevederilor Standardelor Internaționale de Evaluare.

La 31 decembrie 2020, evaluarea avioanelor și motoarelor s-a făcut prin metoda valorii de piață, metoda amortizării și metoda determinării gradului de uzură. Rezultatul reevaluarilor a fost reflectat în contabilitate prin anularea amortizării cumulate și prin ajustarea valorii nete contabile. Creșterea valorilor contabile ale aeronavelor rezultate din reevaluare a fost înregistrată în capitalurile proprii la rezerve din reevaluare cu extinderea duratelor de amortizare în acord cu recomandările evaluatorului. Descreșterea de valoare rezultată din reevaluare a fost înregistrată ca o diminuare a rezervei din reevaluare, iar diferența rămasă neacoperită a fost înregistrată ca o cheltuială în contul de profit și pierdere.

Valoarea de piață pentru echipamente de zbor se încadrează în nivelul II de valoare de piață recurentă și a avut în vedere cea mai bună utilizare a respectivului activ, utilizare ce nu diferă de cea actuală. O reconciliere între valoarea de deschidere și de închidere a valorii de piață este prezentată mai jos

Pentru componentele rotabile, valoarea justă a fost stabilită la nivelul valorii contabile nete.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

<u>Echipamente de zbor</u>	<u>Aeronaive</u>	<u>Motoare</u>	<u>Controale aeronave și reparații motor</u>	<u>Componente rotabile</u>	<u>Total</u>
Anul încheiat la 31 decembrie 2019					
Valoare contabilă netă inițială	341.876.296	17.161.424	250.832.505	50.251.750	660.121.975
Corecții privind înregistrarea diferențelor din evaluare la 2018	(6.328.216)	-	6.328.216	-	-
Intrări	-	-	39.473.469	5.852.607	45.326.076
Transferuri din imobilizări în curs (b)	-	-	54.385.693	-	54.385.693
Iesiri	-	-	(9.310.085)	-	(9.310.085)
Amortizarea cumulată a iesirilor	-	-	3.309.498	-	3.309.498
Chețuiala cu amortizarea din an	(52.998.435)	(12.247.207)	(52.225.961)	(5.153.391)	(122.624.994)
Ajustări pentru pierderea de valoare	-	-	-	138.629	138.629
Anularea amortizării cumulate la data reevaluării	52.998.435	12.247.207	48.916.463	-	114.162.105
Anularea costului la data reevaluării	(52.998.435)	(12.247.207)	(48.916.463)	-	(114.162.105)
Cresterea valorii din reevaluare prin rezerva	20.196.646	12.867.678	-	-	33.064.324
Reducerea valorii din reevaluare prin rezerva	(12.220.237)	-	-	-	(12.220.237)
Cresterea valorii din reevaluare prin venit	457.228	22.914	4.781.066	-	5.261.208
Reducerea valorii din reevaluare prin chețuiala	(21.871.283)	-	-	-	(21.871.283)
Valoarea contabilă netă	269.111.999	17.804.809	297.574.401	51.089.595	635.580.804
La 31 decembrie 2019					
Cost	269.111.999	17.804.809	297.574.401	119.841.843	704.333.052
Amortizare cumulată	-	-	-	(68.284.892)	(68.284.892)
Depreciere de valoare cumulată	-	-	-	(467.356)	(467.356)
Valoarea contabilă netă	269.111.999	17.804.809	297.574.401	51.089.595	635.580.804

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

<u>Echipamente de zbor</u>	<u>Aerona-</u>	<u>Motoare</u>	<u>Controale aeronave si reparatii motor</u>	<u>Componente rotabile</u>	<u>Total</u>
<u>Anul încheiat la 31 decembrie 2020</u>					
Valoare contabilă netă inițială	269.111.999	17.804.809	297.574.401	51.089.595	635.580.804
Intrari	-	-	27.596.196	3.062.652	30.658.848
Transferuri din imobilizari in curs (b)	-	-	24.231.641	-	24.231.641
Iesiri	-	(3.711.352)	(1.274.675)	-	(4.986.027)
Amortizarea cumulata a iesirilor	-	3.711.352	71.265	-	3.782.617
Cheltuiala cu amortizarea din an	(55.107.231)	(13.186.203)	(63.843.091)	(5.425.012)	(137.561.537)
Ajustari pentru pierderea de valoare	-	-	-	131.637	131.637
Anularea amortizarii cumulate la data reevaluarii	55.107.231	9.474.851	63.771.826	-	128.353.908
Anularea costului la data reevaluarii	(55.107.231)	(9.474.851)	(63.771.826)	-	(128.353.908)
Cresterea valorii din reevaluare prin rezerva	7.791.515	7.919.126	-	-	15.710.641
Reducerea valorii din reevaluare prin rezerva	-	-	-	-	-
Cresterea valorii din reevaluare prin venit	-	-	-	-	-
Reducerea valorii din reevaluare prin cheltuiala	(43.334.468)	(293.395)	(61.462.317)	-	(105.090.180)
Valoarea contabila neta	178.461.815	12.244.337	222.893.420	48.858.872	462.458.444
La 31 decembrie 2020					
Cost	178.461.815	12.244.337	222.893.420	122.904.495	536.504.067
Amortizare cumulata	-	-	-	(73.709.904)	(73.709.904)
Depreciere de valoare cumulata	-	-	-	(335.719)	(335.719)
Valoarea contabila neta	178.461.815	12.244.337	222.893.420	48.858.870	462.458.444

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Principalele reparatii si inspectii majore realizate in cursul exercitiului financiar in cadrul echipamentelor de zbor sunt reprezentate de urmatoarele controale:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Inspectii si reparatii capitale la motoare si tren de aterizare la avioane Boeing 737	20.494.959	24.392.096
Reparatii si controale la componentele avioanelor Boeing 737	2.713.600	2.701.769
Inspectii si reparatii capitale la motoare si tren de aterizare la avioane ATR	3.167.149	10.021.965
Reparatii si controale la componentele avioanelor ATR		
Inspectii si reparatii capitale la motoare si tren de aterizare la avioane AIRBUS 318	22.292.698	56.743.333
Reparatii componente aferente avioanelor AIRBUS 318	3.159.432	-
Total controale in perioada	51.827.837	93.859.162

b) Alte imobilizari corporale

Terenurile si cladirile sunt prezentate la valoarea reevaluată in situatiile financiare.

La data tranzitiei la IFRS (1 ianuarie 2015), Compania opteaza pentru aplicarea derogarii IFRS 1 in vederea recunoasterii valorii juste stabilite la o reevaluare anterioara datei tranzitiei drept cost presupus. Astfel pentru terenuri si cladiri, Compania foloseste valoarea justa stabilita de un evaluator independent la 31 decembrie 2012 ca fiind costul presupus, de la care va incepe sa calculeze amortizarea si pierderile de valoare.

	<u>Terenuri</u>	<u>Cladiri</u>	<u>Total</u>
Cost prezumat la valoarea justa stabilita la 31 decembrie 2012	6.916.473	28.255.796	35.172.269
Intrari 2013-2014	-	202.658	202.658
Amortizare cumulata 2013-14	-	<u>(4.861.430)</u>	<u>(4.861.430)</u>
Valoare contabila neta la 31 decembrie 2014	6.916.473	23.597.024	30.513.497

Incepand cu anul 2015, Compania aplica modelul reevaluării pentru terenuri si cladiri, inregistrand valoarea justa stabilita de evaluator la 31 decembrie 2015 ca fiind prima reevaluare conform IAS 16. Valoarea de piata a terenurilor si cladirilor se incadreaza in nivelul II de valoare de piata recurenta si a avut in vederea cea mai buna utilizare. O reconciliere intre valoarea de deschidere si de inchidere a valorii de piata este prezentata mai jos.

Celelalte imobilizari corporale (echipamente tehnologice - masini, utilaje, instalatii de lucru; aparate si instalatii de masura si reglare; mobilier, aparatura birotica si echipament protectie) sunt prezentate la cost, ajustat cu hiperinflatia conform IAS 29, mai putin amortizarea si pierderea de valoare.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

<u>Alte imobilizări corporale</u>	<u>Terenuri</u>	<u>Cladiri și construcții</u>	<u>Mijloace de transport</u>	<u>Echipamente tehnologice, aparate și instalații de masură și reglare</u>	<u>Mobilier, aparatură birotică, echipament de protecție</u>	<u>Imobilizări în curs și avansuri</u>	<u>Total</u>
La 1 ianuarie 2019							
Cost	8.363.800	25.681.017	7.550.839	50.794.228	3.527.918	35.957.527	131.875.329
Amortizare cumulată	-	(628.767)	(7.437.829)	(45.422.185)	(3.121.829)	-	(56.610.610)
Depreciere de valoare cumulată	-	-	-	-	-	-	-
Valoare netă contabilă	8.363.800	25.052.250	113.010	5.372.043	406.089	35.957.527	75.264.719
Anul încheiat la 31 decembrie 2019							
Valoare contabilă netă inițială	8.363.800	25.052.250	113.010	5.372.043	406.089	35.957.527	75.264.719
Intrări	-	125.691	47.503	1.953.154	23.711	58.915.964	61.066.023
Transferuri din imobilizări în curs (a)	-	-	118.419	685.374	4.641	(55.194.127)	(54.385.693)
Avansuri la achiziția de avioane (inclusiv note de credit primite) iesiri	-	-	(1.291.535)	(3.930)	(11.763)	(13.075.747)	(13.075.747)
Amortizarea cumulată a iesirilor	-	-	1.291.535	3.930	11.763	-	1.307.228
Chețuiala cu amortizarea din an	-	(3.609.650)	(73.320)	(1.776.602)	(108.982)	-	(5.568.554)
Valoarea contabilă netă finală	8.363.800	21.568.291	205.612	6.233.970	325.459	26.603.617	63.300.748
La 31 decembrie 2019							
Cost	8.363.800	25.806.708	6.425.226	53.428.825	3.544.507	26.603.617	124.172.683
Amortizare cumulată	-	(4.238.417)	(6.219.614)	(47.194.855)	(3.219.049)	-	(60.871.935)
Depreciere de valoare cumulată	-	-	-	-	-	-	-
Valoare netă contabilă	8.363.800	21.568.291	205.612	6.233.970	325.458	26.603.617	63.300.748
Anul încheiat la 31 decembrie 2020							
Valoare contabilă netă inițială	8.363.800	21.568.291	205.612	6.233.970	325.458	26.603.617	63.300.748
Intrări	-	4.290	31.121	465.302	8.581	218.262	727.556
Transferuri din imobilizări în curs (a)	-	-	-	217.444	-	(24.449.085)	(24.231.641)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

<u>Alte imobilizări corporale</u>	<u>Terenuri</u>	<u>Cladiri si constructii</u>	<u>Mijloace de transport</u>	<u>Echipamente tehnologice, aparate si instalatii de masura si reglare</u>	<u>Mobilier, aparatura birotica, echipament de protectie</u>	<u>Imobilizari in curs si avansuri</u>	<u>Total</u>
Iesiri	-	-	(114.103)	(48.118)	(113.197)	(3.736.890)	(4.012.308)
Amortizarea cumulata a iesirilor	-	-	114.103	48.118	104.960	-	267.181
Cheltuiala cu amortizarea din an	-	(3.623.943)	(62.229)	(1.955.331)	(96.765)	-	(5.738.268)
Valoarea contabila neta finala	8.363.800	17.948.638	174.504	4.961.385	229.037	(1.364.096)	30.313.268
La 31 decembrie 2020							
Cost	8.363.800	25.810.998	6.342.244	54.063.453	3.439.892	(1.364.096)	96.656.290
Amortizare cumulata	-	(7.862.360)	(6.167.740)	(49.102.068)	(3.210.854)	-	(66.343.022)
Depreciere de valoare cumulata	-	-	-	-	-	-	-
Valoare neta contabila	8.363.800	17.948.638	174.504	4.961.385	229.037	(1.364.096)*	30.313.268

* Avansurile includ notele de credit primite de la Boeing pentru plata ratelor de leasing in perioada 2018-2019, primirea facilitatii fiind conditionata de achizitia a 5 aeronave de la Boeing cu livrarea in anul 2023.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Modificările rezervei din reevaluare pe parcursul exercitiului financiar sunt prezentate astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Rezerva din reevaluare la începutul exercițiului financiar	95.745.998	78.499.654
Corecție rezerva de reevaluare prin rezultat reportat (corecție eroare contabilă 2018 - Nota 3.2)	61.751	(3.535.993)
Creștere din reevaluare înregistrată în cursul exercițiului	15.710.641	33.064.324
Descrescere din reevaluare înregistrată în cursul exercițiului	-	(12.220.237)
Sume transferate din rezerva din reevaluare în rezultatul reportat în cursul exercițiului financiar	<u>(6.490.188)</u>	<u>(61.750)</u>
Rezerva din reevaluare la sfârșitul exercițiului financiar	105.028.203	95.745.998
Impozit amânat aferent rezervei din reevaluare	<u>(16.804.512)</u>	<u>(15.329.239)</u>
Rezerva din reevaluare, netă de impozit amânat	88.223.690	80.416.759

În anul 2020 Compania a scos din evidența contabilă un motor a cărui valoare contabilă a fost amortizată integral și nu mai era utilizat. Surplusul din reevaluare înregistrat la reevaluarile din perioada precedentă a fost transferat la rezultatul reportat. La rezultatul reportat s-a transferat și elementul de impozit amânat aferent rezervei din reevaluare în suma de 1.038.430 lei, impactul net fiind 5.451.758 lei.

Imobilizări corporale gajate și restricționate

În cursul anului 2020, Compania a obținut un împrumut în suma de 18.640.309 EUR, pe o perioadă de 6 ani, de la Banca Transilvania, destinat compensării pierderilor economice suferite ca urmare a pandemiei covid-19 în perioada 16 martie-30 iunie 2020, stabilite prin Decizia CE C(2020) 6910 din data de 02.10.2020. Împrumutul a fost garantat de Ministerul Finanțelor Publice în proporție de 100% și dobânzile, în limita sumei de 19.330.000 EUR, în conformitate cu prevederile OUG 139/2020 și HG 1096/2020 privind acordarea ajutoarelor de stat. Pentru obținerea facilității de credit, Compania a constituit în favoarea Ministerului Finanțelor Publice următoarele garanții: avion Boeing 737-700 YR – BGH; avion Boeing 737-700 YR – BGI; avion Boeing 737-700 YR – BGD. De asemenea, Compania a garantat împrumutul de trezorerie acordat de Ministerul Finanțelor Publice ca ajutor de salvare cu sechestrul în favoarea Ministerului Finanțelor Publice asupra următoarelor 5 aeronave: AVION AIRBUS A318-111 YR ASA, AVION AIRBUS A318-111 YR ASB, AVION AIRBUS A318-111 YR ASC, AVION BOEING 737/700 YR-BGF, AVION BOEING 737/700 YR-BGG

La 31 decembrie 2019 Compania nu are gajate sau sechestrate active proprii.

5. INVESTIȚII IMOBILIARE

La data adoptării IFRS, Compania detine investiții imobiliare constând în clădiri închiriate tertilor. Anterior datei tranziției, la 31 decembrie 2012 clădirile au fost reevaluate la valoarea justă de către un evaluator independent. Aplicând derogarea IFRS 1, Compania optează să utilizeze valoarea justă stabilită la 31 decembrie 2012 ca fiind cost presupus la data tranziției.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Investiții imobiliare
Cost presupus la valoarea justă stabilită la 31 decembrie 2012	894.729
Pierdere netă din evaluarea la valoarea justă a investițiilor imobiliare în perioada 2013-2014	<u>(90.334)</u>
Valoarea contabilă netă la 1 ianuarie 2015	<u>804.395</u>

Ulterior acestei date, investițiile imobiliare sunt prezentate la valoarea justă, în conformitate cu tratamentul contabil stabilit de IAS 40.

Cladirile sunt reevaluate la 31 decembrie 2015 de un evaluator independent autorizat ANEVAR. Pentru anii financiari 2017-2020 deprecierea de valoare a fost estimată de Companie, evoluția valorilor juste fiind considerată nesemnificativă. Conform IAS 40, orice modificare de valoare se prezintă în contul de profit și pierdere.

Modificările aferente investițiilor imobiliare la 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 sunt următoarele:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Valoare contabilă netă inițială	942.520	1.003.697
Castig / (Pierdere) net(a) din evaluarea la valoarea justă	<u>(61.177)</u>	<u>(61.177)</u>
Valoarea contabilă netă	<u>881.343</u>	<u>942.520</u>

6. IMOBILIZARI NECORPORALE

	<u>Licente și software</u>	<u>TOTAL immobilizari necorporale</u>
Sold la 1 ianuarie 2019		
Valoare contabilă netă inițială	3.421.800	3.421.800
Intrări	1.298.068	1.298.068
Cheltuiala cu amortizarea din an	(1.229.250)	(1.229.250)
Valoarea contabilă netă	<u>3.490.618</u>	<u>3.490.618</u>
La 31 decembrie 2019		
Cost	27.365.690	27.365.690
Amortizare cumulate	(23.875.072)	(23.875.072)
Valoarea contabilă netă	<u>3.490.618</u>	<u>3.490.618</u>
Anul încheiat la 31 decembrie 2020		
Valoare contabilă netă inițială	3.490.619	3.490.619
Intrări	3.478.716	3.478.716
Cheltuiala cu amortizarea din an	(1.745.017)	(1.745.017)
Valoarea contabilă netă	<u>5.224.318</u>	<u>5.224.318</u>
La 31 decembrie 2020		
Cost	30.844.406	30.844.406
Amortizare cumulate	(25.620.089)	(25.620.089)
Valoarea contabilă netă	<u>5.224.318</u>	<u>5.224.318</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

7. ACTIVE AFERENTE DREPTURILOR DE UTILIZARE ȘI DATORII LEASING**7.1 Sume recunoscute în bilanț**

Pentru leasingul clasificat anterior ca leasing financiar, entitatea a recunoscut valoarea contabilă a activului și a datoriei de leasing imediat înainte de tranziție ca valoarea contabilă a dreptului de utilizare a activului și a datoriei de leasing la data cererii inițiale. Principiile de măsurare ale IFRS 16 se aplică numai după această dată.

Nu au existat contracte de leasing oneroase care ar fi necesitat o ajustare a dreptului de utilizare a activelor la data cererii inițiale.

Active aferente drepturilor de utilizare

	RON	RON
	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Avioane	489.782.589	312.328.053
Spatii cladiri	6.374.576	11.796.242
Masini	590.051	927.222
Altele	19.244	24.655
Total	496.766.460	325.076.172

Datorii leasing

	RON	RON
	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Leasing termen scurt	(126.612.116)	(87.959.079)
Leasing termen lung	(386.027.672)	(268.165.399)
	(512.639.789)	(356.124.479)

7.2 Situația modificărilor din an

Modificările din perioada ale valorilor contabile ale activelor aferente drepturilor de utilizare și ale datoriilor de leasing sunt următoarele:

	Active aferente drepturilor de utilizare	Datorii de leasing	Avansuri
Contracte noi	256.269.131	256.156.527	112.604
Modificari de contracte	3.904.529	(3.881.086)	
Incetari de contracte	(6.792)	49.729	

Active aferente drepturilor de utilizare

	Avioane	Spatii	Masini	Altele	Total
--	---------	--------	--------	--------	-------

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Avioane	Spatii	Masini	Altele	Total
La 1 Ianuarie 2020	312.328.053	11.796.242	927.222	24.655	325.076.172
Contracte noi	256.269.131	-	-	-	256.269.131
Modificari contractuale	-	3.904.529	-	-	3.904.529
Rezilierea contractelor	-	(6.792)	-	-	(6.792)
Cheltuiala cu amortizarea	(78.814.595)	(9.319.403)	(337.171)	(5.411)	(88.476.580)
La 31 Decembrie 2020	489.782.589	6.374.576	590.051	19.244	496.766.460

Datorii leasing

	Avioane	Spatii	Masini	Altele	Total
La 1 Ianuarie 2020	(342.982.556)	(12.206.785)	(910.830)	(24.307)	(356.124.478)
Contracte noi	(256.156.527)	-	-	-	(256.156.527)
Modificari de contracte	-	(3.881.086)	-	-	(3.881.086)
Rezilierea contractelor	-	49.729	-	-	49.729
Rata platilor 2019	9.233.980	57.140	-	-	9.291.120
Rata platilor 2020	48.706.490	3.828.407	240.916	4.786	52.780.599
Discount-uri primite	-	331.407	-	-	331.407
Diferențe de curs valutar	41.318.317	(233.146)	(15.347)	(377)	41.069.447
Cheltuiala cu dobânda	29.000.092	144.471	31.048	287	29.175.898
Dobânda plătită în an	(22.045.578)	-	(7.324)	(287)	(22.053.189)
Dobânda rămasa de plătit	(6.954.514)	(144.471)	(23.724)	-	(7.122.709)
La 31 Decembrie 2020	(499.880.296)	(12.054.334)	(685.261)	(19.898)	(512.639.789)

7.3 Sume recunoscute în contul de profit și pierdere

	Avioane	Cladiri	Masini	Altele	Total
Cheltuiala cu dobanda (Nota 32)	(28.238.918)	(905.645)	(31.048)	(287)	(29.175.898)
Castiguri nete la modificari de contracte	-	116.309	-	-	116.309
Concesii primite în context covid-19	-	331.407	-	-	331.407
<u>Castiguri nete din diferente de curs valutar</u>	<u>41.318.317</u>	<u>(233.146)</u>	<u>(15.347)</u>	<u>(377)</u>	<u>41.069.447</u>
Total castiguri financiare	13.079.399	(691.075)	(46.395)	(664)	12.341.265
Cheltuieli cu amortizarea activelor (Nota 29)	(78.814.595)	(9.319.403)	(337.171)	(5.411)	(88.476.580)
Total impact în contul de profit și pierdere	(65.735.196)	(10.010.478)	(383.566)	(6.075)	(76.135.315)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

8. INTERESE DE PARTICIPARE IN ALTE ENTITATI

La 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018, Compania detine titluri sub forma de interese de participare in urmatoarele entitati nelistate:

<u>Denumirea entitatii</u>	<u>Tara de inregistrare</u>	<u>Anul inregistrarii</u>	<u>Obiectul de activitate</u>	<u>Procent detinut (%)</u>
Romanian Fuelling Services SRL	Romania	1997	Servicii legate de alimentarea cu carburanti	50%
Globe Ground SRL	Romania	1992	Servicii aeroportuare	37%
DNATA SA	Romania	1992	Servicii de catering	30,84%
CREAC	Romania	2011	Consultanta si training in aviatie	25%
World Trade Hotel SA	Romania	2008	Servicii hoteliere	2,6%
World Trade Center Bucuresti SA	Romania	1991	Servicii hoteliere	2,6%
Asociatia pentru promovare turism	Romania	2014	Dezvoltare si promovare turism	11%

Procentul drepturilor de vot este egal cu procentul actiunilor detinute (1 actiune = 1 vot).

Compania prezinta interesele de participare la cost, ajustat cu indicii de hiperinflatie pana la 31 decembrie 2003 pentru imobiliarile dobandite pana la 1 ianuarie 2004.

Situatia intereselor de participare la 31 decembrie 2020 si la 31 decembrie 2019 se prezinta dupa cum urmeaza:

<u>Denumirea entitatii</u>	<u>Anul inregistrarii</u>	<u>Procent detinut</u>	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Cost initial				
Romanian Fuelling Services SRL	1997	50%	1.826.061	1.826.061
Globe Ground SRL	1992	37%	5.087.971	5.087.971
DNATA SA	1992	30,84%	8.069.713	8.069.713
CREAC	2011	25%	787.500	787.500
World Trade Hotel SA	2008	2,6%	2.337	2.337
World Trade Center Bucuresti SA	1991	2,6%	4.994.690	4.994.690
Asociatia pentru promovare turism	2014	11%	4.392	4.392
Ajustari pentru pierdere valoare				
World Trade Center Bucuresti SA			<u>(4.994.690)</u>	<u>(4.994.690)</u>
CREAC			<u>(787.500)</u>	<u>(787.500)</u>
Valoarea contabila neta			14.990.474	14.990.474

Compania a primit dividende de la entitatile asociate Dnata si Globe Ground (Nota 31, Nota 34).

Sumarul informațiilor financiare (valoarea totala a activelor si datoriilor etc.) privind entitatile asociate si entitatile detinute in participatiune este prezentat in tabelul de mai jos.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Romanian Fuelling Services SRL</u>		<u>Globe Ground SRL</u>		<u>DNATA SA</u>	
	50% 31 decembrie 2020	50% 31 decembrie 2019	37% 31 decembrie 2020	37% 31 decembrie 2019	30.84% 31 decembrie 2020	30.84% 31 decembrie 2019
Active	10.588.412	11.160.969	44.693.772	44.693.772	74.539.751	74.539.751
Datorii	674.491	(1.200.939)	(6.376.008)	(6.376.008)	32.153.533	32.153.533
Activul net	9.913.921	9.960.030	38.317.764	38.317.764	42.386.218	42.386.218
Profit/ (pierdere)	(40.778)	279.392	10.633.174	10.633.174	31.217.732	31.217.732
Cota-parte TAROM in activul net al entității	4.956.961	4.980.015	14.177.573	14.177.573	13.071.910	13.071.910
Cota-parte TAROM la profitul entității	(20.389)	139.696	3.934.274	3.934.274	9.627.549	9.627.549
Dividende primite (Note 32, 35)	-	-	(3,934,274)	(4,567,201)	(7,356,625)	(9,471,229)
Reconciliere interese de participare la metoda punerii in echivalenta						
Sold initial	4.979.957	4.840.261				
Corectie sold initial	(2.666)					
Profit/ (pierdere)	(20.389)	139.696				
Dividende	-	-				
Sold final	4.956.903	4.979.957				

Sumele prezentate sunt preliminare.

X - La data întocmirii prezentelor situații financiare, Compania nu a avut disponibile situațiile financiare ale entitatilor asociate.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

9. INVESTITII FINANCIARE

9.1 Investitii financiare pe termen lung

La 31 Decembrie 2020 și la 31 Decembrie 2019 investițiile financiare pe termen lung ale Companiei se refera la:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Certificate SITA	1.325.550	1.424.083
Creante și investiții pe termen lung	26.295.022	15.125.421
Imprumut nerambursabile cu caracter de subvenție	<u>992.130</u>	-
Total investiții pe termen lung	<u>28.612.702</u>	<u>16.549.504</u>

- a) Garanțiile SITA sunt certificatele de investiții deținute de Tarom la SITA, reprezentând contribuția anuală a Companiei la planul de investiții S.I.T.A. rezultată din obligațiile financiare generate de calitatea de Companie Membră S.I.T.A. (Societe Internaționale de Telecommunications Aeronautiques). Rambursarea fiecărui certificat se efectuează pe o perioadă de 10 ani, în rate anuale egale, începând cu cea de-a douăsprezecea luna după plata certificatului de investiții către SITA. Valoarea certificatelor este purtătoare de dobândă.

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Valoarea garanțiilor SITA în USD	334.229	334.229

- b) Garanțiile/depozitele în favoarea partenerilor interni și externi includ în principal:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
- Depozit constituit în favoarea NAC Aviation 29 DAC	3.080.000 USD	-
- Depozit constituit în favoarea BBAM Aircraft Management LP	2.250.000 USD	2.250.000 USD
- Depozit constituit în favoarea BCC Equipment Leasing	1.300.000 USD	1.300.000 USD

9.2 Investitii financiare curente

Investițiile financiare curente ale Companiei se refera la:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Depozite bancare pe termen scurt, cu maturitatea între 3 luni și 1 an	-	42.495.763
Dobanzi de încasat	-	507.666
Alte investiții pe termen scurt	8.668	9.953
Total investiții financiare curente	<u>8.668</u>	<u>43.012.782</u>

La 31 decembrie 2019, depozitele la termen cu scadența până într-un an includ depozite deschise la Garanti Bank în valoare de 10.000.000 USD, cu o rată medie a dobânzii de 0.9%.

La 31 decembrie 2020, Compania nu a mai constituit depozite pe termen lung.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

10. STOCURI

La 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019 stocurile se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Piese de schimb	35.865.012	39.418.564
Alte materiale	1.944.742	2.125.808
Obiecte de inventar	489.956	594.463
Materiale deținute la terți	179.112	252.865
Combustibil	82.382	233.110
Consumabile	1.456.844	226.630
Mărfuri	2.391	2.509
Avansuri pentru furnizori de stocuri	935.259	1.726.688
Ajustări pentru deprecierea stocurilor	<u>(17.609.326)</u>	<u>(16.098.357)</u>
Total valoare neta stocuri	<u>23.346.372</u>	<u>28.482.280</u>

Compania calculează ajustări pentru deprecierea valorii stocurilor care nu au avut mișcare în ultimii 4 ani, precum și pentru stocurile degradate fizic și moral. Ajustările pentru deprecierea valorii stocurilor cuprind:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Ajustări pentru deprecierea piese de schimb	(83.611)	(16.014.746)
Ajustări pentru deprecierea materialelor	(17.525.715)	(83.611)
Total provizion stocuri	<u>(17.609.326)</u>	<u>(16.098.357)</u>

Modificarea provizionului de stocuri în perioada se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Sold initial	16.098.357	13.970.040
Provizion constituit în cursul anului	17.525.715	16.014.745
Reversare provizion fără utilizare	(16.014.746)	(13.886.428)
Sold final	17.609.326	16.098.357

11. CREANTE COMERCIALE ȘI ALTE CREANTE

Creantele Companiei se prezintă la fiecare dată a bilanțului, astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Creante comerciale	60.792.147	67.658.039
Facturi de emis clienților	1.450.674	18.240.266
Creante din vânzări prin carti de credit	5.279.235	13.126.265
Ajustări pentru deprecierea creanțelor (Nota 35)	<u>(14.701.771)</u>	<u>(14.507.231)</u>
(1) Creante comerciale – net	<u>52.820.285</u>	<u>84.517.339</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Alte creante	28.043.400	10.488.276
Garantii in favoarea partenerilor	20.228.541	19.992.839
Avansuri catre furnizori	82.916.207	60.297.192
Alte creante cu statul	3.639.101	4.048.931
TVA de recuperat	1.253.857	701.837
Alte creante cu angajatii	1.024.588	1.243.413
Ajustari pentru deprecierea altor creante	<u>(2.010.217)</u>	<u>(2.024.584)</u>
(2) Alte creante – net	135.095.477	94.747.904
Total creante (1 + 2)	<u>187.915.762</u>	<u>179.265.243</u>

Creantele comerciale includ, in principal, sume de incasat de la agentii de vanzare interni si externi aferente biletelor vandute.

„Alte creante” includ: avansuri catre locatorii de leasing pentru rezervele de mentenanta a aeronavelor luate in leasing; debitori diversi (persoane fizice si juridice) de la care Compania asteapta sa aiba unele operatiuni de incasari; creante asupra fostilor salariati cu sentinte penale, procese deschise pentru recuperari de concedii, drepturi salariale pe care Compania se asteapta sa le recupereze in functie de hotararile judecatoresti.

Creanțele în legătură cu statul includ valoarea indemnizatiilor pentru asigurarile sociale de sanatate si concedii medicale care urmeaza a fi recuperate sau compensate cu alte datorii catre bugetul statului. Taxa pe valoare adăugată de recuperat se va compensa cu datoriile către bugetul de stat.

Garantiile/ depozitele constituite in favoarea partenerilor externi si interni, cu scadenta pana intr-un an, includ in principal:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Garantii/depozite < 1 an		
- Garantii si depozite gajate constituite la Banco Popular Espanol in favoarea AENA (Aeropuertos Espanoles & Navegacion Aerea – Aeroporturile spaniole si traficul aerian)	504.873 EUR	504.873 EUR
- Depozit SITA	328.145 USD	328.145 USD
- Depozit deschis in favoarea Companiei Naționale Aeroporturi	118.931 RON	117.209 RON
- Depozit deschis in favoarea Flughafen Munchen (Germania) pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	162.670 EUR	162.670 EUR
- Depozit deschis în favoarea Iga Havalimani Isletmesi As	147.000 EUR	147.000 EUR
- Depozit deschis in favoarea FRAPORT Germania pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	124.999 EUR	124.999 EUR
- Depozit constituit in favoarea WORLDPAY (UK) LIMITED (NATW) – Marea Britanie pentru acoperirea serviciilor in legatura cu tranzactii carti de credit	1.992.988 USD	1.992.988 USD
- Depozit constituit in favoarea Lufthansa Technik (Germania) pentru acoperirea serviciilor tehnice	400.000 EUR	400.000 EUR

Compania calculeaza ajustari pentru deprecierea valorii creantelor incerte, precum si in cazul clientilor aflati in litigiu. Provizionul de clienti se constituie atunci cand recuperabilitatea creantelor devine improbabila si se deschide actiunea in instanta. Perioada de timp pentru inceperea demersurilor juridice dureaza in jur de un an de zile.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Pierderi din creanțe și debitori diverși se recunosc pentru clienți pentru care instanțele judecătorești au emis decizii în favoarea acestora și clienți pentru care s-a încheiat procedura falimentului.

Mișcările înregistrate în cursul anilor 2020 și 2019 în provizionul aferent creanțelor depreciate sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Sold initial la 1 ianuarie	16.531.815	18.207.443
Modificari in contul de profit si pierdere (Nota 30):		
Provizion pentru creanțe incerte înregistrat în cursul anului	347.755	560.111
Reversare provizion ramas fara utilizare	(271.176)	73.023
Diferenta neta de curs valutar	101.448	339.840
Pierderi din creanțe și debitori diverși	<u>2.146</u>	<u>(2.648.602)</u>
Sold final la 31 decembrie	<u>16.711.988</u>	<u>16.531.815</u>

12. CHELTUIELI INREGISTRATE IN AVANS

La data bilanțului cheltuielile înregistrate în avans se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Cheltuieli înregistrate în avans asigurari generale	904.584	1.009.775
Cheltuieli înregistrate în avans privind asigurarea aeronavelor	587.522	1.547.154
Cheltuieli înregistrate în avans privind comisioanele la vânzare	337.136	625.508
Alte cheltuieli înregistrate în avans	<u>4.963.022</u>	<u>7.694.264</u>
Total cheltuieli în avans	<u>6.792.264</u>	<u>10.876.701</u>

13. DISPONIBILITATI, CONTURI ASIMILATE SI NUMERAR RESTRICTIIONAT

La data bilanțului disponibilitățile și conturile asimilate ale Companiei se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Conturi curente în lei	4.794.760	3.324.424
Conturi curente în valuta	8.618.462	19.454.485
Depozite în lei - termen sub 3 luni	698	4.261.475
Sume în curs de decontare	-	14.911
Disponibilități în casa lei	36.718	24.300
Disponibilități în casa valuta	89.573	206.635
Alte echivalente în numerar	<u>1.457</u>	<u>2.973</u>
Total disponibilități	<u>13.541.668</u>	<u>27.289.203</u>
Numerar restricționat	<u>5.584.685</u>	<u>10.387.539</u>
Total disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat	<u>19.126.353</u>	<u>37.676.742</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

La data bilanțului Compania are numerar restricționat după cum urmează:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Depozite aeroporturi	5.120.670	9.586.800
Alte depozite gajate	<u>464.015</u>	<u>800.739</u>
Total numerar restricționat	<u>5.584.685</u>	<u>10.387.539</u>

Numerarul restricționat include:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Garanții/depozite < 1 an		
- Budapest International Airport – Ungaria – depozit deschis pentru acoperire serviciilor aeroportuare	65.000 EUR	240.000 EUR
- Viena International Airport - depozit deschis pentru acoperire serviciilor aeroportuare	-	225.000 EUR
- Depozit deschis în favoarea Hellenic Civil Aviation Authority Grecia pentru servicii aeroportuare – taxe pasageri	178.170 EUR	178.170 EUR
- Depozit deschis în favoarea US CUSTOMS AND BORDER PROTECTION pentru garantarea accesului aeronavelor TAROM pe aeroporturile din SUA	100.000 USD	100.000 USD
- Depozit deschis în favoarea PRAGUE AIRPORT pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	70.000 EUR	133.450 EUR
- Depozit deschis în favoarea Athens International Airport (Grecia) pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	60.000 EUR	180.000 EUR
- Depozit deschis în favoarea Brussels International Airport Company (Belgia) pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	158.000 EUR	130.000 EUR
- Depozit deschis în favoarea Companiei Naționale Aeroporturi	374.455 EUR	247.760 EUR
- Depozit deschis în favoarea Israel Airports Authority pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	140.000 EUR	530.000 USD

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

14. CAPITALUL SOCIAL SI REZERVE PRIVIND CONTRIBUTIILE LA CAPITAL

La momentul tranziției la IFRS, Compania calculează și recunoaște efectul economiei hiperinflaționiste prin aplicarea IAS 29.

Capitalul social al Companiei se compune din:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Capital social statutar	2.237.071.934	2.237.071.934
Ajustări ale capitalului social (IAS 29)	<u>1.338.357.239</u>	<u>1.338.357.239</u>
Capital social ajustat cu inflatarea	<u>3.575.429.173</u>	<u>3.575.429.173</u>
Rezerve privind contribuții în avans la capital	<u>550.831</u>	<u>550.831</u>
Valoarea capitalului social și a contribuțiilor la capital conform IFRS	<u>3.575.980.004</u>	<u>3.575.980.004</u>

În cursul anului 2020, valoarea capitalului social statutar și structura acționariatului nu au suferit modificări.

Numarul de acțiuni ordinare, cu o valoare nominală de 2,5 lei/acțiune, reprezentând capitalul social statutar, se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Capital social versat	2.237.071.937	2.237.071.937
Nr acțiuni	894.828.774	894.828.774
Valoarea nominală a acțiunii (lei/acțiune)	2,5	2,5

Toate acțiunile sunt comune, detinatorii acestora având dreptul de a primi dividende și dreptul la un vot pe acțiune în întâlnirile acționarilor.

Structura acționariatului la data bilanțului se prezintă după cum urmează:

Acționar	<u>31 Decembrie 2020</u>		<u>31 Decembrie 2019</u>	
	Procent detinut (%)	Nr. de acțiuni	Procent detinut (%)	Nr. de acțiuni
Ministerul Transporturilor	97,22	869.998.856	97,22	869.998.856
Compania Națională Aeroporturi București	1,46	13.025.880	1,46	13.025.880
ROMATSA	1,24	11.051.242	1,24	11.051.242
Fondul de Investiții Muntenia	<u>0,08</u>	<u>752.796</u>	<u>0,08</u>	<u>752.796</u>
Total	<u>100</u>	<u>894.828.774</u>	<u>100</u>	<u>894.828.774</u>

Rezerve privind contribuțiile la capital

La 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 rezervele privind contribuțiile la capital constau în suma de 550.830 lei reprezentând dobânzile plătite în 2019 de către Ministerul Finanțelor Publice aferente împrumuturilor contractate de către Ministerul Transporturilor dar folosite de Tarom pentru achiziția de aeronave. În conformitate cu legea nr. 136/1998 actualizată prin legea nr. 316/2002 și Hotărârea de Guvern nr. 7/2000, aceste sume vor majora capitalul social al Companiei. Compania va emite un număr fix de acțiuni la valoare nominală în

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

15. IMPRUMUTURI

La 31 decembrie 2020, situația împrumuturilor se prezintă după cum urmează:

	31 Decembrie 2020
Imprumuturi pe termen lung	
Credite bancare	52.117.176
Imprumuturi pe termen scurt	
Ajutor de stat	175.952.000
Dobanda aferentă ajutorului de stat	11.084.243
Total	187.036.243

a) Imprumuturi pe termen lung

Imprumutul pe termen lung în suma de 52.117.176 lei reprezintă un credit bancar, garantat de stat, contractat în luna decembrie 2020 de la Banca Transilvania pentru compensarea pierderilor cauzate de pandemia covid. Valoarea totală a contractului de împrumut este de 18.640.309 EUR, din care Compania a tras primele 2 tranșe, în suma totală de 10.702.998 EUR. Imprumutul este acordat pe o durată de 6 ani, cu rambursarea trimestrială a principalului începând cu 17 decembrie 2022. Imprumutul este garantat 100% de Ministerul Finanțelor Publice, în limita totală a valorii de 19.330.000 EUR (incluzând valoarea principalului și suma dobanzilor de 679.315,34 EUR, calculate pentru perioada 2022-2026). Rata dobânzii aplicate este 0.9%.

b) Imprumuturi pe termen scurt

Imprumutul pe termen scurt (în suma de 175.952.000 lei) reprezintă un ajutor de stat din fondurile Ministerului Finanțelor Publice. În baza prevederilor art 1 din OUG nr 12/2020 privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unor ajutoare de stat individuale de salvare, Compania primește în luna aprilie 2020 un împrumut în suma de 175.952.000 lei, pe o perioadă de 6 luni, cu titlu de ajutor de stat individual pentru salvare. Rata anuală a dobânzii este fixă și stabilită inițial la 9,13%. În luna octombrie, Compania obține extinderea perioadei cu 10 luni până cel târziu la 30 august 2021 sau la data aprobării planului de restructurare de către Comisia Europeană, cu majorarea ratei dobânzii la 9,63%. La 31 decembrie 2020, Compania datorează dobânzi aferente ajutorului de stat, în suma totală de 11.084.243 lei.

c) Maturitatea împrumuturilor

Maturitatea împrumuturilor la 31 decembrie 2020 (Nota 35) se prezintă după cum urmează:

	31 decembrie 2020
Imprumuturi cu maturitatea până într-un an	175.952.000
Imprumuturi cu maturitatea între 1 și 2 ani	3.065.716
Imprumuturi cu maturitatea între 2 și 5 ani	36.788.595
Imprumuturi cu maturitatea peste 5 ani	12.262.865
Total	52.117.176

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

15.1 Situația îndatorării nete și fluxurile de trezorerie din activitatea de finanțare

Analiza îndatorării nete și a fluxurilor de trezorerie din activitatea de finanțare de la exercițiul financiar al anului 2019 la exercițiul financiar al anului 2020 se prezintă astfel:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat (Nota 13)	19.126.353	37.676.742
Dobânzi de platit – ajutor de stat	(11.084.243)	-
Dobânzi de platit – contracte de leasing (Nota 7)	(7.122.709)	(1.863.272)
Imprumuturi pe termen scurt	(175.952.000)	-
Imprumuturi pe termen lung	(52.117.176)	-
Datorii leasing	(512.639.789)	(356.124.478)
Indatorarea neta	(739.789.564)	(320.311.008)

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat	19.126.353	37.676.742
Valoarea brută a datoriilor cu rata dobânzii fixe	(758.915.917)	(357.987.750)
Indatorarea neta	(739.789.564)	(320.311.008)

	Alte active Disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat	Datorii din activități financiare				Total
		Ajutoare de stat		Datorii leasing	Dobânzi de plată	
		Imprumut de trezorerie	Credite bancare cu garanții de stat			
Îndatorarea neta la 1 ianuarie 2020	37.612.503	-	-	(356.124.478)	(1.863.272)	(320.311.008)
Fluxuri de trezorerie	(18.550.389)			62.071.719	24.182.034	67.703.364
Contracte noi		(175.952.000)	(52.117.176)	(256.156.527)		(524.751.417)
Dobânzi					(40.525.714)	(40.525.714)
Diferențe de curs valutar				41.069.447		41.069.447
Alte modificări *				(3.499.950)		(3.499.950)
Îndatorarea neta la 31 decembrie 2020	19.126.353	(175.952.000)	(52.117.176)	(512.639.789)	(18.206.952)	(739.789.564)

Alte modificări includ modificările nemonetare, respectiv castigurile/pierderile nete la modificările de contracte de chirie, subvenția pentru plata chiriei, concesiile primite etc.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

16. DATORII COMERCIALE

Datorii comerciale pe termen scurt:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Furnizori de servicii	64.955.266	118.076.188
Furnizori facturi de primit	27.435.549	47.699.847
Furnizori de imobilizari	10.766.062	7.304.903
Avansuri incasate de la client	<u>79.889.186</u>	<u>158.489.830</u>
	<u>183.046.063</u>	<u>331.570.768</u>

Costul amortizat al datoriilor comerciale aproximeaza valoarea justa a acestora, avand in vedere scadenta pe termen scurt a acestora. Avansurile incasate de la clienti cuprind valoarea biletelor vandute, pentru care nu au fost realizate prestatii pana la data bilantului. Furnizori facturi de primit includ in principal sume previzionate pentru serviciile primite, insa nefacturate pana la data bilantului.

17. ALTE DATORII SI OBLIGATII

La 31 decembrie 2020, alte datorii si obligatii includ:

	Obligatii pe termen scurt	Obligatii pe termen lung	La 31 decembrie 2020 Total la 31 decembrie 2020
Salarii, beneficii si asigurari sociale	73.495.612	2.142.906	75.638.518
TVA de plata	2.166.692	-	2.166.692
Creditori diversi	42.224.518	-	42.224.518
Alte datorii	877.591	-	877.591
Dobanda leasing	7.122.709	-	7.122.709
Total alte datorii	<u>125.887.122</u>	<u>2.142.906</u>	<u>128.030.028</u>

La 31 decembrie 2020, soldul creditorilor diversi s-a majorat cu suma obligatiilor catre agentile terte care au restituit clientilor contravaloarea biletelor pentru zborurile anulate in context pandemic, din fonduri proprii.

In cursul anului 2020, prin inchiderea agentiilor din strainatate, garantiile retinute angajatilor care lucrau in strainatate au fost restituite acestora. La 31 decembrie 2020, soldul garantiilor este zero.

La 31 decembrie 2019, alte datorii si obligatii includ:

	Obligatii pe termen scurt	Obligatii pe termen lung	La 31 decembrie 2019 Total la 31 decembrie 2019
Salarii, beneficii si asigurari sociale	26.556.772	1.616.255	28.756.305
TVA de plata	1.606.914	-	1.606.914
Creditori diversi	9.954.759	-	9.954.759
Alte datorii	(37.015)	-	(37.015)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Dobanda leasing	1.863.272	-	1.863.272
Garantii retinute angajatilor care lucreaza in agentile din strainatate (cu exigibilitate > 5 ani)	-	1.748.900	1.748.900
Total alte datorii	<u>39.944.701</u>	<u>3.365.155</u>	<u>43.309.856</u>

„Salarii, beneficii si contributii sociale” includ

- a) sumele previzionate pentru obligatia de plata privind concediile de odihna neefectuate:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Provizion concedii de odihna neefectuate	11.818.871	12.318.011

- b) sumele previzionate pentru obligatia platilor compensatorii fata de personalul tehnic-aeronautic care s-a pensionat inainte de data bilantului si care inca primeste anuitati, conform Legii 95/2008 si/sau sentintelor civile. Valoarea anuitatilor certe este estimata la o rata de actualizare 0% si include contributiile sociale. Calculul anuitatilor certe este separat de calculul actuarial privind beneficiile la pensionare, prezentat in Nota 18.

Obligatia de plata a salariilor compensatorii la data bilantului se prezinta dupa cum urmeaza:

	<u>Sub 1 an</u>	<u>Intre 1 si 2 ani</u>	<u>Intre 2 si 5 ani</u>	<u>Peste 5 ani</u>	<u>Total</u>
La 31 decembrie 2020	4.592.464	1.277.415	287.826	577.665	6.735.370
La 31 decembrie 2019	2.199.533	891.312	181.216	543.727	3.815.788

18. OBLIGAȚII PRIVIND BENEFICIILE POSTANGAJARE ALE ANGAJAȚILOR*Provizion pentru pensii si obligatii similare*

Compania a calculat si a constituit provizioane pentru obligatiile privind beneficiile postangajare ale angajatilor dupa cum urmeaza:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Portiunea curenta din obligatiile privind plata beneficiilor postangajare	2.544.853	3.469.302
Obligatii pe termen lung privind plata beneficiilor la pensionare	17.607.179	19.780.701
Total obligatii privind beneficiile postangajare ale angajatilor	20.152.032	23.250.003

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Calculul valorii obligațiilor privind beneficiile definite la data de 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 se bazează pe beneficiile identificate în Acordul colectiv SG 8614 din 1 octombrie 2019, acesta fiind ultimul acord colectiv între Companie și sindicatele legal constituite. Acordul vizează drepturile tranzitorii ale salariaților până la încheierea unui nou contract colectiv de muncă la nivel de unitate, dar nu mai târziu de 30 septembrie 2020. În contextul pandemic, semnarea noului contract colectiv a fost amânata. Astfel, beneficiile din Acordul SG 8614 se mențin și la data încheierii exercitiului financiar 2020.

În conformitate cu prevederile Acordului colectiv menționat mai sus, angajații Companiei au dreptul să primească diferite beneficii la pensionare, în funcție de poziția și vechimea în cadrul Companiei, după cum urmează:

- două salarii brute lunare pentru angajații care se pensionează înainte de vârsta de pensionare plus încă 2 salarii brute lunare pentru angajații cu o vechime în companie de minim 25 ani din care se rețin și achită impozitele și contribuțiile potrivit legii;
- șase salarii compensatorii pentru angajații care ating vârsta standard a pensionării sau pentru angajații cu probleme medicale plus încă 3 salarii brute lunare pentru angajații cu peste 25 de ani vechime din care se rețin și achită impozitele și contribuțiile potrivit legii;
- optsprezece salarii compensatorii egale cu salariul brut din ultima luna de lucru înainte de pensionare pentru personalul tehnic-aeronautic care atinge vârsta standard de pensionare (conform Legii 95/2008) plus un salariu pentru fiecare an ce depășește 25 ani vechime în activitate din care se rețin și achită impozitele și contribuțiile potrivit legii.

Suma provizionată la 31 decembrie 2020 și 31 decembrie 2019 a fost stabilită pe baza evaluării actuariale efectuate de Deloitte Audit SRL, actuar autorizat, în conformitate cu Raportul încheiat în Aprilie 2021, respectiv în Martie 2020. Obligația netă a Companiei a fost estimată utilizând tehnica actuarială a unităților de credit proiectate, care calculează obligația liniară pentru fiecare angajat până la momentul pensionării. Pensionările anticipate nu au fost modelate deoarece, pe baza experienței istorice, așteptările sunt ca acestea să fie în număr redus și cu un impact nesemnificativ asupra valorii obligației nete.

Valoarea prezentă a obligației de plată privind beneficiile determinate la data bilanțului și mișcările obligației nete în perioada se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Obligația inițială pentru beneficiile determinate – 1 ianuarie	23.250.003	21.309.507
Costul serviciului actual – Personal non-tehnic	562.911	603.168
Costul serviciului actual – Personal tehnic	1.037.312	1.621.825
Costul cu dobânzile – Personal non-tehnic	219.430	332.222
Costul cu dobânzile – Personal tehnic	<u>317.321</u>	<u>559.941</u>
Total sume recunoscute în contul de profit și pierdere	2.136.974	3.117.156
Reestimări – (câștiguri)/pierderi actuariale		
Pierderi actuariale – experiență– Personal non-tehnic	423.304	1.521.534
Pierderi actuariale – experiență– Personal tehnic	473.855	50.207
Pierderi actuariale din schimbările privind ipotezele financiare– Personal non-tehnic	1.089.775	377.037
Pierderi actuariale din schimbările privind ipotezele financiare– Personal tehnic	1.354.981	516.257
Pierderi / (Castiguri) actuariale din schimbările privind ipotezele demografice– Personal non-tehnic	(370.912)	227.065
Pierderi / (Castiguri) actuariale din schimbările privind ipotezele demografice– Personal tehnic	<u>(213.886)</u>	<u>1.241.208</u>
Total sume recunoscute în alte elemente ale	2.757.117	3.933.307

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
rezultatului global		
Beneficii plătite angajaților – Personal non-tehnic	(2.209.824)	(1.381.577)
Beneficii plătite angajaților – Personal non-tehnic	<u>(5.782.238)</u>	<u>(3.728.391)</u>
Obligația netă pentru beneficiile determinate – 31 decembrie	20.152.032	23.250.003

Mișcările datoriei nete în perioada

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Soldul inițial al obligației nete privind beneficiile determinate	23.250.003	21.309.507
Componentele ale costului obligației privind beneficiile la pensionare înregistrate în contul de profit și pierdere	2.136.974	3.117.156
Componentele ale costului obligației privind beneficiile la pensionare înregistrate în alte elemente ale rezultatului global	2.757.117	3.933.307
Beneficiile plătite	<u>(7.992.062)</u>	(5.109.967)
Soldul final al obligației nete privind beneficiile determinate	20.152.032	23.250.003

Ipotezele actuariale utilizate

a) Rata de actualizare

Pentru determinarea ratei de actualizare s-au folosit randamentele titlurilor în RON publicate de EIOPA (Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale) pentru 31 decembrie 2020 cu o maturitate care coincide cu media ponderată a perioadei de timp în care datorii privind beneficiile de pensionare vor deveni scadente. Durata medie ponderată a datorii este de 10,6 ani.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Rata de actualizare	2.98%	4.43%

b) Creșterea salarială

În calculele efectuate la 31 decembrie 2020, dar și la evaluarea de la 31 decembrie 2019, nu au fost presupuse creșteri salariale.

c) Rata de rotație a personalului

Rata de rotație a angajaților utilizată este calculată pe grupe de vârstă, considerând că aceasta scade pe măsura ce angajatul se apropie de vârsta de pensionare:

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Varsta	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-65
Rata de rotatie la 31-Dec-2020	12,77	9,65	9,28	7,41	4,59	4,25	3,98	1,67	0,5
Rata de rotatie la 31-Dec-2019	10,35	9,57	8,92	6,79	3,73	3,15	2,72	1,9	0,5

d) Rata de Mortalitate

Au fost utilizate ratele de mortalitate ale populației României valabile pentru perioada 2016-2018 și publicate de Institutul Național de Statistică al României. Au fost luate în calcul rate de mortalitate diferite pentru femei și bărbați. S-a considerat de asemenea probabilitatea de invaliditate, determinată prin aplicarea unui factor de 50% la probabilitatea de deces.

e) Taxe salariale

IAS 19 impune includerea contribuțiilor sociale și altor taxe aferente în evaluarea beneficiilor angajaților. Potrivit legislației în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2018, angajatorii datorează o contribuție asiguratorie pentru muncă, la nivelul de 2,25%, aplicată salariilor brute pentru toți angajații, indiferent de categoria condițiilor de muncă. În plus, pentru salariații încadrați în condiții deosebite de muncă, angajatorii trebuie să plătească o contribuție suplimentară de asigurări sociale de 4% aplicată salariilor brute. În mod similar, pentru salariații încadrați în condiții speciale de muncă, angajatorii trebuie să plătească o contribuție suplimentară de asigurări sociale de 8% aplicată salariilor brute.

Contribuții suportate de angajator valabile la 31 decembrie 2020:

Conditii de munca	Cota contributii	Numar angajati la 31 decembrie 2020
Conditii normale	2,25	667
Conditii deosebite	6,25	376
Conditii speciale	10,25	485

f) Varsta de pensionare

În mod specific, la momentul actual, vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați, respectiv 61 de ani și 9 luni pentru femei. Creșterea treptată a vârstei standard de pensionare continuă doar pentru femei, până în 2030, când aceasta va atinge nivelul de 63 de ani.

Estimarea include și ipoteza privind reducerea vârstei de pensionare pentru angajații încadrați în condiții de muncă deosebite și speciale. Pe baza experienței istorice, pentru personalul încadrat în condiții deosebite de muncă, presupunerea utilizată este că se pensionează în medie cu 3 ani înainte de vârsta limită de pensionare, în timp ce pentru personalul încadrat în condiții speciale de muncă, presupunerea utilizată este că se pensionează în medie cu 8 ani înainte de vârsta limită de pensionare.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

In evaluare s-au utilizat urmatoarele valori privind vârsta de pensionare:

Condiții de munca	Barbati	Femei
Conditii normale	65 ani	61,5 – 63 luni
Conditii deosebite	62-65 ani	59,5 luni – 60 ani
Conditii speciale	57-61 ani	55 ani

Estimarile actuariale

Câștigurile și pierderile actuariale sunt modificări ale valorii actualizate a obligației privind beneficiul definit care rezultă din:

- a) ajustări din experiență (efectele diferențelor între ipotezele actuariale anterioare și ceea ce s-a întâmplat de fapt)

Rezultatul net al ajustării datorate experienței la 31 decembrie 2020 este pierdere de 897.159 RON.

- b) efectele modificărilor ipotezelor actuariale

Pierdere actuarială datorată ajustărilor financiare este determinată în principal de scăderea ratei de actualizare ca urmare a reducerii ratelor de dobândă fără risc pentru moneda RON. Pentru evaluarea precedentă rata de actualizare a fost de 4.43% comparativ cu cea actuală de 2.98%, determinând o pierdere actuarială de 2.444.756 RON.

Analiza de sensibilitate

O modificare a ipotezelor actuariale cu +/-1% va determina modificarea valorii actualizate a obligației de plata a beneficiilor la pensionare, conducând la urmatoarele valori:

La 31 decembrie 2020

Scenariu	Beneficiu la pensionare personal non tehnic	Variatie	Beneficiu pensionare personal tehnic	Variatie
Cea mai buna estimare	8.147.099		12.004.932	
Rata de actualizare (- 1%)	8.673.857	6%	13.109.486	9%
Rata de actualizare (+1%)	7.370.876	-10%	11.043.668	-8%
Creșteri salariale (+ 1%)	8.913.948	9%	13.064.483	9%
Rata de rotație a personalului (- 0.5%)	8.627.397	6%	12.560.948	5%
Rata de rotație a personalului (+ 0.5%)	7.551.152	-7%	11.396.039	-5%
Varsta de pensionare (- 1 an)	8.830.322	8%	12.839.821	7%
Varsta de pensionare (+ 1 an)	7.555.241	-7%	10.950.237	-9%

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

La 31 decembrie 2019

Scenariu	Beneficiu la pensionare personal non tehnic	Variație	Beneficiu pensionare personal tehnic	Variație
Cea mai buna estimare	8.432.416		14.817.587	
Rata de actualizare (- 1%)	9.263.342	9,9%	15.947.617	7,6%
Rata de actualizare (+1%)	7.710.536	-8,6%	13.821.729	-6,7%
Creșteri salariale (+ 1%)	9.243.982	9,6%	15.910.843	7,4%
Rata de rotație a personalului (- 0.5%)	8.887.447	5,4%	15.453.178	4,3%
Rata de rotație a personalului (+ 0.5%)	8.006.796	-5%	14.218.826	-4%
Varsta de pensionare (- 1 an)	9.293.840	10,2%	16.104.926	8,7%
Varsta de pensionare (+ 1 an)	7.652.161	-9,3%	13.206.850	-10,9%

Presupunerea asupra vârstei de pensionare și ratei de actualizare influențează cel mai mult valoarea obligațiilor privind beneficiile definite. De asemenea, și fluctuațiile în nivelul salariului au influențe importante în valoarea obligațiilor privind beneficiile definite.

Maturitatea provizionului de pensii

Analiza maturității estimate pentru obligația de plată stabilită la data raportării este următoarea:

	Sold provizion la 31 decembrie 2020	pana 1 an	1-5 ani	peste 5 ani
Tehnic	12.004.933	1.894.573	1.545.320	8.565.040
Non Tehnic	8.147.099	650.280	685.808	6.811.011
	20.152.032	2.544.853	2.231.128	15.376.051

	Sold provizion la 31 decembrie 2019	pana 1 an	1-5 ani	peste 5 ani
Tehnic	14.817.587	2.782.438	2.616.789	9.418.360
Non Tehnic	8.432.416	686.864	1.661.470	6.084.082
	23.250.003	3.469.302	4.278.259	15.502.442

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

19. PROVIZIOANE

La 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019, situația provizioanelor, altele decât obligațiile privind beneficiile postangajare (Nota 18), se prezintă astfel:

	Provizioane pentru litigii	Provizioane pentru certificate CO2	Alte provizioane	Total
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2019	38.525.127	23.713.753	27.331.043	89.569.922
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 30)				
- Constituire provizion	9.999.880	32.328.616	30.409.450	72.737.946
- Reversare porțiune neutilizată din provizion	(637.278)	-	-	(637.278)
Sume utilizate în timpul anului, fără impact în rezultat	(13.023.820)	(7.037.378)	(208.666)	(20.269.864)
Valoare contabilă la 31 decembrie 2019	34.863.909	49.004.991	57.531.826	141.400.726
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2020	34.863.909	49.004.991	57.531.827	141.400.726
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 30)				
- Constituire provizion	27.199.421	15.318.133	44.045.905	86.563.459
- Reversare porțiune neutilizată din provizion	(10.874.150)	(33.486.226)	(141.910)	(44.502.286)
Sume utilizate în timpul anului, fără impact în rezultat	(9.441.392)	(15.448.376)	=	(24.889.768)
Valoare contabilă la 31 decembrie 2020	41.747.788	15.388.522	101.435.822	158.572.131

Informații privind provizioanele individuale și estimările semnificative

Provizioane pentru litigii

Provizioanele pentru litigii în suma de 34.863.909 lei la 31 decembrie 2019 (42.254.431 lei la 31 decembrie 2018) includ litigii cu salariații privind bonusurile sau alte drepturi salariale, cum ar fi: sporuri pentru condiții speciale de muncă, sporuri pentru condiții periculoase de muncă.

Provizioanele au fost estimate în funcție de stadiul dosarelor aflate pe rolul instanțelor luându-se în calcul drepturile solicitate de reclamanti, drepturile acordate de instanțe (acolo unde a existat o sentință până la data bilanțului), perioada pentru care se solicită aceste drepturi și inclusiv estimarea avocaților referitoare la șansele de câștig ale Companiei TAROM, provizioanele fiind calculate pentru dosarele cu șanse de câștig sub și inclusiv 50%.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

În cursul anului 2020, Compania a plătit contravaloarea drepturilor bănești neacordate și câștigate în instanță de către foștii angajați, în sumă de 9.441.392 lei din sumele provizionate în anul anterior. Compania a revizuit provizioanele la nivelul drepturilor acordate de instanțele de fond sau apel (acolo unde exista o astfel de sentință până la data bilanțului), înregistrând o cheltuială cu provizionul de 27.199.421 lei în cursul anului 2020. De asemenea, Compania a reversat sume în valoare totală de 10.874.150 lei în urma unor sentințe favorabile câștigate de Companie.

În cursul anului 2019, Compania a plătit contravaloarea drepturilor bănești neacordate și câștigate în instanță de către foștii angajați, în sumă de 13.023.820 lei din sumele provizionate în anul anterior. Compania a revizuit provizioanele la nivelul drepturilor acordate de instanțele de fond sau apel (acolo unde exista o astfel de sentință până la data bilanțului), înregistrând o cheltuială cu provizionul de 9.999.880 lei în cursul anului 2019. De asemenea, Compania a reversat sume în valoare totală de 637.278 lei în urma unor sentințe favorabile câștigate de Companie.

Provizioane pentru achiziția de certificate de gaze cu efect de seră

Conform Ordinului nr.2851/09.12.2011, o data cu includerea activităților de aviație în schema de monitorizare a emisiilor de carbon din cadrul Comunității Europene, un număr de 1.107.484 de certificate au fost alocate Companiei pentru perioada 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2020. Compania are obligația de a restitui până la data de 30 aprilie a fiecărui an un număr de certificate de gaze cu efect de seră echivalent cu tonele de carbon emise în timpul anului anterior. Schema este aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2012.

La 31 decembrie 2020, Compania a înregistrat un provizion 15.318.133 lei pentru necesarul estimat de certificate aferent tonelor de carbon emise în cursul anului 2020.

La 31 decembrie 2019, Compania a înregistrat un provizion total de 49.004.991 lei pentru necesarul estimat de certificate aferent tonelor de carbon emise în cursul anului 2019 (311.340 tone emisii CO₂).

Alte provizioane

Alte provizioane includ:

- a) Provizioane privind rezerva de mentenanță pentru aeronavele închiriate

În conformitate cu contractele de leasing, provizioanele pentru mentenanță se calculează pe baza numărului de ore efectiv zburate. Acestea se reiau la venituri la momentul la care au loc reparațiile și sunt realizate cheltuielile aferente.

Situația modificărilor provizionului aferent rezervei de mentenanță pentru aeronavele închiriate de Companie se prezintă astfel:

	YR-BGJ (Quilldell Limited)	YR-BGK (Wilmington Trust)	YR-BGM (BCC Equipment)	YR-BGL (BCC Equipment)	ATR (NAC)	Total
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2019	9.578.967	9.299.949	4.129.055	4.323.072		27.331.043
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 30)						
- Constituire provizion	6.855.842	6.870.699	8.243.219	8.439.690		30.409.450
Sume utilizate în timpul anului				(208.666)		(208.666)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	YR-BGJ (Quilldell Limited)	YR-BGK (Wilmington Trust)	YR-BGM (BCC Equipment)	YR-BGL (BCC Equipment)	ATR (NAC)	Total
Valoare contabilă la 31 decembrie 2019	16.434.809	16.170.648	12.372.274	12.554.096		57.531.827
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2020	16.434.809	16.170.648	12.372.274	12.554.096		57.531.827
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 30)						
- Constituire provizion	2.809.599	2.967.715	3.545.562	3.650.849	7.437.127	20.410.852
- Sume reversate (neutilizate)				(141.910)		141.910
Valoare contabilă la 31 decembrie 2020	19.244.408	19.138.363	15.917.836	16.063.010	7.437.127	77.800.769

b) Provizion privind amenda Consiliul Concurenței

TAROM a făcut obiectul unei investigații derulate de Consiliul Concurenței pentru posibilă încălcare a legislației privind concurența în perioada 6 iunie 2013 – 25 septembrie 2015. În cadrul acestei investigații, Autoritatea de concurență a sancționat principalele agenții de turism pentru faptul că s-au înțeles să fixeze, să nu lase prețurile la cursele charter să scadă. TAROM a fost investigată în calitate de facilitator, întrucât opera charterele pentru care societățile amendate s-au înțeles să nu scadă prețurile.

În septembrie 2020, Plenul Consiliului Concurenței a emis o decizie cu privire la TAROM, prin care a stabilit o amendă în cuantum de 16.619.888,23 lei (1,227% din cifra de afaceri realizată în anul 2019) pentru săvârșirea infracțiunii de facilitator. TAROM a contestat decizia și metodologia de calcul a amenzii, însă perioada de soluționare a litigiului se așteaptă să fie îndelungată.

La 31 decembrie 2020, TAROM înregistrează un provizion la nivelul amenzii stabilite de Consiliul Concurenței, respectiv pentru suma de 16.619.888,23 lei.

c) Provizion restructurare

În contextul elaborării planului de restructurare trimis în vederea aprobării Comisiei Europene, Compania a înregistrat un provizion în suma de 7.015.165 lei, reprezentând estimarea obligațiilor de plată privind salariile compensatorii, având în vedere ipotezele incluse în plan cu privire la numărul estimat de plecări voluntare și/sau restructurate.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

20. VENITURI IN AVANS

Compania TAROM are înregistrate următoarele venituri din avansuri:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Venituri in avans chartere	1.370.031	712.173
Venituri din chirie in avans	3.352	39.659
Plusuri de inventar de natura imobilizărilor	1.149	3.040
Alte venituri in avans	23.748	437.106
Total venituri in avans	<u>1.398.280</u>	<u>1.191.178</u>
din care:		
- Venituri in avans pe termen scurt	1.812.296	1.188.938
- Venituri in avans pe termen lung	1.149	3.040

Notele de credit primite de la furnizorii de piese de schimb si componente rotabile au fost folosite pentru achizițiile ulterioare de piese de schimb si motoare. Notele de credit primite de la furnizori reprezinta in principal note de credit primite de la producatorii de piese de schimb aferente aeronavelor: Honeywell, Messier Bugatti, Rockwell Collins, Thales Avionics.

21. INSTRUMENTE FINANCIARE

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Active financiare*		
Investitii financiare	27.629.242	59.674.523
Creanțe comerciale	52.820.285	84.517.339
Alte creante	46.450.942	29.703.038
Numerar restrictionat	5.584.685	10.387.539
Numerar și echivalente de numerar	<u>13.541.668</u>	<u>27.289.203</u>
Total Active financiare	146.026.822	211.571.642
Datorii financiare**		
Imprumuturi	(239.153.419)	
Datorii leasing	(512.639.788)	(356.124.478)
Datorii comerciale	(92.390.815)	(165.776.035)
Alte datorii curente	<u>(83.821.423)</u>	<u>(40.338.093)</u>
Total Datorii financiare	(928.005.445)	(564.101.877)
Expunere neta	<u>(781.978.623)</u>	<u>(352.530.235)</u>

*Din activele financiare, sunt excluse: cheltuieli in avans (dreptul de a primi bunuri si servicii in viitor, si nu cash sau activ financiar), creante privind impozitul pe profit si alte taxe similare (drepturi legale, si nu contractuale).

**Din datoriile financiare, sunt excluse: alte datorii cu excepția celor financiare, venit amanat (obligatia de a livra bunuri si servicii in viitor, si nu cash sau activ financiar); datorii privind impozitul pe profit si alte obligatii similare (impuse de autoritati, si nu contractuale).

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

22. VENITURI DIN ZBORURI

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2019 si 2018 veniturile din zboruri se prezinta astfel:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Zboruri internationale		
Curse regulate	234.224.232	1.032.022.897
Curse charter	42.667.409	97.627.496
Curse charter marfa	10.642.478	-
Cargo si posta	6.191.236	14.016.487
Excedent bagaje	<u>2.563.661</u>	<u>6.454.981</u>
Total venituri din zboruri international	296.289.016	1.150.121.861
Zboruri interne		
Curse regulate	52.805.144	187.564.765
Curse charter	463.091	1.016.584
Cargo si posta	53.000	224.301
Excedent bagaje	<u>186.515</u>	<u>201.782</u>
Total venituri din zboruri interne	53.507.750	189.007.432
Total venituri din zboruri	349.796.766	1.339.129.293

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Venituri din transport pasageri curse regulate, din care:		
Europa	216.846.668	920.901.286
Orientul Mijlociu	12.555.414	102.589.021
Africa	4.822.150	8.532.590
Intern	<u>52.805.144</u>	<u>187.564.765</u>
Total curse regulate	287.029.376	1.219.587.662

23. VENITURI DIN ALTE PRESTATII AFERENTE CIFREI DE AFACERI

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2020 si 2019 veniturile din alte prestatii se prezinta astfel:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Venituri din asistenta tehnica	2.336.000	3.062.056
Venituri din handling si cargo	668.136	1.844.842
Venituri din chirii	1.086.132	1.188.418
Venituri din publicitate, reclama	64.619	187.920
Venituri din alte activitati – scolarizare	62.587	2.835.468
Venituri din comisioane	1.005.291	3.820.472
Alte venituri	281.875	2.419.950
Venituri din vanzari de bunuri	<u>8.696</u>	<u>25.699</u>
Total venituri din alte prestari servicii	<u>5.513.336</u>	<u>15.384.825</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

24. ALTE VENITURI DIN ACTIVITATEA DE EXPLOATARE

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2020 si 2019 alte venituri din exploatare se prezinta astfel:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Venituri din anularea biletelor expirate	45.396.774	21.267.000
Venituri din bilete preschimbate	5.621.428	22.384.605
Tarif de serviciu	4.086.593	10.326.617
Venituri din programe de fidelizare Sky Team	552.085	2.767.522
Venituri din anularea taxelor aferente biletelor expirate in cursul anului	-	4.880.389
Alte venituri din exploatare	24.113.117	30.732.513
Reluări din veniturile in avans	11.678.811	661.698
Venituri din subv de expl pt plata personalului	685,787	-
Castiguri nete din vanzari de mijloace fixe	109,336	-
Total alte venituri din exploatare	91.558.331	93.020.344

Veniturile din anularea biletelor expirate sunt reprezentate de cupoanele de zbor emise cu mai mult de 12 luni in urma si neutilizate, considerate documente expirate si anulate.

O data cu aderarea TAROM la alianta Sky Team in iunie 2010, o parte din milele acumulate in cadrul programului propriu Smart Miles au fost transferate in mile aferente programului de fidelizare AirFrance/ KLM, denumit "Flying Blue". Totodata s-au semnat contracte de colaborare bilaterala cu ceilalti membrii ai Aliantei, care au programe proprii de fidelizare.

Veniturile obtinute din programele de fidelizare reprezinta venituri aferente utilizarii punctelor de fidelizare Sky Team pe rutele TAROM conform facturilor emise de catre TAROM partenerilor sai.

In cadrul programului de fidelizare ale aliantei Sky Team, cheltuielile sunt recunoscute cand pasagerii partenerilor Sky Team acumuleaza mile pe zborurile TAROM, in baza facturilor primite de la partenerii Sky Team, iar veniturile sunt recunoscute atunci cand pasagerii utilizeaza milele acumulate pe zborurile TAROM. Decontarea se realizeaza la valoarea per mila in cadrul contractelor incheiate cu partenerii Sky Team. Alte venituri din exploatare se referă, în principal, la regularizarea taxelor de aeroport, și anume la diferențele survenite între data vânzării biletului și data utilizării acestuia și respectiv data la care este emisa factura de catre aeroport.

25. CHELTUIELI PRIVIND CONSUMUL DE COMBUSTIBIL

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Cheltuieli combustibil avioane	89.220.660	373.386.174
Cheltuieli combustibil auto	539.157	1.689.487
Total cheltuieli combustibil	89.759.817	375.075.661

26. CHELTUIELI CU SERVICIILE DE TRAFIC

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Taxe de survol	36.302.711	103.904.163
Taxe de decolare/ aterizare	29.576.642	86.500.224
Servicii de handling	40.419.080	128.563.461
Cheltuieli sisteme handling pasageri	1.069.471	5.305.981
Alte servicii de traffic	548.909	1.711.544
Total cheltuieli servicii de trafic	107.916.813	325.985.373

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

27. CHELTUIELI CU MATERIALE, REPARATII SI INTRETINERE

	2020	2019
Materiale consumabile	17.741.590	51.915.853
Cheltuieli cu material – bar avion	2.365.211	5.487.278
Intretinere si reparatii	40.323.676	47.422.856
Cheltuieli cu piese de schimb	11.468.160	18.440.651
Total cheltuieli cu materiale si consumabile	<u>71.898.637</u>	<u>123.266.638</u>

28. CHELTUIELI CU PERSONALUL**1. Numarul mediu de angajati**

In anii 2020 si 2019 numarul mediu de angajati, clasificati in functie de tipul activitatii, se prezinta astfel:

	2020	2019
Director General	1	1
Directia Tehnica	266	429
Directia de Zbor	328	572
Directia Comerciala	45	188
Directia Financiara	51	77
Directia Achizitii	19	66
Directia Siguranta Zbor	29	40
Departament Operatiuni Sol	270	305
Servicii Independente si Alte Departamente	88	112
Total	<u>1.097</u>	<u>1.790</u>

2. Cheltuieli cu personalul

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2020 si 2019 cheltuielile cu personalul se prezinta astfel:

	2020	2019
Cheltuieli cu salariile	104.726.478	155.369.280
Cheltuieli cu concediile neefectuate	11.818.871	12.318.011
Contributii sociale	9.798.530	17.475.918
Tichete de masa	1.547.412	1.927.214
Alte beneficii in natura	956.923	2.820.448
Cheltuieli cu pregatirea personalului	3.613.255	3.611.600
Cheltuieli cu provizion pensii (calcul actuarial) (Nota 18)	1.600.223	2.224.993
Cheltuieli cu salarii compensatorii platite angajatilor pensionati anterior datei bilantului (Lg 95/2008)	<u>5.070.715</u>	<u>3.622.954</u>
Total cheltuieli salariale	<u>137.657.583</u>	<u>199.370.418</u>

Indemnizatiile acordate membrilor organelor de administratie, conducere si supraveghere au fost urmatoarele:

	2020	2019
Administratori	1.080.917	973.738
Directori	<u>863.201</u>	<u>766.588</u>
Total	<u>1.944.118</u>	<u>1.740.326</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

29. CHELTUIELI CU AMORTIZAREA SI DEPRECIEREA IMOBILIZARILOR SI ACTIVELOR IFRS 16

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Cheltuieli cu amortizarea imobilizarilor	144.982.593	129.349.478
Cheltuieli/(Reversari) pierderi de valoare a imobilizarilor	(131.637)	(138.629)
Pierderi/(Castiguri) nete din reevaluarea imobilizarilor	105.090.180	16.610.075
Pierderi din evaluarea la valoarea justa a investitiilor imobiliare	<u>61.177</u>	<u>61.177</u>
Total cheltuieli amortizare si depreciere imobilizări	<u>250.002.313</u>	<u>145.882.101</u>
Cheltuieli cu amortizarea drepturilor de utilizare aferente contractelor de leasing (IFRS 16)	<u>88.476.580</u>	<u>66.025.227</u>
Total cheltuieli amortizare si depreciere imobilizări si active IFRS 16	<u>338.478.893</u>	<u>211.907.328</u>

30. ALTE CHELTUIELI DE EXPLOATARE

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2020 si 2019 alte cheltuieli de exploatare se prezinta astfel:

	<u>Nota</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Cheltuieli postale si telecomunicatii		7.315.137	13.315.303
Deplasari si delegatii	30 c)	19.559.737	51.092.076
Comisioane acordate pentru vanzarea biletelor		469.881	25.901.217
Cheltuieli cu chirile interline		1.731.738	12.109.614
Asigurari		8.111.443	10.357.224
Comisioane bancare		500.463	1.053.651
Alte chirii		3.303.307	3.275.454
Cheltuieli cu programele de fidelizare		1.441.492	5.133.642
Comisioane si onorarii		9.493.413	25.411.197
Majorare / (diminuare) provizioane de risc	30 a)	42.061.173	72.100.668
Deprecierea activelor circulante		1.587.548	2.761.450
Pierdere din cedarea activelor imobilizate, net		-	1.079.130
Alte regularizari aferente societatilor aeriene		14.182.409	9.986.363
Reclama si protocol		241.731	788.424
Alte taxe		3.875.613	4.993.101
Cheltuieli despagubiri, amenzi, penalitati		3.769.853	8.636.677
Utilitati	30 b)	2.983.201	3.312.525
Cheltuieli sisteme de distributie si marketing		30.354.037	90.421.108
Cheltuieli cu protectia mediului		368.965	6.629.737
Alte cheltuieli generale de administratie		<u>8.844.067</u>	<u>17.555.978</u>
Total alte cheltuieli de exploatare		<u>160.195.208</u>	<u>365.914.539</u>

a) Modificari provizioane de risc cu impact in conturile de cheltuieli si venituri

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Provizioane pentru litigii	16.325.271	9.362.602
Provizioane pentru certificate CO2/ (reversări fără utilizare)	(18.168.093)	32.328.616
Alte provizioane	<u>43.903.995</u>	<u>30.409.450</u>
Total majorare/ (diminuare) neta din provizion	<u>42.061.173</u>	<u>72.100.668</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

b) Utilitati

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2020 si 2019 cheltuielile cu utilitatile se prezinta astfel:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Cheltuieli privind apa	302.425	318.726
Cheltuieli privind energia electrica	1.031.244	1.171.358
Cheltuieli privind caldura	<u>1.649.032</u>	<u>1.822.441</u>
Total cheltuieli cu utilitatile	<u>2.983.201</u>	<u>3.312.525</u>

c) Deplasari si delegatii

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Cheltuieli transport personal	2.581.247	4.450.787
Cheltuieli transport marfuri	1.695.851	3.089.243
Cheltuieli deplasari si transferuri	<u>15.282.639</u>	<u>43.552.046</u>
Total cheltuieli cu transport	<u>19.559.737</u>	<u>51.092.076</u>

31. VENITURI FINANCIARE

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2020 si la 31 decembrie 2019 veniturile financiare se prezinta astfel:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Venituri din dobanzi	103.968	1.934.827
Venituri din dividend (Nota 34)	11.290.899	14.038.430
Castiguri din diferente de curs valutar	193.262.300	106.696.231
Alte venituri financiare	638.182	1.007.518
Venituri financiare	<u>205.295.349</u>	<u>123.677.006</u>

32. CHELTUIELI FINANCIARE

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Cheltuieli cu dobanzi bancare	11.349.816	550.831
Cheltuieli cu diferente de curs valutar	147.515.149	121.114.796
Cheltuieli cu dobanda provizion pensii	536.751	892.163
Alte cheltuieli financiare	-	2.851
Dobanzi leasing	29.175.898	19.805.330
Cheltuieli financiare	<u>188.577.614</u>	<u>142.365.971</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

33. BENEFICIU/ CHELTUIELI DIN IMPOZIT PE PROFIT CURENT SI AMANAT

Impozitul pe profitul curent al Companiei se determina pe baza profitului contabil statutar al anului in curs, ajustat cu cheltuielile nedeductibile si cu veniturile neimpozabile, aplicandu-se o rata a impozitului de 16%.

Descriere	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Cheltuiala cu impozit conform reglementarilor nationale	-	-
Impozit amanat		
Descrestere/(crestere) in soldul creantei privind impozitul amanat	(14.261.617)	10.160.652
(Descrestere)/crestere in soldul datoriei privind impozitul amanat	11.747.914	<u>(13.185.226)</u>
Total cheltuiala/(beneficiu) cu impozitul amanat	(2.513.703)	<u>(3.024.574)</u>
Total cheltuieli /(venituri) cu impozitul pe profit	(2.513.703)	<u>(3.024.574)</u>

Pentru anii incheiati la 31 decembrie 2020 si la 31 decembrie 2019, reconcilierea dintre rezultatul contabil inaintea impozitarii si cheltuiala (venitul) cu impozitul pe profit se prezinta astfel:

Descriere	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Rezultat brut inainte de impozitare conform IFRS	(442.320.783)	(172.674.460)
Rată de impozitare conform reglementărilor naționale	16%	16%
Estimare beneficiu cu impozit, aplicand cota de 16%	(70.771.325)	<u>(27.627.914)</u>
Efectul fiscal al sumelor nedeductibile/ neimpozabile in calculul impozitului pe profit:		
Efectul veniturilor neimpozabile	(61.799.326)	(45.672.089)
Efectul cheltuielilor nedeductibile	69.877.878	55.295.599
Elemente similare veniturilor	1.181.792	304.936
Efectul retratarilor la IFRS	<u>61.510.981</u>	<u>17.699.468</u>
Total cheltuieli cu impozitul pe profit	=	=
(Cheltuieli)/ Venituri privind impozitul amânat	<u>2.513.703</u>	<u>3.024.574</u>
Total (cheltuieli)/ venituri cu impozitul pe profit	<u>2.513.703</u>	<u>3.024.574</u>

Pierderile fiscale pot fi reportate pe o perioada de 7 ani. La 31 decembrie 2020, Compania raporteaza o pierdere fiscala cumulata in suma de 913.286.624 lei (la 31 decembrie 2019: pierdere fiscala cumulata era de 756.460.600 lei, din care suma de 190.832.130 lei a expirat), din care suma de 89.017.570 lei nu mai poate fi utilizata incepand cu 1/01/2021. Datorita incertitudinii recuperarii integrale a pierderii fiscale cumulate, Compania a recunoscut o creanta privind impozit amanat pentru diferentele temporare deductibile calculate in limita diferentelor temporare impozabile. Din totalul pierderilor fiscale reportate, Compania nu a recunoscut creanta privind impozitul amanat pentru pierderi fiscale in suma de 737.189.777 lei la 31 decembrie 2020, respectiv in suma de 531.687.369 lei la 31 decembrie 2019, considerate ca fiind nerecuperabile.

Calculul impozitului pe profit din declaratia fiscala 101 a fost efectuat pe baza cifrelor raportate la 31 decembrie 2020, respectiv la 31 decembrie 2019 in conformitate cu legislatia aplicabila Societatii la data respectiva.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integranta din situatiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Impactul retratarilor cu ocazia tranziției la IFRS, precum și impactul corecțiilor erorilor contabile au fost de asemenea evidențiate la reconcilierea impozitului pe profit aferent perioadei acoperite de situațiile financiare prezente.

Componenta pierderii fiscale reportate la data bilanțului se prezintă după cum urmează:

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019	Data expirării
Pierdere fiscală aferentă anului 2012	-	177.922.019	31/12/2019
Pierdere fiscală aferentă anului 2013	89.017.570	89.017.570	31/12/2020
Pierdere fiscală aferentă anului 2014	99.902.640	99.902.640	31/12/2021
Pierdere fiscală aferentă anului 2016	62.985.185	62.985.183	31/12/2023
Pierdere fiscală aferentă anului 2017	156.312.765	156.312.764	31/12/2024
Pierdere fiscală aferentă anului 2019	170.320.424	170.320.424	31/12/2026
Pierdere fiscală aferentă anului 2020	334.748.040		31/12/2027
Total pierdere fiscală reportată conform declarație de impozit pe profit	913.286.624	756.460.600	

DATORII NETE PRIVIND IMPOZITUL AMANAT

	<u>Creante din impozite amânate</u>	<u>Datorii din impozite amânate</u>	<u>Creanță/(Datorie) netă din impozite amânate – net</u>
Sold la 1 ianuarie 2019	128.188.206	(128.188.206)	=
Modificare impozit amânat	(9.850.172)	9.850.172	=
Sold la 31 decembrie 2019	118.338.034	(118.338.034)	=
Modificare impozit amânat	14.261.617	(14.261.617)	=
Sold la 31 decembrie 2020	132.599.651	(132.599.651)	=

a) Datorii din impozite amânate

Soldul datoriilor din impozite amânate include diferențe temporare rezultând din:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Imobilizări corporale	53.117.017	66.325.846
Active aferente drepturilor de utilizare IFRS 16	79.482.634	52.012.188
Total datorii din impozit amânat	132.599.651	118.338.034

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Modificarea datorțiilor privind impozitul amanat în perioada se prezintă astfel:

	Imobilizări corporale	Active aferente drepturilor de utilizare IFRS16	Total
Sold la 1 ianuarie 2019	65.903.317	62.284.889	128.188.206
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	(2.912.525)	(10.272.701)	(13.185.226)
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	3.335.054	-	3.335.054
Sold la 31 decembrie 2019	66.325.846	52.012.188	118.338.034
Sold la 1 ianuarie 2020	66.325.846	52.012.188	118.338.034
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	(15.722.532)	27.470.446	11.747.914
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	2.513.703	27.470.446	2.513.703
Sold la 31 decembrie 2020	53.117.017	79.482.634	132.599.651

b) Creante privind impozitul amanat

Soldul creanțelor din impozite amanate include diferențe temporare rezultând din:

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Stocuri - provizioane privind deprecierea de valoare	2.817.492	2.575.737
Creante – provizioane privind pierderile de valoare	2.673.918	2.645.090
Provizion beneficii la pensionare	3.224.325	3.720.001
Alte provizioane de riscuri și cheltuieli	13.232.914	16.000.432
Datorii leasing IFRS 16	82.022.366	56.979.916
Investiții în alte entități	453.141	453.141
Pierderi fiscale reportate	<u>28.175.495</u>	<u>35.963.717</u>
Total creante din impozit amanat	132.599.651	118.338.034

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Modificarea creanțelor cu impozitul amanat în perioada se prezintă astfel:

	Pierderi de valoare stocuri	Creanțe depreciate	Provizion pensii	Alte provizioane	Titluri deținute în alte entități	Datoriile leasing IFRS 16	Alte active curente (plăți în avans)	Pierderi fiscale reportate	Total
Sold la 1 ianuarie 2019	2.235.206	2.913.191	3.409.521	12.444.466	453.141	61.900.452	384.437	44.447.792	128.188.206
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	340.531	(268.101)	-	3.555.966	-	(4.920.536)	(384.437)	(8.484.075)	(10.160.652)
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	=	=	<u>310.480</u>	=	=	=	=	=	<u>310.480</u>
Sold la 31 decembrie 2019	2.575.737	2.645.090	3.720.001	16.000.432	453.141	56.979.916	-	35.963.717	118.338.034
Sold la 1 ianuarie 2020	2.575.737	2.645.090	3.720.001	16.000.432	453.141	56.979.916	-	35.963.717	118.338.034
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	241.755	28.828	(495.676)	(2.767.518)	-	25.042.450	-	(7.788.222)	14.261.617
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	=	=	=	=	=	=	=	=	=
Sold la 31 decembrie 2020	2.817.492	2.673.918	3.224.325	13.232.914	453.141	82.022.366	-	28.175.495	132.599.651

Compania are pierderi fiscale (Nota 33) și estimează că nu va produce suficiente profituri taxabile pentru a utiliza aceste pierderi. În consecință, Compania va recunoaște creanța din impozit amanat în limita diferentelor impozabile.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

34. TRANZACTII CU PARTILE AFILIATE

A. Compania a derulat tranzactii în 2020 și 2019 cu următoarele entități asociate și asocieri în participatie:

- Dnata (fost Alpha Rocas - entitate asociată) - contract de prestări servicii de catering;
- GlobeGround (entitate asociată) - contract de prestări servicii de handling;
- Romanian Fuelling Services (asociație în participatiune) - contract de prestări servicii legate de alimentarea cu carburanți;
- CREAC (entitate asociată) - prestări servicii consultanță în industria aviatică.

B. Ca parte normală a activității, Compania desfășoară tranzactii cu partile afiliate, incluzând tranzactii cu entități guvernamentale și de stat cum sunt:

- Compania Națională Aeroporturi București (fostul Aeroportul Internațional Henri Coanda București) - prestări servicii aeroportuare/ taxe pasageri și contracte de închiriere spații și terenuri;
- Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian (ROMATSA) - prestări servicii de supraveghere a navigației aeriene, care includ servicii de trafic aerian, control trafic aerian, servicii de informare asupra zborurilor și altele;
- Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) - prestări servicii legate de certificarea produselor și serviciilor aeronautice, înregistrarea și verificarea aeronavelor civile, precum și licențierea personalului aeronautic civil;
- Ministerul de Transport - transport aerian;
- Guvernul României, Parlamentul și Administrația Prezidențială - curse charter și curse de linie;
- Compania a desfășurat tranzactii și cu alte entități de stat și guvernamentale cum ar fi aeroporturi locale, deținute de Ministerul Transporturilor, precum și vânzări de bilete către Guvernul român, Parlamentul român și Administrația Prezidențială.

a) Cumpărări de la partile afiliate

		<u>2020</u>	<u>2019</u>
Globe Ground	Entități asociate	8.727.355	31.074.065
Dnata	Entități asociate	10.618.627	41.899.737
Compania Națională Aeroporturi București	Parte afiliată	53.744.331	155.875.367
Alte servicii aeroportuare și taxe pasageri	Parte afiliată	9.756.269	27.780.438
ROMATSA	Parte afiliată	9.482.746	23.007.370
AACR	Parte afiliată	684.998	2.068.800
Total cumpărări		<u>93.014.326</u>	<u>281.705.777</u>

b) Vânzări de servicii către partile afiliate

		<u>2020</u>	<u>2019</u>
Globe Ground	Entități asociate	145.326	75.571
Dnata	Entități asociate	90.189	6.920
Ministerul Transportului	Parte afiliată	23.453	304.112
Guvernul Român. Parlamentul.	Parte afiliată	242.465	2.980.548
Administrația Prezidențială	Parte afiliată	186.474	684.780
ROMATSA	Parte afiliată	5.972	41.355
AACR	Parte afiliată		

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti	19.786	553
Altii	79.562	370.843
Total vanzari	<u>793.228</u>	<u>4.464.682</u>

c) Solduri cu partile afiliate

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Datorii		
Globe Ground	1.180.328	4.667.808
Dnata	2.795.170	6.246.005
Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti	21.874.156	9.515.094
ROMATSA	3.224.158	1.671.128
AACR	44.840	121.048
Altii	<u>265.311</u>	<u>2.874.743</u>
Total datorii	<u>29.383.962</u>	<u>25.095.827</u>
Creante		
Globe Ground	2.588	4.788
Ministerul Transportului		2.115
Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti		553
Guvernul Roman. Parlamentul.	25.166	
Administratia Prezidentiala		60.192
ROMATSA		23.128
Altii	<u>19.817</u>	<u>90.776</u>
Total creante	<u>47.571</u>	<u>90.776</u>

C. Indemnizatiile personalului de conducere si administrare

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Salariile brute ale personalului de conducere	1.944.120	1.740.326
Din care:		
Indemnizatii directori cu mandate	863.201	766.588
Indemnizatii administratori (CA si AGA)	1.080.919	973.738

Compania nu a acordat imprumuturi directorilor sai si nu a acordat alte beneficii personalului de conducere.

D. Dividende primite

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Globe Ground	3.934.274	4.567.201
Dnata	7.356.625	9.471.229
Total dividende	<u>11.290.899</u>	<u>14.038.430</u>

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

35. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR

Activitățile Companiei sunt expuse la diverse riscuri financiare: riscul de piață (incluzând riscul valutar, riscul de rată a dobânzii), riscul de credit și riscul de lichiditate. Programul de management al riscurilor efectuat de TAROM se focalizează pe impredictibilitatea piețelor financiare și caută să minimizeze efectele adverse ale acestora asupra performanțelor financiare ale Companiei.

Politicile privind managementul riscului sunt stabilite astfel încât riscurile la care este supusă Compania să fie identificate, analizate și monitorizate și să fie adoptate cele mai potrivite măsuri de limitare a acestora. Scopul Companiei este să creeze un mediu de disciplină și control în care toți angajații să cunoască rolurile și obligațiile proprii.

Compania nu utilizează instrumente financiare derivate. Activele financiare ale Companiei la 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 constau în active financiare nederivate, cu plăți fixe sau determinabile și cu scadență fixă, care nu sunt cotate pe o piață activă, cum ar fi creanțe și împrumuturi (Nota 11), investiții deținute până la scadență în privința cărora Compania are intenția și capacitatea de a le păstra până la scadență (Nota 9).

Investițiile deținute până la scadență sunt evaluate la cost amortizat prin metoda dobânzii efective, mai puțin pierderile din depreciere.

Datoriile financiare ale Companiei la 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 sunt clasificate la datorii financiare la cost amortizat.

a) Riscul de piață*(i) Riscul valutar*

Compania operează pe piețele internaționale și este expus riscului valutar datorită varietății cursurilor de schimb, în principal al dolarului american și al euro. Riscul valutar este legat de tranzacțiile comerciale, recunoașterea activelor sau obligațiilor care sunt denumite într-o monedă care nu este moneda funcțională a entității.

Valoarea activelor și obligațiilor financiare ale Companiei pe valute la 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019 se prezintă după cum urmează:

La 31 decembrie 2020	RON	EUR	USD	Alte monede	TOTAL
Active financiare					
Investiții financiare		803	27.628.439		27.629.242
Creanțe comerciale	45.129.197	4.574.527	2.145.291	971.270	52.820.285
Alte creanțe	18.905.803	23.175.962	3.606.405	762.772	46.450.942
Numerar restricționat	389.404	4.104.631	1.090.650		5.584.685
Numerar și echivalente în numerar	4.906.710	8.109.151	323.936	201.871	13.541.668
Total active financiare	69.331.114	39.965.074	34.794.721	1.935.913	146.026.822
Obligații financiare					
Împrumuturi	(187.036.243)	(52.117.176)			(239.153.419)
Datorii leasing		(12.609.799)	(499.880.296)	(149.693)	(512.639.788)
Datorii comerciale	((66.080.500)	(9.645.895)	(16.664.420)	-	(92.390.815)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

La 31 decembrie 2020	RON	EUR	USD	Alte monede	TOTAL
Alte datorii	(70.169.979)	(7.025.106)	(6.533.273)	(93.065)	(83.821.423)
Total obligatii financiare	(323.286.722)	(81.397.976)	(523.077.989)	(242.758)	(928.005.445)
Expunere neta	(253.955.608)	(41.432.902)	(488.283.268)	1.693.155	(781.978.623)
La 31 decembrie 2019					
	RON	EUR	USD	Alte monede	TOTAL
Active financiare					
Investitii financiare	-	-	59.674.523	-	59.674.523
Creante comerciale	(1.637.002)	53.255.325	28.023.014	4.876.001	84.517.339
Alte creante	5.136.992	21.504.051	1.501.850	1.560.144	29.703.038
Numerar restrictionat	540.465	7.013.642	2.833.432	-	10.387.539
Numerar si echivalente in numerar	3.313.461	15.746.182	5.978.619	2.250.941	27.289.203
Total active financiare	7.353.916	97.519.199	98.011.441	8.687.086	211.571.642
Obligatii financiare					
Datorii comerciale	(551.670)	(12.127.748)	(343.018.380)	(426.680)	(356.124.478)
Alte datorii	(53.742.050)	(51.964.865)	(57.999.677)	(2.069.443)	(165.776.035)
Total obligatii financiare	(33.941.652)	(6.124.110)	(2.095.296)	(40.306)	(42.201.364)
Expunere neta	(88.235.372)	(70.216.723)	(403.113.353)	(2.536.429)	(564.101.878)

Urmatoarele rate de schimb au fost valabile in timpul anului:

	Curs mediu		Curs de inchidere la data de raportare	
	2020	2019	2020	2019
RON/USD	4.0005	4.2378	3.966	4.2608
RON/EURO	4.8707	4.7452	4.8694	4.7793

Analiza senzitivitatii

O diminuare sau o crestere cu 10% a cursului de schimb RON raportat la EUR si USD la data de 31 decembrie 2019 si 2018 ar genera un castig/(o pierdere) cu sumele prezentate mai jos. Aceasta analiza presupune ca toate celelalte variabile raman constante.

	O depreciere cu 10% a cursului de schimb RON raportat la EUR si USD		O apreciere cu 10% a cursului de schimb RON raportat la EUR si USD	
	Profit/(Pierdere) 2020	Pierdere 2019	Profit/(Pierdere) 2020	Profit 2019
EUR	(4.143.290)	(2.730.248)	4.143.290	2.730.248
USD	(48.828.327)	30.510.183	48.828.327	(30.510.183)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(ii) *Riscul aferent ratei dobânzii*

Riscul generat de rata dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită modificării ratelor dobânzilor pe piață în comparație cu rata dobânzii aplicabilă acelui instrument financiar. Riscul fluxului de numerar determinat de dobânzi este riscul variației în timp a costurilor cu dobânzile.

Imprumuturile și creanțele Companiei sunt prezentate la cost amortizat. La 31 decembrie 2019, Compania nu detine imprumuturi pe termen lung de la terți.

(iii) *Riscul de pret al combustibilului*

În desfășurarea activității curente, Compania este expusă unui risc ridicat legat de pretul pe piața al petrolului. Fluctuațiile semnificative în pretul petrolului pot avea un impact major asupra rezultatului Companiei.

Pentru anii financiari 2020 și 2019, Compania nu a efectuat operațiuni de hedging împotriva riscului de variație a pretului carburantului, dar analizează folosirea acestui tip de instrumente financiare în viitor.

b) Riscul de credit

Creanțele comerciale prezentate în bilanț sunt diminuate cu ajustările pentru clienți incerti. O parte semnificativă a vânzărilor Companiei este în numerar către clienți persoane fizice. Compania este expusă riscului de credit cu societăți în care statul este acționar principal și cu Ministerul Transporturilor, unicul acționar. Compania, ca entitate subordonată statului, are risc de expunere ce poate fi semnificativ afectat de politica Guvernului.

Pentru vânzarea biletelor prin intermediul agenților, decontarea creanțelor este realizată printr-un sistem global de decontare care verifică solvabilitatea agenților, riscul de credit pentru agenții fiind relativ scăzut.

Valoarea vânzării către clienții direcți este colectată pe loc, în avans (deci, fără risc de credit)

Creanțele și datoriile dintre societățile de transporturi aeriene se decontează, în cele mai multe cazuri, prin intermediul sistemului IATA, săptămânal, reducându-se astfel riscurile de credit.

Deși Compania are o politică riguroasă de protejare împotriva riscului de credit, expunerea la diferite medii economice, ca urmare a operării pe piețele internaționale, a generat, în anumite situații, incapacitatea Companiei de a recupera sumele datorate de terți. În cele mai multe cazuri, motivul a fost falimentul clienților.

În cazul creanțelor comerciale, Compania aplică metoda simplificată IFRS 9 pentru a măsura pierderile de credit preconizate. În acest scop, creanțele comerciale sunt grupate pe baza caracteristicilor comune privind riscul de credit și pe intervale determinate de numărul de zile restante la plată. Ratele de pierdere așteptate se bazează pe profilurile de încasări ale facturilor de vânzare determinate pe o perioadă de 36 de luni înainte de 31 decembrie 2020, respectiv 24 de luni înainte de 31 decembrie 2019, precum și a pierderilor istorice corespunzătoare de credit înregistrate în această perioadă.

Pierderile așteptate din deprecierea creanțelor comerciale au fost determinate, la nivel de categorie de creanțe, prin aplicarea ratelor de pierdere preconizate la valoarea brută a creanțelor comerciale.

Asa cum reiese din analiza pe vechimi a creanțelor comerciale, cea mai mare parte a creanțelor nu a ajuns la scadență, iar sumele pentru celelalte intervale de vechime sunt ne semnificative.

Impactul pierderilor din creanțe este ne semnificativ atât la 31 decembrie 2020, cât și la 31 decembrie 2019.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

La 31 decembrie 2020 și la 31 decembrie 2019, Compania a determinat următoarele rate așteptate de pierdere:

Categorie client \ Rata așteptată de pierdere	0-30 zile	31-60 zile	61-90 zile	91-180 zile	181-270 zile	271-365 zile	Peste 365 zile
ALTI CLIENTI	1%	4%	10%	18%	29%	43%	57%
STAT	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
CARGO	0%	0%	2%	7%	10%	19%	19%
POSTA	1%	2%	4%	5%	17%	46%	58%
BSP	0%	0%	0%	0%	6%	6%	6%
INTERLINE	0%	3%	9%	9%	11%	11%	11%
GSA	0%	0%	1%	5%	6%	6%	6%
AGRO	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Analiza credit rating

Compania detine numerar și depozite semnificative plasate la institutii financiare, care sunt considerate ca fiind asociate unui risc minim de performanță. De asemenea, Compania detine un numar semnificativ de titluri emise de Statul Roman. Romania este clasificata Baa3 dupa standardele Moody's, un rating scazut spre mediu (*Sursa www.tradingeconomics.com*).

Indice	Banca	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
N/A	Banca Transilvania	1.274.383	148.009
P-2	Bank Austria	3.558	85.248
P-2	BCR	1.100.228	1.297.369
P-2	BRD	2.506.023	10.201.121
N/A	Casa	126.291	230.933
P-1	Citi Bank	703.451	1.278.424
	CEC	1.471.796	
N/A	Coba	0	455.148
N/A	Credit Bank	23.818	24.281
NP	Emporiki Bank Of Greece	0	212.581
P-1	Erste Bank	11.068	215.610
P-2	Garanti Bank	2.907.657	8.016.123
P-1	ING	2.707.402	1.100.720
N/A	Trezorerie	217.022	920.928
P-2	Unicredit Bank	282.082	167.088
N/A	Altele	206.888	2.935.620
Total	=	13.541.668	27.289.203

Indicatorul financiar al fiecărei institutii bancare a fost preluat din analizele externe de risc ale Moody's Analytics actualizate în 2020. Evaluările pentru depozite pe termen scurt și conturi curente se aplică la nivel individual pentru fiecare instituție financiară. Moody's Analytics folosește următoarele calificative pentru evaluarea capacității de rambursare a obligațiilor financiare a fiecărei institutii bancare:

- P-1: instituțiile financiare notate cu acest calificativ au o capacitate superioară de rambursare a obligațiilor pe termen scurt;
- P-2: instituțiile financiare notate cu acest calificativ au o capacitate ridicată de rambursare a obligațiilor pe termen scurt;
- P-3: instituțiile financiare notate cu acest calificativ au o capacitate acceptabilă de rambursare a obligațiilor pe termen scurt;

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

- NP: instituțiile financiare notate cu acest calificativ nu se încadrează în categoriile prezentate mai sus;
- n/a: aceste instituții financiare nu sunt analizate de Moody's Analytics.

c) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate se refera la riscul ca entitatea sa nu-si poata onora obligatiile ce revin din datoriile financiare care sunt reglate prin numerar sau alte bunuri financiare. Abordarea Companiei este sa se asigure ca va avea intotdeauna suficiente lichiditati pentru respectarea obligatiilor sale, atat in conditii normale, cat si in conditii deosebite, fara pierderi inacceptabile sau fara a afecta imaginea Companiei.

Abordarea Companiei in privinta administrarii riscului de lichiditate se concentreaza, in primul rand, pe stabilirea unei politici de lichiditate. In plus. Compania monitorizeaza in permanenta decalajele de lichiditate intre active si pasive si foloseste scenarii de stres ca parte al managementului riscului de lichiditate.

	31 decembrie 2020	31 decembrie 2019
Active		
Active financiare in RON	69.331.114	7.353.021
Active financiare in alte valute	<u>76.695.708</u>	<u>204.218.621</u>
Total Active financiare	146.026.822	211.571.642
Datorii		
Datorii financiare in RON	(323.286.722)	(88.235.372)
Datorii financiare in alte valute	<u>(604.718.723)</u>	<u>(475.866.505)</u>
Total Datorii financiare	(928.005.445)	(564.101.877)
Pozitia financiara neta in RON	(253.955.608)	(80.882.351)
Pozitia financiara in alte valute	(528.023.015)	(271.647.884)
Pozitia financiara neta	(781.978.623)	(352.530.235)

Politica de lichiditate a TAROM este de a dispune de suficiente resurse lichide pentru a-si indeplini obligatiile la scadenta.

Termenele contractuale ale obligatiilor financiare, incluzand dobanzile, sunt prezentate mai jos:

	Valoare contractuala	Sub 12 luni	1-2 ani	2-5 ani	Peste 5 ani
La 31 decembrie 2020					
Imprumuturi	(239.153.419)	(187.036.243)	(3.065.716)	(36.788.595)	(12.262.865)
Datorii leasing	(512.639.788)	(126.612.115)	(79.975.643)	(180.287.591)	(125.764.440)
Datorii comerciale	(92.390.815)	(92.390.815)	-	-	-
Alte obligatii	(83.821.423)	(81.678.517)	(1.277.415)	(287.826)	(577.665)
Total datorii financiare	(928.005.446)	(487.717.690)	(84.318.775)	(217.364.011)	(138.604.970)
La 31 decembrie 2019					
Datorii financiare					
Datorii leasing	(356.124.478)	(87.959.080)	(57.726.154)	(138.569.057)	(71.870.189)
Datorii comerciale	(165.776.035)	(165.776.035)	-	-	-
Alte obligatii	(42.201.364)	(38.836.210)	(891.312)	(181.215)	(2.292.627)
Total datorii financiare	(564.101.877)	(292.571.323)	(58.617.466)	(138.750.272)	(74.162.816)

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Detalierea soldurilor datoriiilor a fost prezentată în Nota 16 – Datorii comerciale. Nota 17 – Alte obligatii.

Managementul capitalurilor

Politica conducerii Companiei este de a pastra o structura adecvata a capitalurilor. pentru a mentine increderea creditorilor si a pietei si pentru a sustine dezvoltarea viitoare a afacerii. Capitalul Companiei este reprezentat de totalul capitalurilor proprii.

Compania monitorizeaza structura capitalurilor si o ajusteaza in functie de schimbarile conditiilor economice. Compania monitorizeaza capitalul utilizand ca indicator gradul de indatorare al capitalului, calculat ca raportul dintre totalul datoriiilor si capitalurile proprii. La 31 decembrie 2020 si 31 decembrie 2019 gradul de indatorare al capitalului este 0. Desi exista o baza solida a capitalului, datorita cresterilor de capital social din partea Ministerului Transporturilor, conducerea Companiei se concentreaza, de asemenea, pe reducerea pierderilor viitoare, mentinand gradul de indatorare al capitalului.

Evaluarea la valoarea justă

Valoarea justă a instrumentelor financiare care sunt tranzacționate pe o piață activă se bazează pe prețurile de piață cotate la sfârșitul perioadei de raportare. Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt tranzacționate pe o piață activă este stabilită prin utilizarea tehnicilor de evaluare.

La 31 decembrie 2020, valorile contabile ale numerarului si echivalentelor de numerar, furnizorilor si clientilor, angajamentelor si datoriiilor pe termen scurt aproximaiu valorile lor juste datorita scadentelor pe termen scurt ale acestor active si datorii.

Valoarea justă a datoriiilor financiare cu o perioadă de decontare mai mare de 6 luni este estimată prin actualizarea fluxurilor de numerar contractuale viitoare la rata curentă a dobânzii de pe piață aflată la dispoziția Companiei pentru instrumente financiare similare. La 31 Decembrie 2020 si la 31 decembrie 2019 Compania nu a folosit instrumente derivative pentru a se proteja de riscurile mai sus mentionate. Valoarea contabilă a tuturor instrumentelor financiare aproximează valoarea lor justă.

36. ANGAJAMENTE SI CONTINGENȚE

(a) Contracte de mentenanta

TAROM are incheiate contracte de mentenanta pentru avioanele proprii, cei mai importanti furnizori fiind: SABENA, VECTOR AEROSPACE, LUFTHANSA TECHNOK, IBERIA.

(b) Garantii si alte angajamente acordate

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Garanții și angajamente cu maturitate sub 1 an	4.637.157	9.182.925
Garanții și angajamente cu maturitate între 1 și 5 ani	-	92.326
Garanții și angajamente cu maturitate peste 5 ani	<u>867.581</u>	851.528
Total garantii acordate	<u>5.504.738</u>	<u>10.126.779</u>

(c) Garantii si angajamente primite

	<u>31 decembrie 2020</u>	<u>31 decembrie 2019</u>
Garanții și angajamente cu maturitate sub 1 an	2.287.786	5.930.539

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Garanții și angajamente cu maturitate între 1 și 5 ani	776.811	3.322.140
Garanții și angajamente cu maturitate peste 5 ani	-	0
Total garanții primite	3.064.597	9.252.679

Girurile și garanțiile primite reprezintă scrisori de garanție constituite drept garanție de bună execuție de către furnizorii de servicii. Alte garanții primite reprezintă scrisori de garanție constituite pentru garantarea operațiunilor de către agenții de vânzări ai Companiei.

(d) Angajamente financiare legate de contractele de achiziție aeronave

În cursul anului 2018, Compania TAROM a semnat cu Boeing un contract privind achiziția a cinci aeronave model 737-MAX 8, construite special pentru companie, ce vor fi livrate până în anul 2023. Totodată, în luna mai 2018, Compania a semnat un contract cu BCC Equipment Leasing Corporation pentru închirierea a 2 aeronave până în anul 2023, când Boeing va livra cele 5 avioane. Contractul de achiziție include un acord de finanțare, prin care Boeing va suporta plata chiriei lunare către BCC Equipment pentru primii 2 ani de contract cu condiția ca TAROM să efectueze plățile în avans aferente achiziției de avioane. Valoarea ratelor de chirie pe primii 2 ani se ridică la suma de 15.6 milioane USD. În cazul în care cele 5 aeronave nu sunt achiziționate până în 2023, TAROM are obligația restituirii finanțării primite de la Boeing pentru plata chiriei.

În anul financiar 2018, TAROM a efectuat plăți în avans în suma de 8.3 milioane USD pentru achiziția de avioane și a primit o facilitate de la Boeing în suma de 4.5 milioane USD, sub forma unor note de credit, acoperând valoarea chiriei pe anul 2018 pentru cele 2 aeronave închiriate de la BCC Equipment. Valoarea notelor de credit primite de la Boeing a fost recunoscută ca o reducere a valorii avansurilor pentru imobilizările corporale (Nota 4).

În anul financiar 2019, TAROM nu a mai achitat avansurile pentru achiziția celor 5 aeronave, motiv pentru care facilitatea acordată de Boeing pentru subvenționarea chiriei din contractele de leasing a fost amânata până la reluarea plăților de către TAROM. În anul 2019, suma plăților cu chiria pentru cele 2 aeronave preluate de la BCC Equipment a fost de 7.8 milioane USD, din care Boeing a subvenționat (prin acordare de note de credit) suma de 3.9 milioane USD.

În anul financiar 2020, TAROM nu a mai achitat avansuri către Boeing.

(e) Datorii contingente

Actiuni în instanță

În ultimii ani, Compania a fost implicată într-o serie de litigii cu Sindicatele TAROM (Sindicatul Personalului Navigant și Sindicatul Personalului Tehnic) și cu alți angajați, pentru sporuri și indemnizații salariale suplimentare revendicate de către aceștia. Compania a pierdut o parte din aceste litigii și datorează angajaților bonusurile și indemnizațiile solicitate precum și taxele aferente.

Pentru procesele cu salariații pentru care există sentințe definitive și irevocabile sau pentru care s-au estimat obligații probabile de plată, în baza consultărilor cu juristii interni și externi, Compania a constituit provizioane de litigii (Nota 19) și provizioane pentru beneficiile angajaților la pensionare (Nota 18), calculul acestora din urmă fiind fundamentat de un actuar în baza unui contract de prestări servicii.

În opinia conducerii Companiei nu există în prezent acțiuni în justiție sau pretenții care să aibă efect semnificativ asupra rezultatului financiar și asupra poziției financiare a Companiei care să nu fi fost prezentate în aceste situații financiare.

Contingente legate de Consiliul Concurenței

Compania a făcut obiectul unei investigații derulate de Consiliul Concurenței pentru posibilă încălcare a legislației privind concurența în perioada 6 iunie 2013 – 25 septembrie 2015. În cadrul acestei investigații, Autoritatea de

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

concurență a sancționat principalele agenții de turism pentru faptul că s-au înțeles să fixeze, să nu lase prețurile la cursele charter să scadă. TAROM a fost investigată în calitate de facilitator, întrucât opera charterele pentru care societățile amendate s-au înțeles să nu scadă prețurile.

În septembrie 2020, Plenul Consiliului Concurenței emite Decizia prin care sancționează TAROM cu suma de 16 milioane lei. TAROM urmează să conteste decizia în instanță.

Cadrul legislativ fiscal

Sistemul de impozitare din România a suferit multiple modificări în ultimii ani și este într-o fază de adaptare la jurisprudența Uniunii Europene. Ca urmare, încă există interpretări diferite ale legislației fiscale. În anumite situații, autoritățile fiscale pot trata în mod diferit anumite aspecte, procedând la calcularea unor impozite și taxe suplimentare și a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente. În România, exercițiul fiscal rămâne deschis pentru verificare fiscală timp de 5 ani (începând cu 01 martie 2014: 0,03%/zi și penalitățile de întârziere 0,02% pe baza interpretărilor lor individuale ale legislației fiscale). Legislația fiscală existentă la momentul întocmirii situațiilor financiare pentru societățile care raportează conform Standardelor Financiare Internaționale este într-un stadiu incipient de dezvoltare. Ca urmare, este posibil ca autoritățile fiscale să aibă interpretări diferite față de cele incluse în prezentele situații financiare. Conducerea Companiei consideră că obligațiile fiscale incluse în aceste situații financiare sunt adecvate. În conformitate cu legislația fiscală, Compania a solicitat esalonarea obligațiilor fiscale iar Agenția Națională de Administrare Fiscală a emis o decizie de esalonare pentru obligațiile neachitate aferente anului 2020.

În plus, Guvernul român are un număr de agenții care sunt autorizate să efectueze audit (controale) pentru societățile care își desfășoară activitatea în România. Aceste controale sunt similare în natură cu auditurile fiscale efectuate de către autoritățile fiscale din multe țări, dar pot fi extinse nu numai la aspectele fiscale dar și la alte aspecte juridice și de reglementare față de care agenția autorizată poate fi interesată. Este posibil ca TAROM să fie supusă în continuare unor controale regulate mai ales datorită emiterii unor noi legi și regulamente. Datoriile contingente pot apărea în legătură cu evaluările fiscale suplimentare care pot fi impuse de către autoritățile fiscale datorită controalelor efectuate. Declarațiile de impozit pe profit pot fi supuse revizuirii de către autoritățile fiscale într-o perioadă de 5 ani.

Preturi de transfer

Legislația fiscală din România conține reguli privind prețurile de transfer între persoane afiliate încă din anul 2000. Cadrul legislativ curent definește principiul „valorii de piață” pentru tranzacțiile între persoane afiliate, precum și metodele de stabilire a prețurilor de transfer. Ca urmare, este de așteptat ca autoritățile fiscale să inițieze verificări amănunțite ale prețurilor de transfer, pentru a se asigura că rezultatul fiscal și/sau valoarea în vamă a bunurilor importate nu sunt distorsionate de efectul prețurilor practicate în relațiile cu persoane afiliate. Compania nu poate cuantifica rezultatul unei astfel de verificări.

Începând cu anul 2016 a fost modificată legislația privind întocmirea Raportului privind dosarul prețurilor de transfer, devenind obligatorie întocmirea acestuia. Compania a achiziționat servicii de asistență în întocmirea dosarului pentru perioada 2013 – 2016 și actualizarea anuală 2017 -2019.

Contingente legate de mediu

Compania a dezvoltat acțiuni de consultanță referitoare la efectele semnificative viitoare privind problemele de mediu ca urmare a implementării Directivei Uniunii Europene 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 de modificare a Directivei 2003/87/CE privind includerea activităților de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității (EU-ETS). Obiectivul Directivei 2008/101/CE abordează impactul activității industriei aviatice asupra schimbărilor climatice. Aceasta fiind aplicabilă de la 1 ianuarie 2012. Conform Directivei, Compania are obligativitatea predării până la 30 aprilie al anului calendaristic un număr de certificate de gaze cu efect de seră echivalent cu tonele emisiilor de CO2 produse în anul anterior.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Conform Ordinului Ministrului Mediului și Padurilor nr. 2851/09.12.2011, a fost aprobat numărul total de certificate de emisii de gaze cu efect de sera alocate Companiei TAROM cu titlu gratuit, respectiv:

- un număr de 135.528 certificate de gaze cu efect de sera pentru perioada 1 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2013
- un număr de 135.528 certificate de gaze cu efect de sera pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2014
- un număr de 135.528 certificate de gaze cu efect de sera pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2015
- un număr de 836.428 certificate de gaze cu efect de sera pentru perioada 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2020 (135.528 anual/2016; 175.225 anual / 2017-2020).

Cantitatea de emisii calculată pentru anii:

	2020	2019
99 Cantitatea de emisii calculată	94.878 tone	311.340 tone

Pentru anii 2014 și 2015 cerința de conformare a fost amânata până la 30.04.2016 conform Regulamentului UE nr. 421/2014 de modificare a Directivei 2003/87/CE. Pentru anul 2016 cerința de conformare a fost amânata până la 30.04.2017. Pentru anul 2017 cerința de conformare a fost amânata până la 30.04.2018. Compania a utilizat certificatele gratuite ale anului 2021 pentru achiziția certificatelor de conformare aferente anului 2020.

Contingente legate de interesele de participare

În cursul anului 2011, Compania TAROM împreună cu Aeroporturi București și Romatsa SA înființează o societate nouă sub numele de Centrul Regional de Excelență în Aviația Civică" (CREAC), menită să asigure specializarea și perfecționarea personalului tehnic-aeronautic. Contribuția TAROM la noua entitate este stabilită la suma de 2.625.000 lei, din care 30% (reprezentând suma de 787.500 lei) este achitat în numerar la constituire, diferența de 70% (reprezentând suma de 1.837.500 lei) urmând a fi varsată în termen de 12 luni de la înmatricularea noii entități, respectiv până la data de 30 noiembrie 2012. Diferența de aport de 70% nu a mai fost achitată de Companie aceasta fiind prezentată ca o datorie contingentă în prezentele situații financiare, întrucât nu este probabil să fie necesară o reducere a resurselor entității pentru stingerea obligației. În cursul anului 2015, prin Hotărârea nr.9/29.12.2015, acționarii au aprobat dizolvarea societății CREAC.

Riscul aferent mediului economic și fiscal

Deși este membră a Uniunii Europene începând cu 1 ianuarie 2007, economia României este una emergentă caracterizată prin deficit de cont curent ridicat, piața financiară în curs de dezvoltare și fluctuații ale cursului de schimb. În prezent pietele financiare internaționale mai resimt efectele declinului pietelor creditelor ipotecare din Statele Unite. Lipsa de lichiditate la nivel global a determinat în România o creștere a ratei dobânzii de finanțare pe termen lung și o scădere a preturilor și lichidității pe pietele de capital.

Partenerii comerciali ai Companiei pot fi, de asemenea, afectați de situații de criză de lichiditate care le-ar putea afecta capacitatea de a-și onora datoriile curente. Deteriorarea condițiilor de operare a creditorilor ar putea afecta și gestionarea previziunilor de flux de numerar și analiza de depreciere a activelor financiare și nefinanciare. În măsura în care informațiile sunt disponibile, conducerea a reflectat estimări revizuite ale fluxurilor viitoare de numerar în politica sa de depreciere.

Preocupările actuale privind posibilitatea ca deteriorarea condițiilor financiare să contribuie într-o etapă ulterioară la o diminuare suplimentară a încrederii au determinat depunerea unor eforturi coordonate din partea guvernelor și a Bancilor Centrale în vederea adoptării unor măsuri speciale având drept scop contracararea aversunii tot mai mari față de risc și restabilirea unor condiții normale de funcționare a pietei.

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2020
(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Conducerea Companiei nu poate estima evenimentele care ar putea avea un efect asupra sectorului bancar din România și ulterior ce efect ar putea avea asupra situațiilor financiare. În cursul anilor 2020 și 2019, Compania nu a utilizat derivate pentru a se proteja împotriva acestor riscuri.

COVID 19 - Impact

Sectorul transporturilor este unul dintre cele mai afectate de criza sanitară, începută de la finalul anului 2019 în China. În anul 2020, Compania a pierdut venituri semnificative din cauza anulării zborurilor și a cererii reduse în perioada martie-decembrie 2020. În contextul pandemiei, TAROM și-a depus la sol majoritatea avioanelor și a trimis o parte din personal în concediu și somaj tehnic începând cu luna aprilie 2020, afectând între 680 și 950 salariați.

Conducerea monitorizează îndeaproape situația și caută modalități de a minimiza impactul pandemiei asupra entității. Prin măsurile prevăzute în planul de restructurare, TAROM urmărește dimensionarea optimă a organizației în raport cu volumul de activitate curent și estimat pentru anii următori, urmărindu-se reducerea costurilor cu personalul, dar și o distribuire eficientă a activităților la nivelul companiei. Alte măsuri pe termen mediu din planul de restructurare a Companiei vizează optimizarea flotei de aeronave, optimizarea comercială și optimizarea costurilor.

Ajutoare de stat

Compania a solicitat un ajutor de stat care să atenueze efectele financiare negative cauzate de suspendarea activității impuse de starea de urgență. Valoarea ajutorului de restructurare a fost estimată la aprox. 154 mil EUR, la care se va adăuga și suma acordată sub forma ajutorului de salvare, respectiv 36,7 mil EUR (175,63 mil lei) care a fost acordată și utilizată de companie în perioada aprilie – august 2020, astfel că valoarea totală a ajutorului de restructurare va fi de până la aprox. 190,8 mil EUR.

Valoarea totală a costurilor asociate măsurilor de restructurare este estimată la 380 mil. EUR, din care Compania va suporta cel puțin 50% din costurile restructurării. Quantumul contribuției Companiei este preconizat a fi asigurat din următoarele surse: încheierea unor contracte de leasing operațional sau financiar pentru achiziția aeronavelor tip ATR 5 și B 737 MAX (aproximativ 127 mil EUR); venituri obținute din înstrăinarea participațiilor Companiei în alte entități, participații evaluate de către un evaluator independent la aproximativ 16,5 mil EUR; venituri obținute din înstrăinarea/închirierea unor bunuri imobile, în speță înstrăinarea sau închirierea spațiilor comerciale utilizate în acest moment de agențiile Tarom, veniturile obținute în acest mod fiind estimate la aprox. 1 mil. EUR. Acordarea ajutorului de stat este condiționată de aprobarea planului de restructurare de către Comisia Europeană.

În prezent, planul de restructurare este analizat de către Comisia Europeană în conformitate cu Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (2014/C 249/01), putând oricând suferi modificări sau completări, până la emiterea deciziei de aprobare a ajutorului.

37. EVENIMENTE ULTERIOARE

37.1 Evenimente ulterioare datei bilanțului ajustabile

Nu au fost identificate astfel de evenimente ulterior datei bilanțului.

37.2 Evenimente ulterioare datei bilanțului neajustabile

Notele de la 1 la 37 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

a) Majorare capital social

La 31 decembrie 2020 rezervele privind contribuțiile la capital constau în suma de 550.830 lei reprezentând dobanzile plătite în 2019 de către Ministerul Finanțelor Publice aferente împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor și subcontractate Ministerului Transporturilor pentru finanțarea achiziției aeronavelor A318 de către TAROM.

În conformitate cu OG nr 45/1997 aprobată cu modificări prin legea nr. 136/1998 actualizată prin legea nr. 316/2002 și Hotărârea de Guvern nr. 7/2000, aceste sume au majorat capitalul social al Companiei în cursul anului 2020, fiind emise un număr de 220.332 acțiuni la valoarea nominală de 2.5 lei/acțiune. Totodată, prin AGA nr 4 din 22.02.2021, acționarii au aprobat subscrierea la majorarea capitalului social cu 15.722.5 lei, echivalentul a 6.289 acțiuni, prin subscriere și aport în numerar de către ceilalți acționari existenți, cu păstrarea cotei de participare la capitalul social, iar ulterior bilanțului a fost varsată suma de 6997.50 LEI doar de către acționarul Romatsa RA.

După înregistrarea oficială a majorării de capital social la Registrul Comerțului în 2021, structura acționariatului se prezintă astfel:

Acționar	2021		
	Procent deținut (%)	Nr. de acțiuni	Suma
Ministerul Transporturilor	97,23%	870.219.189	2.175.547.973
Compania Națională Aeroporturi București	1,46%	13.025.880	32.564.700
ROMATSA	1,24%	11.054.041	27.635.102
Fondul de Investiții Muntenia	0,08%	752.795	1.881.988
Total	100%	895.051.905	2.237.629.763

Situațiile financiare prezentate de la pagina 1 la pagina 86 au fost autorizate pentru a fi emise de către Consiliul de Administrație la data de 30.06.2021 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Președinte CA,

George Rotaru

Director Financiar,

Nichifor Cătălin

**COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE
-TAROM S.A.**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR

*întocmit în conformitate dispozițiile Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 666/2015
privind aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de
raportare financiară și ale Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2844/2016 pentru*

aprobarea

*Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare
Financiară*

AN 2020

George Florin Rotaru

Președinte al Consiliului de Administrație C.N. TAR TAROM S.A.

CUPRINS :

- 1. INFORMAȚII GENERALE**
  - 2. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII ÎN ANUL 2019**
  - 3. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII**
  - 4. ECHILIBRUL FINANCIAR AL COMPANIEI ȘI CONTINUITATEA ACTIVITĂȚII**
  - 5. ALTE INFORMAȚII CU REFERIRE LA ACTIVITATEA COMPANIEI**
  - 6. RISCURI**
  - 7. EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI AN 2020**
-

1. INFORMAȚII GENERALE

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM S.A. ("CN "TAROM") are ca obiect principal de activitate transporturile aeriene de pasageri, cargo și poștă, prin curse regulate și charter, spre și dinspre România, precum și pe teritoriul României. Pe lângă activitatea de bază, CNTAR TAROM prestează și servicii conexe, constând în principal în întreținere tehnică aeronave pentru parteneri externi și interni.

CNTAR TAROM este o societate pe acțiuni înregistrată în România, cu sediul central în Calea Bucureștilor nr. 224F, Otopeni, Ilfov, înregistrată în Registrul Comerțului sub nr. J23/1298/2003, având cod unic de înregistrare 477647.

CNTAR TAROM este membră a Asociației Internaționale a Companiilor de Transport Aerian (IATA) și a Asociației Europene a Transportatorilor Aerieni (AEA).

CNTAR TAROM a fost înființată în anul 1954 și a fost reorganizată în baza Ordonanței de Guvern 45/1997 și a legii 136/1998, noul statut fiind cel de Companie Națională de transporturi aeriene civile din România.

Structura acționariatului la 31.12.2020, se prezintă astfel:

	Număr de acțiuni	Suma	Procentaj
		(lei)	(%)
Statul Român prin M.T.	870.219.188	2.175.547.970	97,23%
Compania Națională de Aeroporturi București	13.029.179	32.572.948	1,46%
ROMATSA R.A.	11.054.041	27.635.103	1,24%
S.I.F. Muntenia	752.987	1.882.467	0,08%
Total	895.055.395	2.237.638.488	100%

La 25 iunie 2010 TAROM s-a alăturat Alianței SkyTeam, una dintre cele mai mari alianțe aeriene din lume. TAROM a semnat un acord de aderare pe 7 mai 2008 și s-a alăturat Alianței SkyTeam în calitate de membru cu drepturi depline, după finalizarea unui proces de integrare care a durat 2 ani.

TAROM este prima companie din subordinea Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor care a implementat managementul privat în anul 2012 în conformitate cu prevederile OUG nr.109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice. În sedința din data de 12.10.2012, prin Hotărârea nr. 7, Adunarea Generală a Acționarilor a luat act de definitivarea selecției membrilor Consiliului de Administrație ai S.C. Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – T.A.R.O.M. S.A.

Prin Hotărârea AGOA nr. 11/11.09.2019, în unanimitate, în temeiul prevederilor art. 111, alin (2) lit. b) Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare art.64 1, alin. (5) din OUG nr. 109/2011 *privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, și a art. 23, alin. (1), pct.1, lit. c) din Statutul TAROM, aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație, începând cu data de 20.09.2019, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni, a următoarelor persoane:

- Dl. Sorin Paul Stoicescu;
- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dl. Viorel Mocanu;
- Dna. Gabriela Elena Mocanu.

De asemenea, în unanimitate, aprobă prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii în Consiliul de Administrație al TAROM a următoarelor persoane:

- Dna. Elena Baltag Kuzmanovic
- Dna. Ene Alina Denisa

Adunarea Generala Ordinară a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 1/16.01.2020 cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., ia act de încetarea mandatelor de membrii provizorii ai membrilor Consiliului de Administrație, prin ajungerea la termen, a următoarelor persoane:

- Dl. Sorin Paul Stoicescu în data de 19.01.2020;
- Dl. Petre Neacșa în data de 19.01.2020;
- Dl. George Florin Rotaru în data de 19.01.2020;
- Dl. Viorel Mocanu în data de 19.01.2020;
- Dna. Mariana Ionița, în data de 15.02.2020.

și revocă începând cu data sesiunii din funcția de administrator provizoriu pe Dna. Ene Alina Denisa;

Prin aceeași Hotărâre AGOA, în unanimitate, în temeiul prevederilor art. 111, alin (2) lit. b) Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare art.64 1, alin. (5) din OUG nr. 109/2011 *privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, și a art. 23, alin. (1), pct.1, lit. c) din Statutul TAROM, aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni, a următoarelor persoane:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- Dl. Preoteasa Traian;
- Dl. Nate Silviu;
- Dl. Pistol Cristian Ovidiu Cătălin;

De asemenea, cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., ia act de încetarea mandatelor de membri provizorii, și aprobă prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al TAROM a următoarelor persoane:

- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dna. Mariana Ionița.

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 5/17.03.2020 cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., ia act de încetarea mandatelor de membri provizorii ai membrilor Consiliului de Administrație, prin ajungerea la termen, a următoarelor persoane:

- Dl. Petre Neacșa în data de 19.03.2020;
- Dl. George Florin Rotaru în data de 19.03.2020;
- Dl. George Bogdan Ilea în data de 08.04.2020;
- Dna. Mariana Ionița, în data de 03.03.2020 ca urmare a demisiei înreg. cu nr. 9291/03.03.2020.

De asemenea, cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrației, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni, a următoarelor persoane:

- Dl. Mihăița Ursu incepand din 20.03.2020;
- Dl. George Florin Rotaru , incepand din 20.03.2020;
- Dna. Carmen Moraru incepand de la data sedintei;

încetarea în data de 19.03.2020 a mandatelor de administratori a următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru;

și aprobă prelungirea cu 2 (două) luni a mandatului de administrator provizoriu în Consiliul de Administrație al TAROM al domnului George Bogdan Ilea.

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 9/13.05.2020 cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., ia act de încetarea mandatelor de membri provizorii ai membrilor Consiliului de Administrație, prin ajungerea la termen a mandatelor pentru următoarele persoane:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

- Dl. Pistol Cristian Ovidiu Cătălin în data de 19.05.2020;
- Dl. Preoteasa Traian în data de 16.05.2020;
- Dl. George Bogdan Ilea în data de 08.06.2020;
- Dl. Nate Silviu în data de 19.05.2020;

și aproba numirea în funcția de administrator provizoriu în Consiliul de Administrație, pentru o perioadă de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni a domnului George Bogdan Ilea începând cu data de 09.06.2020, având în vedere încetarea în data de 08.06.2020 a mandatului provizoiu.

de asemenea aproba prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al TAROM ale următoarelor persoane:

- Dl. Pistol Cristian Ovidiu Cătălin până la data de 19.07.2020, inclusiv;
- Dl. Preoteasa Traian până la data de 16.07.2020, inclusiv;
- Dl. Nate Silviu până la data de 19.07.2020, inclusiv

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 12/13.07.2020, cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A. ia act de încetarea a mandatelor de membrii provizorii ai Consiliului de Administrație, prin ajungerea la termen, a următoarelor persoane:

- Dl. Pistol Cristian Ovidiu Cătălin, în data de 19.07.2020;
- Dl. Mihăița Ursu în data de 19.07.2020;
- Dl. Preoteasa Traian în data de 16.07.2020;
- Dl. George Florin Rotaru în data de 19.07.2020;
- Dl. Nate Silviu în data de 19.07.2020;
- Dna. Carmen Moraru în data de 16.07.2020;

și aproba numirea în funcția de administrator provizoriu în Consiliul de Administrație, pentru o perioadă de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni, a următoarelor persoane:

- Dl. Pistol Cristian Ovidiu Cătălin începând cu data de 20.07.2020 până la data de 19.11.2020 inclusiv;
- Dl. Petre Neacșa începând cu data de 20.07.2020 până la data de 19.11.2020 inclusiv; până la data de 19.11.2020 inclusiv;
- Dl. Preoteasa Traian începând cu data de 17.07.2020 până la data de 16.11.2020 inclusiv;
- Dl. Nate Silviu începând cu data de 20.07.2020 până la data de 19.11.2020 inclusiv;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

De asemenea aproba cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii în Consiliul de Administrație ale următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru până la data de 19.09.2020 inclusiv ;
- Dna. Carmen Moraru până la data de 16.09.2020 inclusiv;

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 15/14.09.2020, cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A. ia act de încetarea a mandatelor de membrii provizorii ai Consiliului de Administrație, prin ajungerea la termen, a următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru în data de 19.09.2020;
- Dna. Carmen Moraru în data de 16.09.2020;
- Dl. George Bogdan Ilea în data de 08.09.2020.

De asemenea în aceeași sesiunea Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A. aprobă numirea în funcțiile de administrator provizorii ai Consiliului de Administrație, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni, a următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru în data de 19.09.2020;
- Dna. Carmen Moraru în data de 16.09.2020;

și aproba cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatului de administrator provizoriu în Consiliu de Administrație ale următoarei persoane:

Dl. George Bogdan Ilea până la data de 08.12.2020 inclusiv.

Adunarea Generală a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 16/17.09.2020, cu majoritate de voturi pentru a se lua act de încetarea mandatului de administrator provizoriu, o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A. și un vot pentru revocare administrator provizoriu, ia act de încetarea mandatului de administrator provizoriu al domnului Pistol Cristian Ovidiu Cătălin, ca urmare a demisiei, începând cu data de 17.09.2020.

De asemenea în aceeași sesiunea Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A. aprobă numirea în funcția de administrator provizoriu al Consiliului de Administrație, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni, a dlui. Panțuroiu Mironel începând cu data ședinței.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, prin Hotărârea nr. 17/11.11.2020 cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., ia act de încetarea mandatelor de membrii provizorii ai membrilor Consiliului de Administratie, ale următoarelor persoane:

- DI. Petre Neacșa la data de 19.11.2020;
- DI. Preoteasa Traian la data de 16.11.2020
- DI. Nate Silviu la data de 19.11.2020;
- DI. George Bogdan Ilea în data de 08.12.2020.

și aproba cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., numirea în funcția de administrator provizoriu ai Consiliului de Administratie, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni, a urmatoarei persoane:

- DI. George Bogdan Ilea în data de 08.12.2020.

De asemenea în aceeași sesiune Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A. aprobă prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administratori provizorii în Consiliu de Administratie a următoarelor persoane:

- DI. Petre Neacșa până la data de 19.01.2021 inclusiv;
- DI. Preoteasa Traian până la data de 16.01.2021 inclusiv;
- DI. Nate Silviu până la data de 19.01.2021 inclusiv;

Astfel componența Consiliului de Administrație la 31 decembrie 2020 este următoarea:

- DI. George Florin Rotaru;
- ~~Dna. Carmen Moraru;~~
- DI. George Bogdan Ilea;
- DI. Petre Neacșa;
- DI. Preoteasa Traian;
- DI. Nate Silviu;
- DI. Mironel Panțuroiu.

2. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII.

În anul 2020, Societatea și-a menținut organizarea funcțională nefiind modificări de fuziuni, divizări, insolvență.

Modificările relativ frecvente în componența Consiliului de Administrație, au constituit și ele provocări în activitatea societății.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

La momentul întocmirii Raportului Administratorilor pentru anul 2020 (mai 2021), Compania TAROM se află sub incidența Stării de Alertă, care a început în luna iulie 2020 și care a fost precedată de Starea de Urgență, când au fost instituite Ordonanțele militare privind măsuri de prevenire a COVID-19 la nivel de țară, care au avut efect direct asupra activității operaționale și asupra rezultatelor financiare ale companiei prin anularea oricarui tip de zbor către și dinspre regiunile din toata lumea și în special din Europa. Compania TAROM fiind afectată în mod direct, s-a impus necesitatea de reducere a costurilor și adoptarea unor măsuri echilibrate de natură a asigura atât sustenabilitatea afacerii, protejarea locurilor de munca, cât și continuitatea activității.

Pentru redresarea economică a Companiei, TAROM împreună cu consultantul extern PricewaterhouseCoopers a întocmit un **Bussines Planulul 2020-2029, în care TAROM și-a propus să ofere un produs corespunzător și aeronavele potrivite pentru fiecare segment de piață în parte, optimizând astfel gradul de ocupare și obținerea unui venit mediu pe pasager care să permită menținerea unui trend pozitiv, care să creeze condițiile necesare pentru obținerea de profitabilitate pe toate segmentele de piață deservite de TAROM.**

În temeiul Orientărilor Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor, statele membre pot să sprijine întreprinderile aflate în dificultate, cu condiția, în special, ca măsurile de sprijin public să fie limitate în timp și ca amploare și să contribuie la realizarea unui obiectiv de interes comun. Ajutorul pentru salvare poate fi acordat pentru o perioadă de maximum șase luni, timp în care compania să găsească soluții de ieșire din situația de criză. În cazul de față, Comisia a luat în considerare următoarele elemente: împrumutul va acoperi numai lichiditățile de care TAROM a dovedit că are nevoie pentru următoarele șase luni, iar România va efectua o monitorizare strictă a modului în care sunt utilizate fondurile; de asemenea România s-a angajat să asigure faptul că, după șase luni, împrumutul va fi rambursat integral; în caz contrar TAROM va trebui să prezinte un plan de lichidare sau să efectueze o restructurare cuprinzătoare pentru a deveni viabilă pe termen lung. Comisia va trebui să evalueze și să aprobe această eventuală restructurare.

Din cauza situației financiare a Companiei TAROM a fost promovat și aprobat Memorandumul Guvernului Nr. 40090/06.11.2020 cu tema *Acordarea unui ajutor de stat individual de resturcturare Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene romane – TAROM” S.A., în vederea restabilirii viabilității companiei pe termen lung.* Totodată, urmare aprobării memorandumului Ministerul Transporturilor, în calitate de administrator pentru Ajutorul de Stat, a notificat Comisia Europeana privind acordarea unui Ajutor de Stat de Restructurare în

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

valoare totală de **923.622.800 lei (aproximativ 190,8 milioane euro)** defalcate, după cum urmează:

- 176 milioane lei (aproximativ 36,7 milioane euro), valoarea ajutorului de salvare transformat în ajutor de restructurare;

- 16.237.100 lei (aproximativ 33,1 milioane euro) – restructurarea financiară, sumă necesară pentru acoperirea potențialului deficit de lichidități, pentru a fi utilizați exclusiv în situația în care TAROM nu reușește eliminarea deficitului de lichidități prin amânarea unor plăți către furnizori;

- 587.761.000 lei (aproximativ 121 milioane euro) - costul implementării măsurilor de restructurare.

Acordarea acestui ajutor va permite companiei Tarom acoperirea cheltuielilor considerabile, generate de procesul de restructurare. Ajutorul de stat de restructurare va include și ajutorul de salvare acordat în primul pas.

Guvernul a aprobat, în data de 16.01.2020 printr-un memorandum (nr. 50106/06.01.2020) un Ajutor de Stat de Salvare de Urgență pentru Tarom, alocat printr-un împrumut din Trezorerie, în valoare totală de 199.052,00 mii lei. **Comisia Europeană a aprobat în data de 24.02.2020, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda un împrumut temporar în valoare de aproximativ 36.657 mii euro (echivalent 175.952,00 mii lei) companiei TAROM.**

Tarom a accesat creditul de salvare acordat, începând cu 29.04.2020 pentru plăți către furnizori până la data de 28.08.2020. Au avut loc șase tranșe de tragere care se prezintă astfel:

- Tragerea 1 - plăți în perioada 29.04.2020-28.05.2020 - 10.561.382 lei;
- Tragerea 2 - plăți în perioada 29.05.2020-29.06.2020 - 4.388.944 lei;
- Tragerea 3 - plăți în perioada 29.06.2020-28.07.2020 - 41.027.073,72 lei;
- Tragerea 4 - plăți în perioada 29.07.2020-28.08.2020 - 72.151.060,98 lei;
- Tragerea 5 - plăți în perioada 22.09.2020-01.10.2020 - 28.498.352,16 lei;
- Tragerea 6 - plăți în perioada 29.09.2020-28.10.2020 - 19.325.186,74 lei.

De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 1096/2020 pentru aprobarea condițiilor de acordare a garanției de stat în favoarea Societății „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” - S.A. , pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19 au fost stabilite termenii și condițiile financiare ale împrumutului prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 139/2020, din 19 august 2020, Art. 1. - (1) Se autorizează Ministerul Finanțelor Publice să garanteze, în numele și contul statului, la solicitarea Societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A., denumită în continuare TAROM sau beneficiar, un împrumut contractat de beneficiar în limita

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

sumei de 312.744.200 lei, pe o perioadă de până la 6 ani, cu titlu de ajutor de stat modificată și completată Ordonanța de urgență nr. 167/2020 privind acordarea a unui ajutor de stat individual pentru TAROM pentru acoperirea pierderilor generate de pandemia de COVID-19, precum și de măsurile adoptate de statele europene pentru limitarea răspândirii noului tip de coronavirus SARS-CoV-2. Comisia Europeană a aprobat, în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat, o garanție pentru împrumuturi de până la aproximativ 19,3 milioane de euro (aproximativ 94 de milioane de RON) în favoarea companiei TAROM.

Prin această măsură s-a urmărit despăgubirea companiei TAROM pentru pierderile cauzate în mod direct de pandemia de coronavirus și de restricțiile de călătorie impuse de România și de alte țări de destinație pentru a limita răspândirea virusului în perioada cuprinsă între 16 martie 2020 și 30 iunie 2020. Aceste restricții au forțat Tarom să anuleze majoritatea zborurilor sale regulate și a cauzat pierderi majore în ceea ce privește cifra de afaceri.

Împrumutul are ca obiectiv acoperirea într-o mica măsură a obligațiilor societății acumulate în perioada stării de urgență și a stării de alerta.

Compania TAROM a accesat împrumutul în 27.12.2020, acesta fiind contractat prin Banca Transilvania, iar până la 31.12.2020, având obligații restante foarte mari, a fost necesară acoperirea cel puțin parțială a acestora, iar o parte din creditul acordat a fost utilizat în două tranșe, astfel:

- Tranșa 1 – tragere în cadrul creditului în valoare de 4.167.210,58 EUR;
  - Tranșa 2 - tragere în cadrul creditului în valoare de 6.535.787,05 EUR;
- Iar în anul 2021 au fost acoperite plăți restante ale facturilor, prin următoarele două tranșe:
- Tranșa 3 - tragere în cadrul creditului în valoare de 5.452.500,54 EUR;
  - Tranșa 4 - tragere în cadrul creditului în valoare de 2.487.513.87 EUR.

În prezent, TAROM împreună cu un consultant extern elaborează documentația necesară care se va depune la Comisia Europeană pentru acordarea ajutorului de COVID 19 cu pierderea rezultată ce necesită a fi despăgubită în perioada cuprinsă între 1 iulie 2020 și 30 decembrie 2020. Prin această măsură se urmărește despăgubirea companiei TAROM pentru pierderile cauzate în mod direct de pandemia de coronavirus și de restricțiile de călătorie impuse de România și de alte țări de destinație pentru a limita răspândirea virusului.

Luând în considerare că prima formă de ajutor acordat conform Ordonanței de urgență nr. 139/2020 a constat într-un împrumut garantat de Stat și pentru care Compania TAROM a garantat în favoarea statului aeronavele proprietate, se impune acordarea diferenței de ajutor pentru despăgubire COVID-19 pentru perioada iulie-dec. 2020 sub forma de capitalizare, TAROM nemaiavând active semnificative pe care să le gajeze.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

De asemenea în conformitate Decizia Comisiei Europene, TAROM a angajat auditorul Moore Stephens KSC Assurance SRL pentru servicii de auditare ajutor COVID 19, pentru efectuarea auditului pentru suma acordată de CE privind pagubele suferite de companie provocate în mod direct de pandemia de coronavirus în perioada 16 martie 2020 – 30 iunie 2020 (perioada stării de urgență si a stării alertă).

3. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII

Activitatea de exploatare a fost și este în continuare afectată semnificativ de restricțiile impuse de măsurile legislative privind combaterea pandemiei cu COVID care a produs dezechilibre suplimentare în activitățile de finanțare ale companiei. Efectele restricțiilor continuă și în anul 2021, determinând o reducere de trafic pe cursele regulate și ușoare creșteri pe activitățile de charter, însă datorită obligațiilor acumulate și a unei ponderi mai ridicate a cheltuielilor fixe aferente flotei, sunt elemente care vor afecta în sens negativ activitatea de finanțare a companiei. Disponibilitățile de numerar la sfârșitul anului 2020 arată o scădere, iar activele circulante indică că sunt inferioare obligațiilor companiei, generate de programul de modernizare a flotei și susținerea programului investițional aferent menținerii stării de aeronavigabilitate a flotei existente, necesitând astfel surse externe de finanțare a activității companiei.

În aceste condiții, sunt necesare surse suplimentare de finanțare, credite, împrumuturi, care necesită garanții reale ale acționarilor. Necesarul de finanțare din anul 2020, acoperit parțial de împrumutul de trezorerie ca ajutor de salvare de 175.952,00 mii lei și împrumutul pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19 la o valoare de 19,33 mil EUR contractat de la Banca Transilvania, cu garanție de stat, sunt obligații garantate de companie cu activele proprii mai semnificative, iar angajarea de alte împrumuturi devine extrem de dificilă datorită activității scăzute pentru active libere de sarcini, sens în care acțiunile, părțile sociale deținute de TAROM vor constitui garanții suplimentare față de furnizorul CNAB, unde Compania a acumulat peste 48 mil lei obligații scadente.

Având în vedere riscurile asupra activelor depuse garanții în favoarea MFP, societatea a propus prin adresa nr SG 73/08.01.2021 înaintată către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii includerea în Bugetul de Stat a unor sume necesare finanțării așa cum s-a prevăzut în Business Planul de acordare a unui ajutor de restructurare, deșus la Comisia Europeană.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

3.1. Realizarea indicatorilor fizici specifici obiectului de activitate în anul 2020.

Principalii indicatorii fizici specifici activității S.C. C.N. T.A.R. TAROM S.A. sunt următorii:

- Număr curse (regulate și charter);
- Număr pasageri (curse interne, curse externe, în regim cod share);
- Ore bloc;
- RPK (Km mii.);
- ASK (Km mii.);
- Load factor (%);

Realizarea indicatorilor fizici în anul 2020, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2019, precum și comparativ cu planificatul pe anul 2020 se prezintă astfel pe activități :

Curse regulate si charter:

Nr. crt.	Indicatori fizici	realizat 2019	buget rectificat 2020	realizat 2020	Realizat 2020/ Realizat 2019 (%)	Realizat 2020/ Buget Rectificat 2020 (%)
1.	Nr.curse	19.380	6.633	6.301	32,51%	94,99%
2.	Ore bloc	74.114,96	24.681,81	23.672,36	31,94%	95,91%
3.	Pasageri TAROM (nr.)	3.066.497	865.323	817.749	26,67%	94,50%
4.	Pasageri code-share(nr.)	97.721	27.851	23.798	24,35%	85,45%
5.	Pasageri total(nr.)	3.164.218	893.174	841.547	26,60%	94,22%
6.	RPK (Km mii.)	3.344.309,17	906.510,01	872.333,31	26,08%	96,23%
7.	ASK (Km mii.)	4.453.651,19	1.397.789,93	1.356.451,24	30,46%	97,04%
8.	Load factor (%)	75,09%	64,85%	64,31%	85,64%	99,16%

Curse regulate:

Nr. crt.	Indicatori fizici	realizat 2019	buget rectificat 2020	realizat 2020	Realizat 2020/ Realizat 2019 (%)	Realizat 2020/ Buget Rectificat 2020 (%)
1.	Nr.curse	18.739	6.333	5.988	31,95%	94,55%
2.	Ore bloc	70.458,36	22.815,25	21.674,36	30,76%	95,00%
3.	Pasageri TAROM (nr.)	2.852.658	803.785	753.763	26,42%	93,78%
4.	Pasageri code-share(nr.)	97.721	27.851	23.798	24,35%	85,45%
5.	Pasageri total (nr.)	2.950.379	831.636	777.561	26,35%	93,50%
6.	RPK (Km mii.)	3.104.129,89	826.726,76	783.841,16	25,25%	94,81%
7.	ASK (Km mii.)	4.144.205,67	1.262.571,82	1.210.078,30	29,20%	95,84%
8.	Load factor (%)	74,90%	65,48%	64,78%	86,48%	98,93%

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS
Curse charter pasageri:

Nr. crt.	Indicatori fizici	realizat 2019	buget rectificat 2020	realizat 2020	Realizat 2020/ Realizat 2019 (%)	Realizat 2020/ Buget Rectificat 2020 (%)
1.	Nr.curse	641	288	301	46,96%	104,51%
2.	Ore bloc	3.656,60	1.625,31	1.756,75	48,04%	108,09%
3.	Pasageri transportați (nr.)	213.839	61.538	63.986	29,92%	103,98%

Curse charter marfa:

Nr. crt.	Indicatori fizici	realizat 2019	buget rectificat 2020	realizat 2020	Realizat 2020/ Realizat 2019 (%)	Realizat 2020/ Buget Rectificat 2020 (%)
1.	Nr.curse	0	12	12		100,00%
2.	Ore bloc	0,00	241,25	241,25		100,00%

Din analiza indicatorilor pe total activitate pentru anul 2020 se observă o scădere a numărului de curse față de bugetul rectificat cu 5,01%, o micșorare a numărului de ore de zbor cu 4,09% și a numărului de pasageri transportați față de planificatul din bugetul rectificat cu 5,5% și mai mic cu 73,33% față de numărul de pasageri transportați în anul 2019. Aceasta situație a fost determinată de anulări comerciale de curse, încă din timpul aplicării Ordonanțelor militare privind măsuri de prevenire a COVID-19 și ulterior pe toată perioada Stării de Alerta, care au avut efect direct asupra activității operaționale și asupra rezultatelor financiare prin anularea oricărui tip de zbor către și dinspre regiunile din toata lumea și în special din Europa. Compania TAROM fiind afectată în mod direct, s-a impus necesitatea de reducere a costurilor și adoptarea unor măsuri echilibrate de natura a asigura atât sustenabilitatea afacerii cât și protejarea locurilor de munca.

Load Factorul pentru anul 2020 pe total activitate a fost de 64,31%, este mai mic față de cel planificat în bugetul rectificat cu 0,84% și mai mic față de cel realizat în anul 2019 cu 14,36%.

Activitatea de curse regulate este constituită pe baza programului de operare al curselor regulate interne și externe. Numărul de curse regulate interne și externe este mai mic în anul 2020 față de 2019 cu 68,05%, și mai mic decât cel din bugetul rectificat cu 5,45%, iar numărul de ore de zbor realizat este mai mic decât cel bugetat cu 5%. Pe curse regulate au fost transportați în anul 2020 un număr total de pasageri mai mic cu 73,58% decât cel din anul

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

2019, și mai mic decât cel planificat în bugetul rectificat cu 6,22%. Load Factor-ul pentru anul 2020 (64,78%) este mai mic decât cel realizat în 2019 (74,90%) și mai mic decât cel bugetat în anul 2020 (65,48%).

TAROM deservește piața de curse charter prin intermediul programului său de zbor stabilit în completarea programului de curse regulate. Această piață cunoaște un sezon complementar față de principalele piețe de afaceri și este considerat un venit esențial ce îmbunătățește rezultatele generale ale companiei. Prin specificul lor, cursele charter efectuate de Compania TAROM au fost oferite partenerilor români și externi la întreaga capacitate a avionului.

Cu toate ca exista o concurența puternică pe piața de charter și aceste curse se realizează în funcție de disponibilitatea aeronavelor în completarea programului de zboruri regulate, numărul de zboruri charter pasageri realizate în anul 2020 (301 curse) a fost inferior celui realizat în anul 2019 (641 curse) și superior celui programat în bugetul rectificat pentru anul 2020 (288 curse).

Numărul de pasageri transportați pe cursele charter în anul 2020 este mai mare decât cel bugetat cu 3,98% și mai mic decât cel realizat în 2019 cu 70,08%.

În perioada *Ordonanțelor militare privind măsuri de prevenire a COVID-19*, TAROM și-a extins capacitatea și a oferit servicii de transport aerian de marfă, operând zboruri către și dinspre China și Austria cu aeronave ce au fost modificate astfel încât să se poată organiza cu maximă celeritate transporturi aeriene cu echipament medical și tehnico-sanitar necesar în lupta autorităților de a controla răspândirea virusului COVID-19. În anul 2020 au fost realizate un număr de 12 curse charter marfă.

a. Realizarea indicatorilor economico-financiarilor specifici obiectului de activitate

Realizarea principalilor indicatori cuprinși în Bugetul de venituri și cheltuieli în an 2020, întocmit în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3818/2019 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia și a Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, și situațiile sunt prezentate în anexele de execuție a bugetului în conformitate cu indicatorii bugetați.

- **Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2020- Execuția bugetară an 2020 –Anexa nr.1 (pag. 57-58 în prezentul raport);**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

- **Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli - Execuția bugetară an 2020 – Anexa nr.2 (pag. 59-64 în prezentul raport);**

În legătură cu indicatorii economico-financiari, sunt de menționat următoarele aspecte:

- **VENITURILE DIN EXPLOATARE** - se realizează în special din veniturile din activitatea de transport, acestea prezentându-se astfel:

mii lei						
Nr. crt.		An 2019 Realizat	An 2020 Planificat	An 2020 Realizat	An 2020 Realizat/ An 2019 Realizat (%)	An 2020 Realizat/ An 2020 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Venituri din transport pax curse reg.	1.219.587,66	302.399,36	287.029,45	23,53	94,92
2.	Venituri din excedent de bagaje	6.656,76	2.806,92	2.750,18	41,31	97,98
3.	Venituri din transp. pax curse charter	98.644,08	37.445,48	43.130,42	43,72	115,18
4.	Venituri din transp. marfa curse charter	0,00	10.641,09	10.642,48	0,00	100,01
5.	Venituri din transp.marfă curse reg.	9.485,06	3.074,49	3.101,19	32,70	100,87
6.	Venituri din poștă	4.755,72	2.880,14	3.143,05	66,09	109,13
	TOTAL	1.339.129,28	359.247,48	349.796,77	26,12	97,37

➤ **Veniturile din traficul extern și intern de transport aerian pasageri pe curse regulate** (inclusiv operările code share) au fost realizate în sumă de 289.779,63 mii lei și includ și veniturile din taxa YQ în sumă de 32.221,64 mii lei, precum și veniturile din excedent de bagaj în sumă de 2.750,18 mii lei. În anul 2020 veniturile realizate din transport aerian pe curse regulate interne și externe sunt sub nivelul bugetat cu 5,05% (15.426,65 mii lei). Veniturile din activitatea de transport pasageri curse regulate au înregistrat o scădere de 76,47% față de anul precedent.

➤ **Veniturile din cursele charter pasageri** realizate în anul 2020 au fost mai mari, peste valoarea bugetată, cu 15,18% (5.684,94 mii lei).

➤ **Veniturile din cursele charter marfa** realizate în anul 2020 au fost în valoare de 10.642,48 mii lei.

➤ **Veniturile din transport marfă curse regulate și veniturile din transport posta** realizate în anul 2020 au fost mai mici decât realizatul din anul 2019 cu 56,15% și mai mari decât planificatul pentru anul 2020 cu 4,86%.

Din totalul veniturilor din exploatare realizate în anul 2020, un procent de 21,72% îl reprezintă alte venituri (venituri din taxe handling cargo, venituri din asistență tehnică, venituri din tarif de

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS serviciu, venituri din documente prescrise, alte venituri din exploatare). In anul 2020 acestea au fost mai mici decat cele realizate în 2019 cu 10,45%.

- **VENITURI FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar favorabile, din dobânzi, din participații și din sconturi obținute.

mii lei

Nr. crt.		An 2019 Realizat	An 2020 Planificat	An 2020 Realizat	An 2020 Realizat/ An 2019 Realizat (%)	An 2020 Realizat/ An 2020 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Venituri din acțiuni deținute GLOBE GROUND	4.567,20	3.934,27	3.934,27	86,14	100,00
2.	Venituri din acțiuni deținute DNATA CATERING	9.471,23	7.356,62	7.356,63	77,67	100,00
3.	Venituri din diferențe de curs valutar	106.696,23	158.082,55	193.262,30	181,13	122,25
4.	Venituri din dobânzi	1.934,83	23,60	103,97	5,37	440,55
5.	Venituri din sconturi obținute	1.007,52	307,68	190,47	18,90	61,91
6.	Alte venituri financiare	0,00	0,00	447,71	0,00	0,00
	TOTAL	123.677,01	169.704,72	205.295,35	165,99	120,97

➤ Veniturile din diferențele de curs favorabile sunt aferente evoluției raportului EUR/USD și alte devize, precum și evoluției RON/devize.

➤ Veniturile din acțiuni deținute la GLOBE GROUND, DNATA CATERING in anul 2020 au fost mai mici cu 19,57% față de valoarea realizata in anul 2019.

mii lei

Nr. crt.		An 2019 Realizat	An 2020 Planificat	An 2020 Realizat	An 2020 Realizat/ An 2019 Realizat (%)	An 2020 Realizat/ An 2020 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	VENITURI EXPLOATARE	1.447.534,46	397.384,53	446.868,43	30,87	112,45
2.	VENITURI FINANCIARE	123.677,01	169.704,72	205.295,35	165,99	120,97
	TOTAL	1.571.211,47	567.089,25	652.163,78	41,51	115,00

Veniturile totale realizate in anul 2020 sunt mai mici decat veniturile realizate în anul 2019 cu 58,49% și, respectiv, mai mari decat cele planificate pentru 2020 cu 15,00%.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- **CHELTUIELI DIN EXPLOATARE** – au fost realizate la nivelul planului de zbor operat, influențate fiind de tipurile de aeronave utilizate, de prețurile piețelor în care s-a operat și, nu în ultimul rând, de evoluția cursului de schimb valutar.

Cheltuielile din exploatare realizate în anul 2020, în sumă de 903.393,25 mii lei, sunt mai mari cu 8,43% față de cheltuielile din exploatare planificate în bugetul rectificat pentru aceeași perioadă, cheltuielile cu combustibilul fiind aproximativ la același nivel cu cel planificat în bugetul rectificat 2020.

mii lei

Nr. crt.		An 2019 Realizat IFRS	An 2020 Planificat IFRS	An 2020 Realizat IFRS	An 2020 Realizat/ An 2019 Realizat (%)	An 2020 Realizat/ An 2020 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Cheltuieli cu combustibilul	375.075,66	89.531,60	89.759,82	23,93%	100,25%
2.	Cheltuieli cu mat. Cons. întreț. și reparaț.	123.266,64	61.075,67	71.898,64	58,33%	117,72%
3.	Cheltuieli cu serviciile trafic, din care:	321.012,43	125.962,86	106.847,34	33,28%	84,82%
	<i>Handing</i>	128.896,51	41.836,29	40.419,08	31,36%	96,61%
	<i>Survol</i>	103.904,16	46.720,35	36.302,71	34,94%	77,70%
	<i>Aterizare/decolare</i>	86.500,22	36.898,71	29.576,64	34,19%	80,16%
	<i>Alte servicii de trafic</i>	1.711,54	507,51	548,91	32,07%	108,16%
4.	Comisioane acordate pt vânzarea билетelor	49.052,15	24.662,17	7.723,37	15,75%	31,32%
5.	Cheltuieli de transport și deplasare	51.092,08	21.077,77	19.559,74	38,28%	92,80%
6.	Alte cheltuieli privind prestațiile externe, din care:	137.284,43	53.000,26	53.734,01	39,14%	101,38%
	<i>Cheltuieli cu asigurările</i>	10.357,22	12.308,51	8.111,44	78,32%	65,90%
	<i>Cheltuieli cu chiriile</i>	15.385,07	5.023,82	5.035,05	32,73%	100,22%
	<i>Chelt. protocol, reclamă, publicitate</i>	788,42	1.111,23	241,73	30,66%	21,75%
	<i>Chelt. cu poșta, telecom. și sist. oper.</i>	110.753,72	34.556,70	40.345,79	36,43%	116,75%
7.	Cheltuieli personalul	197.276,11	176.099,39	125.856,56	63,80%	71,47%
8.	Cheltuieli cu proviz. constit. pt. pensionari și litigii cu salariații	9.999,88	9.544,48	27.199,42	272,00%	284,98%
9.	Cheltuieli de exploatare cu amortiz. Proviz. și ajustările.	242.429,63	258.591,02	384.114,49	158,44%	148,54%
10.	Cheltuieli rezultate din impozitul pe profit amânat	-3.024,57	0,00	-2.513,70	83,11%	-
11.	Alte cheltuieli de exploatare	95.030,95	13.612,36	19.213,55	20,22%	141,15%
	TOTAL	1.598.495,39	833.157,58	903.393,25	56,52%	108,43%

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Cheltuielile din exploatare realizate în 2020 se compun în principal din:

➤ **Cheltuielile cu combustibilul** - sunt mai mici decât nivelul anului precedent cu 76,07% din cauza reducerii numărului de curse ca efect al aplicării unor măsuri de restricție impuse în perioada pandemiei și sunt aproximativ egale cu valoarea planificată în bugetul rectificat. Astfel costul mediu realizat pe anul 2020 este de 568,46 USD/tonă, față de anul 2019 când a fost în valoare de 718,56 USD/tonă și față de nivelul estimat în bugetul rectificat 2020 la valoarea de 543 USD/tonă.

Din punct de vedere cantitativ, în 2019 s-au consumat 122,56 mii tone, iar în 2020 s-au consumat 36,73 mii tone. Ponderea cheltuielilor cu combustibilul în total cheltuieli de exploatare în anul 2020 este semnificativă, reprezentând 10,01%.

➤ **Cheltuielile cu materialele consumabile, întreținere și reparații** sunt mai mari decât cele estimate în bugetul rectificat cu 17,72% și mai mici cu 41,67% față de cele realizate în anul 2019.

➤ **Cheltuielile cu serviciile de trafic**, în anul 2020 sunt mai mici decât cele prevăzute în bugetul rectificat și cu mult mai mici decât nivelul realizat în anul 2019.

➤ **Cheltuielile cu comisioanele acordate la vânzare agenților:** nivelul acestora este cu mult sub nivelul realizat în anul anterior și sunt mai mici decât valoarea prognozată pentru anul 2020 în bugetul rectificat.

➤ **Cheltuielile de transport și deplasare** au înregistrat scădere față de nivelul bugetat cu 7,2% și sunt cu mult sub realizările anului anterior.

➤ **Cheltuielile cu asigurările** sunt mai mici decât valorile bugetate cu 34,10% și cu 21,68% mai mici decât valorile realizate în anul anterior.

➤ **Cheltuielile cu chiriile**, sunt aproximativ egale cu valorile planificate în bugetul 2020 rectificat și sunt cu mai mici cu 67,27% decât cele realizate în anul precedent pentru aceeași perioadă, în special datorită reducerii cheltuielilor cu chiriile interline, din cauza reducerii numărului de curse *block space* operate de companiile partenere în aceste contracte.

➤ **Cheltuielile cu reclamă și publicitate, protocol** sunt cu mult mai mici decât valorile estimate în bugetul 2020 rectificat și decât valorile realizate în anul 2019.

➤ **Cheltuielile cu telecomunicațiile și sistemele operaționale** au scăzut față de nivelul anului anterior cu 63,57%, iar față de nivelul prognozată în bugetul rectificat sunt mai mari cu 16,75%.

Numărul de personal total realizat la finele anului, a fost de 1.549 angajați față de 1.534 angajați bugetați.

Numărul de personal (cu contract individual de munca încheiat în România) prognozată în buget la finele anului 2020 a fost de 1.530 salariați, față de numărul de personal realizat la

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

data de 31.12.2020 de 1.532 salariați. Numărul de personal localnici angajați ai agențiilor externe, bugetat la finele anului a fost de 4 persoane, iar realizat a fost de 17 persoane.

Numărul mediu de salariați total realizat în 2020 a fost de 1.115 salariați, față de 1.186 salariați bugetați.

Numărul mediu de personal (cu contract individual de muncă încheiat în România) bugetat pe anul 2020 a fost de 1.167 salariați, iar numărul de personal mediu realizat a fost de 1.096 salariați.

Numărul mediu de personal angajați localnici- agenții externe bugetat și realizat în anul 2020 a fost de 19 persoane.

Cheltuieli de personal realizate în anul 2020 sunt în valoare de 136.872,62 mii lei:

Cheltuieli cu salariile totale în sumă de 124.496,68 mii lei (salarii pentru personal cu contract individual de muncă încheiat în România și pentru personal cu contract de munca încheiat în străinătate -respectiv angajați localnici ai agențiilor externe: 2.013,03 mii lei), cheltuieli aferente contractului de mandat pentru directori și pentru consiliul de administrație, alte cheltuieli cu personalul (plăți compensatorii aferente pensionarilor și aferente plecărilor voluntare; drepturi salariale în baza unor hotărâri judecătorești etc, bonusuri compuse din cheltuieli sociale-(ajutoare de naștere, boli grave și de deces) și tichete de masă, cheltuieli cu contribuțiile, datorate de angajator în valoare totală de 11.216,24 mii lei pentru angajații Companiei TAROM, din care 1.237,46 mii lei pentru contribuțiile angajatorului aferente salariilor angajaților localnici –agenții externe.

- **Fondul de salarii pentru personalul angajat pe bază de contract individual de muncă încheiat în România, realizat în 2020, a fost în valoare de 120.561,44 mii lei.**

Cheltuielile cu salariile realizate au fost compuse din:

- salarii de bază;
  - sporuri, și alte bonificații aferente salariului de bază (conform acordurilor în vigoare);
  - alte bonificații (conform acordurilor în vigoare).
- **Cheltuielile de natură salarială** realizate în anul 2020, pentru personalul total angajat pe bază de contract individual de muncă în valoare de 124.496,68 mii lei cuprind, pe lângă cheltuielile salariale, bonusuri.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

Bonusurile sunt compuse din:

- **cheltuieli sociale** prevăzute la art. 25 alin. (3) lit.b din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, au fost realizate în valoare de 374,80 mii lei (ajutoare de deces, ajutoare sociale);
- **tichete de masă** în valoare de 1.547,41 mii lei (din care, 38,73 mii lei pentru angajații localnici –agenții externe).

Alte cheltuieli cu personalul realizate în anul 2020 în valoare de -784.42 mii lei, sunt compuse din:

- salarii aferente plăților compensatorii pentru personalul pensionat, conform Acordurilor Colective încheiate cu salariații 2019; 2021 și Legii 95/2008), în valoare de 3.691,29 mii lei;
- plăți compensatorii pentru salariați care au plecat în cadrul programului de restructurare prin plecări voluntare 3.416,98 mii lei
- cheltuieli cu drepturile salariale convenite în baza unor hotărâri judecătorești în sumă de -7.975,68 mii lei.
- concedii neefectuate în sumă de: -499,14 mii lei.
- cheltuieli cu protecția socială tratament și odihnă pentru personalul licențiat navigator și tehnic: 582,12 mii lei.

➤ **Cheltuielile aferente contractelor de mandat ale directorilor și membrilor Consiliului de Administrație:**

Pentru cheltuielile aferente contractelor de mandat pentru directori și consiliul de administrație, în anul 2020 s-a înregistrat suma totală de 1.944,12 mii lei- componentă fixă.

Cheltuielile salariale **aferente contractelor de mandat pentru director**, acordate în anul 2020, în sumă de 863,20 mii lei, se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Directorii cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioadă de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioadă de mandat an 2020
0	1	2	3	4
	Membri Directori (sume brute)		MII LEI	MII LEI
1	BARBU GEORGE COSTIN DIRECTOR GENERAL CEO	SG 9168/21.10.2019 - 4 LUNI DIN 21.11.2019-20.04.2020	50,00 MII LEI IAN2020	216,350

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara - IFRS

		SG1653/21.02.2020 ACT ADDITIONAL NR. 1 LA SG 9168/21.10.2019 prelungire 2 luni 21.02 - 20.04.2020 MICSORARE SALARIU DIN 21.02.2020 LA 37.00MII LEI	50.00 MII LEI si 37,00 MII LEI DIN 21.02.2020 FEB2020	
		SG3375/16.04.2020 - 4 luni 21.04 - 20.07.2020; demisie cu 09.06.2020	37.00 MII LEI	
2	IORDACHE COSTIN IONUT DIRECTOR FINANCIAR CFO	SG8145/16.09.2019 - 4 LUNI DIN 16.09 -15.01.2020	36.13 MII LEI	36,131
		SG336/15.01.2020 PRELUNGIRE MANDAT PANA LA 01.02.2020		
3	DUTULESCU AUGUSTIN MIHAIL DIRECTOR FINANCIAR CFO	SG1178/10.02.2020 - 4 LUNI DIN 10.02-09.06.2020	36.13 MII LEI	144,524
4	URSU MIHAITA DIRECTOR GENERAL CEO	SG4382/10.062020 - 4LUNI DIN 10.06-09.10.2020	37.00 MII LEI	247,110
		AA SG 6447/08.10.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 10.10.2020-10.12.2020		
		SG 7437/09.12.2020 - 4 LUNI DIN 10.12.2020-09.04.2021		
5	SELARU VLADIMIR	SG4381/10.06.2020 - 4 LUNI DIN 11.06-10.10.2020; DEMISIE IN 01.09.2020	36.13 MII LEI	97,554
6	BENGHEA MALAIES ANDREI GABRIEL	SG 6127/21.09.2020 - 4 LUNI DIN 21.09.2020-20.01.2021	36.13 MII LEI	121,532
TOTAL				863,201

Cheltuielile salariale aferente contractelor de mandat ale membrilor Consiliului de Administrație:

Nr. crt.	Administratori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioada de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe semestrul I an 2020	Nivelul indemnizației fixe semestrul II an 2020	Nivelul indemnizației fixe an 2020
0	1	2	3	4	5	6
	Membri neexecutivi CA (sume brute)		MII LEI	MII lei	MII lei	MII lei
1	NEACȘA PETRE	SG 7956/11.09.2019 - 4 LUNI DIN 20.09.2019-19.01.2020	12,50	37,50	75,00	112,50
		AA SG360/16.01.2020 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.01-19.03.2020	12,50			
		SG 5038/13.07.2020 - 4 LUNI DIN 20.07.2020-19.11.2020	12,50			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Nr. crt.	Administratori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioada de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe semestrul I an 2020	Nivelul indemnizației fixe semestrul II an 2020	Nivelul indemnizației fixe an 2020
0	1	2	3	4	5	6
		AA SG 6998/11.11.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.11.2020-19.01.2021	12,50			
2	STOICESCU SORIN PAUL	SG7957/11.09.2019 - 4LUNI DIN 20.09.2019- 19.01.2020	12,50	12,50	0,00	12,50
3	ROTARU GEORGE FLORIN	SG7955/11.09.2019 - 4LUNI DIN 20.09.2019- 19.01.2020	12,50	75,00	75,00	150,00
		AA SG362/16.01.2020 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.01-19.03.2020	12,50			
		SG2611/18.03.2020 - 4LUNI DIN 20.03.2020- 19.07.2020	12,50			
		AA SG 5040/13.07.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.07.2020-19.09.2020	12,50			
		SG 5986/14.09.2020 - 4 LUNI DIN 20.09.2020- 19.01.2021	12,50			
4	MOCANU VIOREL	SG7958/11.09.2019 - 4LUNI DIN 20.09.2019- 19.01.2020	12,50	12,50	0,00	12,50
5	ENE ALINA DENISA	SG9617/05.11.2019 - 4 LUNI DIN 23.11.2019- 22.03.2020; REVOCATA IN 16.01.2020	12,50	12,50	0,00	12,50
6	IONITA MARIANA	SG9068/16.10.2019 - 4LUNI DIN 16.10.2019- 15.02.2020; AASG361/16.0 1.2020 DIN 17.02.2020- 16.04.2020 DEMISIE CU 03.03.2020	12,50	25,00	0,00	25,00
7	ILEA GEORGE BOGDAN	SG10730/09.12.2019 4 LUNI DIN 09.12.2019-08.0 4.2020	12,50	75,00	75,00	150,00
		AA SG2612/18.03.2020 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 09.04-08.06.2020	12,50			
		SG3814/13.05.2020- 4 LUNI DIN 09.06- 08.10.2020	12,50			
		AA SG 5985/14.09.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 09.10.2020-08.12.2020	12,50			
		SG 6999/11.11.2020 - 4 LUNI DIN 09.12.2020- 08.04.2021	12,50			
8	PREOTEASA TRAIAN	SG358/16.01.2020 -4 LUNI DIN 17.01-16.05.2020	12,50	62,50	75,00	137,50

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara - IFRS

Nr. crt.	Administratori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioada de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe semestrul I an 2020	Nivelul indemnizației fixe semestrul II an 2020	Nivelul indemnizației fixe an 2020
0	1	2	3	4	5	6
		AA SG3815/13.05.2020 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 17.05-16.07.2020	12,50			
		SG 5036/13.07.2020 - 4 LUNI DIN 17.07.2020-16.11.2020	12,50			
		AA SG 6996/11.11.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 17.11.2020-16.01.2021	12,50			
9	PANTUROIU MIRONEL	SG 6070/17.09.2020 - 4 LUNI DIN 17.09.2020-16.01.2021	12,50	0,00	37,50	37,50
		AA SG 182/14.01.2021 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 17.01.2021-16.03.2021	12,50			
10	NATE SILVIU	SG359/16.01.2020 -4 LUNI DIN 20.01-19.05.2020	12,50			
		AA SG3816/13.05.2020 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.05-19.07.2020	12,50			
		SG 5039/13.07.2020 - 4 LUNI DIN 20.07.2020-19.11.2020	12,50	62,50	75,00	137,50
		AA SG 6997/11.11.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.11.2020-19.01.2021	12,50			
11	PISTOL CRISTIAN OVIDIU CATALIN	SG357/16.01.2020 -4 LUNI DIN 20.01-19.05.2020	12,50			
		AA SG3817/13.05.2020 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.05-19.07.2020	12,50	62,50	37,50	100,00
		SG 5037/13.07.2020 - 4 LUNI DIN 20.07.2020-19.11.2020 DEMISIE 17.09.2020	12,50			
12	MORARU CARMEN	SG2531/17.03.2020 - 4 LUNI DIN 17.03-16.07.2020	12,50			
		AA SG 5041/13.07.2020 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 17.07.2020-16.09.2020	12,50	37,50	75,00	112,50
		SG 5987/14.09.2020 - 4 LUNI DIN 17.09.2020-16.01.2021	12,50			
13	URSU MIHAITA	SG2610/18.03.2020 -4 LUNI DIN20.03-19.07.2020	12,50	31,25	0,00	31,25
TOTAL ch.salariale membrii CA cu contract de mandat				506,25	525,00	1.031,25
14	SECRETAR CA		500 eur la cursul din ultima zi a lunii	24,74	24,93	49,67
	TOTAL			530,99	549,93	1.080,92

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Prin Hotărârea nr.1/10.01.2018 Adunarea Generală a Acționarilor aprobă stabilirea remunerației membrilor Consiliului de Administrație la nivelul sumei de 12.500 lei, cu respectarea dispozițiilor art. 37, alin(2) din OUG nr. 109/2011 privind guvernarea coporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016.

- **CHELTUIELI FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar nefavorabile, sunt aferente evoluției raportului EUR/USD, RON/devize și alte devize, precum și din cheltuielile cu dobânzile aferente rambursărilor de credite.

mii lei

Nr. crt.		An 2019 Realizat	An 2020 Planificat	An 2020 Realizat	An 2020 Realizat/ An 2019 Realizat (%)	An 2020 Realizat/ An 2020 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Cheltuieli din dif.de curs valutar	121.114,80	160.049,14	147.515,15	121,80%	92,17%
2.	Cheltuieli din dobânzi	21.251,17	27.921,59	41.062,46	193,22%	147,06%
3.	Cheltuieli privind imobilizările financiare și investițiile financiare	0,00	0,00	0,00	-	-
4.	Alte cheltuieli financiare	0,00	0,00	0,00	-	-
	TOTAL	142.365,97	187.970,73	188.577,61	132,46%	100,32%

Cheltuielile financiare realizate în 2020 reprezintă 17,27% din total cheltuieli realizate.

Cheltuielile financiare au crescut substanțial datorită cheltuielilor cu dobânzilor aferente contractelor de leasing. Conform Standardelor IFRS 16, care se aplică începând cu 01 ianuarie 2019, cheltuiala cu dobânda aferentă datoriei care decurge din contractul de leasing este o componentă a costurilor de finanțare și trebuie să fie înregistrată/prezentată separat de cheltuiala cu amortizarea pentru activul aferent dreptului de utilizare.

De asemenea, cheltuielile cu dobânzile realizate în anul 2020 sunt mai mari decât valoarea realizată în 2019 și datorită dobânzii aplicate ajutorului de stat primit sub forma unui împrumut.

Cheltuielile totale realizate în anul 2020 sunt mai mari cu 6,94% decât cheltuielile totale planificate pentru anul 2020 în bugetul rectificat și mai mici cu 37,27% față de nivelul realizat în 2019 din cauza reducerii activității principale de zbor și a celorlalte activități ca urmare a măsurilor și restricțiilor impuse de autoritățile statului pe durata stării de urgență și a stării de alertă.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

mii lei

Nr. crt.		An 2019 Realizat	An 2020 Planificat	An 2020 Realizat	An 2020 Realizat/ An 2019 Realizat (%)	An 2020 Realizat/ An 2020 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	CHELTUIELI DE EXPLOATARE	1.598.495,39	833.157,58	903.393,25	56,52%	108,43%
2.	CHELTUIELI FINANCIARE	142.365,97	187.970,73	188.577,61	132,46%	100,32%
	TOTAL CHELTUIELI	1.740.861,36	1.021.128,31	1.091.970,86	62,73%	106,94%

3.3. Realizarea investițiilor.

Lista programului de investiții ale Companiei TAROM aprobate pentru anul 2020 (anexă a Bugetului de Venituri și Cheltuieli) și realizate până la sfârșitul anului 2020.

- **Execuția programului de investiții, dotări și sursele de finanțare pe anul 2020- Anexa nr. 4 (pag 65-67 în prezentul raport).**

Execuția bugetară este structurată pe principalele categorii de investiții, realizarea investițiilor până la sfârșitul anului 2020 față de bugetul anual rectificat aprobat:

mii lei

INDICATORI	2020 Planificat	2020 Realizat	2020 Realizat / 2020 Planificat %
1	2	3	4=3/2
Construcții Montaj	179,81	4,29	2,39
Utilaje și altele din care:	12.978,38	5.496,75	42,35
Utilaje	1.118,20	759,73	67,94
Investiții IT Hardware și Software	11.860,18	4.737,02	39,94
Controale și reparații la aeronave, motoare și componente	72.440,95	34.145,54	47,14
TOTAL PROGRAM INVESTIȚII	85.599,14	39.646,58	46,32

4. ECHILIBRUL FINANCIAR AL COMPANIEI ȘI CONTINUITATEA ACTIVITĂȚII

Echilibrul financiar ca formă de manifestare a echilibrului economic reflectă asigurarea resurselor pe de o parte și respectarea obligațiilor de plată ale entității economice către terți pe de altă parte.

Asigurarea echilibrului financiar necesită o sincronizare între ritmul cheltuielilor operaționale și prestarea serviciilor de transport pe de o parte și cel al încasării și vânzării serviciilor pe de altă

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

parte. Nerespectarea acestei cerințe se reflectă în lipsa capacității de plată a entității, respectiv apariția creditelor nerambursate la scadență și a datoriilor neachitate la termen față de furnizori, față de stat și terți.

În situația în care încasările prevăzute nu asigură plata obligațiilor curente se contractează împrumuturi, se reduce volumul aprovizionărilor, se decalează termenele, se renunță la unele materiale aflate în stoc peste necesar, se impulsionează vânzările, se accelerează lichiditatea unor imobilizări.

Pentru aprecierea situației financiare a companiei și identificarea riscului de continuitate a activității, prezentăm pe baza structurii patrimoniale raportul între un post din activ sau pasiv și totalul bilanțului, precum și raportul între diferite componente de activ sau pasiv.

A) Evoluția/ calculul Indicatorilor prin ratele de structură ale activului sunt:

a) Rata activelor imobilizate (R_i) - calculată ca raport între activele imobilizate și totalul activului și care reprezintă ponderea elementelor patrimoniale ce servesc Compania permanent.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_i = \frac{\text{Active imobilizate}}{\text{Activ total}}$	1.059.930.840	78%	1.039.247.008
	1.359.244.588		1.276.436.427
			81%

Acest indicator a crescut în exercițiul financiar 2020 întrucât parte din activele corporale sunt active cu drept de folosință reclasificate conform IFRS 16.

De altfel rata efectivă a imobilizărilor corporale s-a diminuat fata de anul anterior ca urmare a scaderii valorilor imobilizarilor corporale si activelor totale, astfel:

a₁) Rata imobilizarilor corporale (R_{ic}) - care reflectă ponderea capitalurilor fixe în cadrul patrimoniului entității au înregistrat următoarele valori:

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{ic} = \frac{\text{Imobilizari corporale}}{\text{Activ total}}$	699.824.072	51%	493.653.055
	1.359.244.588		1.276.436.427
			39%

R_{ic} măsoară capacitatea întreprinderii de a rezista în cazul unei crize, de a se adapta la schimbarea bruscă a tehnicii sau a cerințelor pieței.

Politica de amortizare adoptată influențează mărimea ratei pentru că se operează cu valori nete.

a₂) Rata imobilizarilor financiare (R_f) - reflectă ponderea imobilizărilor financiare în activul total al entității.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_F =$	Imobilizari financiare	16.549.504	28.612.702
	Activ total	1.359.244.588	1.276.436.427
		1%	2%

Indicatorul a înregistrat modificări datorită reclassificarilor, precum constituirea unor depozite garanții aferente contractelor de leasing operațional.

b) Rata activelor circulante (R_{AC}) - reflectă ponderea activelor circulante în totalul mijloacelor economice.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{AC} =$	Active circulante	299.313.748	237.189.419
	Activ total	1.359.244.588	1.276.436.427
		22%	19%

Rata a scăzut în principal datorită lichidităților consumate pentru acoperirea obligațiilor curente.

Ratele complementare sunt:

b1) Rata stocurilor (R_S) care exprimă mărimea stocurilor în totalul activelor entității, aceasta fiind în funcție de natura activității.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_S =$	Stocuri	28.482.280	23.346.372
	Activ total	1.359.244.588	1.276.436.427
		2%	2%

Rata se menține la același nivel ca în anul precedent, pe seama stocurilor în scădere, utilizate la lucrările tehnice pentru flota stocată tehnic pe perioada pandemiei COVID, cu un consum mai redus de piese de schimb.

b2) Rata creanțelor (R_C) - reflectă importanța creanțelor întreprinderii în activul total al întreprinderii.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_C =$	Creante	179.265.243	187.915.762
	Activ total	1.359.244.588	1.276.436.427
		13%	15%

Creșterea se datorează, în cea mai mare parte, depozitelor constituite pentru contractele de leasing operațional și plăților de rezerve- mentenanță aferente contractelor de leasing în contextul scăderii activelor totale, scădere datorată creanțelor deregularizate în fluxurile din

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

BSP, unde s-au înregistrat vânzări negative din cauza valorii rambursărilor mai mare decât valoarea vânzărilor.

Creanțele curente s-au menținut într-un ritm de încasare, afectat de blocaje, din cauza restituirilor în toate canalele de vânzare.

b₃) Rata disponibilităților (R_D) - reflectă ponderea disponibilităților în patrimoniul firmei.

	2019-IRFS		2020-IFRS	
$R_D =$	Disponibilitati	70.301.985	13.550.336	
	Activ total	1.359.244.588	1.276.436.427	
		5%	1%	

Disponibilitățile au înregistrat scăderi din cauza diminuării efective a lichidităților, ca urmare a utilizării acestora pentru acoperirea obligațiilor curente rezultate din operare și a costurilor fixe ale companiei în perioada stării de urgență/ alertă din 2020.

B) În ceea ce privește structura pasivului, analiza acestuia urmărește caracterizarea surselor de formare a mijloacelor economice și evoluția în timp a acestora. Ratele referitoare la structura pasivului reflectă componența resurselor de care dispune entitatea. Ele explică politica de finanțare care constă în resursele de care poate beneficia entitatea în cele mai avantajoase condiții de cost și

de durată. Permit aprecierea autonomiei financiare, respectiv repartiția între resursele proprii și datoriile entității, indicatorii principali fiind:

a) Rata stabilității financiare (R_{SF}) - care exprimă contribuția surselor aflate la dispoziția întreprinderii pe o perioadă mai mare de 1 an la acoperirea mijloacelor economice ale entității.

	2019-IRFS		2020-IFRS	
$R_{SF} =$	Capital permanent	753.711.074	490.925.603	
	Pasiv total	1.359.244.588	1.276.436.427	
		55%	38%	

Indicatorul înregistrează o scădere datorită faptului ca societatea a înregistrat o diminuare a capitalului permanent cu influența acumulărilor de pierderi în cadrul exercițiului afectând și capitalurile proprii.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

b) Rata autonomiei financiare globale (R_{AFG}) - reflectă contribuția surselor proprii la finanțarea mijloacelor economice ale entității.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{AFG} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Pasiv total}}$	462.396.779	34%	$\frac{33.029.520}{1.276.436.427}$ 3%
	1.359.244.588		

Această rată este în scădere față de anul anterior și este sub nivelul acceptat teoretic.

Este un indicator care exprimă autonomia financiară a companiei, apreciind ansamblul finanțării sale.

Această rată este considerată satisfăcătoare în ceea ce privește echilibrul financiar dacă este mai mare sau egală cu 1/3. Se recomandă ca sursele proprii de finanțare să fie de minim 33% din totalul surselor de finanțare utilizate de întreprindere. Compania a apelat cu precădere la surse atrase de finanțare a activității economice (imprumuturile de salvare și de COVID).

Astfel s-a calculat rata autonomiei financiare la termen după relațiile:

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{AFT1} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Capital permanent}}$	462.396.779	61%	$\frac{33.029.520}{490.925.603}$ 7%
	753.711.074		

Această rată exprimă ponderea fondurilor proprii în ansamblul resurselor cu durată mai mare de 1 an.

Pentru asigurarea autonomiei financiare capitalul propriu trebuie să reprezinte cel puțin jumătate din cel permanent. ($R_{AFT1} \geq 0,5$) Indicatorul este în situația nefavorabilă față de nivelul teoretic.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{AFT2} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Datorii pe termen lung}}$	462.396.779	159%	$\frac{33.029.520}{457.896.083}$ 7%
	291.314.295		

Indicatorul arată situația în care se află compania, respectiv creditele angajate pentru finanțarea activității, care au asigurat parțial finanțarea companiei.

Această rată exprimă gradul de independență financiară a întreprinderii, asigurată atunci când capitalul propriu este egal sau mai mare decât obligațiile la termen ($R_{AFT2} \geq 1.$).

c) Rata datoriilor pe termen scurt (R_{DTS}) - care reflectă partea mijloacelor economice finanțată pe seama datoriilor cu termen de exigibilitate mai mic de 1 an.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

		2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{DTS} =$	Datorii pe termen scurt	605.533.514	45%	785.510.824
	Pasiv total	1.359.244.588		1.276.436.427

d) Rata de îndatorare globală (R_{IG}) - care reflectă ponderea resurselor externe în totalul surselor de finanțare ale entității.

		2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{IG} =$	Datorii totale	896.847.809	66%	1.243.406.907
	Pasiv total	1.359.244.588		1.276.436.427

Rata de îndatorare globală înregistrează o valoare ridicată comparativ cu nivelul optim recomandat de 67%.

Cu cât $R_{IG} < 1$ cu atât autonomia financiară a entității este mai ridicată și scade gradul de îndatorare.

Compania este supusă unor riscuri financiare, dar cel mai important este riscul de faliment generat de insolvabilitate și de aceea menținerea solvabilității asigură supraviețuirea acesteia.

Solvabilitatea reprezintă capacitatea entității de a-și onora obligațiile sale de plată pe o anumită perioadă de timp și de a-și asigura astfel echilibrul financiar.

Starea de insolvabilitate poate avea repercusiuni asupra modului de funcționare a companiei cum ar fi: pierderea unei părți a patrimoniului, lichidarea și dispariția entității.

Capacitatea de plată este reprezentată de solvabilitatea imediată și reprezintă mijloacele bănești disponibile la un moment dat sau pe o perioadă scurtă de timp, de regulă până la 30 zile pentru achitarea datoriilor exigibile pe aceeași perioadă.

Solvabilitatea, respectiv capacitatea de plată sunt elemente ale lichidității prin care se evidențiază proprietatea pe care o are partea materială a capitalului de a se transforma în bani.

Datorită interdependenței dintre lichiditate și solvabilitate pentru diagnosticarea activității companiei se utilizează următoarele rate:

a) Rata lichidității (solvabilității) generale (R_{SG}) - evidențiază gradul de acoperire a datoriilor pe termen scurt de către activele circulante.

		2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{SG} =$	Active circulante	299.313.748	0,49	237.189.419
	Datorii pe termen scurt	605.533.514		785.510.824

Această rată a scăzut de la 0,49 la 0,30 în 2020 ceea ce indică o reducere a capacității de finanțare, și se menține în limite nesatisfăcătoare.

R_{SG} se poate încadra între următoarele valori:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

$R_{SG} > 1,8$ situație bună și indică existența unor active circulante mai mari decât datoriile pe termen scurt, ceea ce înseamnă că o parte a capitalului permanent este utilizat pentru finanțarea activității de exploatare;

$1,2 < R_{SG} < 1,8$ situație satisfăcătoare;

$R_{SG} < 1,2$ situație nesatisfăcătoare, dar nu prezintă pericol dacă gradul de lichiditate al activelor circulante este mai mare decât cel de exigibilitate al datoriilor pe termen scurt. Aceasta înseamnă că stocurile se reduc treptat pentru achitarea datoriilor pe termen scurt fără a stânjeni continuitatea producției, iar datoriile se reînnoiesc constant.

b) Rata solvabilității (lichidității) imediate (R_{SI}) - reflectă în proporție disponibilitățile care participă la acoperirea datoriilor curente.

		2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{SI} =$	<u>Disponibilități</u>	70.301.985	0,12	<u>13.550.336</u>
	Datorii pe termen scurt	605.533.514		785.510.824
				0,02

Indicatorul realizat în 2020 este egală cu 0,02 ceea ce arată o situație în scădere față de 2019. Indicatorul reflecta un grad de lichiditate satisfactor la valoarea minima de (0,2 -0,3), O valoare redusa a ratei lichiditatii efectuate poate fi compatibila cu mentinerea echilibrului financiar, daca intreprinderea minimizeaza valoarea disponibilitatilor sale, detinand in schimb valori de plasament, creante, stocuri usor mobilizabile in concordanta cu exigibilitatea datoriilor efectuate. Mentinerea capacitatii de plata este rezultatul unei activitati complexe desfasurata de intreprindere si care reclama o corelare judicioasa a termenilor de plata a obligatiilor cu cele de incasare a creantelor.

Dacă $R_{SI} > 0,3$ situație bună. Un nivel ridicat al ratei indica o lichiditate ridicata, dar care poate fi consecinta unei utilizari mai putin performante a resurselor disponibile.

Rata solvabilității patrimoniale (R_{SP}) - reflectă gradul în care întreprinderea poate face față obligațiilor de plată, în special din surse proprii.

		2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{SP} =$	<u>Capital propriu</u>	462.396.779	100%	<u>33.029.520</u>
	Capital propriu + Credite bancare	462.396.779		272.182.939
				12%

R_{SP} poate lua următoarele valori:

$R_{SP} > 50\%$ situație bună;

$30\% < R_{SP} < 50\%$ situație satisfăcătoare;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

$R_{SP} < 30\%$ situație nesatisfăcătoare.

Indicatorul fiind cu valoare mai mică de 30%, societatea este într-o situație nesatisfăcătoare.

c) Rata solvabilității globale (R_{SGB}) - măsoară securitatea de care se bucură creditorii pe termen scurt și lung, precum și marja de creditare a entității.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{SGB} =$			
Disponibilități	70.301.985	0,12	13.550.336
Exigibilități pe termen scurt	605.533.514		785.510.824

R_{SGB} poate lua următoarele valori:

$R_{SGB} > 1,5$ situație bună deoarece compania își poate achita obligațiile;

$R_{SGB} < 1,5$ situație nesatisfăcătoare și evidențiază riscul de insolvabilitate pe care l-au asumat furnizorii de fonduri puse la dispoziția entității.

Rata arată o situație nesatisfăcătoare datorită scăderii disponibilităților sub nivelul obligațiilor curente.

Echilibrul financiar al întreprinderii trebuie înțeles ca un ansamblu de corelații care se formează în procesul de rotație al capitalului.

Pentru analiza echilibrului financiar al entității se utilizează următoarele rate de finanțare:

a) Rata de autofinanțare a activelor (R_{AA}) - exprimă măsura în care capitalurile proprii acoperă activele entității.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{AA} =$			
Capital propriu	462.396.779	34%	33.029.520
Active imobilizate + Active circulante	1.359.244.588		1.276.436.427

Această rată a scăzut pe seama pierderilor acumulate și în 2020.

b) Rata de finanțare a imobilizărilor pe seama capitalurilor proprii (R_{FI}) - exprimă finanțarea proprie a imobilizărilor, autonomia de care dă dovadă întreprinderea în finanțarea investițiilor sale.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{FI} =$			
Capital propriu	462.396.779	44%	33.029.520
Active imobilizate	1.059.930.840		1.039.247.008

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Dacă valoarea acestei rate este mai mare sau egală cu 100 înseamnă că activele imobilizate sunt finanțate integral pe seama capitalurilor proprii. Dacă valoarea ratei este mai mică decât 100, atunci o parte din activele imobilizate sunt finanțate pe seama datoriilor pe termen mediu și lung, situație în care se află Compania.

- c) Rata de finanțare a activelor imobilizate pe seama capitalului permanent (R_{FKpn}) - semnifică gradul de finanțare al activelor imobilizate pe seama surselor stabile.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_{FKpn} =$	Capital permanent	753.711.074	71%
	Active imobilizate	1.059.930.840	47%
		1.039.247.008	

Cu cât valoarea acestei rate este mai mare decât 100, cu atât entitatea ocupă o poziție mai bună.

- d) Rata datoriilor (R_D) - reflectă partea din activul total care este finanțată din datoriile entității.

	2019-IRFS		2020-IFRS
$R_D =$	Datorii totale	896.847.809	66%
	Activ total	1.359.244.588	97%
		1.276.436.427	

Analiza indicatorilor de echilibru financiar, așa cum este detaliat mai sus, este de natură să genereze criticile referitoare la situația activului net și să sesizeze acționarilor necesitatea abordării activității Companiei pe baza principiului de continuitate, în condițiile implementării unui plan de reorganizare și restructurare susținut de o infuzie de capital ca ajutor de stat.

Principiul continuității activității este completat și de următoarele elemente de susținere:

Situația financiară a Companiei TAROM și efectele generate de pandemia cu COVID-19 a determinat necesitatea promovării și aprobării de către Guvernul României, Memorandumul Nr. 40090/06.11.2020 cu tema *Acordarea unui ajutor de stat individual de resturcturare Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene romane – TAROM” S.A., în vederea restabilirii viabilității companiei pe termen lung*. Totodată urmare aprobării memorandumului Ministerul Transporturilor în calitate de administrator pentru Ajutorul de Stat a notificat Comisia Europeană privind acordarea unui Ajutor de Stat de Restructurare în valoare totală de **923.622.800 lei (aproximativ 190,8 milioane euro)** defalcat după cum urmează:

- 176 milioane lei (aproximativ 36,7 milioane euro), valoarea ajutorului de salvare transformat în ajutor de restructurare;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

- 16.237.100 lei (aproximativ 33,1 milioane euro) – restructurarea financiară, sumă necesară pentru acoperirea potențialului deficit de lichidități, pentru a fi utilizați exclusiv în situația în care TAROM nu reușește eliminarea deficitului de lichidități prin amânarea unor plăți către furnizori;

- 587.761.000 lei (aproximativ 121 milioane euro) - costul implementării măsurilor de restructurare.

Acordarea acestui ajutor va permite companiei Tarom acoperirea cheltuielilor considerabile, generate de procesul de restructurare. Ajutorul de stat de restructurare va include și ajutorul de salvare acordat în primul pas.

Guvernul a aprobat, în data de 16.01.2020 printr-un memorandum (nr. 50106/06.01.2020) un Ajutor de Stat de Salvare de Urgență pentru Tarom, alocat printr-un împrumut din Trezorerie, în valoare totală de 199.052,00 mii lei. Comisia Europeană a aprobat în data de 24.02.2020, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda un împrumut temporar în valoare de aproximativ 36.657 mii euro (echivalent 175.952,00 mii lei) companiei TAROM.

Tarom a accesat creditul de salvare acordat, începând cu 29.04.2020 pentru plăți către furnizori până la data de 28.08.2020. Acest împrumut este garantat de companie cu aeronavele din flotă, având un risc asupra companiei, fiind necesare măsuri legislative viitoare în funcție de Decizia Comisiei Europene.

De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 1096/2020 pentru aprobarea condițiilor de acordare a garanției de stat în favoarea Societății „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” - S.A. , pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19 au fost stabilite termenii și condițiile financiare ale împrumutului prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 139/2020, din 19 august 2020, Art. 1. - (1) Se autorizează Ministerul Finanțelor Publice să garanteze, în numele și contul statului, la solicitarea Societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A., denumită în continuare TAROM sau beneficiar, un împrumut contractat de beneficiar în limita sumei de 312.744.200 lei, pe o perioadă de până la 6 ani, cu titlu de ajutor de stat modificată și completată Ordonanța de urgență nr. 167/2020 privind acordarea a unui ajutor de stat individual pentru TAROM pentru acoperirea pierderilor generate de pandemia de COVID-19, precum și de măsurile adoptate de statele europene pentru limitarea răspândirii noului tip de coronavirus SARS-CoV-2. Comisia Europeană a aprobat, în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat, o garanție pentru împrumuturi de până la aproximativ 19,3 milioane de euro (aproximativ 94 de milioane de RON) în favoarea companiei TAROM.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Prin această măsură s-a urmărit despăgubirea companiei TAROM pentru pierderile cauzate în mod direct de pandemia de coronavirus și de restricțiile de călătorie impuse de România și de alte țări de destinație pentru a limita răspândirea virusului în perioada cuprinsă între 16 martie 2020 și 30 iunie 2020. Aceste restricții au forțat Tarom să anuleze majoritatea zborurilor sale regulate și a cauzat pierderi majore în ceea ce privește cifra de afaceri.

Împrumutul are ca obiectiv acoperirea într-o mica măsură a obligațiilor societății acumulate în perioada stării de urgență și a stării de alerta.

Compania TAROM a accesat împrumutul în 27.12.2020, acesta fiind contractat prin Banca Transilvania, iar până la 31.12.2020, având obligații restante foarte mari, a fost necesară acoperirea cel puțin parțială a acestora, iar o parte din creditul acordat a fost utilizat în două tranșe în anul 2020, iar în anul 2021 de asemenea au fost acoperite plăți restante ale facturilor, prin alte două tranșe.

- Pentru redresarea economică a Companiei, TAROM împreună cu consultantul extern PricewaterhouseCoopers va întocmi un Business Plan 2020-2029 ce vizează *măsuri de eficientizare pentru îmbunătățirea performanței companiei pentru următorii 10 ani. Analizele economice au arătat că este necesar un Ajutor de Stat acordat sub forma unui împrumut pentru menținerea în operare a unei întreprinderi aflate în dificultate într-o primă etapă, urmat de un Ajutor de Stat de Restructurare, dacă se va agreea în prealabil cu Comisia Europeană și asumat de Tarom, va fi notificat spre aprobare Comisiei Europene.*
- Activele curente nete ale companiei au arătat o situație negativă, activele curente fiind mai mari decât datoriile curente.
- Reducere semnificativă de activitate din anul 2020 a fost determinată urmare a aplicării măsurilor legislative pentru prevenirea bolilor .
- Capitalurile proprii au fost pozitive deși sunt sub cota prevăzută de lege.

Ca și în exercițiul financiar 2019, activitatea desfășurată de TAROM în anul 2020 a confirmat ca fiind adecvată aplicarea principiului continuității la întocmirea situațiilor financiare, Societatea fiind chiar în situația de reluarea parțială a activităților operaționale afectate de pandemie.

Continuitatea activității - STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE CONTABILITATE NR. 1 (IAS 1) -

„La întocmirea situațiilor financiare, conducerea trebuie să evaluează capacitatea întreprinderii de a-și continua activitatea. Situațiile financiare trebuie întocmite pe baza continuității activității, cu excepția

cazului în care conducerea fie intenționează, fie nu are altă alternativă decât să lichideze întreprinderea sau să înceteze activitatea. Atunci când, la efectuarea evaluării, conducerea are cunoștință de incertitudini semnificative legate de evenimente sau condiții care pot cauza îndoieli semnificative asupra capacității întreprinderii de a-și continua activitatea, incertitudinile respective

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

trebuie evidențiate. Atunci când situațiile financiare nu sunt pregătite pe baza continuității activității, acest fapt trebuie evidențiat împreună cu baza de întocmire a situațiilor financiare și motivul pentru care întreprinderea nu își mai putea continua activitatea.”

Situațiile financiare 2020 au fost întocmite în baza principiului continuității activității care presupune faptul că Societatea își va putea continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil. Pentru a evalua aplicabilitatea acestei prezumții conducerea analizează previziunile referitoare la ieșirile de numerar viitoare.

Pentru anii 2021-2023 TAROM și-a propus să ofere un produs corespunzător și aeronavele potrivite pentru fiecare segment de piață în parte, optimizând astfel gradul de ocupare și obținerea unui venit mediu pe pasager care să permită menținerea unui trend pozitiv, care să creeze condițiile necesare pentru obținerea de profitabilitate pe toate segmentele de piață deservite de TAROM.

Orarul curselor regulate pe anul 2021-2023 a fost astfel întocmit încât selecția rutelor programate cu toate tipurile de avioane din dotarea companiei să permită o mai bună încărcare a curselor și creșterea veniturilor din transport pasageri.

Fundamentarea veniturilor din prestarea serviciilor de transport aerian sunt bazate pe creșterea gradului de încărcare a aeronavelor pe rute interne și rute externe de la un LF% de 64,78% în BVC 2021 până la un LF de 65,98% estimat pentru anul 2021 și până la un LF% de 72,97% estimat pentru anul 2022, respectiv LF% de 73,15% în anul 2023.

Tabelul prezintă sintetic indicatorii fizici iar detalierea acestora este prezentată detaliat în Anexa A în propunerea Bugetului de Venituri și Cheltuieli 2021:

Indicatori - total curse regulate si charter	Realizat 2020	BVC 2021	BVC 2021/ Prel. 2020 %	Estimat 2022	Estimat 2023	2022/2021 %	2023/2022 %
0	1	2	3=2/1	4	5	6=4/2	7=5/4
Număr curse	6.301	10.021	159,04	12.983	14.912	129,56	114,86
Număr ore bloc	23.672,36	41.157,31	173,86	50.328,21	57.513,57	122,28	114,28
Număr pasageri	841.547	1.625.567	193,16	2.250.617	2.871.484	138,45	127,59
RPK (mii)	872.333,31	1.767.101,28	202,57	2.293.523,96	2.945.758,95	129,79	128,44
ASK (mii)	1.356.451,24	2.447.279,72	180,42	3.013.260,25	3.899.057,88	123,13	129,40
L.F (%) curse regulate	64,78%	65,98%	101,87	72,97%	73,15%	110,59	100,24

Având în vedere cele menționate mai sus, Conducerea consideră că Societatea își va putea desfășura activitatea în viitorul previzibil și, în consecință, aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale este considerată adecvată.

5. ALTE INFORMATII CU REFERIRE LA ACTIVITATEA COMPANIEI

5.1. SIGURANȚA, SECURITATE ȘI MONITORIZAREA CONFORMĂRII

CN TAR TAROM SA este certificată de Autoritatea Aeronautică Civilă Română ca Operator aerian, Organizație de Întreținere, Organizație de instruire a personalului tehnic și Organizație de instruire a personalului navigant (ATO) și este continuu supravegheată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română în conformitate cu programul de audit și inspecție al acesteia, pentru verificarea menținerii condițiilor de certificare. Condițiile de certificare impun operatorilor aerieni să implementeze un program de monitorizare a conformității continue a operațiunilor. TAROM are implementat un **sistem de monitorizare continuă a conformității** cu reglementările aplicabile. Auditorii interni din cadrul Departamentului Siguranță, Securitate și Monitorizarea Conformării realizează atât audituri interne, cât și externe, în domeniile operaționale indicate de reglementările europene, inclusiv cu cele din domeniul securității aeronautice, după cum urmează:

- Regulamentul EU 965/2012 al Comisiei Europene;
- Regulamentul EU 1321/2014 al Comisiei Europene;
- Regulamentul EU 1178/2011 al Comisiei Europene.

Planurile de audit emise în decembrie 2019 au fost revizuite în iunie 2020, ca urmare a efectelor operaționale ale pandemiei SARS-CoV-2 și a aplicării de la 15 martie a măsurilor de distanțare socială și lucru de acasă, precum și a măsurilor de reducere a cheltuielilor (somaj tehnic, program redus).

Sistemul de management al siguranței constă în definirea exactă a responsabilităților privind siguranța, începând cu Managerul Responsabil până la personalul operațional, precum și în culegerea permanentă de informații despre operațiunile TAROM cu scopul de a identifica posibilele pericole, informații care sunt analizate în vederea luării măsurilor de evitare a urmărilor acestora. Principalele surse de informații pentru SMS sunt sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă și programul Flight Data Monitoring (FDM).

În conformitate cu Regulamentul EC 376/2014 al Parlamentului European, Legea 51/1999 a Guvernului României și Reglementarea Aeronautică Civilă Română - Raportarea Evenimentelor în Aviația Civilă (RACR-REAC), în cadrul TAROM funcționează două sisteme de raportare:

- Sistemul de raportare internă a evenimentelor în legătură cu siguranța zborului, cât și cel de raportare internă confidențială;
- Sistemul de raportare externă (către AIAS și AACR) a evenimentelor de aviație civilă raportabile în conformitate cu reglementările aplicabile.

Sistemul de raportare de siguranță este un sistem deschis, care se bazează pe principiile culturii juste, în care personalul este încurajat să raporteze orice eveniment sau aspect care ar putea

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

avea impact asupra siguranței operațiunilor. În anul 2020, a început implementarea sistemului de raportare de siguranță electronic prin utilizarea aplicației QPulse.

TAROM promovează o politică non-punitivă față de erorile neintenționate care sunt raportate de personalul implicat și efectuează analize și investigații ale unor incidente și evenimente produse în operare, cu scopul de a îmbunătăți continuu siguranța zborului.

Datele privind operațiunile de zbor sunt înregistrate/ analizate pentru întreaga flotă în cadrul FDM. Parametrii monitorizați sunt stabiliți de către fabricanții aeronavelor și se înscriu în practica industriei. Pe baza acestor parametri, TAROM urmărește buna funcționare a sistemelor avionului, respectarea de către echipajul de zbor a limitărilor impuse de fabricanți și a reglementărilor Companiei, precum și identificarea unor suprasolicitări intervenite în exploatare, din cauza unor factori necontrolabili. Rezultatele sunt transmise Direcției Tehnice și Direcției Operațiuni Zbor. Pe baza FDM, Departamentul Siguranță, Securitate și Monitorizarea Conformării și Direcția Operațiuni Zbor desfășoară un program de supraveghere a operațiunilor, urmărind cele mai frecvente evenimente cu risc sporit și evoluția acestora.

Informațiile privind siguranța zborului sunt prezentate periodic în cadrul întâlnirilor Consiliului de Evaluare a Siguranței TAROM. Informațiile relevante despre accidentele și incidentele care se produc în industria aviatică și care prezintă interes pentru personalul operațional TAROM sunt prezentate personalului implicat în operațiuni, printr-un sistem de comunicare de siguranță: safety info, safety e-mail și cursuri SMS (inițiale și de recurență).

TAROM este membru IATA și participă în diverse programe de colectare și analiză a informațiilor relevante de siguranța zborului (IATA – Safety Trend Evaluation Analysis and Data Exchange System STEADES) și este membru activ al pool-urilor de audit ISAGO (IATA Safety Audit of Ground Operations), IATA DAQCP (De-icing / Anti-icing Quality Control Pool), IATA IFQP (IATA Fuel Quality Pool). Aceste programe au rolul de a optimiza efortul operatorilor aerieni de a controla și supraveghea furnizorii de servicii contractați. Astfel, în cadrul unui pool de audit, IATA repartizează anumiți furnizori de servicii către fiecare operator din pool. Prin aceasta, auditorii TAROM verifică un număr redus de furnizori de servicii și pune la dispoziția celorlalți operatori rezultatele verificărilor. La rândul său, TAROM primește rapoartele de audit efectuate de ceilalți parteneri din pool. În acest mod se obține o supraveghere constantă și foarte performantă a tuturor subcontractorilor, în vederea menținerii celor mai înalte standarde de siguranță.

Totodată, TAROM este membru Flight Safety Foundation și are acces la informații privind acțiunile și studiile acestei organizații, a cărei misiune este aceea de a identifica problemele globale de siguranță și de a stabili prioritățile în siguranța zborului în cadrul comunității globale a aviației.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Ca membru în alianța SkyTeam începând cu anul 2010, TAROM participă în diverse grupuri de lucru ale alianței în domenii cum ar fi: siguranța zborului, monitorizarea conformării, securitatea aeronautică și managementul situațiilor de urgență.

TAROM, în calitate de membru IATA (International Air Transport Association) este certificat IOSA (IATA Operational Safety Audit) din anul 2006, garantând cele mai înalte standarde de siguranță și calitate. Programul IOSA este un sistem de evaluare acceptat și recunoscut internațional menit să auditeze sistemele de management și control ale unei companii de transport aerian. TAROM a fost evaluat prin 8 audituri complete IOSA care au demonstrat îmbunătățirea continuă a siguranței și calității operațiunilor desfășurate.

TAROM a fost certificat ISO:9001 din 2014, fiind recertificat în anul 2020 în conformitate cu **ISO 9001:2015**.

TAROM asigura implementarea **sistemului de management al securitatii aeronautice** și conformarea cu cerințele aplicabile.

Compania TAROM consideră prioritară **responsabilitatea față de mediu**, având o abordare sistematică privind menținerea sub control a impactului proceselor sale asupra mediului. Vizând îmbunătățirea continuă a performanței de mediu în conformitate cu legislația și reglementările naționale și europene în vigoare, TAROM a considerat oportună Certificarea Sistemului de Management de Mediu conform standardului internațional **ISO 14001:2015** (certificatul a fost prelungit până în martie 2021).

În anul 2020 au fost inițiate demersurile pentru **prelungirea autorizației de mediu**.

Compania raportează către autoritățile de mediu date privind: emisiile, substanțele care diminuează stratul de ozon, deșeurile, chimicalele, conform legislației de mediu în vigoare și Directivelor Europene. De asemenea, Compania își îndeplinește obligațiile ce îi revin privind raportarea lunară și achitarea taxelor către Administrația Fondului pentru Mediu.

Din 2012, TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UE (**EU ETS**), conform Directivei 2008/101/CE care reprezintă cadrul cheie de reglementare al UE privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (CO₂). În sensul asigurării conformității cerințelor Directivei, se elaborează anual Raportul de emisii și se achiziționează certificate astfel încât să fie restituite în Registrul UE numărul de certificate echivalent emisiilor produse ce corespund zborurilor realizate în interiorul spațiului aerian european. TAROM implementează și sistemul **CORSIA**.

Compania, prin politica de conformare la legislația europeană, a achiziționat certificatele necesare în raport de cantitatea de CO₂ emisă în anul 2019 și a îndeplinit obligația de conformare pentru 2019. Pentru anul 2020 nu s-au făcut achiziții de certificate, în acest moment fiind în cont un număr de 1645 de certificate CO₂, care reprezintă 614 certificate - rest din conformarea pentru anul 2019, și 1031 certificate - primite gratuit.

5.2. INFORMAȚII DESPRE PERSONAL

În anul 2020 politica de resurse umane a avut două obiective majore, respectiv planificarea și gestionarea resurselor umane în conformitate cu planurile operationale ale companiei și analiza/planificarea datelor și resurselor necesare fundamentării planurilor de restructurare și eficientizare ale companiei de către consultantul dedicat. Acțiunile ce au urmat instituirii stării de urgență și ulterior a celei de alertă au fost concentrate în special pe asigurarea posibilității desfășurării activităților specifice în condițiile impuse de restricțiile generate de pandemia COVID-19.

Astfel în totală corelare cu programul național de măsuri de asigurarea protecției cetățenilor/salariaților respectiv s-au introdus următoarele forme de prestare a activităților: programul redus de lucru de tip 4 zile din 5 zile săptămânal și posibilitatea de lucru de la domiciliu.

La nivelul Companiei au fost aplicate și prevederile Legii nr. 19/2020 privind asigurarea supravegherii la domiciliu de către unul din părinți a copilului sub 12 ani.

Urmare reducerii masive a activităților operative specifice din aviația civilă ca impact generat de pandemia COVID-19 a fost implementată la nivelul Companiei măsura de somaj tehnic respectiv:

- Aprilie : 688 salariați;
- Mai : 1091 salariați;
- Iunie : 815 salariați;
- Iulie : 637 salariați;
- August : 616 salariați;
- Septembrie : 570 salariați;
- Octombrie : 531 salariați;
- Noiembrie : 641 salariați;
- Decembrie : 529 salariați.

La data de 31.12.2020 numărul total de angajați în cadrul societății 1.549 (cu contract individual încheiat în România, 1.532 persoane) în timp ce numărul mediu de angajați, în conjunctura somajului tehnic și a Legii nr. 19/2020, la nivelul anului 2020 a fost de 1.115 persoane (cu contract individual încheiat în România, 1.096).

Prin Programul de plecări voluntare, inițiat în semestrul al doilea al anului 2020, au părăsit Compania un număr total de 178 persoane (135 persoane au plecat în anul 2020, iar 43 de persoane urmând să părăsească în primul semestru al anului 2021).

Compania TAROM respectă prevederile legislației privind securitatea și sănătatea în muncă, a legislației privind supravegherea sănătății lucrătorilor și celelalte reglementări specifice domeniului de activitate.

5.3. DEZVOLTAREA PREVIZIBILĂ A SOCIETĂȚII

Produsul intern brut al României a scăzut în anul pandemiei de coronavirus cu 3,9%, în comparație cu anul 2019. Majoritatea ramurilor economiei (industria, comerțul, agricultura, serviciile de transport, depozitare, hoteluri, restaurant, activități culturale, s.a.) au contribuit negativ la evoluția economiei, în timp ce construcțiile au bifat o contribuție pozitivă. În valoare, PIB-ul a fost de 1.053 miliarde lei. Deși în trimestrul 2 a fost înregistrată o scădere de 12%, aceasta a fost recuperată în ultimele două trimestre ale anului. Și la nivelul UE, contracția economiei românești este printre cele mai mici, potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică, în cazul Uniunii Europene, cifrele privind evoluția PIB-ului au fost revizuite până la un declin de 6,2%, pe ansamblul anului 2020, iar produsul intern brut al zonei euro a înregistrat o contracție de 6,6%. În proiectul de buget pentru anul 2021, Guvernul a estimat o creștere economică de 4,3%, la un PIB de 1.116 miliarde lei, în creștere cu 7%, la un nivel similar cu cel din 2019.

Produsul Intern Brut în trimestrul IV 2020 a fost, în termeni reali, mai mare cu 4,8% comparativ cu trimestrul III 2020, iar față de trimestrul IV din anul 2019, Produsul Intern Brut a înregistrat o scădere cu 1,4% pe seria brută și de 1,8% pe seria ajustată sezonier, arată datele publicate de Institutul Național de Statistică.

FMI a prezentat potrivit raportului "World Economic Outlook"-aprilie 2021, tabloul macroeconomic al lumii pentru 2021, estimând pentru România o creștere economică de nu mai puțin de 6%, față de o prognoză de 4,6%, cât avea în octombrie. Aceasta este cea mai mare prognoză economică dintre instituțiile publice, depășind chiar prognoza Guvernului, de 4,3%, sau a analiștilor economici români, de 5%.

Pentru 2022, FMI se așteaptă la o creștere economică de 4,8%. FMI estimează că deficitul de cont curent va scădea la 5% din PIB în 2021, față de 5,1% în 2020, iar pentru 2022 se așteaptă la un deficit de 4,7%. Inflația va crește la 2,8%, față de 2,6% în 2020, pentru ca în 2022, prognoza pentru inflație să scadă la 2,1%.

Comisia pentru transport și turism (TRAN) din Parlamentul European a solicitat un **studiu privind impactul pandemiei COVID-19 asupra sectorului de transport și al turismului** în Uniunea Europeană, analizând trei scenarii de revenire. Studiul arată că pandemia COVID-19 a afectat grav transporturile și turismul UE în 2020, atât cu impact direct asupra veniturilor industriilor, cât și indirect, prin schimbarea modelelor de mobilitate și turism. Scaderea cu 70% a cererii de turism internațional a condus la pierderi de venituri și de locuri de muncă în sectoarele implicate.

Țările și regiunile dependente de turism sunt cele mai afectate, ducând în unele zone la pierderea a 40% din locurile de muncă, arată studiul consultat de G4Media.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Modelele de mobilitate și cumpărături în zonele urbane s-au adaptat restricțiilor de călătorie impuse de guverne prin creșterea mersului pe jos sau cu bicicleta, a călătoriilor cu mașina și a cumpărăturilor online, în detrimentul transportului public.

Industria aviatică a primit o lovitură severă. Pierderile de venituri în Europa în primele trei trimestre din 2020, comparativ cu anul precedent, se ridică la 63 miliarde de euro. Eurocontrol prezice o pierdere totală de 140 de miliarde de euro pentru companiile aeriene, aeroporturile și furnizorii de servicii de navigație aeriană din Europa în 2020.

Printre companiile aeriene care au primit sprijin financiar se numără KLM (3,4 miliarde de euro), Air France (7 miliarde de euro), Lufthansa (9 miliarde de euro), Iberia (10 miliarde de euro), Tarom (19,3 milioane de euro).

Turismul în interiorul UE a fost, de asemenea, puternic afectat de pandemie și de lipsa unui protocol comun și coordonat pentru restricțiile de călătorie.

Studiul arată că principalul motor al turismului în 2020 a fost cererea internă, călătoriile în interiorul frontierelor proprii.

Una dintre consecințele cele mai probabile ale acestei crize va fi consolidarea turismului de proximitate, ceea ce înseamnă vizitarea locurilor de lângă casă.

Trei scenarii luate în calcul pentru a stabili măsuri de revenire pe termen lung pentru transporturi și turism

Studiul comandat de Comisia TRAN analizează și evoluțiile și tendințe în cele două sectoare, care ar trebui să devină mai durabile și mai rezistente.

Cele mai recente sondaje privind preocupările consumatorilor în timpul pandemiei COVID-19 arată că intenția de a desfășura activități în afara casei variază în funcție de țară. Majoritatea respondenților optează pentru mersul pe jos, mersul cu bicicleta sau folosirea mașinii private și evitarea locurilor aglomerate.

Scenariul 1: o revenire la situația pre-COVID-19

Acest scenariu este mai probabil dacă infecțiile cu SARS-COV-2 vor fi eradicate aproape în totalitate odată cu vaccinarea.

Scenariul 2: obiceiurile dezvoltate în perioada de pandemie predomină – călătoriile sunt mai puține și mai scurte, cererea de transport privat crește, sectorul de transport aerian de călători ar putea avea o oarecare redresare, în timp ce în transportul feroviar ar fi mai accentuată.

Scenariul 3: sectorul transporturilor se reconstruiește mai durabil și mai rezistent. În acest caz, ar trebui luate în calcul schimbările de comportament ale consumatorilor, care vor continua telemunca sau vor avea program flexibil de muncă, creșterea comerțului electronic, care duce la mai puține ieșiri pentru cumpărături, de exemplu, pentru produse alimentare, Telemunca și programul de lucru flexibil ar putea influența, totodată, alegerile privind reședința și locul de muncă, diminuând tendința spre extinderea urbană care a fost observată în ultimii ani, arată studiul.

Și în cazul sectorului turistic sunt trei scenarii.

Scenariul 1: Turismul revine la situația pre-COVID-19

Vaccinarea va favoriza călătoria oamenilor – mai întâi pe plan intern, apoi pe plan internațional, arată studiul, care atrage atenția că polițele de asigurare vor fi cu siguranță condiție sine qua non pentru a călători.

Scenariul 2: Turismul folosește criza ca un catalizator pentru schimbare și se reconstruiește mai rezistent.

Transformarea industriei către un turism mai ecologic, mai inteligent (digital) și mai incluziv constituie al doilea scenariu.

Scenariul 3: Turismul rămâne la o rată scăzută, revenirea fiind de durată.

În acest scenariu, turismul intern va rămâne popular pe termen lung, iar călătoriile în străinătate vor fi reduse semnificativ. În majoritatea cazurilor, călătoriile de afaceri vor fi înlocuite de întâlniri virtuale prin utilizarea noilor tehnologii. Numărul de companii de turism și locurile de muncă în sector vor scădea semnificativ. Efectul este că, pe măsură ce mai puțini actori turistici concurează pe piață, prețul produselor turistice va crește.

Președintele Asociației Aeroporturilor din România ” *În primul trimestru din 2021 traficul va fi în continuare scăzut, sperăm ca zborurile să se relanseze din aprilie și în aproximativ 4 ani să ajungem la nivelul din 2019.*

Transportul aerian de pasageri a scăzut în primele trei trimestre din 2020 cu două treimi prin comparație cu aceeași perioadă din 2019. Astfel, în primele nouă luni din 2020 aeroporturile din România au operat zboruri pentru 6,1 mil. de pasageri, față de 17,7 mil. de pasageri în aceeași perioadă a anului trecut, potrivit datelor Institutului Național de Statistică (INS).

Este de așteptat ca scăderea să se mențină și în primul trimestru din 2021. Din aprilie, având în vedere perspectivele de vaccinare a populației, asociația speră ca zborurile să înceapă să se reia, însă nivelul traficului de pasageri din 2019 va fi atins abia peste 4 ani.

Din totalul traficului pe aeroporturile din România, atât de pasageri, cât și de mărfuri, aeroportul Henri Coandă din București deține cea mai mare pondere: aproape 1,2 mil. de pasageri în primele 9 luni din an, adică circa 19%. Primele trei aeroporturi ca trafic de mărfuri

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

și pasageri - Henri Coandă din București, Traian Vuia din Timișoara și Avram Iancu din Cluj-Napoca - totalizează mai mult de un sfert din totalul traficului aeroportuar din România.

Traficul de pasageri pe aeroporturile românești înseamnă numai 1,3% din traficul de pe aeroporturile din Europa. Marea Britanie, proaspăt ieșită din Uniunea Europeană, adună 17% din traficul aerian european, în vreme ce Germania deține 14% din traficul aerian de pasageri din Europa. Traficul de pasageri din Polonia înseamnă 2,9% din totalul fluxului de pasageri pe calea aerului din Europa.

Datele Asociației Aeroporturilor din România arată că în luna noiembrie a acestui an scăderea traficului de pasageri s-a accentuat. În noiembrie, pe aeroporturile din România s-au înregistrat 253.000 de pasageri, în scădere cu 85% față de noiembrie 2019, când s-au înregistrat 1,7 mil. de pasageri.

„Traficul de pasageri a avut o scădere dramatică, ca număr de mișcări este la 50%, dar gradul de încărcare este foarte mic. În noiembrie, gradul de încărcare a avioanelor în Europa a fost de 30%.

Aeroportul Henri Coandă din București a înregistrat cei mai mulți pasageri în noiembrie – 174.000, urmat de aeroporturile din Cluj-Napoca (28.375) și Iași (12.638). La polul opus, aeroportul din Tulcea nu a înregistrat niciun pasager, în vreme ce în Arad au fost înregistrați 3 pasageri în noiembrie și în Tuzla 6, mai arată datele de la Asociația Aeroporturilor din România.

a. FLOTA ȘI OPERAȚIUNILE LINIEI AERIENE

Traficul aerian de pasageri din Europa a scăzut cu 70,4% în anul 2020, înregistrând cel mai scăzut nivel din ultimii 25 de ani.

Astfel, cu doar 728 de milioane de pasageri în 2020, comparativ cu 2,4 miliarde de pasageri în anul precedent, aeroporturile europene au revenit la nivelul traficului din 1995.

În raportul anual, ACI Europe (Airports Council International Europe) a constatat că aeroporturile din Uniunea Europeană au fost mai afectate de pandemie decât cele din afara Uniunii Europene.

Aeroporturile din blocul european au pierdut 1,32 miliarde de pasageri în 2020 (-73%), comparativ cu altele de pe continent care au pierdut 400 de milioane de pasageri (-61,9%).

Cea mai severă scădere a numărului de pasageri pe aeroporturile din Uniunea Europeană în comparație cu aeroporturile din afara Uniunii Europene a fost observată între octombrie și decembrie.

Traficul de pasageri a scăzut cu peste 90% în trimestrul 4 pe aeroporturile din Austria, Republica Cehă, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Slovenia și Slovacia, cu pierderi în Marea Britanie și Germania de peste 85%.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Doar Bulgaria, Franța, Grecia și Portugalia au depășit ușor media Uniunii Europene, dar traficul de pasageri a scăzut în continuare cu peste 75%.

În România, traficul aerian a scăzut cu aproximativ 70%. Astfel, toate aeroporturile din țara noastră au raportat cifre de trafic mult mai mici față de anii precedenți, trecând cu puțin peste 7,1 milioane de călători, față de 23,23 de milioane în anul 2019.

În acest context economic destul de dificil, la nivelul Companiei TAROM se impune o analiză de raționalizare operațională adaptată la piață, optimizarea operațională a organizației dar și modernizarea flotei.

În prezent, în componența flotei TAROM se afla 29 de aeronave, atât în proprietate cât și în leasing operațional.

Tip aeronava	Numar de aeronave pe fiecare tip	Capacitate	Distanța maximă de zbor
BOEING 737-800	4	189Y / 160BY (16B + 144Y)	5.400 km / 5.678 km
BOEING 737-700	4	14B+102Y	4.900 km/ 4.100km
BOEING 737-300	4	134Y(8B+126Y)	2.780 km/ 3.400km
AIRBUS A318-111	4	14B+99Y, 26B+81Y	2.780 km
ATR 72-600	4	72BY	1.020 km
ATR 42-500	7	48BY	1.200 km
ATR 72-500	2	68BY	950 km

În luna decembrie 2020, Compania TAROM a semnat contractul de leasing, pe o perioadă de 10 ani, pentru un număr de 9 aeronave noi de tip ATR 72-600, care vor fi operate pe zboruri regionale (interne și externe) și vor înlocui ATR-urile pe care Compania le are în prezent în flota.

Astfel, în primele 3 luni ale anului 2020, primele 4 aeronave noi de tip ATR 72-600 au intrat în flota.

TAROM trebuie să își optimizeze flota pentru a corespunde cerințelor specifice modelului de operare prin eliminarea unor tipuri de aeronave existente și înlocuirea acestora cu altele, ceea ce va permite Companiei, dacă nu crearea unui avantaj competitiv sustenabil pe piață, cel puțin concurența cu succes a altor companii aeriene și, astfel, îmbunătățirea imediată a rezultatelor financiare. Pe această bază (regândirea modelului de operare și restructurarea flotei), putem continua cu re-gândirea și re-calibrarea tuturor proceselor și activităților din cadrul Companiei. Avantajele unei flote jet optimizate includ printre altele și eliminarea necesității menținerii unei rezerve multiple de echipaje, precum și o infrastructură simplificată de suport aferentă flotei. De asemenea, avantajele menținerii unei flote tinere, moderne cu un accent semnificativ pe consum redus de carburant, un grad de "reliability" ridicat și mai ales un grad mare de utilizare zilnică a

aeronavelor pot determina gradul de sporire a veniturilor obținute per aeronava și în acest fel generarea de profit din operare.

6. RISCURI

6.1. RISCURI EXTERNE

Aceste riscuri sunt legate de factori externi companiei și afectează TAROM prin modificarea cererii de servicii oferite de aceasta, a mediului concurențial sau a costului unor produse, care nu pot fi controlate de TAROM cum este, de exemplu, prețul crescut al carburantului de aviație. Astfel, activitatea companiei TAROM este supusă permanent efectelor riscurilor, motiv pentru care conducerea acesteia trebuie să gestioneze, cel puțin, următoarele categorii de riscuri externe:

6.1.1. Volatilitatea mediului geopolitic și economic

Majoritatea companiilor aeriene sunt vulnerabile la factori externi, cum ar fi tensiunea politică și conjuncturile economice. În cazul sectorului aviației comerciale, stabilitatea politică și creșterea economică susținută reprezintă factori majori care determină creșterea pe termen lung a traficului aerian.

Instabilitatea și turbulențele de pe piețele financiare au caracterizat o mare parte din secolul XXI și pot continua. Însă sursele instabilității pot fi multiple, precum: tensiuni în Orientul Mijlociu, impunerea unor măsuri protecționiste, apariția unor conflicte etnice/religioase, tranziția de la democrație la autoritarism, cooperarea internațională ori intervențiile statale etc. În următorii 20 de ani, fragilitatea statelor, tensiunile religioase și etnice și presiunea crescândă asupra resurselor globale pot genera conflicte.

Pe lângă problemele macroeconomice la nivel mondial, în special generate de tensiunile comerciale dintre S.U.A. și China, primele două economii ale lumii cu o pondere cumulată de peste 40% din PIB-ul mondial, economia mondială a fost puternic afectată în primele două trimestre ale anului 2020 de apariția și răspândirea virusului SARS-CoV-2 pe toate continentele.

Pandemia COVID-19 reprezintă nu doar o criză globală a sănătății, ci și o criză economică globală, iar aviația a fost puternic afectată de aceasta, încă de la începutul anului 2020. În iunie 2020, IATA a anunțat că se așteaptă ca în 2020 companiile aeriene să sufere o pierdere netă fără precedent de 83,4 miliarde USD. Deși previziunile IATA de la începutul anului indicau o creștere a traficului aerian de 4,7% pentru anul 2020, rezultatele de la sfârșitul anului au demonstrat un declin fără precedent al acestuia, de 66%, ceea ce prezintă provocări fără precedent pentru companiile aeriene. Astfel, companiile aeriene vor avea nevoie de o creștere de cel puțin 130% pentru a reveni la nivelurile de trafic de pasageri din anul 2019.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Măsurile de protecție sanitară și restricțiile de călătorie introduse de statele membre ale UE și de țările terțe ca urmare a pandemiei au redus drastic cererea și încrederea consumatorilor în transportul aerian de pasageri, determinând o reducere record și de durată a traficului aerian în Uniunea Europeană. Numărul zborurilor operate în spațiul european a scăzut cu până la 90% în martie-aprilie 2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019.

La 1 martie 2020, aeroporturile Europei încă gestionau peste 5 milioane de pasageri, însă până la 31 martie 2020, numărul acestora s-a redus la numai 174.000 (o scădere de 97,1% comparativ cu aceeași zi din anul 2019).

În fața pandemiei de COVID-19, numeroase țări au răspuns prin introducerea de interdicții de zbor și restricții de călătorie, unele din acestea menținându-se până la sfârșitul anului 2020. Acest lucru a avut un impact major asupra traficului aerian internațional, deoarece aceste restricții au condus la o diminuare drastică a cererii la un nivel la care majoritatea rutelor nu au mai putut fi operate în scop comercial.

Statele membre ale Uniunii Europene au justificat interdicțiile de zbor intracomunitare ca fiind o măsură de limitare a răspândirii COVID-19 în contextul temerilor că măsurile adoptate de unele țări s-au dovedit a fi insuficient de eficiente. Amploarea interdicțiilor de călătorie și de zbor a fost variabilă. Astfel, vârful interdicțiilor de zbor între statele membre s-a înregistrat în perioada 20 martie – 26 martie 2020, când 20 de state membre au introdus restricții de zbor. Acesta a fost urmat de o ușoară scădere, la 31 martie fiind 16 state membre care aveau restricții de zbor, iar la 6 aprilie, 14.

Gravitatea impactului COVID-19 este clar reflectată în rezultatele anuale ale companiilor aeriene. RPK-urile globale au scăzut cu 69,78% în anul 2020 față de anul 2019. Pentru a pune acest lucru în context, în cele șase luni imediat după atacurile din 11 septembrie - considerată a fi cea mai severă criză a aviației înainte de 2020 - RPK-urile au scăzut cu doar 12%.

Per ansamblu, în cursul anului 2020 operatorii aerieni europeni au înregistrat o reducere a traficului aerian de 70% față de anul 2019. Deși în perioada verii, companiile aeriene au profitat de pe urma ridicării restricțiilor de călătorie în Europa, recuperarea mult așteptată a fost îndepărtată de apariția noilor valuri de infectări.

Piețele interne au continuă să reprezinte, în cea de-a doua jumătate a anului 2020, baza pentru redresarea industriei. Creșterea cererii de pasageri a fost determinată de piețele interne, pe măsură ce mai multe țări au început să slăbească restricțiile de călătorie în interiorul granițelor lor. RPK-urile interne au scăzut cu 67,6% față de anul anterior în iunie, comparativ cu scăderea anuală de 78,4% în luna mai.

Călătoriile aeriene internaționale au înregistrat însă puține îmbunătățiri, deoarece majoritatea piețelor au fost puternic restricționate. Într-adevăr, RPK-urile internaționale au scăzut cu 96,8% anual.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiera- IFRS

Indicatorii cererii au arătat rezultate mixte în luna iunie 2020. Astfel, în luna iunie cheltuielile consumatorilor și-au revenit în mai multe economii, inclusiv în S.U.A., zona euro și China, ca urmare a reducerii restricțiilor. Cu toate acestea, ratele șomajului au rămas ridicate în majoritatea țărilor.

Rezultatele economice pentru 2020 rămân, de asemenea, sumbre. Fondul Monetar Internațional (FMI) și-a revizuit previziunile în iunie, din cauza unui impact mai profund al COVID-19 asupra activității economice și a redresării mai lente înregistrate în prima parte a anului 2020 decât se aștepta inițial. Potrivit organizației, PIB-ul global s-a contractat cu 3,5% în anul 2020.

Pierderile înregistrate de industria aviatică au pus în pericol în anul 2020 între 6 și 7 milioane de locuri de muncă susținute de aviație numai în Europa. O recuperare accelerată a transportului aerian în Europa este vitală pentru a evita cel mai grav dintre aceste impacturi. Însă acest lucru poate fi realizat doar prin acțiuni guvernamentale concertate constând, pe de o parte într-o „repornire coordonată a călătoriilor aeriene, cu deschiderea frontierelor (inclusiv eliminarea carantinei) și reguli de operare bazate pe îndrumările de sănătate stabilite de ICAO și la nivel european de EASA și Centrul European pentru Controlul Bolilor (ECDC), iar pe de altă parte prin oferirea de sprijin financiar și de reglementare continuu, în special ajutor financiar direct, extinderea derogării de la regula sloturilor 80-20 și scutirea de impozite și taxe.

Compania nu poate previziona toate efectele pe care o eventuală criză mondială le-ar avea asupra sa. Cu toate acestea, în anul 2020 conducerea TAROM a dus o politică pro-activă, de identificare a măsurilor necesare menținerii sustenabilității companiei chiar și în condiții de piață dificile.

6.1.2. Concurența

Aviația europeană se confruntă cu noi provocări în materie de competitivitate, pe o piață mondială care evoluează rapid, în special ca rezultat al deplasării centrului de greutate al creșterii economice către est. Concurenții nou-apăruți beneficiază de pe urma creșterii economice rapide din întreaga regiune, în special din Asia, precum și de pe urma faptului că aviația devine un element strategic în cadrul politicilor de dezvoltare economică ale țărilor lor de origine. Siguranța și securitatea sunt condiții prealabile necesare pentru un sector al aviației competitiv. Astfel, creșterea traficului aerian nu poate fi luată în considerare fără menținerea unor standarde ridicate de siguranță, care să permită sectorului aviației să continue să se dezvolte în condiții de siguranță în viitor. În acest scop, sistemul de reglementare trebuie să fie mai bine dotat pentru a identifica și a reduce riscurile în materie de siguranță, într-un mod mai rapid și mai eficient. Acest lucru poate fi realizat prin introducerea unei abordări a reglementării și a supravegherii în materie de siguranță care să se bazeze pe riscuri și pe performanțe, prin eliminarea lacunelor existente în

materie de siguranță și prin integrarea mai profundă a altor domenii tehnice ale reglementării legate de siguranță, cum ar fi securitatea aviației.

Deși siguranța reprezintă un aspect esențial, ea nu poate fi analizată însă în mod izolat. Cadrul de reglementare trebuie, de asemenea, să stabilească condițiile în care sectorul aviației să poată prospera și să rămână competitiv pe piața mondială. Este astfel nevoie de o recunoaștere a diferențelor dintre riscurile implicate de diverse sectoare ale aviației civile, de eliminarea normelor și a procedurilor care adaugă timp, sarcini și costuri în plus, însă nu contribuie la siguranță, precum și a celor care frânează inovarea și spiritul antreprenorial.

Deoarece TAROM operează o rețea de rute în principal europene, majoritar scurt și mediu curier, distanța medie de operare fiind de aproximativ 1.200 km, compania concurează cu toate categoriile de operatori existenți în piață, și anume: „low cost”, „legacy”, subsidiarele low cost ale companiilor de tip legacy, companii de nișă.

Astfel, TAROM trebuie să facă față unei concurențe acerbe, în principal din partea competitorilor de tip low cost, care practică tarife modice, în ciuda pierderilor financiare, doar în scopul majorării cotelor de piață.

6.1.3. Riscul fluctuațiilor de curs valutar

Având în vedere că o mare parte din veniturile companiei sunt încasate într-o varietate de valute, acestea o fac vulnerabilă la fluctuațiile cursului de schimb valutar. În politica sa, compania este afectată de evoluția piețelor valutare, respectiv: EUR/USD, EUR/GBP, EUR/RON. Politica de prețuri a companiei este focalizată, în principal, pe moneda EUR, însă din activitatea de operare rezultă obligații și în alte monede, rata de schimb valutar putând afecta rezultatele. Expunerea companiei la riscul valutar a fost nesemnificativă în anul 2020, riscul fiind considerat tolerabil.

6.1.4. Riscul unor atacuri cibernetice

Amenințările cibernetice se află într-o continuă evoluție, supunând sistemele și rețelele informaționale și operaționale la riscuri care pot produce pagube semnificative în toate sectoarele industriale, publice și guvernamentale, la nivel mondial.

Securitatea cibernetică în aviația civilă este un domeniu complex, care se întinde în toate ariile de activitate unde sunt prezente tehnologiile (electronice – informaționale și operaționale). Așa cum menționează și ICAO în Strategia globală de securitate cibernetică adoptată în octombrie 2019 și în Rezoluția A40-10, securitatea cibernetică are aplicabilitate pe orizontală, atât în zona securității aeronautice, cât și a siguranței aviației civile, respectiv în domeniul operațiunilor, facilităților, managementului și administrării ș.a.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Astfel, sectorul aviației civile depinde din ce în ce mai mult de disponibilitatea sistemelor de tehnologie a informațiilor și a comunicațiilor, precum și de integritatea și confidențialitatea datelor. Amenințarea reprezentată de posibile incidente cibernetice pentru aviația civilă este în continuă evoluție, cele mai multe dintre acestea fiind rău intenționate, cu consecințe întreruperi ale continuității activității și furtul de informații din motive politice, financiare sau de altă natură. Opinia ICAO este aceea că securitatea cibernetică ar trebui să fie inclusă în sistemele de supraveghere a securității și siguranței aviației dintr-un stat, ca parte a unui cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor.

Gestionarea riscurilor de securitate cibernetică în sectorul aviației trebuie să se bazeze pe dezvoltarea unei abordări ample, capabile să prezică riscurile cibernetice pentru ecosistemul aviației, identificarea și implementarea controalelor adecvate pentru a preveni riscurile cibernetice, capacitatea de a monitoriza/detecta atacurile și capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite.

Cu toate că în ultimele decenii, tehnologia a făcut progrese uriașe, care au fost implementate și în sectorul aviației, revoluționând călătoriile, facilitând călătoria non-stop pe continente, oferind facilități pasagerilor aerieni ca niciodată (acces la Internet, acces GSM, divertisment în zbor), transferuri perfecte pentru pasagerii care tranzitează între țări, pe de altă parte, acest confort nu a venit fără setul său de riscuri care au apărut din cauza vulnerabilităților inerente și a amenințărilor cunoscute pe care aceste sisteme le posedă. Astfel, utilizarea sistemelor informatice la bord și off-board, a sistemelor de navigație și a rețelelor de date, a dus la creșterea amenințărilor cu privire la atacurile cibernetice și încălcarea securității/confidențialității datelor, principalele tipuri de amenințări cibernetice cu care se confruntă sectorul aviației fiind:

- **Atacurile phishing:** acestea reprezintă, în primul rând, o etapă prealabilă către un atac rău intenționat complet orientat către o companie. Obiectivul principal constă în obținerea datelor de identificare ale utilizatorilor prin tehnici de inginerie socială și infiltrarea în sistemul unei companii pentru a planta și lansa amenințări persistente avansate. O serie de organizații, inclusiv aeroporturi, au fost victime ale unor astfel de atacuri.

- **Atacurile bazate pe Wi-Fi:** Dacă nu sunt asigurate în mod adecvat, sistemele Wi-Fi tradiționale disponibile la bordul unei aeronave sunt vulnerabile, astfel încât ar putea fi folosite pentru accesul neautorizat la echipamentele avionice de la bord ori pentru perturba sau modifica comunicațiile prin satelit. De exemplu, un cod infiltrat în sistemul unui avion ar putea să anuleze setările de securitate, ducând la rezultate dezastruoase, precum deturnarea și/sau prăbușirea unei aeronave etc.

- **Atacurile DDoS (Distributed Denial-of-Service) și botnet:** apar atunci când un hacker trimite un aflux mare de trafic către o rețea sau server pentru a copleși sistemul și pentru a-i perturba capacitatea de operare. Hackerii utilizează rețele bot din rețelele compromise pentru

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

a se infiltra în sisteme critice, precum controlul traficului aerian ori rezervarea biletelor online, ceea ce duce la blocarea platformei. Atacatorii pot cere, de asemenea, o sumă de răscumpărare de la autorități pentru a preveni întreruperea sistemelor de control și gestionare a zborului.

- **Atacurile de bruier:** pot avea consecințe grave, deoarece hackerii compromit acuratețea datelor furnizate conducerii aeronavei, cum ar fi viteza aeronavei, locația, direcția, existența unor aeroporturi sau aeronave în apropiere etc.

- **Deturnarea de la distanță:** breșele/defectele de securitate ale tehnologiilor de comunicații utilizate în industria aeriană permit hackerilor să atace/controleze de la distanță sistemele de zbor și de la bord, pentru a le permite să atace alte sisteme critice, precum comenzile de zbor, receptoarele de navigație, sistemele de supraveghere, afișajele aeronavelor și altele.

- **BYOD (bring your own device):** Sistemele actuale de divertisment în zbor permit pasagerilor să-și vizioneze propriile videoclipuri prin intermediul USB-urilor. Cu excepția cazului în care sunt protejate în mod adecvat, pasagerii rău intenționați ar putea utiliza USB-urile pentru a infiltra programe/amenințări persistente avansate în sistemele de divertisment din zbor cu consecințe dezastruoase. Astfel, informațiile despre zbor furnizate pe IFE (in-flight entertainment) ar putea fi falsificate sau denaturate pentru a crea haos/panică printre pasageri.

În concluzie, compania ar trebui să-și dezvolte, în primul rând, capacități „predictive”, care să-i permită să învețe din evenimente externe și să anticipeze tipurile de atac la care ar putea fi expuse sistemele sale informatice. Totodată, capacitatea de a detecta atacurile cibernetice din timp este esențială pentru companie, iar capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite sunt necesare atât pentru a investiga și remedia problemele descoperite, cât și pentru a recomanda noi măsuri preventive.

Prin urmare, după analiza tipurilor de amenințări cibernetice, compania trebuie să-și stabilească o cultură de securitate cibernetică și să dezvolte strategii de atenuare/prevenire a riscurilor cibernetice.

6.1.5. Riscul fluctuației de personal din industria aviatică

Datorită afluxului de noi tehnologii și procese, dar și necesității reducerii costurilor, companiile din industria aviației necesită, poate mai mult decât orice alte industrii, o forță de muncă talentată, angajată și din ce în ce mai specializată. Astfel, din cauza naturii extrem de specializate a industriei, companiile aeriene trebuie să angajeze și să păstreze personalul calificat necesar efectuării unor procese critice, proprii industriei aviatice. TAROM a reușit să mențină până în acest moment o forță de muncă specializată și bine pregătită. Cu toate acestea, în anul 2020, din cauza restricțiilor de zbor impuse de unele state ca urmare a răspândirii COVID – 19, companiile aeriene au fost nevoite să ia măsuri fie de trimitere în șomaj tehnic a unei părți din personalul

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

aeronautic civil navigat și/sau din personalul aeronautic tehnic ne-navigant, fie de concediere a acestora, ceea ce a condus la înregistrarea unui surplus pe piața forței de muncă pentru aceste categorii de personal.

6.1.6. Riscurile strategice

Acestea afectează scopurile pe termen mediu și lung, precum și obiectivele companiei, cuprinzând: riscurile politice (precum eșecul îndeplinirii politicii guvernamentale, schimbări legislative frecvente), riscurile sociale și riscurile privind clienții (de ex. eșecul identificării nevoilor curente și în schimbare ale clienților).

Încrederea consumatorilor reprezintă un factor-cheie asociat pandemiei COVID-19 care afectează nivelurile de trafic și indică o legătură între reducerea traficului aerian și pandemie. Rapoartele IATA au arătat că, din februarie 2020 până la jumătatea lui aprilie, rezervările au scăzut în ritm accelerat comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. De atunci a existat o oarecare redresare, dar la sfârșitul lui iunie 2020 se înregistra totuși o scădere de 82%.

În anul 2020 a fost dificil să se facă predicții stabile privind evoluția nivelurilor de trafic aerian în acest an, iar revenirea la nivelurile anterioare COVID nu se va produce înainte de 2024. Factorii care au avut impact asupra evoluției nivelurilor de trafic aerian sunt restricțiile de călătorie, modelele de rezervare ale consumatorilor și reglementările sanitare impuse industriei. Acestea sunt strâns legate de posibilitatea reapariției cazurilor și de absența unui vaccin la momentul actual. Toate previziunile comportă un grad ridicat de incertitudine. Astfel, deși s-a estimat continuarea ameliorării traficului aerian în cea de-a doua parte a anului 2020 ca urmare a ridicării restricțiilor, un al doilea val de cazuri, astfel cum s-a produs în Republica Populară Chineză și în diverse alte state din Uniunea Europeană, a determinat o nouă scădere a traficului aerian.

În ceea ce privește cererea de trafic aerian și încrederea consumatorilor în transportul aerian de pasageri, în anul 2020 a fost foarte dificil pentru companie să realizeze proiecții dincolo de sezonul de operare al iernii 2020/2021. Astfel, compania s-a confruntat cu dificultăți în estimarea orarelor pentru următorul sezon. Companiile aeriene revizuiesc constant orarele de zbor pentru a putea reacționa la schimbarea imprevizibilă a restricțiilor de călătorie sau de zbor și la cererea pasagerilor, atât de dificil de estimat. Datele privind rezervările pasagerilor din anul 2020 au arătat că rezervările lunare până în martie 2021 au continuat să fie mult sub nivelul celor din aceeași lună a anului trecut.

Pe de altă parte, s-a observat o schimbare semnificativă a comportamentului pasagerilor în ceea ce privește rezervările astfel încât pasagerii decid acum cu maximum patru săptămâni înainte de ziua de operare programată dacă să rezerve sau nu un zbor. Prin urmare, nu există suficientă vizibilitate în ceea ce privește factorul de încărcare a unui zbor cu patru săptămâni înainte pentru a lua o decizie în cunoștință de cauză privind operarea zborului.

6.1.7. Riscul apariției unor epidemii la nivel global (pandemii)

Epidemiile apar în mod constant în rândul populațiilor ca urmare a expunerilor la mediu, alimente contaminate, a răspândirii interumane sau prin alte căi. Orice epidemie majoră, indiferent de cauzele care o provoacă (eveniment natural sau intenționat etc.) poate genera morbidități sau mortalitate crescute care să necesite un răspuns imediat din partea autorităților publice, precum și o intervenție coordonată de sănătate publică. Aeronavele și aeroporturile pot reprezenta căi susceptibile de introducere și/sau răspândire a unor boli transmisibile în țară.

În astfel de situații, în vederea atenuării eficiente a riscurilor și asigurării respectării cerințelor naționale de sănătate publică, este posibilă impunerea de către autoritățile naționale a unor restricții de circulație, transpuse în acțiuni de suspendare a unor zboruri, cu impact asupra activității operatorilor aerieni și aeroporturilor, precum și a unor măsuri de protecție a sănătății și siguranței pasagerilor, echipajelor și a altor categorii de angajați (personal aeroportuar, agenți de handling etc.), cu menținerea corespunzătoare a siguranței și securității zborurilor.

Apariția pandemiei COVID – 19 la începutul anului 2020 și efectele pe care măsurile luate de către autoritățile publice în vederea prevenirii răspândirii COVID-19 și gestionării corespunzătoare a consecințelor acestei pandemii, au dovedit faptul că TAROM nu a putut previziona toate efectele pe care o eventuală epidemie/pandemie le-ar putea avea asupra activității acesteia.

6.1.8. Riscul de lichiditate

Aviația a cunoscut o expansiune puternică în ultimii zece ani, datorată în special companiilor aeriene low-cost care au reușit creșterea cererii de zboruri. Chiar dacă o evaluare completă a impactului pandemiei este greu de realizat, a devenit cert că operatorii din acest segment au avut cel mai mare risc de lichiditate în anul 2020. Impactul a fost resimțit atât de industria aviatică, cât și de alte industrii a căror evoluție depinde de călătorii. Totuși, riscul poate fi atenuat de avantajul de a opera curse scurte, avantaj care reduce expunerea pasagerilor la infecție. Declanșarea crizei economice globale în trimestrul I al anului 2020 a luat amploare de la o zi la alta, iar efectele acestei crize s-au resimțit pe tot parcursul anului 2020, iar revenirea la situația din 2019 va dura câțiva ani. Criza economică a afectat de o amploare fără precedent industria aviatică în anul 2020. Marii operatori aerieni din industria de aviație europeană și mondială și-au redus drastic activitatea concentrându-se pe operații de reducere a costurilor și asigurarea supraviețuirii pentru a putea beneficia de perioada de relansare ce va veni după criză.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Transportatorii mari pot depăși această situație mai ușor, deoarece au sprijinul guvernelor și pentru că pot face restructurări în cadrul proceselor. Chiar și așa, și pentru aceștia a rămas o mare provocare găsirea modalității de a face pasagerii să se simtă în siguranță în timpul zborului. Veniturile operatorilor aerieni au avut o scădere puternică în semestrul I 2020 față de nivelul planificat, aceștia acumulând și datorii către pasagerii cărora le-au fost anulate zborurile, dar și către furnizori. După perioada de izolare/carantină, companiile au reluat zborurile, cu campanii de reduceri ale biletelor și investiții în măsuri de igienă pentru a asigura sănătatea și siguranța clienților și ale echipajului. Deși companiile și-au reluat activitatea, modalitățile de recuperare sunt încă greu de stabilit, deoarece statele continuă să ridice sau să impună măsuri de călătorie.

Suspendarea zborurilor către anumite destinații a condus și la diminuarea drastică a veniturilor încasate de compania TAROM din transportul aerian de pasageri, în prima parte anului, și implicit la înregistrarea unor dificultăți de plată a angajaților și furnizorilor.

Înlăturarea riscului de lichiditate al companiei presupune manevrarea fluxurilor financiare pentru acoperirea necesarului dintre venituri și cheltuieli. Soluționarea crizei pe termen scurt poate consta în majorarea intrărilor de mijloace bănești prin creșterea veniturilor sau în micșorarea ieșirilor de mijloace bănești prin minimizarea cheltuielilor. În acest sens, compania poate întreprinde acțiuni precum:

- diminuarea radicală și cât mai rapidă a cheltuielilor ineficiente;
- obținerea de termene suplimentare de plată din partea furnizorilor, obținerea de împrumuturi pe termen scurt, obținerea unor facilități fiscale;
- vânzarea sau închirierea unor active;
- identificarea altor surse de venit precum: extinderea activității de transport aerian de mărfuri și poștă, efectuarea unor curse charter umanitare, executarea pentru terți a unor lucrări de întreținere a aeronavelor sau a unor lucrări de reparații ale componentelor etc.

6.2. RISCURI INTERNE

Sursele interne de risc reprezintă rezultatul unor evenimente apărute în interiorul TAROM. Aceste surse de risc pot fi controlate. În această categorie se pot distinge riscurile de utilizare a echipamentelor, riscurile cu forța de muncă sau riscurile asociate managementului organizațional. Aceste riscuri pot fi prevenite prin simpla eliminare a surselor care le produc, lucru posibil datorită faptului că sunt generate de activitatea companiei. În urma analizelor efectuate, principalele categorii de surse interne de riscuri identificate de companie vizează:

- a) lipsa personalului specializat în anumite structuri și a unei strategii de resurse umane, imposibilitatea asigurării unei pregătiri profesionale adecvate, eficiența scăzută a forței de muncă datorată, în principal, nemotivării salariale, precum și a condițiilor de muncă; lipsa unei

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

dimensionări corecte a resursei umane raportată la flota TAROM, precum și la numărul de pasageri transportați;

b) infrastructura IT învechită, atât fizic, cât și moral, aflată inclusiv în starea de depășire a suportului producătorului, poate conduce la apariția întreruperilor/blocării activității utilizatorilor, precum și la accesul neautorizat în sistemele TAROM;

c) slăbirea poziției TAROM pe anumite piețe din cauza întârzierii implementării unor măsuri de eficientizare și de îmbunătățire a produsului oferit ori utilizării unor canale de vânzări ineficiente (costisitoare, vânzare preponderent prin agenții insuficient tehnologizate);

d) lipsa unei strategii comerciale pe termen lung și a unei administrări stabile și performante;

e) flota eterogenă și uzată atât din punct de vedere tehnic, cât și moral;

f) cota mică a veniturilor provenite din activități neoperaționale;

g) presiuni din partea sindicatelor;

h) capitalizarea insuficientă, investiții insuficiente și lipsa de stabilitate financiară;

i) gestionarea ineficientă a problemelor de ordin tehnic care determină întârzieri în operare și plata unor despăgubiri pasagerilor.

Datele din Raportul Administratorilor pe anul 2020 sunt prezentate in conformitate cu Raportarile Contabile întocmite în conformitate cu Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară-IFRS.

Prezentul RAPORT a fost întocmit de către membrii Consiliului de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane, în conformitate cu dispozițiile Art. 55 din Ordonanța de urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice și este prezentat Adunării Generale a Acționarilor.

**Consiliul de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane
TAROM S.A. la data de 30.06.2021**

**Președintele administrator provizoriu, Consiliului de Administrație
George Florin Rotaru**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS
MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII
Compania Nationala de Transporturi Aeriene Romane TAROM S.A.
Sediul/Adresa: localitatea OTOPENI, str. Calea Bucurestilor, nr. 224 F
Cod unic de înregistrare:RO477647
Anexa 1
BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI RECTIFICAT pe anul 2020
Execuția bugetară REALIZAT 2020

mii lei

		INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% 6= 5/4x100
0	1	2	3	4	5	6
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5)	1	572.956,88	652.853,74	113,94
	1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	403.252,16	447.558,39	110,99
		a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3			
		b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4			
		c) soma) tehnic acordat in conformitate cu OUG 30 cu modificarile OUG 32/2020	4.1	11.197,01	10.993,02	98,18
	2	Venituri financiare	5	169.704,72	205.295,35	120,97
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.6=Rd.7+Rd.19)	6	1.026.995,94	1.095.174,52	106,64
	1	Cheltuieli de exploatare, (Rd. 7= Rd.8+ Rd.9+ Rd.10+ Rd.18)	7	839.025,21	906.596,91	108,05
		A. cheltuieli cu bunuri și servicii	8	391.562,16	365.157,81	93,26
		B. cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate	9	368,50	687,49	186,56
		C. cheltuieli cu personalul, (Rd.10=Rd.11+Rd.14+Rd.16+Rd.17) din care:	10	181.961,94	136.872,62	75,22
		C0 Cheltuieli de natură salarială (Rd.11=Rd.12+Rd.13)	11	131.829,67	124.496,68	94,44
		C1 ch. cu salariile	12	130.209,28	122.574,47	94,14
		C2 bonusuri	13	1.620,39	1.922,21	118,63
		C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	14	36.453,22	-784,42	-2,15
		cheltuieli cu plăți compensatorii aferente disponibilizărilor de personal	15	8.871,12	7.108,27	80,13
		C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat și a altor organe de conducere și control, comisii și comitete	16	1.936,44	1.944,12	100,40
		C5 Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	17	11.742,61	11.216,24	95,52
		D. alte cheltuieli de exploatare	18	265.132,62	403.878,99	152,33
	2	Cheltuieli financiare	19	187.970,73	188.577,61	100,32
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (Rd. 20=Rd.1- Rd.6)	20	-454.039,06	-442.320,78	97,42
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	21			
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMĂNAT	22	0,00	38.521,86	
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMĂNAT	23	0,00	41.035,57	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITATI	24			
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	25			
V		PROFITUL/ PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE	26	-454.039,06	-439.807,08	96,87
	1	Rezerve legale	27			
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	28			
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	29			
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plăți dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	30			
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	31			
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 27, 28, 29, 30, 31 (Rd. 32= Rd.26-(Rd.27 la Rd. 31)>= 0)	32			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa 1

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI RECTIFICAT pe anul 2020
Execuția bugetară REALIZAT 2020

mil lei

INDICATORI		Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% 6= 5/4x100	
0	1	2	3	4	5	6
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	33			
	8	Minimim 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	34			
	a)	- dividende convenite bugetului de stat	35			
	b)	- dividende convenite bugetului local	36			
	c)	- dividende convenite altor acționari	37			
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.33 - Rd.34 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	38			
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	39			
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	40			
	a)	cheltuieli materiale	41			
	b)	cheltuieli cu salariile	42			
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	43			
	d)	cheltuieli cu reclama și publicitate	44			
	e)	alte cheltuieli	45			
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	46	85.599,14	39.646,58	46,32
	1	Alocații de la buget	47			
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	48			
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	49	85.599,14	39.646,58	46,32
X		DATE DE FUNDAMENTARE				
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului (conf. IFRS)	50	1.534	1.549	100,98
	2	Nr. mediu de salariați total (conf. IFRS)	51	1.186	1.115	94,01
	3	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială *) (conf. IFRS)	52	9.238,45	8.721,32	94,40
	4	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, recalculat cf. Legii anuale a bugetului de stat **)	53	9.238,45	8.721,32	94,40
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mil lei/persoană) (rd. 2/rd.51)	54	340,01	401,40	118,05
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculată cf. Legii anuale a bugetului de stat	55	330,57	391,54	118,44
	7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	56			
	8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd. 57= (Rd.6/Rd.1)x1000)	57	1.792,45	1.677,52	93,59
	9	Plăți restante	58	172.824,18	101.917,83	58,97
	10	Creanțe restante	59	2.000,00	36.562,68	1.828,13

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

**Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
 Execuția bugetară REALIZAT 2020**

Anexa nr. 2

mli lei

INDICATORI		Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% R20/B20	
0	1	2	3	4	5	6=5/4*100
I.	VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.22)	1	572.956,88	652.853,74	113,94	
1	Venituri totale din exploatare (Rd.2=Rd.3+Rd.8+Rd.9+Rd.12+Rd.13+Rd.14), din care:	2	403.252,16	447.558,39	110,99	
	a) din producția vândută (Rd.3=Rd.4+Rd.5+Rd.6+Rd.7), din care:	3	366.582,26	355.301,41	96,92	
	a1) din vânzarea produselor	4				
	a2) din servicii prestate	5	361.543,89	352.159,79	97,40	
	a3) din redevențe și chirii	6	804,93	1.086,13	134,94	
	a4) alte venituri	7	4.233,44	2.055,48	48,55	
	b) din vânzarea mărfurilor	8	1,52	8,70	570,48	
	c) din subvenții și transferuri de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (Rd.9=Rd.10+Rd.11), din care:	9	11.197,01	10.993,02	98,18	
	c1) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	10				
	c2) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	11				
	c3) somaj tehnic acordat în conformitate cu OUG 30 cu modificările OUG	11.1	11.197,01	10.993,02	98,18	
	d) din producția de imobilizări	12	867,41	689,96	79,54	
	e) venituri aferente costului producției în curs de execuție	13				
	f) alte venituri din exploatare (Rd.15+Rd.16+Rd.19+Rd.20+Rd.21), din care:	14	24.603,97	80.565,31	327,45	
	f1) din amenzi și penalități	15	6.694,64	5.621,43	83,97	
	f2) din vânzarea activelor și alte operații de capital (Rd.16=Rd.17+Rd.18), din care:	16	0,23	109,34	47.782,07	
	- active corporale	17	0,23	109,34	47.782,07	
	- active necorporale	18				
	f3) din subvenții pentru investiții	19	2,25	687,68	30.533,45	
	f4) din valorificarea certificatelor CO2	20				
	f5) alte venituri, din care:	21	17.906,84	74.146,87	414,07	
	-venituri din reevaluarea imobilizărilor	21.1	5.000,00	0,00	0,00	
2	Venituri financiare (Rd.22=Rd.23+Rd.24+Rd.25+Rd.26+Rd.27), din care:	22	169.704,72	205.295,35	120,97	
	a) din imobilizări financiare	23	11.290,90	11.290,90	100,00	
	b) din investiții financiare	24				
	c) din diferențe de curs	25	158.082,54	193.262,30	122,25	
	d) din dobânzi	26	23,60	103,97	440,54	
	e) alte venituri financiare	27	307,68	638,18	207,42	
II	CHELTUIELI TOTALE (Rd.28=Rd.29+Rd.130)	28	1.026.995,94	1.095.174,52	106,64	
1	Cheltuieli de exploatare (Rd.29=Rd.30+Rd.78+Rd.85+Rd.113), din care:	29	839.025,21	906.596,91	108,05	
	A. Cheltuieli cu bunuri și servicii (Rd.30=Rd.31+Rd.39+Rd.45), din care:	30	391.562,16	365.157,81	93,26	
	A1 Cheltuieli privind stocurile(Rd.31=Rd.32+Rd.33+Rd.36+Rd.37+Rd.38), din care:	31	124.544,24	125.045,64	100,40	
	a) cheltuieli cu materiile prime	32				
	b) cheltuieli cu materialele consumabile, din care:	33	120.075,80	120.399,37	100,27	
	b1) cheltuieli cu piesele de schimb	34	13.124,74	12.158,12	92,64	
	b2) cheltuieli cu combustibilii	35	89.531,60	89.759,82	100,25	
	c) cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar	36	1.642,28	1.661,57	101,17	
	d) cheltuieli privind energia și apa	37	2.824,84	2.983,20	105,61	
	e) cheltuieli privind mărfurile	38	1,31	1,50	114,62	
	A2 Cheltuieli privind serviciile executate de terți (Rd.39=Rd.40+Rd.41+Rd.44), din care:	39	46.041,71	51.014,78	110,80	
	a) cheltuieli cu întreținerea și reparațiile	40	28.709,38	37.868,30	131,90	
	b) cheltuieli privind chirile (Rd.41=Rd.42+Rd.43) din care:	41	5.023,82	5.035,05	100,22	
	b1) - către operatori cu capital integral/majoritar de stat	42	462,03	367,84	79,61	
	b2) - către operatori cu capital privat	43	4.561,79	4.667,20	102,31	
	c) prime de asigurare	44	12.308,51	8.111,44	65,90	

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2020

Anexa nr. 2

mil lei

INDICATORI		Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% R20/B20
0	1	3	4	5	6=5/4*100
	A3				
	Cheltuieli cu alte servicii executate de terți (Rd.45=Rd.46+Rd.47+Rd.49+Rd.56+Rd.61+Rd.62+Rd.66+Rd.67+Rd.68+Rd. 77), din care:	45	220.976,21	189.097,39	85,57
	a) cheltuieli cu colaboratorii	46			
	b) cheltuieli privind comisioanele și onorariul, din care:	47	26.245,57	9.963,29	37,96
	b1) cheltuieli privind consultanța juridică	48	1.583,40	2.239,92	141,46
	c) cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate (Rd.50+Rd.52), din care:	49	1.111,23	241,73	21,75
	c1) cheltuieli de protocol, din care:	50	18,19	12,90	70,92
	- tichete cadou potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	51			
	c2) cheltuieli de reclamă și publicitate, din care:	52	1.093,04	228,83	20,94
	- tichete cadou ptr. cheltuieli de reclamă și publicitate, potrivit Legii nr 193/2006, cu modificările ulterioare	53			
	- tichete cadou ptr. campanii de marketing, studiul pieței, promovarea pe piețe existente sau noi, potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	54			
	- ch.de promovare a produselor	55			
	d) Ch. cu sponsorizarea, potrivit O.U.G. nr.2/2015 (Rd.56=Rd.57+Rd.58+Rd.60), din care:	56			
	d1) ch.de sponsorizare in domeniul medical si sanatate	57			
	d2) ch. de sponsorizare in domeniile educatie, invatamant, social si sport, din care:	58			
	- pentru cluburile sportive	59			
	d4) ch. de sponsorizare pentru alte actiuni si activitati	60			
	e) cheltuieli cu transportul de bunuri și persoane	61	4.251,66	4.277,10	100,00
	f) cheltuieli de deplasare, detașare, transfer, din care:	62	16.826,10	15.282,64	90,83
	- cheltuieli cu diurna (rd.63=Rd.64+Rd.65), din care:	63	15.137,29	13.269,11	87,66
	-interna	64			
	-externa	65			
	g) cheltuieli poștale și taxe de telecomunicații	66	6.356,22	7.315,14	115,09
	h) cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate	67	360,73	500,46	138,74
	i) alte cheltuieli cu serviciile executate de terți, din care:	68	3.609,67	4.980,26	137,97
	i1) cheltuieli de asigurare și pază	69	343,46	367,95	107,13
	i2) cheltuieli privind întreținerea și funcționarea tehnicii de calcul	70	1.304,55	2.455,38	188,22
	i3) cheltuieli cu pregătirea profesională	71	1.856,83	2.138,43	115,17
	i4) cheltuieli cu serviciile privind reevaluarea imobilizărilor corporale și necorporale, din care:	72	104,71	18,50	17,67
	-aferele bunurilor de natura domeniului public	73			
	i5) cheltuieli cu prestațiile efectuate de filiale	74			
	i6) cheltuieli privind recrutarea și plasarea personalului de conducere cf. Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011	75			
	i7) cheltuieli cu anunțurile privind licitațiile și alte anunțuri	76	0,12	0,00	0,00
	j) alte cheltuieli	77	162.215,02	146.536,76	90,33
	B Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate (Rd.78=Rd.79+Rd.80+Rd.81+Rd.82+Rd.83+Rd.84), din care:	78	368,50	687,49	186,56
	a) ch. cu taxa pt.activitatea de exploatare a resurselor minerale	79			
	b) ch. cu redevența pentru concesionarea bunurilor publice și resursele minerale	80			
	c) ch. cu taxa de licență	81			
	d) ch. cu taxa de autorizare	82			
	e) ch. cu taxa de mediu	83	2,47	1,69	68,18
	f) cheltuieli cu alte taxe și impozite	84	366,03	685,80	187,36

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

**Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2020**

Anexa nr. 2

mli lei

INDICATORI		Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% R20/B20
0	1	2	3	4	5
8=5/4*100					
	C. Cheltuieli cu personalul (Rd.85=Rd.86+Rd.99+Rd.103+Rd.112), din care:	85	181.961,94	136.872,62	75,22
	C0 Cheltuieli de natură salarială (Rd 86=Rd.87+ Rd.91) (cf.IFRS)	86	131.829,67	124.496,68	94,44
	C1 Cheltuieli cu salariile totale (rd.87.1+ rd 90.1) (cf.IFRS)	87	130.209,28	122.574,47	94,14
	C1.1 Cheltuieli cu salariile(Rd.87.1=Rd.88+Rd.89+Rd.90), (pt. personal cu contr indiv de munca incheiat in tara) din care:				
	87.1	87.1	128.252,32	120.561,44	94,00
	a) salarii de bază	88	107.732,13	100.924,14	93,68
	b) sporuri, prime și alte bonificații aferente salariului de bază (conform CCM)	89	14.993,12	14.401,21	96,05
	c) alte bonificații (conform CCM)	90	5.527,07	5.236,09	94,74
	C1.2 Cheltuieli salarii angajați localnici agenții externe (pt. personal cu contr. indiv de munca incheiat in strainatate)	90.1	1.956,95	2.013,03	102,87
	C2 Bonusuri (Rd.91=Rd.92+Rd.95+Rd.95.1+Rd.96+Rd.97+ Rd.98), din care:				
	91	91	1.620,39	1.922,21	118,63
	a) cheltuieli sociale prevăzute la art.25 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal(*, cu modificările și completările ulterioare, din care:	92	348,00	374,80	107,70
	- tichete de creșă, cf. Legii nr. 193/2006, cu modificările ulterioare;	93			
	- tichete cadou pentru cheltuieli sociale potrivit Legii nr. 193/2006, cu modificările ulterioare;	94			
	b) tichete de masă;				
	b1) tichete de masa localnici	95	1.239,87	1.508,68	121,68
	95.1	95.1	32,53	38,73	119,08
	c) vouchere de vacanță;	96			
	d) ch. privind participarea salariaților la profitul obținut în anul precedent	97			
	e) alte cheltuieli conform CCM.	98			
	C3 Alte cheltuieli cu personalul (Rd. 99=Rd.100+Rd.101+Rd.102+Rd.102.1+Rd. 102.2+Rd.102.3), din care:	99	36.453,22	-784,42	-2,15
	a) ch. cu plățile compensatorii aferente disponibilizărilor de personal (aferente pensionărilor și restructurării) (Rd.100= Rd.100.1+Rd.100.2)				
	100	100	6.421,12	7.108,27	110,70
	a1) plăți compensatorii aferente pensionărilor	100.1	5.870,57	3.691,29	62,88
	a2) plăți compensatorii aferente restructurării	100.2	550,55	3.416,98	620,65
	b) ch. cu drepturile salariale cuvenite în baza unor hotărâri judecătorești	101	1.954,27	-7.975,68	-408,12
	c) cheltuieli de natură salarială aferente restructurării, privatizării, administrator special, alte comisii și comitete	102			
	d) Chelt. protecție sociala tratament și odihna personal licențiat-navigant și tehnic.	102.1	1.232,45	582,12	47,23
	e) alte cheltuieli salariale (concedii neefectuate, ș.a)	102.2	24.395,38	-499,14	-2,05
	f) alte cheltuieli personal compensatorii -angajați localnici agenții externe	102.3	2.450,00		0,00
	C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat și a altor organe de conducere și control, comisii și comitete(Rd.103=Rd.104+Rd.107+Rd.110+ Rd.111), din care:				
	a) pentru directori/directorat	103	1.936,44	1.944,12	100,40
	-componenta fixă	104	861,90	863,20	100,15
	-componenta variabilă	105	861,90	863,20	100,15
	b) pentru consiliul de administrație/consiliul de supraveghere, din care:				
	107	107	1.074,54	1.080,92	100,59
	-componenta fixă	108	1.074,54	1.080,92	100,59
	-componenta variabilă	109			
	c) pentru cenzori	110			
	d) pentru alte comisii și comitete constituite potrivit legii	111			
	C5 Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator, din care:	112	11.742,61	11.216,24	95,52
	-cheltuieli cu impozite și contribuții-angajați localnici agenții externe	112.1	1.184,33	1.237,46	104,49

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2020

Anexa nr. 2

mli lei

		INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% R20/B20
0	1	2	3	4	5	6=5/4*100
		D. Alte cheltuieli de exploatare				
		(Rd.113=Rd.114+Rd.117+Rd.118+Rd.119+Rd.120+Rd.121), din care:	113	265.132,62	403.878,99	152,33
		a) cheltuieli cu majorări și penalități (Rd.114=Rd.115+Rd.116), din care:	114	1.006,02	3.390,38	337,01
		- către bugetul general consolidat	115			
		- către alți creditori	116	1.006,02	3.390,38	337,01
		b) cheltuieli privind activele imobilizate, din care:	117	22.000,00	105.090,18	477,68
		cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor	117.1	22.000,00	105.090,18	477,68
		c) cheltuieli aferente transferurilor pentru plata personalului	118			
		d) alte cheltuieli	119	18.093,88	18.422,17	101,81
		e) ch. cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	120	223.968,98	233.459,17	104,24
		f) ajustări și deprecieri pentru pierdere de valoare și provizioane	121	63,74	43.517,08	68.272,78
		(Rd.121=Rd.122-Rd.125), din care:	121	63,74	43.517,08	68.272,78
		f1) cheltuieli privind ajustările și provizioanele	122	56.549,56	104.167,90	184,21
		f1.1) -provizioane privind participarea la profit a salariaților	123			
		f1.2) - provizioane în legătura cu contractul de mandat	124			
		f2) venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere sau pierderi de valoare, din care:	125	56.485,82	60.650,81	107,37
		f2.1) din anularea provizioanelor (Rd.126=Rd.127+Rd.128+Rd.129), din care:	126	56.485,82	60.650,81	107,37
		- din participarea salariaților la profit	127			
		- din deprecierea imobilizărilor corporale și a activelor circulante	128	16.429,52	16.148,53	98,29
		- venituri din alte provizioane	129	40.056,29	44.502,29	111,10
	2	Cheltuieli financiare (Rd.130=Rd.131+Rd.134+Rd.137), din care:	130	187.970,73	188.577,61	100,32
		a) cheltuieli privind dobânzile, din care:	131	27.921,59	41.062,46	147,06
		a1) aferente creditelor pentru investiții	132	0,07	11.349,82	
		a2) aferente creditelor pentru activitatea curentă	133			
		a3) aferente provizion pensii cf. aplicării IFRS	133.1	0,00	536,75	
		a4) aferente contract leasing cf aplicării IFRS	133.2	27.921,52	29.175,90	104,49
		b) cheltuieli din diferențe de curs valutar, din care:	134	160.049,14	147.515,15	92,17
		b1) aferente creditelor pentru investiții	135			
		b2) aferente creditelor pentru activitatea curentă	136			
		c) alte cheltuieli financiare	137	0,00	0,00	
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (rd.138=Rd.1-Rd.28)	138	-454.039,06	-442.320,78	97,42
		venituri neimpozabile	139		227.123,10	
		cheltuieli nedeductibile fiscal	140		277.614,05	
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	141		0,00	
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMĂNAT	141.1		38.521,86	
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMĂNAT	141.2		41.035,57	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITĂȚI	141.3		0	
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	141.4		0	
		PROFITUL -PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE				
		(Rd. 141.5= Rd.138-Rd.141-Rd.141.1+Rd.141.2-Rd. 141.3-Rd. 141.4)	141.5	-454.039,06	-439.807,08	96,87
V		DATE DE FUNDAMENTARE				
	1	Venituri totale din exploatare, din care: (rd.2)	142	403.252,16	447.558,39	110,99
	a)	venituri din subvenții și transferuri	143	11.197,01	10.993,02	98,18
	b)	-alte venituri care nu se iau în calcul la determinarea productivității muncii, cf. Legii anuale a bugetului de stat	144			
	2	Cheltuieli totale din exploatare, din care: (Rd.29)	145	839.025,21	906.596,91	108,05
	a)	- alte cheltuieli din exploatare care nu se iau în calcul la determinarea rezultatului brut realizat în anul precedent, cf. Legii anuale a bugetului de stat	146			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2020

Anexa nr. 2

mii lei

0		1	2	3	4	5	6=5/4*100
			INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% R20/B20
3			Cheltuieli de natură salarială (Rd.86) (pt. nr.mediu de salariați total cf. IFRS)	147	131.829,67	124.496,68	94,44
4			Nr. de personal prognozat la finele anului total (cf. IFRS), din care:	148	1.534	1.549	100,98
	a)		Nr. de personal prognozat la finele anului (contr. indiv de munca încheiat în țară)	148.1	1.530	1.532	100,13
	b)		Nr. de personal localnici agentii externe prognozat la finele anului (contr. indiv de munca încheiat în străinătate)	148.2	4	17	425,00
5			Nr.mediu de salariați total (cf. IFRS), din care:	149	1.186	1.115	94,01
	a)		Nr.mediu de salariați (contr. indiv de munca încheiat în țară)	149.1	1.167	1.096	93,92
	b)		Nr.mediu de salariați localnici agentii externe (contr. indiv de munca încheiat în străinătate)	149.2	19	19	100,00
6	a)		Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială (Rd.147/Rd.149)/12*1000 (pt. nr.mediu de salariați total cf. IFRS)	150	9.262,91	9.304,68	100,45
	a1)		Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială Rd.87.1+Rd.92+Rd.95)/Rd.149.1)/12*1000 (pt. nr. personal cu contr. indiv de munca încheiat în țară)	150.1	9.271,65	9.309,98	100,41
	a2)		Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială [(Rd.90.1+Rd.95.1)/Rd.149.2)/12*1000 (pt.nr. personal cu contr. indiv de munca încheiat în străinătate)	150.2	8.725,78	8.998,96	103,13
	b)		Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, cf. OG 26/2013 [(Rd.147 - Rd.92* - Rd.97)/Rd.149]/12*1000	151	9.238,45	8.721,32	94,40
	c)		Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, recalculat cf. OG nr.26/2013 și Legii anuale a bugetului de stat	152	9.238,45	8.721,32	94,40
7	a)		Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/ Rd.149)	153	340,01	401,40	118,05
	b)		Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu total (mii lei/persoană) recalculată cf. Legii anuale a bugetului de stat	154	330,57	391,54	118,44
	c)		Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/persoană) W=QPF/rd. 149	155	X	X	
	c1)		Elemente de calcul a productivității muncii în unități fizice, din care	156			
			- cantitatea de produse finite (QPF)	157			
			- pret mediu (p)	158			
			- valoare=QPF x p	159			
			- pondere în venituri totale de exploatare = rd.162/rd.2	160			
8			Piași restante	161	172.824,18	101.917,83	58,97
9			Creanțe restante, din care:	162	2.000,00	36.562,68	1.828,13
			- de la operatori cu capital integral/majoritar de stat	163		1.891,54	
			- de la operatori cu capital privat	164	2.000,00	34.671,14	1.733,56
			- de la bugetul de stat	165			
			- de la bugetul local	166			
			- de la alte entitati	167			
10			Credite pentru finanțarea activității curente (soldul rămas de rambursat) (Ajutorul de stat pentru salvare în vederea restructurării și Ajutorul de stat pentru salvare privind compensarea pierderilor generate de pandemia COVID 19)	168	270.522,00	239.153,42	88,40
11			Redistribuirii/distribuirii totale cf.OUG nr.29/2017 din:	169			
			- alte rezerve	170			
			- rezultatul reportat	171			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS
**Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2020**
Anexa nr. 2
mli lei

		INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2020 rectificat cf Ordin 2213/2020	Realizat 2020	% R20/B20
0	1	2	3	4	5	6=5/4*100
VI		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	172	85.599,14	39.646,58	46,32
	1	Surse proprii	173	11.232,15	9.466,75	84,28
	2	Alocații de la buget (capitalizari Lg 136/98)	174			
	3	Credite bancare (Ajutor Covid)	175		1.146,04	
		(Ajutor de salvare)	175.1	41.671,44	29.033,79	69,67
	4	Alte surse (credite/imprumuturi)	176	32.695,55	0,00	0,00
		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII, din care:	177	85.599,14	39.646,58	46,32
		Cheltuieli aferente investițiilor, inclusiv cele aferente investițiilor în curs la finele anului	178	85.599,14	39.646,58	46,32
VII	1	PROGRAM DE RETEHNOLGIZARE SI ACHIZITIE MATERIAL AERONAUTIC PE ANUL 2020	179	0,00	0,00	

*) În limita prevăzută la art.25 alin.3 lit.b din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de Investiții, dotări și sursele de finanțare

Mii Lei

0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare	Cantitate BVC 2020 rectificat	Valoare	Cantitate Realizata 2020	%	Directia
				an curent rectificat 2020		Realizat an 2020 Preliminat			
2	3	4	5	6	7	8	9		
I		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:		85.599,14		39.646,58		46,32	
	1	Surse proprii, din care:		43.927,71		9.466,75			
		a) - amortizare							
		b) - profit							
	2	Alocații de la buget (capitalizari Lg 136/98), din care:							
	3	Credite bancare, din care:		41.671,44		30.179,83		72,42	
		a) - interne:		41.671,44		30.179,83		72,42	
		Ajutor pt COVID				1.146,04			
		b) - externe							
	4	Alte surse, din care:							
		-credite/imprumuturi(Ajutor de Salvare)				29.033,79			
		-credite/imprumuturi							
		- (denumire sursă)							
II		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII, din care:		85.599,14		39.646,58		46,32	
	1	Investiții în curs, din care:		35.493,60		22.156,15		62,42	
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		35.493,60		22.156,15		62,42	
		AIMS CREW MANAGEMENT, OPERATIONS CONTROL&COMMERCIA 2019		738,78	1				
		AIMS CREW MANAGEMENT, OPERATIONS CONTROL&COMMERCIA - continuare 2020	31.12.2020	4.482,20	1				
		Total AIMS CREW MANAGEMENT, OPERATIONS CONTROL&COMMERCIAL		5.220,99	1	4.702,64	1	90,07	DOZ
		2 Shop Visits Engine CFM56-5 - A318-111 - 2019 continuare: ESN 697489; ESN 697490 (diferente in disputa)	31.12.2020	17.760,00	1	9.313,35	1	52,44	DT
		1 Shop Visit Engine CFM56-7B22 B737-700 for Core LLPs + HPT Blades Replacement ESN 890657 - 2019 continuare (diferente in disputa)	31.12.2020	8.880,00	1	6.547,02	1	73,73	DT
		KIT DATE IMPLEMENTARE BULETIN ADS-B OUT YR-BGJ	31.12.2019	276,59	1				
		KIT DATE IMPLEMENTARE BULETIN ADS-B OUT YR-BGK	31.12.2019	276,59	1				
		EO-2595/AD-/SB737-34-3455/REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 (BGJ BGK) EO-2596/AD-/SB737-34-3456/REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 (BGL BGM) Automatic dependent surveillance Broadcast (ADS-B OUT); replace ATC Transponder (new P/N) B737-800 (BGJ BGK BGL BGM) Nota: conform contractului suma va fi recuperata de la BBAM pentru BGJ,BGK (2 avioane) - Investitie in curs 2019	31.12.2020	494,37	1				
		Total: EO-2595/AD-/SB737-34-3455/REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 (BGJ BGK) EO-2596/AD-/SB737-34-3456/REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 (BGL BGM) Automatic dependent surveillance Broadcast (ADS-B OUT); replace ATC Transponder (new P/N) B737-800 (BGJ BGK BGL BGM)		1.047,54	1	0,00	2	0,00	
		DP 00771005 6Y+12Y+C05+OOPS, YR-ASC, C8/500	31.12.2019	991,94	1				
		YR-ASC - CONTROL 6Y+12Y+C05 - Investitie in curs 2019	31.12.2020	1.460,16	1	1.460,16			
		DP00770352- 12Y+6Y+C5+WEEKLY+OOP YR-ASA C 8/402		132,97	1				
		Total YR-ASC - CONTROL 6Y+12Y+C05		2.585,07		1.593,13		61,63	
		b) pentru bunurile de natura domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale:							
		- (denumire obiectiv)							
		- (denumire obiectiv)							
		c) pentru bunurile de natura domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:							
		- (denumire obiectiv)							
		- (denumire obiectiv)							
		d) pentru bunurile luate în concesiune, inchiriate sau în locație de gestiune, exclusiv cele din domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:							
		- (denumire obiectiv)							
		- (denumire obiectiv)							
	2	Investiții noi 2020, din care:		7.757,39		794,11		10,24	
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		7.757,39		794,11		10,24	

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare

MII LEI

INDICATORI		Data finalizării investiției	Valoare an curent rectificat 2020	Cantitate BVC 2020 rectificat	Valoare Realizat an 2020 Preliminar	Cantitate Realizata 2020	%	Directia	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
UTILAJE SI ALTELE 2020			1.118,20		759,73		67,94		
		31.12.2020							
	Echipamente si dispozitive necesare Directiei Tehnice (inclusiv alte echipamente de aviatie - Polizor, Booster oxigen, Booster azot, acumulatori, baterii, compresoare, prese, chei dinamometrice si containere, carucioare, sertare necesare Biroului Inflight)		417,80	50	251,13	24	60,11		
	Scule de aviatie - aeronave noi; B737-700/800 si A318; Scule necesare Compartimentului IntretinereFacilitati	31.12.2020	143,90	35	97,70	40	67,90		
	Utilaje aviatie: Grup electrogen convertizor - GPU; Grup acclimatizare cabina pasageri, utilaje transport roti si alte utilaje de aviatie)	31.12.2020	483,10	7	361,85	2	74,90		
	Bancuri testare, incarcare, descarcare ; Cricuri pentru lucru la aeronave ; Scari si Platforme ; Sistem inspectie motoare videoscop	31.12.2020	65,70	5	45,44	3	69,17		
	Alte utilaje: Masina numarata si verificata bani, Distrugatoare documente, Centrala murala incalzire pe gaz, Statii mobile, Masina de franca PITNEY BOWWES si alte utilaje	31.12.2020	7,70	6	3,61	1	46,82		
	Investitii IT 2020		6.639,19		34,38		0,52		
	PC LENOVO V530 I5		6,12	1	6,12	1	100,00	Ag.e/TelAviv	
	TERMOMETRU + HIGROMETRU (DL6SQ8MBM)		0,21	1	0,21	1	100,00	STI	
	SISTEM SUPRAVEGHERE VIDEO NVR Hikvision		4,60	1	4,60	1	100,00	STI	
	TELEFON MOBIL SAMSUNG GALAXY A10(2019)		0,49	1	0,49	1	100,00	Ag.I/Splai	
	PROIECT SAP (UPGRADE SAP ERP LA SAP 4 HANA - HARDWARE, LICENTE, MENTENANTA, IMPLEMENTARE) SI EXTINDERE FUNCTIONALITATI (BI, BPC, HYBRIS) - la o valoare totala de 12.436.974,02 lei conform contractului de atribuire incheiat cu Telekom : 6.218.490 lei in 2020 si 6.218.490 lei in 2021	31.12.2020	6.621,13	1			0,00		
	TELEFFON MOBIL SAMSUNG GALAXY A10 DS BK S		0,92	2	0,92	2	100,00	Ag.I/Splai	
	TELEFFON MOBIL NOKIA 2 D		1,13	3	1,13	3	100,00	Ag.I/Splai	
	TELEFFON MOBIL HUAWEI Y5 2019, 2 GB, DUAL SIM		1,88	5	1,68	5	100,00	SERVICIUL CONTROL OPERATIUNI	
	MODEM HUAWEI B315S-22		0,32	1	0,32	1	100,00	Ag.e/Madrid	
	TELEFON MOBIL SAMSUNG GALAXY A71 128BG DUAL SIM		1,81	1	1,81	1	100,00	Op.Sol	
	IMPRIMANTA LEXMARK LASER MB2236		0,78	1	0,78	1	100,00	Ag.e/Atena	
	APARAT AER CONDITIONAT UNIT.INT HSEFI				15,76	1		STI	
	SPEED STCK LTE WS 3130 CONEXIUNE INTERNET				0,26	1		Ag.e/Munchen	
	GARANTIE LAPTOP LENOVO THINK PAD E590				0,29	1		Ag.e/Munchen	
	b) pentru bunurile de natura domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale: - (denumire obiectiv) - (denumire obiectiv)								
	c) pentru bunurile de natura domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale: - (denumire obiectiv) - (denumire obiectiv)								
	d) pentru bunurile luate în concesiune, închiriate sau în locație de gestiune, exclusiv cele din domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:								
	Investiții efectuate la imobilizările corporale existente (modernizări) 2020, din care:		42.348,15		16.696,32		39,43		
	a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		42.348,15		16.696,32		39,43		
	Constructii Montaj 2020		179,81		4,29		2,39		
	Sisteme de exhaustare	31.12.2020	175,52	2			0,00		
	Executie (amplasare cabina) posturi de paza in parcare salariatii Corp F si bariera de acces spre PC 19 si amenajare/modernizare cladire post de control acces Directia Tehnica	31.12.2020	4,29	1	4,29	1	100,00		
	Controale 2020		42.168,33		16.692,03		39,58		
	EO-td/AD-/SB-/DATALINK - software ARINC - B737-800 (BGJ BGL BGM)	31.12.2020	521,46	1	521,46	1	100,00		DT
	Avionics Modifications pending B737-700 (BGF BGG BGH BGI) B737-800 (BGJ BGL BGM)	31.12.2020	1.243,20	8	757,89	1	60,96		DT
	Structure Modifications pending B737-700 (BGF BGG BGH BGI) B737-800 (BGJ BGL BGM)	31.12.2020	355,20	8			0,00		DT
	FDR parameter reasonability check B737-300 (BGD BGE), B737-700 (BGF BGG BGH BGI), B737-800 (BGJ BGL BGM)	31.12.2020	11,10	2			0,00		DT

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2020

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare

		MIL LEI							
0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare	Cantitate BVC 2020 rectificat	Valoare	Cantitate Realizata 2020	%	Directia
				an curent rectificat 2020		Realizat an 2020 Preliminar			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		EO-2614/AD2019-09-01/SB737-30A1064 / 737-30-1067 / 737-30-1068 ICE AND RAIN PROTECTION - Pitot Static Tubes, Temperature Probe, and Alpha Vane Anti-icing System B737-300 (BGD BGE)	31.12.2020						
		Avionics Modifications pending B737-300 (BGD BGE)	31.12.2020	381,84	4			0,00	DT
		EO-2479/AD2017-17-09/SB737-57-1320 WINGS - Trailing Edge - Tank Access Door - Replacement B737-300 (BGD BGE)	31.12.2020	111,00	4			0,00	DT
		Structure Modifications pending B737-300 (BGD BGE)	31.12.2020	23,98	4			0,00	DT
		EGPWS Terrain Database B737-300/700/800 = 10 avioane, ATR42/72 = 9 avioane	31.12.2020	111,00	4			0,00	DT
		Other SB/AD/mods for A318 mec	31.12.2020	53,28	21			0,00	DT
		Other SB/AD/mods for A318 avx	31.12.2020	200,00	1			0,00	DT
		APROBARE MODIFICARE INLOCUIRE STINGATOARE TOALETE 737-300	31.12.2020	200,00	1			0,00	DT
		REP.MOT CFM 56-3C1 S/N:857974 - BG737-300 - 2019 continuare (diferente in disputa)	31.12.2020	8,88	1			0,00	DT
		4 Shop Visits Engine CFM56-7B22 B737-700 for LPT LLPs Replacement ESN 888257; ESN 888315; ESN 888318; ESN 891650	31.12.2020	222,00	1			0,00	DT
		2 Shop Visits Engine CFM56-7B22 B737-700 for LLP Replacement + HPT Blades ESN 890601, ESN 890600 - 2018 continuare (diferente in disputa)	31.12.2020	10.500,00	1	7.135,95	1	67,96	DT
		3 Shop Visits Engine CFM56-5 A318-111 for Core LLP Replacement + HPT Blades ESN 577820, ESN 577823, ESN 577854 - 2018 continuare (diferente in disputa)	31.12.2020	-2.921,43	2	-2.921,43	2	100,00	DT
		2 Shop Visit APU A318-111: S/N P-3630 și S/N P-3415	31.12.2020	-2.293,23	2	-2.570,28	4	112,08	DT
		EO-2615/AD-/SB-/REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 Automatic dependent surveillance Broadcast (ADS-B OUT); upgdae ATC Transponder P/N 7517800-10005 la standadul DO-260B B737-700 (BGF BGG BGH BGI) - Investitie in curs 2019	31.12.2020	1.680,00	1	1.124,91	1	66,96	DT
		ESN 888251 for LPT LLPs Replacement - Investitie in curs 2019	31.12.2020	888,00	4			0,00	DT
		ESN 897554 - for Core LLPs Replacement - Investitie in curs 2019	31.12.2020	11.100,00	1	1.794,25	1	16,16	DT
		YR-ASD - CONTROL 8Y+12Y+C05 - Investitie in curs 2019	31.12.2020	5.000,00	1			0,00	DT
		DP00770393(8Y+12Y+C05+ADD...) YR-ASB- COMSAP 8/440	31.12.2020	1.568,30	2	1.433,33	1	91,51	DT
		C01+2Y+3Y+6Y YR-BGD	31.12.2020	132,97	1	132,97	1	100,00	DT
		C04+2Y YR-BGE	31.12.2020	1.554,00	1			0,00	DT
		C2+ 1Y+3Y+5Y+6Y+10Y YR-BGF	31.12.2020	377,72	1	377,72	1	100,00	DT
		C1+1Y+5Y+6Y+10Y YR-BGG	31.12.2020	613,60	1	613,60	1	100,00	DT
		1Y+3Y+5Y+6Y+8Y YR-BGL	31.12.2020	1.200,83	1	1.200,83	1	100,00	DT
		Componente Rotabile A318	31.12.2020	2.220,00	1	0,00		0,00	DT
		Componente Rotabile B737	31.12.2020	1.065,60	1	597,69		56,09	DT
		EO 1406/AD-2011-01-12/SB 737-54A1044 ALERT - NACELLES/PYLONS - Nacelle Strut - Midspar Fuse Pin - Inspection And Repair (BGD/rh & BGE/lh)	31.12.2020	2.930,40	1	1.383,93		47,23	DT
		Componente Rotabile ATR	31.12.2020	824,35	1	839,82		101,88	DT
		COMP.ROTABILE RECLASIFICATE CF.IFRS	31.12.2020			1.101,43			DT
		REP.COMP.TREN ATT - MAIN LANDING GEAR LH, S/N 464 - NC 8063103	31.12.2020	-55,12	1	-55,12	1	100,00	DT
		DP00771552 PR. FOR HSI ED0164 NONE1, YR-ATH C8/581	31.12.2020	562,58	1	562,58	1	100,00	DT
		REP.MOTOR 127E S/N AM 0066 - PT1 DISK P/N:3038513	31.12.2020	1,29	1	1,29	1	100,00	DT
		REP.COMP.TREN ATT. ATR-42 YR-ATD S/N:B333	31.12.2020	210,28	1	210,28	1	100,00	DT
		REP. MOTOR PW 127M S/N ED0150- P/N 3073453-01 ATR-YR-ATFC8/583	31.12.2020	1.553,21	1	1.554,44	1	100,08	DT
		DP00771565 PREP. FOR HSI ED0163 NONE1, YR-ATI C/582	31.12.2020	0,82	1	893,69	1		DT
		DP00771603 PREP. FOR HIS ESN: AM0098, YR-ATF C/584	31.12.2020	0,82	1	0,82	1	100,00	DT
		b) pentru bunurile de natura domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale: - (denumire obiectiv) - (denumire obiectiv)							
		c) pentru bunurile de natura domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale: - (denumire obiectiv) - (denumire obiectiv)							
		d) pentru bunurile luate în concesiune, închiriate sau în locație de gestiune, exclusiv cele din domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:							
		4 Dotări (alte achiziții de imobilizări corporale) 2020		0,00		0,00			
	5	Rambursări de rate aferente creditelor pentru investiții, din care: a) - interne b) - externe							

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE -TAROM S.A.

**RAPORTUL ADMINISTRATORILOR
DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ**

AN 2020

**George ROTARU,
Președinte al Consiliului de Administrație C.N.T.A.R. TAROM S.A.**

1. MODELUL DE AFACERI

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM S.A. (C.N.T.A.R. TAROM S.A./compania/TAROM) a fost înființată în anul 1954 și a fost reorganizată în baza *Ordonanței Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM - S.A.* și a *Legii nr. 136/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM - S.A.* Compania este membră a Asociației Internaționale a Transportului Aerian (International Air Transport Association „IATA”) și a Asociației Europene a Companiilor Europene de Navigație Aeriană (AEA). În anul 2010, TAROM a aderat la SkyTeam, o alianță aeriană globală ce oferă pasagerilor membrilor săi acces la o rețea extinsă de destinații, mai multe frecvențe și conexiuni.

Principalul obiect de activitate al companiei îl constituie executarea de transporturi aeriene interne și internaționale, de călători, de bagaje, de mărfuri și poștă, prin curse regulate și charter, precum și prestații legate de transportul aerian, respectiv comercializarea în regim duty-free, handling, catering, transport terestru în continuarea transportului aerian și alte activități stabilite prin statutul societății. Pe lângă activitatea de bază, compania prestează și servicii conexe, constând în servicii de întreținere tehnică a aeronavelor pentru diverși operatori aerieni din țară și străinătate.

Compania are drept obiectiv general desfășurarea activităților de transport în condiții de siguranță, securitate și eficiență.

În baza reglementărilor aplicabile naționale și europene, compania TAROM a fost certificată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română ca: operator aerian RO-001, organizație de management al continuității navigabilității RO.MG.001 (asociată certificatului de operator), organizație de întreținere RO.145.001, organizație de pregătire aprobată RO/ATO-02/1 și organizație de pregătire pentru întreținere RO.147.001.

Compania este organizată sub forma unei societăți pe acțiuni, în conformitate cu *Legea societăților nr. 31/1990*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu sediul central situat în Calea Bucureștilor nr. 224F, localitatea Otopeni, județul Ilfov. În anul 2020, compania a avut sedii secundare (*agenții, stații*) deschise atât în țară, la *Baia Mare, Botoșani, Brașov, București, Otopeni, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Ploiești, Satu-Mare, Sibiu, Suceava, Timișoara, Târgu-Mureș*, cât și în străinătate, la *Amsterdam, Atena, Madrid, Bruxelles, Budapesta, Chișinău, Frankfurt, München, Istanbul, Londra, Madrid, Paris, Roma, Tel-Aviv, Viena*.

În anul 2020, compania și-a menținut organizarea funcțională nefiind supusă unor operațiuni de fuziune, divizare sau insolvență.

La data de 31 decembrie 2020, capitalul social al companiei era deținut de:

- Statul român, reprezentat de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (ex Ministerul Transporturilor), cu o cotă de participare de 97,222%;
- Compania Națională Aeroporturi București, cu o cota de participare de 1,4574%;
- ROMATSA (Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian), cu o cotă de participare de 1,2364%;
- Fondul de Investiții Muntenia, cu o cotă de participare de 0,0842%.

Compania este condusă de adunarea generală a acționarilor și consiliul de administrație, ale căror componență și atribuții sunt cele prevăzute de lege și de statutul societății, precum și de directorul/directorii căruia/căroro i-a/le-a fost delegată conducerea companiei de către Consiliul de Administrație în condițiile legii și ale statutului societății.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

În anul 2020, administrarea companiei s-a realizat în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, și ale Statutului C.N.T.A.R. TAROM S.A.

2. CONTEXTUL ECONOMIC

Potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică (INS), Produsul Intern Brut (PIB) al României s-a redus cu 3,9% în anul 2020 comparativ cu anul 2019.

Totodată, în anul 2020, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 70,8%, cu 0,8 puncte procentuale peste ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Rata șomajului de lungă durată (șomaj de un an și peste) a fost de 1,5%, iar incidența șomajului de lungă durată (ponderea persoanelor aflate în șomaj de un an și peste în total șomeri) a fost de 29,9%, nivelul cel mai ridicat (17,3%) al ratei șomajului fiind înregistrat în rândul tinerilor (15-24 ani).

Cel mai mare impact negativ pentru industria aviatică l-a avut, în anul 2020, apariția și răspândirea COVID-19, înregistrându-se o scădere cu 66% a veniturilor globale per pasageri-kilometri (RPK). Pe măsură ce boala s-a răspândit, impactul acesteia asupra transportului aerian a fost resimțit la nivel global, începând cu luna februarie 2020, punctul critic fiind atins în luna aprilie 2020, când traficul de pasageri a scăzut cu 94% față de anul anterior, recuperarea fiind dezamăgitor de lentă pentru majoritatea piețelor.

Consecințele restricțiilor de călătorie au fost resimțite pe scară largă atât în transportul de pasageri, cât și în cel al mărfurilor din moment ce aproximativ jumătate din încărcătura aeriană a fost transportată în calele aeronavelor de pasageri.

Transportul aerian internațional de pasageri a arătat puține semne de recuperare în anul 2020, fiind afectat într-un grad mai mare decât cel înregistrat de transportul aerian intern de pasageri sau transportul de mărfuri. Veniturile internaționale per pasageri-kilometri (RPK) au început să scadă în februarie 2020, acestea prăbușindu-se în martie și în aprilie 2020 când au atins un nivel cu 98% mai mic decât în anul precedent. Recuperarea letargică ulterioară a transportului aerian internațional de pasageri a fost extrem de dezamăgitoare, atât pentru companiile aeriene, cât și pentru asigurarea conectivității economiei globale. Astfel, RPK-urile globale au rămas cu aproape 89% mai mici până în septembrie 2020 decât cu un an mai devreme. În schimb, spre deosebire de transportul aerian internațional de pasageri, cel intern a înregistrat o creștere mai încurajatoare față de nivelul din luna aprilie 2020 (cu 87% mai mic decât anul precedent), ceea ce demonstrează că există totuși o cerere pentru călătoriile cu avionul.

Cu toate acestea, deși în luna mai 2020 reducerea restricțiilor de călătorie în Europa a generat un oarecare optimism cu privire la revenirea industriei, cel de-al doilea val de COVID-19 a determinat statele europene să reimpună restricții de călătorie, ceea ce a inversat brusc tendința de creștere.

3. FLOTA ȘI OPERAȚIUNILE TAROM

În anul 2020, TAROM a operat cu un număr de 29 de aeronave, din care 13 cu motoare tip turbojet (ATR) și 16 cu motoare tip jet (Boeing 737 și Airbus A318), după cum urmează:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

Tip aeronava	Număr de aeronave pe fiecare tip	Capacitate	Distanța maximă de zbor
BOEING 737-800	4	189Y / 160BY (16B + 144Y)	5.400 km / 5.678 km
BOEING 737-700	4	14B+102Y	4.900 km/ 4.100km
BOEING 737-300	4	134Y(8B+126Y)	2.780 km/ 3.400km
AIRBUS A318-111	4	14B+99Y, 26B+81Y	2.780 km
ATR 42-500	7	48BY	1.200 km
ATR 72-500	2	68BY	950 km
ATR 72-600	4	72BY	1020 Km

În anul 2019, TAROM a decis să închirieze în regim de leasing operațional un număr de 9 aeronave noi de tip ATR 72-600, care vor fi operate pe zboruri regionale (interne și externe) și vor înlocui aeronavele ATR pe care compania le are în proprietate. Ca urmare, în primele 3 luni ale anului 2020, primele 4 aeronave noi de tip ATR 72-600 au intrat în flota TAROM. Această măsură reprezintă un alt pas în implementarea planului de modernizare a flotei de aeronave operate de TAROM, început în anul 2017, prin închirierea în leasing operațional a două aeronave Boeing 737-800, și continuat în anul 2018 cu închirierea a două avioane B737-800 și achiziția a cinci aeronave B737-8 MAX cu livrare în anul 2023.

Înnoirea flotei va avea un impact pozitiv asupra costurilor cu mentenanța din perspectiva reducerii costurilor cu intervențiile majore la aeronave, dar și cu cheltuielile generate de defectele descoperite la controalele de rutină. Totodată, o flotă mai nouă va avea un impact semnificativ asupra consumului de combustibil.

4. POLITICA PRIVIND CALITATEA ȘI SIGURANȚA ZBORULUI

C.N.T.A.R. TAROM S.A. este continuu supravegheată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, în conformitate cu programul de audit și inspecție al acesteia, în vederea menținerii condițiilor de certificare care impun operatorilor aerieni să implementeze un sistem de management al siguranței (SMS), inclusiv un program de monitorizare a conformității continue a operațiunilor. TAROM are implementat un sistem de monitorizare continuă a conformității cu reglementările aplicabile. Auditorii interni din cadrul companiei realizează atât audituri interne, cât și externe, în domeniile operaționale indicate de reglementările europene, precum:

- *Regulamentul (UE) nr. 965/2012 al Comisiei de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului;*

- *Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu;*

- *Regulamentul (UE) nr. 1178/2011 al Comisiei de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului.*

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

Sistemul de management al siguranței constă în definirea exactă a responsabilităților privind siguranța, începând cu *Managerul Responsabil* până la personalul operațional, precum și în culegerea permanentă de informații despre operațiunile TAROM, în scopul identificării unor posibilele pericole, informații care sunt analizate în vederea luării măsurilor de evitare a urmărilor acestora. Principalele surse de informații pentru SMS sunt sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă și programul Flight Data Monitoring (FDM). Sistemul de raportare de siguranță este un sistem deschis, care se bazează pe principiile culturii juste, în care personalul este încurajat să raporteze orice eveniment sau aspect care ar putea avea impact asupra siguranței operațiunilor. Astfel, TAROM promovează o politică non-punitivă față de erorile neintenționate care sunt raportate de personalul implicat și efectuează analize și investigații ale unor incidente și evenimente produse în operare, cu scopul de a îmbunătăți continuu siguranța zborului.

În conformitate cu *Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei, Ordonanța Guvernului nr. 26/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile, cu modificările și completările ulterioare, și Reglementarea Aeronautică Civilă Română privind raportarea evenimentelor de aviația civilă (RACR-REAC)*, în cadrul TAROM funcționează două sisteme de raportare:

- Sistemul de raportare internă a evenimentelor în legătură cu siguranța zborului, cât și cel de raportare internă confidențială;

- Sistemul de raportare externă (către Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - AIAS și AACR) a evenimentelor de aviație civilă raportabile în conformitate cu reglementările aplicabile.

Datele privind operațiunile de zbor sunt înregistrate/analizate pentru întreaga flotă în cadrul FDM. Parametrii monitorizați sunt stabiliți de către fabricanții aeronavelor și se înscriu în practica industriei. Pe baza acestor parametri, TAROM urmărește buna funcționare a sistemelor avionului, respectarea de către echipajul de zbor a limitărilor impuse de fabricanți și a reglementărilor companiei, precum și identificarea unor suprasolicitări intervenite în exploatare, din cauza unor factori necontrolabili.

TAROM desfășoară un program de supraveghere a operațiunilor, urmărind cele mai frecvente evenimente cu risc sporit, precum și evoluția acestora.

Informațiile privind siguranța zborului sunt prezentate periodic în cadrul întâlnirilor Consiliului de Evaluare a Siguranței TAROM. Informațiile relevante despre accidente și incidentele care se produc în industria aviatică și care prezintă interes pentru personalul operațional TAROM sunt prezentate personalului implicat în operațiuni, printr-un sistem de comunicare de siguranță: safety info, safety e-mail și cursuri SMS (inițiale și de recurență).

TAROM este membră IATA și participă în diverse programe de colectare și analiză a informațiilor relevante de siguranța zborului (IATA – Safety Trend Evaluation Analysis and Data Exchange System STEADES), fiind membră activă a pool-urilor de audit ISAGO (IATA Safety Audit of Ground Operations), IATA DAQCP (De-icing / Anti-icing Quality Control Pool), IATA IFQP (IATA Fuel Quality Pool). Aceste programe au rolul de a optimiza efortul operatorilor aeriени de a controla și supraveghea furnizorii de servicii contractați. Astfel, în cadrul unui pool de audit, IATA repartizează anumiți furnizori de servicii către fiecare operator din pool. Prin aceasta, auditorii TAROM verifică un număr redus de furnizori de servicii și pune la dispoziția celorlalți

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

operatori rezultatele verificărilor. La rândul său, TAROM primește rapoartele de audit efectuate de ceilalți parteneri din pool. În acest mod se obține o supraveghere constantă și performantă a tuturor sub-contractorilor, în vederea menținerii celor mai înalte standarde de siguranță și calitate.

Totodată, TAROM este membră a Flight Safety Foundation și are acces la informații privind acțiunile și studiile acestei organizații, a cărei misiune este aceea de a identifica problemele globale de siguranță și de a stabili prioritățile în siguranța zborului în cadrul aviației.

TAROM, în calitate de membră IATA (International Air Transport Association) este certificată IOSA (IATA Operational Safety Audit) din anul 2006, ceea ce garantează cele mai înalte standarde de siguranță și calitate. Programul IOSA este un sistem de evaluare acceptat și recunoscut internațional menit să auditeze sistemele de management și control ale unei companii de transport aerian. TAROM a fost evaluată prin 8 audituri complete IOSA care au demonstrat îmbunătățirea continuă a siguranței și calității operațiunilor desfășurate.

Ca membră în alianța SkyTeam începând cu anul 2010, TAROM participă în diverse grupuri de lucru ale alianței în domenii cum ar fi: siguranța zborului, monitorizarea conformării, securitatea aeronautică și managementul situațiilor de urgență.

TAROM a fost certificată ISO:9001 din anul 2014, fiind recertificată în anul 2020 în conformitate cu ISO 9001:2015.

În plus, compania a fost certificată în anul 2020 ca agent aeronautic de handling.

5. POLITICA PRIVIND ACTIVITATEA DE MEDIU

La nivel mondial, sectorul aviației contribuie în mod semnificativ la schimbările climatice, fiind sectorul din domeniul transporturilor care înregistrează cea mai rapidă dezvoltare.

Schema Europeană de tranzacționare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (EU-ETS) reprezintă un instrument cheie folosit pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, fiind primul și până în prezent cel mai mare sistem internațional de plafonare a emisiilor de gaze cu efect de seră.

În perioada 2013-2016, EU ETS a acoperit în sectorul aviației numai zborurile din interiorul Spațiului Economic European (SEE), pentru a menține în Organizația Aviației Civile Internaționale (ICAO) dinamica necesară adoptării unui acord internațional de control al emisiilor de gaze cu efect de seră generate de aviație. În anul 2017, pentru a promova în continuare această dinamică și pentru a facilita operaționalizarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA) a ICAO, limitarea la zborurile din interiorul SEE a fost prelungită până în anul 2023.

CORSIA reprezintă o schemă de compensare a emisiilor de carbon, având ca obiectiv stabilizarea emisiilor nete generate de aviația internațională la nivelurile din 2020 prin intermediul achiziției și anulării de credite internaționale. În perspectiva acestui rezultat, Directiva privind EU ETS a fost modificată în anul 2017 pentru a se extinde domeniul de aplicare în interiorul SEE pentru sectorul aviației până în 2023. Normele EU ETS pentru aviație acoperă zborurile pe rute dintre aeroporturi situate în Spațiul Economic European (SEE), și asigură tratamentul echitabil al liniilor aeriene pe rutele de zbor.

În iunie 2018, OACI a adoptat standardele și practicile recomandate privind CORSIA, care, împreună cu elementele de punere în aplicare, oferă informații detaliate privind funcționarea schemei. Cu toate că recunosc și sprijină adoptarea formală de către OACI a standardelor și a practicilor recomandate, UE și statele sale membre au urmat procedurile OACI pentru a notifica diferențele existente între legislația relevantă a UE și CORSIA.

Impactul semnificativ al pandemiei de COVID-19 asupra aviației internaționale a avut repercusiuni și asupra CORSIA. S-a preconizat că emisiile generate de sectorul aviației în

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

anul 2020 vor scădea sub 40% din nivelurile din 2019. Având în vedere acest impact, industria aviației globale, susținută de numeroase țări participante la OACI, a solicitat cu succes modificarea liniei de bază a CORSIA de la media inițială de emisii pentru 2019-2020 la o medie numai din 2019 pentru faza-pilot a CORSIA. Prin urmare, obligațiile viitoare de compensare pentru liniile aeriene au fost reduse semnificativ sau eliminate comparativ cu linia de bază prevăzută inițial. Se va decide în anii următori dacă linia de bază numai din 2019 se va prelungi dincolo de anul 2023.

Ca parte a unui pachet legislativ mai extins în cadrul Pactului verde european și bazat pe Directiva EU ETS, astfel cum a fost modificată în 2017, Comisia Europeană este în curs de a pregăti în prezent o propunere pentru modificarea cadrului EU ETS pentru aviație până în iunie 2021. Propunerea va avea două componente. Aceasta va reduce proporția certificatelor alocate cu titlu gratuit operatorilor de aeronave, pentru a reduce și mai mult emisiile de gaze cu efect de seră. De asemenea, va aborda punerea în aplicare a CORSIA în dreptul Uniunii într-un mod consecvent cu obiectivele climatice ale UE pentru 2030. Revizuirile convenite deja ale cadrului EU ETS furnizează extinderea factorului linear de reducere de 2,2% la plafonul pentru aviație din faza 4 a EU ETS, începând din 2021.

Compania TAROM consideră prioritară responsabilitatea față de mediu, având o abordare sistematică cu privire la menținerea sub control a impactului proceselor sale asupra mediului. Vizând îmbunătățirea continuă a performanței de mediu în conformitate cu legislația și reglementările naționale și europene în vigoare, TAROM a considerat oportună Certificarea Sistemului său de Management de Mediu conform Standardului Internațional ISO 14001:2015, fiind re-certificată în acest sens în anul 2020.

Compania raportează către autoritățile de mediu date privind: emisiile, substanțele care diminuează stratul de ozon, deșeurile, chimicalele, conform legislației naționale de mediu și reglementărilor europene în vigoare. De asemenea, compania își îndeplinește obligațiile care îi revin privind raportarea lunară și achitarea taxelor către Administrația Fondului pentru Mediu.

TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UE (EU ETS) încă din anul 2012, în conformitate cu prevederile *Directivei 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE pentru a include activitățile de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, Regulamentului (UE) nr. 601/2012 al Comisiei privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative interne prin care au fost transpuse în legislația națională directivele 2003/87/CE (EU-ETS) și 2008/101/CE. În sensul asigurării conformității TAROM cu prevederile actelor normative naționale și europene, compania elaborează anual raportul de emisii și achiziționează certificate de emisii de gaze cu efect de seră, în vederea restituirii de către companie, până cel târziu la data de 30 aprilie a fiecărui an, a unui număr de certificate egal cu cantitatea totală de emisii de gaze cu efect de seră generate în anul calendaristic anterior de activitățile de aviație pentru care TAROM considerat operator de aeronave.*

Potrivit *Planului național de acțiune privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul aviației civile pentru perioada 2011-2020*, aprobat prin *Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 1801/2011*, cu modificările și completările ulterioare, ale cărui obiective generale au constat în „îndeplinirea angajamentului strategic asumat de UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră” și „plafonarea emisiilor de CO₂ din sectorul aviației civile internaționale începând cu 2020”, TAROM a întreprins următoarele acțiuni:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

✓ Implementarea *Programului de eficientizare a consumului de combustibil*, care constă în identificarea ariilor în care se pot efectua economii de combustibil, astfel încât să se reducă cantitatea de emisii produsă de aeronavele companiei. Măsurile din cadrul programului sunt reprezentate de aplicarea unor proceduri/noi tehnologii privind „fuel efficiency”. În anul 2019, în cadrul TAROM, în directă subordonare a directorului general a fost înființată o structură cu atribuții în acest sens, denumită „Fuel Efficiency Improvement (FEI) TEAM”, condusă de un FEI Manager. FEI Team formulează, instituționalizează, coordonează și gestionează din punct de vedere strategic, tactic și logistic programul și politicile de eficientizare a cheltuielilor aferente consumului operațional de combustibil de aviație, beneficiind de împuternicirea și sprijinul managementului executiv al companiei.

✓ Modernizarea flotei TAROM, proces început în perioada 2017 – 2018 odată cu renunțarea de către TAROM la operarea aeronavelor A310 și introducerea în perioada 2017-2018 a unor aeronave noi de tipul B737-800 NG, și continuat în anul 2020 cu introducerea în flota TAROM a patru aeronave noi ATR 72-600.

6. ASPECTE SOCIALE ȘI DE PERSONAL; RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI

Compania TAROM reafirmă în mod regulat angajamentul de a respecta principiul egalității de gen, prin asigurarea egalității de remunerare pentru munca depusă între bărbați și femei, eliminarea discriminării la angajare între cele două genuri și asigurarea egalității de șanse și de tratament între angajați, femei și bărbați, în cadrul relațiilor de muncă de orice fel.

În plus, compania promovează dialogul social, respectă dreptul angajaților de a fi informați și consultați, respectă drepturilor sindicale, sănătatea și siguranța la locul de muncă. În anul 2020, compania a organizat și desfășurat negocieri colective în vederea încheierii unui contract colectiv de muncă, fiind, în final, agreată continuarea acordului de muncă anterior.

Compania se conformează principiilor recunoscute, în special, de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Constituția României, cu privire la respectarea drepturilor omului. TAROM promovează o politică de respectare a tuturor drepturilor și libertăților prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special a respectării vieții private și de familie, de protecție a datelor cu caracter personal, de promovare a libertății de exprimare și de informare, a libertății de întrunire și de asociere, de promovare a unor condiții de muncă echitabile și corecte în cadrul companiei, de protecția a salariaților în cazul concedierii nejustificate, la protecția sănătății angajaților și pasagerilor etc.

La sfârșitul anului 2020, compania avea un număr total de 1.534 de salariați, cu 301 mai mult decât numărul inițial bugetat, de 1.233.

Nr. mediu de salariați total realizat în anul 2020 a fost de 1.186, mai mic decât cel inițial bugetat, de 1.607 salariați.

În plus, în anul 2020, în conformitate cu dispozițiile art. 64² alin. (1) raportat la art. 35 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul de Administrație a delegat conducerea societății către doi directori, respectiv directorul general și directorul financiar, fiind încheiate în acest sens contracte de mandat.

În anul 2020, politica de resurse umane a companiei a fost afectată de apariția și răspândirea pandemiei COVID-19, conducerea companiei fiind nevoită să ia, pe de o parte, măsura suspendării contractelor individuale de muncă pentru aproximativ 1.000 de angajați (prin rotație), începând cu luna aprilie 2020, în condițiile prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. c) din *Legea nr.*

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

53/2003 – *Codul Muncii* – republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca urmare a reducerii temporare a activității companiei, precum și măsura reducerii programului de lucru de la 5 zile la 4 zile pe săptămână, cu reducerea corespunzătoare a salariului, a personalului rămas în activitate, începând tot cu luna aprilie 2020;

În anul 2020, în cadrul TAROM nu au fost declarate boli profesionale și nici nu au fost înregistrate evenimente de tipul celor prevăzute în *Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, cu modificările și completările ulterioare*.

7. COMBATEREA CORUPȚIEI ȘI A DĂRII DE MITĂ

TAROM a aderat la valorile fundamentale, principiile și obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2016*, asumându-și îndeplinirea măsurilor prevăzute în *Planului de integritate al companiei*, aprobat prin *Decizia directorului general nr. 54/23.06.2017*.

TAROM condamnă întru totul corupția, sub orice formă, și își exprimă, în mod ferm, angajamentul de continuare a procesului de implementare a măsurilor identificate de conducerea companiei ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție, constând în măsuri de prevenire a corupției, educație a angajaților ori combatere a corupției, ținând cont de îndrumările cuprinse în *Ghidul de bună practică al OCDE privind controlul intern, etica și conformitatea* (<https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>).

În anul 2020, conducerea TAROM a luat măsuri de întărire a controlului intern, de efectuare a unor cercetări disciplinare ale unor salariați față de care au fost sesizate încălcări ale *Codului de Etică și Conduită al Companiei TAROM*, aprobat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 12/12.07.2016*, precum și de valorificare a rezultatelor activității structurii de control intern prin sesizarea organelor judiciare competente.

TAROM are o politică corporativă care promovează „integritatea morală” a angajaților (pct. II.1.9 *Integritatea Morală din Codul de Etică și Conduită al Companiei TAROM*), interzicând orice acceptare sau pretindere de către un angajat al companiei, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, a vreunui avantaj sau beneficiu, în natură sau bani. Totodată, potrivit pct. 11 – Abateri Disciplinare, alin. (4) lit. e) din Regulamentul Intern al C.N.T.A.R. TAROM S.A., constituie abatere disciplinară gravă „primirea de la alți salariați sau de la alte persoane din afara companiei de bani pentru activitățile prestate în timpul serviciului”. Astfel, prin aplicarea unor sancțiuni disciplinare pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul oricărui angajat, TAROM dorește să contracareze orice tentativă de corupție în rândul angajaților.

8. MANAGEMENTUL RISCULUI

8.1. RISCURI EXTERNE

Aceste riscuri sunt legate de factori externi companiei și afectează TAROM prin modificarea cererii de servicii oferite de aceasta, a mediului concurențial sau a costului unor produse, care nu pot fi controlate de TAROM cum este, de exemplu, prețul crescut al carburantului de aviație. Astfel, activitatea companiei TAROM este supusă permanent efectelor riscurilor, motiv pentru care conducerea acesteia trebuie să gestioneze, cel puțin, următoarele categorii de riscuri externe:

8.1.1. Volatilitatea mediului geopolitic și economic

Majoritatea companiilor aeriene sunt vulnerabile la factori externi, cum ar fi tensiunea politică și conjuncturile economice. În cazul sectorului aviației comerciale, stabilitatea

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

politică și creșterea economică susținută reprezintă factori majori care determină creșterea pe termen lung a traficului aerian.

Instabilitatea și turbulențele de pe piețele financiare au caracterizat o mare parte din secolul XXI și pot continua. Însă sursele instabilității pot fi multiple, precum: tensiuni în Orientul Mijlociu, impunerea unor măsuri protecționiste, apariția unor conflicte etnice/religioase, tranziția de la democrație la autoritarism, cooperarea internațională ori intervențiile statale etc. În următorii 20 de ani, fragilitatea statelor, tensiunile religioase și etnice și presiunea crescândă asupra resurselor globale pot genera conflicte.

Pe lângă problemele macroeconomice la nivel mondial, în special generate de tensiunile comerciale dintre S.U.A. și China, primele două economii ale lumii cu o pondere cumulată de peste 40% din PIB-ul mondial, economia mondială a fost puternic afectată în primele două trimestre ale anului 2020 de apariția și răspândirea virusului SARS-CoV-2 pe toate continentele.

Pandemia COVID-19 reprezintă nu doar o criză globală a sănătății, ci și o criză economică globală, iar aviația a fost puternic afectată de aceasta, încă de la începutul anului 2020. În iunie 2020, IATA a anunțat că se așteaptă ca în 2020 companiile aeriene să sufere o pierdere netă fără precedent de 83,4 miliarde USD. Deși previziunile IATA de la începutul anului indicau o creștere a traficului aerian de 4,7% pentru anul 2020, rezultatele de la sfârșitul anului au demonstrat un declin fără precedent al acestuia, de 66%, ceea ce prezintă provocări fără precedent pentru companiile aeriene. Astfel, companiile aeriene vor avea nevoie de o creștere de cel puțin 130% pentru a reveni la nivelurile de trafic de pasageri din anul 2019.

Măsurile de protecție sanitară și restricțiile de călătorie introduse de statele membre ale UE și de țările terțe ca urmare a pandemiei au redus drastic cererea și încrederea consumatorilor în transportul aerian de pasageri, determinând o reducere record și de durată a traficului aerian în Uniunea Europeană. Numărul zborurilor operate în spațiul european a scăzut cu până la 90% în martie-aprilie 2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019.

La 1 martie 2020, aeroporturile Europei încă gestionau peste 5 milioane de pasageri, însă până la 31 martie 2020, numărul acestora s-a redus la numai 174.000 (o scădere de 97,1% comparativ cu aceeași zi din anul 2019).

În fața pandemiei de COVID-19, numeroase țări au răspuns prin introducerea de interdicții de zbor și restricții de călătorie, unele din acestea menținându-se până la sfârșitul anului 2020. Acest lucru a avut un impact major asupra traficului aerian internațional, deoarece aceste restricții au condus la o diminuare drastică a cererii la un nivel la care majoritatea rutelor nu au mai putut fi operate în scop comercial.

Statele membre ale Uniunii Europene au justificat interdicțiile de zbor intracomunitare ca fiind o măsură de limitare a răspândirii COVID-19 în contextul temerilor că măsurile adoptate de unele țări s-au dovedit a fi insuficient de eficiente. Amploarea interdicțiilor de călătorie și de zbor a fost variabilă. Astfel, vârful interdicțiilor de zbor între statele membre s-a înregistrat în perioada 20 martie – 26 martie 2020, când 20 de state membre au introdus restricții de zbor. Acesta a fost urmat de o ușoară scădere, la 31 martie fiind 16 state membre care aveau restricții de zbor, iar la 6 aprilie, 14.

Gravitatea impactului COVID-19 este clar reflectată în rezultatele anuale ale companiilor aeriene. RPK-urile globale au scăzut cu 69,78% în anul 2020 față de anul 2019. Pentru a pune acest lucru în context, în cele șase luni imediat după atacurile din 11 septembrie - considerată a fi cea mai severă criză a aviației înainte de 2020 - RPK-urile au scăzut cu doar 12%.

Per ansamblu, în cursul anului 2020 operatorii aerieni europeni au înregistrat o reducere a traficului aerian de 70% față de anul 2019. Deși în perioada verii, companiile aeriene au

profitat de pe urma ridicării restricțiilor de călătorie în Europa, recuperarea mult așteptată a fost îndepărtată de apariția noilor valuri de infectări.

Piețele interne au continuă să reprezinte, în cea de-a doua jumătate a anului 2020, baza pentru redresarea industriei. Creșterea cererii de pasageri a fost determinată de piețele interne, pe măsură ce mai multe țări au început să slăbească restricțiile de călătorie în interiorul granițelor lor. RPK-urile interne au scăzut cu 67,6% față de anul anterior în iunie, comparativ cu scăderea anuală de 78,4% în luna mai.

Călătoriile aeriene internaționale au înregistrat însă puține îmbunătățiri, deoarece majoritatea piețelor au fost puternic restricționate. Într-adevăr, RPK-urile internaționale au scăzut cu 96,8% anual.

Indicatorii cererii au arătat rezultate mixte în luna iunie 2020. Astfel, în luna iunie cheltuielile consumatorilor și-au revenit în mai multe economii, inclusiv în S.U.A., zona euro și China, ca urmare a reducerii restricțiilor. Cu toate acestea, ratele șomajului au rămas ridicate în majoritatea țărilor.

Rezultatele economice pentru 2020 rămân, de asemenea, sumbre. Fondul Monetar Internațional (FMI) și-a revizuit previziunile în iunie, din cauza unui impact mai profund al COVID-19 asupra activității economice și a redresării mai lente înregistrate în prima parte a anului 2020 decât se aștepta inițial. Potrivit organizației, PIB-ul global s-a contractat cu 3,5% în anul 2020.

Pierderile înregistrate de industria aviatică au pus în pericol în anul 2020 între 6 și 7 milioane de locuri de muncă susținute de aviație numai în Europa. O recuperare accelerată a transportului aerian în Europa este vitală pentru a evita cel mai grav dintre aceste impacturi. Însă acest lucru poate fi realizat doar prin acțiuni guvernamentale concertate constând, pe de o parte într-o „repornire coordonată a călătoriilor aeriene, cu deschiderea frontierelor (inclusiv eliminarea carantinei) și reguli de operare bazate pe îndrumările de sănătate stabilite de ICAO și la nivel european de EASA și Centrul European pentru Controlul Bolilor (ECDC), iar pe de altă parte prin oferirea de sprijin financiar și de reglementare continuu, în special ajutor financiar direct, extinderea derogării de la regula sloturilor 80-20 și scutirea de impozite și taxe.

Compania nu poate previziona toate efectele pe care o eventuală criză mondială le-ar avea asupra sa. Cu toate acestea, în anul 2020 conducerea TAROM a dus o politică pro-activă, de identificare a măsurilor necesare menținerii sustenabilității companiei chiar și în condiții de piață dificile.

8.1.2. Concurența

Aviația europeană se confruntă cu noi provocări în materie de competitivitate, pe o piață mondială care evoluează rapid, în special ca rezultat al deplasării centrului de greutate al creșterii economice către est. Concurenții nou-apăruți beneficiază de pe urma creșterii economice rapide din întreaga regiune, în special din Asia, precum și de pe urma faptului că aviația devine un element strategic în cadrul politicilor de dezvoltare economică ale țărilor lor de origine. Siguranța și securitatea sunt condiții prealabile necesare pentru un sector al aviației competitiv. Astfel, creșterea traficului aerian nu poate fi luată în considerare fără menținerea unor standarde ridicate de siguranță, care să permită sectorului aviației să continue să se dezvolte în condiții de siguranță în viitor. În acest scop, sistemul de reglementare trebuie să fie mai bine dotat pentru a identifica și a reduce riscurile în materie de siguranță, într-un mod mai rapid și mai eficient. Acest lucru poate fi realizat prin introducerea unei abordări a reglementării și a supravegherii în materie de siguranță care să se bazeze pe riscuri și pe performanțe, prin eliminarea lacunelor existente în materie de siguranță și prin integrarea mai profundă a altor domenii tehnice ale reglementării legate de siguranță, cum ar fi securitatea aviației.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

Deși siguranța reprezintă un aspect esențial, ea nu poate fi analizată însă în mod izolat. Cadrul de reglementare trebuie, de asemenea, să stabilească condițiile în care sectorul aviației să poată prospera și să rămână competitiv pe piața mondială. Este astfel nevoie de o recunoaștere a diferențelor dintre riscurile implicate de diverse sectoare ale aviației civile, de eliminarea normelor și a procedurilor care adaugă timp, sarcini și costuri în plus, însă nu contribuie la siguranță, precum și a celor care frânează inovarea și spiritul antreprenorial.

Deoarece TAROM operează o rețea de rute în principal europene, majoritar scurt și mediu curier, distanța medie de operare fiind de aproximativ 1.200 km, compania concurează cu toate categoriile de operatori existenți în piață, și anume: „low cost”, „legacy”, subsidiarele low cost ale companiilor de tip legacy, companii de nișă.

Astfel, TAROM trebuie să facă față unei concurențe acerbe, în principal din partea competitorilor de tip low cost, care practică tarife modice, în ciuda pierderilor financiare, doar în scopul majorării cotelor de piață.

8.1.3. Riscul fluctuațiilor de curs valutar

Având în vedere că o mare parte din veniturile companiei sunt încasate într-o varietate de valute, acestea o fac vulnerabilă la fluctuațiile cursului de schimb valutar. În politica sa, compania este afectată de evoluția piețelor valutare, respectiv: EUR/USD, EUR/GBP, EUR/RON. Politica de prețuri a companiei este focalizată, în principal, pe moneda EUR, însă din activitatea de operare rezultă obligații și în alte monede, rata de schimb valutar putând afecta rezultatele.

Expunerea companiei la riscul valutar a fost ne semnificativă în anul 2020, riscul fiind considerat tolerabil.

8.1.4. Riscul unor atacuri cibernetice

Amenințările cibernetice se află într-o continuă evoluție, supunând sistemele și rețelele informaționale și operaționale la riscuri care pot produce pagube semnificative în toate sectoarele industriale, publice și guvernamentale, la nivel mondial.

Securitatea cibernetică în aviația civilă este un domeniu complex, care se întinde în toate ariile de activitate unde sunt prezente tehnologii (electronice – informaționale și operaționale). Așa cum menționează și ICAO în Strategia globală de securitate cibernetică adoptată în octombrie 2019 și în Rezoluția A40-10, securitatea cibernetică are aplicabilitate pe orizontală, atât în zona securității aeronautice, cât și a siguranței aviației civile, respectiv în domeniul operațiunilor, facilităților, managementului și administrării ș.a.

Astfel, sectorul aviației civile depinde din ce în ce mai mult de disponibilitatea sistemelor de tehnologie a informațiilor și a comunicațiilor, precum și de integritatea și confidențialitatea datelor. Amenințarea reprezentată de posibile incidente cibernetice pentru aviația civilă este în continuă evoluție, cele mai multe dintre acestea fiind rău intenționate, cu consecințe întreruperi ale continuității activității și furtul de informații din motive politice, financiare sau de altă natură.

Opinia ICAO este aceea că securitatea cibernetică ar trebui să fie inclusă în sistemele de supraveghere a securității și siguranței aviației dintr-un stat, ca parte a unui cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor.

Gestionarea riscurilor de securitate cibernetică în sectorul aviației trebuie să se bazeze pe dezvoltarea unei abordări ample, capabile să prezică riscurile cibernetice pentru ecosistemul aviației, identificarea și implementarea controalelor adecvate pentru a preveni riscurile cibernetice, capacitatea de a monitoriza/detecta atacurile și capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

Cu toate că în ultimele decenii, tehnologia a făcut progrese uriașe, care au fost implementate și în sectorul aviației, revoluționând călătoriile, facilitând călătoria non-stop pe continente, oferind facilități pasagerilor aerieni ca niciodată (acces la Internet, acces GSM, divertisment în zbor), transferuri perfecte pentru pasagerii care tranzitează între țări, pe de altă parte, acest confort nu a venit fără setul său de riscuri care au apărut din cauza vulnerabilităților inerente și a amenințărilor cunoscute pe care aceste sisteme le posedă. Astfel, utilizarea sistemelor informatice la bord și off-board, a sistemelor de navigație și a rețelelor de date, a dus la creșterea amenințărilor cu privire la atacurile cibernetice și încălcarea securității/confidențialității datelor, principalele tipuri de amenințări cibernetice cu care se confruntă sectorul aviației fiind:

- **Atacurile phishing:** acestea reprezintă, în primul rând, o etapă prealabilă către un atac rău intenționat complet orientat către o companie. Obiectivul principal constă în obținerea datelor de identificare ale utilizatorilor prin tehnici de inginerie socială și infiltrarea în sistemul unei companii pentru a planta și lansa amenințări persistente avansate. O serie de organizații, inclusiv aeroporturi, au fost victime ale unor astfel de atacuri.

- **Atacurile bazate pe Wi-Fi:** Dacă nu sunt asigurate în mod adecvat, sistemele Wi-Fi tradiționale disponibile la bordul unei aeronave sunt vulnerabile, astfel încât ar putea fi folosite pentru accesul neautorizat la echipamentele avionice de la bord ori pentru perturba sau modifica comunicațiile prin satelit. De exemplu, un cod infiltrat în sistemul unui avion ar putea să anuleze setările de securitate, ducând la rezultate dezastruoase, precum deturnarea și/sau prăbușirea unei aeronave etc.

- **Atacurile DDoS (Distributed Denial-of-Service) și botnet:** apar atunci când un hacker trimite un aflux mare de trafic către o rețea sau server pentru a copleși sistemul și pentru a-i perturba capacitatea de operare. Hackerii utilizează rețele bot din rețelele compromise pentru a se infiltra în sisteme critice, precum controlul traficului aerian ori rezervarea biletelor online, ceea ce duce la blocarea platformei. Atacatorii pot cere, de asemenea, o sumă de răscumpărare de la autorități pentru a preveni întreruperea sistemelor de control și gestionare a zborului.

- **Atacurile de bruier:** pot avea consecințe grave, deoarece hackerii compromit acuratețea datelor furnizate conducerii aeronavei, cum ar fi viteza aeronavei, locația, direcția, existența unor aeroporturi sau aeronave în apropiere etc.

- **Deturnarea de la distanță:** breșele/defectele de securitate ale tehnologiilor de comunicații utilizate în industria aeriană permit hackerilor să atace/controleze de la distanță sistemele de zbor și de la bord, pentru a le permite să atace alte sisteme critice, precum comenziile de zbor, receptoarele de navigație, sistemele de supraveghere, afișajele aeronavelor și altele.

- **BYOD (bring your own device):** Sistemele actuale de divertisment în zbor permit pasagerilor să-și vizioneze propriile videoclipuri prin intermediul USB-urilor. Cu excepția cazului în care sunt protejate în mod adecvat, pasagerii rău intenționați ar putea utiliza USB-urile pentru a infiltra programe/amenințări persistente avansate în sistemele de divertisment din zbor cu consecințe dezastruoase. Astfel, informațiile despre zbor furnizate pe IFE (in-flight entertainment) ar putea fi falsificate sau denaturate pentru a crea haos/panică printre pasageri.

În concluzie, compania ar trebui să-și dezvolte, în primul rând, capacități „predictive”, care să-i permită să învețe din evenimente externe și să anticipeze tipurile de atac la care ar putea fi expuse sistemele sale informatice. Totodată, capacitatea de a detecta atacurile cibernetice din timp este esențială pentru companie, iar capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite sunt necesare atât pentru a investiga și remedia problemele descoperite, cât și pentru a recomanda noi măsuri preventive.

Prin urmare, după analiza tipurilor de amenințări cibernetice, compania trebuie să-și stabilească o cultură de securitate cibernetică și să dezvolte strategii de atenuare/prevenire a riscurilor cibernetice.

8.1.5. Riscul fluctuației de personal din industria aviatică

Datorită afluxului de noi tehnologii și procese, dar și necesității reducerii costurilor, companiile din industria aviației necesită, poate mai mult decât orice alte industrii, o forță de muncă talentată, angajată și din ce în ce mai specializată. Astfel, din cauza naturii extrem de specializate a industriei, companiile aeriene trebuie să angajeze și să păstreze personalul calificat necesar efectuării unor procese critice, proprii industriei aviatică. TAROM a reușit să mențină până în acest moment o forță de muncă specializată și bine pregătită. Cu toate acestea, în anul 2020, din cauza restricțiilor de zbor impuse de unele state ca urmare a răspândirii COVID – 19, companiile aeriene au fost nevoite să ia măsuri fie de trimitere în șomaj tehnic a unei părți din personalul aeronautic civil navigat și/sau din personalul aeronautic tehnic ne-navigant, fie de concediere a acestora, ceea ce a condus la înregistrarea unui surplus pe piața forței de muncă pentru aceste categorii de personal.

8.1.6. Riscurile strategice

Acestea afectează scopurile pe termen mediu și lung, precum și obiectivele companiei, cuprinzând: riscurile politice (precum eșecul îndeplinirii politicii guvernamentale, schimbări legislative frecvente), riscurile sociale și riscurile privind clienții (de ex. eșecul identificării nevoilor curente și în schimbare ale clienților).

Încrederea consumatorilor reprezintă un factor-cheie asociat pandemiei COVID-19 care afectează nivelurile de trafic și indică o legătură între reducerea traficului aerian și pandemie. Rapoartele IATA au arătat că, din februarie 2020 până la jumătatea lui aprilie, rezervările au scăzut în ritm accelerat comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. De atunci a existat o oarecare redresare, dar la sfârșitul lui iunie 2020 se înregistra totuși o scădere de 82%.

În anul 2020 a fost dificil să se facă predicții stabile privind evoluția nivelurilor de trafic aerian în acest an, iar revenirea la nivelurile anterioare COVID nu se va produce înainte de 2024. Factorii care au avut impact asupra evoluției nivelurilor de trafic aerian sunt restricțiile de călătorie, modelele de rezervare ale consumatorilor și reglementările sanitare impuse industriei. Acestea sunt strâns legate de posibilitatea reparației cazurilor și de absența unui vaccin la momentul actual. Toate previziunile comportă un grad ridicat de incertitudine. Astfel, deși s-a estimat continuarea ameliorării traficului aerian în cea de-a doua parte a anului 2020 ca urmare a ridicării restricțiilor, un al doilea val de cazuri, astfel cum s-a produs în Republica Populară Chineză și în diverse alte state din Uniunea Europeană, a determinat o nouă scădere a traficului aerian.

În ceea ce privește cererea de trafic aerian și încrederea consumatorilor în transportul aerian de pasageri, în anul 2020 a fost foarte dificil pentru companie să realizeze proiecții dincolo de sezonul de operare al iernii 2020/2021. Astfel, compania s-a confruntat cu dificultăți în estimarea orarelor pentru următorul sezon. Companiile aeriene revizuiesc constant orarele de zbor pentru a putea reacționa la schimbarea imprevizibilă a restricțiilor de călătorie sau de zbor și la cererea pasagerilor, atât de dificil de estimat. Datele privind rezervările pasagerilor din anul 2020 au arătat că rezervările lunare până în martie 2021 au continuat să fie mult sub nivelul celor din aceeași lună a anului trecut.

Pe de altă parte, s-a observat o schimbare semnificativă a comportamentului pasagerilor în ceea ce privește rezervările astfel încât pasagerii decid acum cu maximum patru săptămâni înainte de ziua de operare programată dacă să rezerve sau nu un zbor. Prin urmare, nu

există suficientă vizibilitate în ceea ce privește factorul de încărcare a unui zbor cu patru săptămâni înainte pentru a lua o decizie în cunoștință de cauză privind operarea zborului.

8.1.7. Riscul apariției unor epidemii la nivel global (pandemii)

Epidemiile apar în mod constant în rândul populațiilor ca urmare a expunerilor la mediu, alimente contaminate, a răspândirii interumane sau prin alte căi. Orice epidemie majoră, indiferent de cauzele care o provoacă (eveniment natural sau intenționat etc.) poate genera morbidități sau mortalitate crescute care să necesite un răspuns imediat din partea autorităților publice, precum și o intervenție coordonată de sănătate publică. Aeronavele și aeroporturile pot reprezenta căi susceptibile de introducere și/sau răspândire a unor boli transmisibile în țară.

În astfel de situații, în vederea atenuării eficiente a riscurilor și asigurării respectării cerințelor naționale de sănătate publică, este posibilă impunerea de către autoritățile naționale a unor restricții de circulație, transpuse în acțiuni de suspendare a unor zboruri, cu impact asupra activității operatorilor aerieni și aeroporturilor, precum și a unor măsuri de protecție a sănătății și siguranței pasagerilor, echipajelor și a altor categorii de angajați (personal aeroportuar, agenți de handling etc.), cu menținerea corespunzătoare a siguranței și securității zborurilor.

Apariția pandemiei COVID – 19 la începutul anului 2020 și efectele pe care măsurile luate de către autoritățile publice în vederea prevenirii răspândirii COVID-19 și gestionării corespunzătoare a consecințelor acestei pandemii, au dovedit faptul că TAROM nu a putut previziona toate efectele pe care o eventuală epidemie/pandemie le-ar putea avea asupra activității acesteia.

8.1.8. Riscul de lichiditate

Aviația a cunoscut o expansiune puternică în ultimii zece ani, datorată în special companiilor aeriene low-cost care au reușit creșterea cererii de zboruri. Chiar dacă o evaluare completă a impactului pandemiei este greu de realizat, a devenit cert că operatorii din acest segment au avut cel mai mare risc de lichiditate în anul 2020. Impactul a fost resimțit atât de industria aviatică, cât și de alte industrii a căror evoluție depinde de călătorii. Totuși, riscul poate fi atenuat de avantajul de a opera curse scurte, avantaj care reduce expunerea pasagerilor la infecție. Declanșarea crizei economice globale în trimestrul I al anului 2020 a luat amploare de la o zi la alta, iar efectele acestei crize s-au resimțit pe tot parcursul anului 2020, iar revenirea la situația din 2019 va dura câțiva ani. Criza economică a afectat de o amploare fără precedent industria aviatică în anul 2020. Marii operatori aerieni din industria de aviație europeană și mondială și-au redus drastic activitatea concentrându-se pe operații de reducere a costurilor și asigurarea supraviețuirii pentru a putea beneficia de perioada de relansare ce va veni după criză.

Transportatorii mari pot depăși această situație mai ușor, deoarece au sprijinul guvernelor și pentru că pot face restructurări în cadrul proceselor. Chiar și așa, și pentru aceștia a rămas o mare provocare găsirea modalității de a face pasagerii să se simtă în siguranță în timpul zborului.

Veniturile operatorilor aerieni au avut o scădere puternică în semestrul I 2020 față de nivelul planificat, aceștia acumulând și datorii către pasagerii cărora le-au fost anulate zborurile, dar și către furnizori. După perioada de izolare/carantină, companiile au reluat zborurile, cu campanii de reduceri ale biletelor și investiții în măsuri de igienă pentru a asigura sănătatea și siguranța clienților și ale echipajului. Deși companiile și-au reluat activitatea, modalitățile de recuperare sunt încă greu de stabilit, deoarece statele continuă să ridice sau să impună măsuri de călătorie.

Suspendarea zborurilor către anumite destinații a condus și la diminuarea drastică a veniturilor încasate de compania TAROM din transportul aerian de pasageri, în prima parte anului, și implicit la înregistrarea unor dificultăți de plată a angajaților și furnizorilor.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

Înlăturarea riscului de lichiditate al companiei presupune manevrarea fluxurilor financiare pentru acoperirea necesarului dintre venituri și cheltuieli. Soluționarea crizei pe termen scurt poate consta în majorarea intrărilor de mijloace bănești prin creșterea veniturilor sau în micșorarea ieșirilor de mijloace bănești prin minimizarea cheltuielilor. În acest sens, compania poate întreprinde acțiuni precum:

- diminuarea radicală și cât mai rapidă a cheltuielilor ineficiente;
- obținerea de termene suplimentare de plată din partea furnizorilor, obținerea de împrumuturi pe termen scurt, obținerea unor facilități fiscale;
- vânzarea sau închirierea unor active;
- identificarea altor surse de venit precum: extinderea activității de transport aerian de mărfuri și poștă, efectuarea unor curse charter umanitare, executarea pentru terți a unor lucrări de întreținere a aeronavelor sau a unor lucrări de reparații ale componentelor etc.

8.2. RISCURI INTERNE

Sursele interne de risc reprezintă rezultatul unor evenimente apărute în interiorul TAROM. Aceste surse de risc pot fi controlate. În această categorie se pot distinge riscurile de utilizare a echipamentelor, riscurile cu forța de muncă sau riscurile asociate managementului organizațional. Aceste riscuri pot fi prevenite prin simpla eliminare a surselor care le produc, lucru posibil datorită faptului că sunt generate de activitatea companiei. În urma analizelor efectuate, principalele categorii de surse interne de riscuri identificate de companie vizează:

- a) lipsa personalului specializat în anumite structuri și a unei strategii de resurse umane, imposibilitatea asigurării unei pregătiri profesionale adecvate, eficiența scăzută a forței de muncă datorată, în principal, nemotivării salariale, precum și a condițiilor de muncă; lipsa unei dimensionări corecte a resursei umane raportată la flota TAROM, precum și la numărul de pasageri transportați;
- b) infrastructura IT învechită, atât fizic, cât și moral, aflată inclusiv în starea de depășire a suportului producătorului, poate conduce la apariția întreruperilor/blocării activității utilizatorilor, precum și la accesul neautorizat în sistemele TAROM;
- c) slăbirea poziției TAROM pe anumite piețe din cauza întârzierii implementării unor măsuri de eficientizare și de îmbunătățire a produsului oferit ori utilizării unor canale de vânzări ineficiente (costisitoare, vânzare preponderent prin agenții insuficient tehnologizate);
- d) lipsa unei strategii comerciale pe termen lung și a unei administrări stabile și performante;
- e) flota eterogenă și uzată atât din punct de vedere tehnic, cât și moral;
- f) cota mică a veniturilor provenite din activități neoperaționale;
- g) presiuni din partea sindicatelor;
- h) capitalizarea insuficientă, investiții insuficiente și lipsa de stabilitate financiară;
- i) gestionarea ineficientă a problemelor de ordin tehnic care determină întârzieri în operare și plata unor despăgubiri pasagerilor.

9. INDICATORI-CHEIE DE PERFORMANȚĂ NEFINANCIARĂ

Principalii indicatorii specifici activității TAROM sunt:

- Număr curse (regulate și charter);
- Număr pasageri (curse interne, curse externe, în regim codeshare);
- Ore bloc;
- RPK (mii Km);
- ASK (mii Km);

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

▪ Load factor (%).

Prezentăm în continuare situația comparativă a gradului de realizare a indicatorilor specifici activității TAROM în anul 2020, față de anul 2019, precum și față de valorile planificate:

Indicatori fizici	12 luni	12 luni	12 luni	Realizat 2020/ Realizat 2019	Realizat 2020/ Buget Rectificat 2020
	realizat 2019	buget rectificat 2020	realizat 2020	(%)	(%)
Curse regulate si charter:					
Nr. curse	19.380	6.633	6.301	32,51%	94,99%
Ore bloc	74.114,96	24.681,81	23.672,36	31,94%	95,91%
Pasageri TAROM (nr.)	3.066.497	865.323	817.749	26,67%	94,50%
Pasageri code - share (nr.)	97.721	27.851	23.798	24,35%	85,45%
Pasageri total (nr.)	3.164.218	893.174	841.547	26,60%	94,22%
RPK (Km mii)	3.344.309,17	906.510,01	872.333,31	26,08%	96,23%
ASK (Km mii)	4.453.651,19	1.397.789,93	1.356.451,24	30,46%	97,04%
Load factor (%)	75,09%	64,85%	64,31%	85,64%	99,16%
Curse regulate:					
Nr. curse	18.739	6.333	5.988	31,95%	94,55%
Ore bloc	70.458,36	22.815,25	21.674,36	30,76%	95,00%
Pasageri TAROM (nr.)	2.852.658	803.785	753.763	26,42%	93,78%
Pasageri code - share (nr.)	97.721	27.851	23.798	24,35%	85,45%
Pasageri total (nr.)	2.950.379	831.636	777.561	26,35%	93,50%
RPK (Km mii)	3.104.129,89	826.726,76	783.841,16	25,25%	94,81%
ASK (Km mii)	4.144.205,67	1.262.571,82	1.210.078,30	29,20%	95,84%
Load factor (%)	74,90%	65,48%	64,78%	86,48%	98,93%
Curse charter pasageri:					
Nr. curse	641	288	301	46,96%	104,51%
Ore bloc	3.656,60	1.625,31	1.756,75	48,04%	108,09%
Pasageri transportați (nr.)	213.839	61.538	63.986	29,92%	103,98%
Curse charter marfă:					
Nr. curse	0	12	12		100,00%
Ore bloc	0.00	241,25	241,25		100,00%

Din analiza acestor indicatori pentru anul 2020 se observă o scădere dramatică atât a numărului total de curse față de cel înregistrat în anul 2019, respectiv de la 19.380 curse în anul

---

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2020

2019 la 6.301 curse în anul 2020, ceea ce semnifică un procent de realizare de doar 32,51% comparativ cu anul precedent, cât și o scădere a numărului de pasageri, de la 3.066.497 pasageri în anul 2019 la 817.749 pasageri în anul 2020 (26,67%). Aceasta situație a fost generată de apariția și răspândirea COVID-19, ca urmare a faptului că numeroase țări au răspuns prin introducerea de interdicții de zbor și restricții de călătorie, unele din menținându-se până la sfârșitul anului 2020. Acest lucru a avut un impact major asupra traficului aerian internațional de pasageri, restricțiile conducând la o diminuare drastică a cererii la un nivel la care majoritatea rutelor nu au mai putut fi operate în scop comercial.

Gradul de încărcare (Load factor), aferent anului 2020, a fost de 64,31%, mai mic decât cel realizat în anul 2019, de 75,09%.

TAROM operează curse charter în completarea programului de curse regulate. Această piață cunoaște un sezon complementar față de principalele piețe de afaceri și este considerat un venit esențial ce îmbunătățește rezultatele generale ale companiei. Deși există o concurență puternică pe piața curselor charter, iar cursele charter operate de către TAROM sunt realizate în funcție de disponibilitatea aeronavelor în completarea programului de zboruri regulate, numărul de zboruri charter realizate în anul 2020 (301 curse), chiar dacă a fost inferior celui realizat în anul 2019 (641 curse), a reprezentat un procent de 46,96% față de cel din anul 2019, spre deosebire de rezultatul înregistrat în cazul curselor regulate, unde numărul curselor realizate în anul 2020 (5.988 curse) a fost de doar 31,95% comparativ cu cel realizat în anul 2019, de 18.739 curse.

În plus față de anul 2019, în anul 2020 TAROM a efectuat și un număr de 12 curse charter de marfă.

Președinte al Consiliului de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A.

George ROTARU

18